

Kom me horen

11 LEVENSVERRHALEN
van delinquente
jongeren met een
licht verstandelijke
beperking

Kom me horen

11 LEVENSVERRHALEN
van delinquente
jongeren met een
licht verstandelijke
beperking

Hendrien Kaal

Jan Dirk de Jong

m.m.v. Paula Vrij, Jeroen van den Broek, Matthijs Verzaal,
Lesley van Scheppingen en Claire van Genderen

Deze publicatie zou nooit tot stand zijn gekomen zonder de hulp van alle professionals die ons in contact brachten met de jongeren wier verhalen hier te lezen zijn, maar vooral niet zonder de jongeren zelf, die ons toelieten in hun leven en ons openhartig vertelden over hun verleden, hun zorgen en hun dromen. We zijn hen hier zeer dankbaar voor.

Coverontwerp: Sidney Waerts
Uitgever: Brave New Books, Amsterdam
ISBN: 9789402184914
© Hendrien Kaal en Jan Dirk de Jong

Voorwoord

De insteek: de mens in plaats van de cijfers

In de afgelopen jaren zien we gelukkig steeds meer aandacht uitgaan naar jongeren met een licht verstandelijke beperking (LVB)¹. In toenevende mate worden er studiemiddagen georganiseerd, verschijnen er rapporten over onderzoeken, en wordt er beleid gevormd gericht op deze doelgroep. Met name in de justitieketen realiseert men zich inmiddels dat een aanzienlijk deel van de jongeren met politie- en justitie-contacten kampt met een LVB. In studies naar jongeren met een LVB wordt de aandacht vooral gevestigd op kenmerken die ze met elkaar gemeen hebben, vaak in de vorm van cijfers en statistieken. Het gebruik van cijfers dient een belangrijke functie. De cijfers leren ons welke kenmerken we relatief vaker zien bij mensen met een LVB, of tot ernstigere problemen leiden dan andere kenmerken.

De nadruk op statistieken heeft echter ook nadelen. Men gaat hiermee doorgaans al snel voorbij aan de grote diversiteit binnen de groep jongeren met een LVB. Een ander bijkomend effect is dat men over deze jongeren leert denken in termen van percentages met bijhorende risicotaxaties. Wanneer we deze jonge mensen vooral beschrijven aan de hand van statistieken, verliezen we het zicht op de mensen van vlees en bloed: we 'zien door de cijfers de mens niet meer'. We hebben dan minder oog voor hun individuele worsteling in een complexe sociale omgeving, voor de mooie kanten naast de minder mooie kanten van hun persoonlijkheid, en voor hun dromen over de toekomst binnen een realiteit van beperkte mogelijkheden.

Als wetenschappers onderstrepen wij uiteraard het belang van statistisch onderzoek om te achterhalen wat in het algemeen speelt bij jongeren die kampen met een LVB en die in aanraking komen met politie en justitie. Maar tegelijkertijd vinden wij ook nadrukkelijk dat het zaak is altijd oog te blijven houden voor het individu. Door zich te vereenzelvigen met die persoon als mens kan men tot een vollediger begrip te komen. Om die reden hebben wij een aantal van deze jongeren gevraagd ons te vertellen over hun levensloop. We hebben hen gevraagd naar kantelmomenten in hun leven, hun criminele carrière, hun ervaringen met hulpverlening en hun eigen droombeeld van de toekomst. Daarbij lieten we alle ruimte voor interpretaties van de jongeren zelf. Het ging ons erom hoe ze zelf betekenis aan iets geven (bijvoorbeeld aan een criminele daad), waar zij waarde aan hechten (zoals aan dure merkkleding als statussymbool) of hoe zij zelf iets hebben beleefd (zoals de inzet van hulpverleners).

¹ Wij hanteren de Nederlandse praktijkdefinitie waarbij sprake is van een LVB bij een IQ tussen 50 en 85, een beperkt sociaal aanpassingsvermogen en bijkomende problematiek.

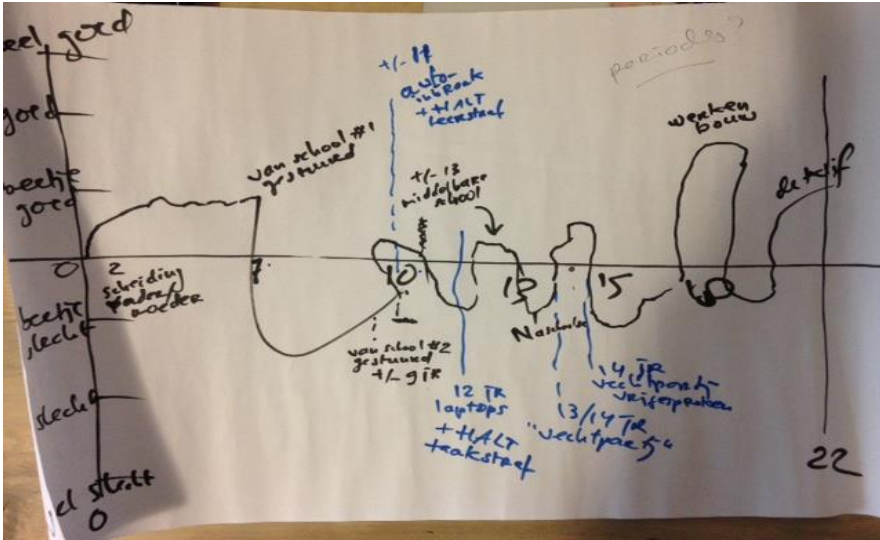
Stel je eens voor dat je op straat, op school of op het werk een van deze jongeren tegenkomt die je zijn eigen straattaal uitnodigt: “Kom me horen.” Dit boekje is bedoeld om de lezer de mogelijkheid te geven zijn levensverhaal te beluisteren zoals deze jongere dat zelf vertelt, in zijn eigen woorden.

De methode: delinquente jongens een gezicht geven

De oorspronkelijk insteek van dit project was om zeer gericht jongeren te selecteren om zo te zorgen voor optimale diversiteit op het gebied van bijvoorbeeld leeftijd, criminaliteit en woonsituatie². In de praktijk bleek het werven van jongeren zeer weerbarstig, onder andere omdat zorginstellingen bang waren dat de onderzoekspopzet te belastend was voor hun cliënten. Wanneer we eenmaal contact hadden met de jongeren, vaak via andere kanalen dan oorspronkelijk beoogd, bleken de jongeren erg enthousiast. Hoewel het vertellen over hun leven droevige en pijnlijke herinneringen oproep, vertelden velen van hen ons expliciet hoe erg ze het waardeerden dat er naar hen geluisterd werd en zij de gelegenheid kregen om ons hun verhaal te vertellen. Velen van hen vroegen onze interviewers of ze hen nog een keer zouden komen bezoeken. Uiteindelijk hebben de verhalen van elf jongeren een plek gekregen in dit boekje. Hun leeftijd varieerde van 16 tot 22 jaar, met één uitzondering: Jari van 28. De meeste van hen woonden begeleid; drie van hen woonden thuis bij hun ouders en één woonde in een gesloten jeugdzorginstelling. De meeste begingen een hele reeks uit-eenlopende misdrijven, sommigen van hen pleegden slechts een enkel type delict. Deze elf jongeren zijn niet representatief voor een bepaalde groep; zij spreken enkel voor zichzelf.

Om zo goed mogelijk rekening te kunnen houden met de kenmerken en beperkingen van de doelgroep, bijvoorbeeld op het terrein van het geheugen, het vasthouden van de focus, generalisatie en het onderscheiden van hoofd- en bijzaken, werd voor dit project een gereeds-chapskist ontwikkeld met diverse manieren om het gesprek aan te gaan met de jongeren. Het leek belangrijk variaties van gesprekstechnieken achter de hand te hebben zodat steeds maatwerk kon worden geleverd afhankelijk van de jongere en de gesprekssetting. Uiteindelijk werden de gesprekken doorgaans toch volgens eenzelfde protocol uitgevoerd. Hierbij werd uitgegaan van drie bijeenkomsten: 1) een eerste bijeenkomst gericht op kennismaking en het creëren van een vertrouwde situatie; 2) een vervolgesprek gericht op het levensverhaal van de jongere en de plaats van het delinquente gedrag hierin; en tenslotte 3) een gesprek gericht op het sociale netwerk en het toekomstperspectief van de jongere. De belangrijkste tool was het gebruik van een tijdlijn om de jongeren te helpen hun gedachten te ordenen (zie figuur 1). De jongeren gebruikten deze tijdlijn niet alleen om aan te wijzen wanneer bepaalde gebeurtenissen in hun leven plaatsvonden maar ook om hun gevoel van welzijn tijdens hun leven aan te geven.

² Deze verhalen zijn verzameld als onderdeel van het door RAAK gefinancierde project 'Met kleine stapjes, maar wel vooruit', <https://www.sia-projecten.nl/pro-jectenbank/project/lvb-met-kleine-stapjes-maar-wel-vooruit>.

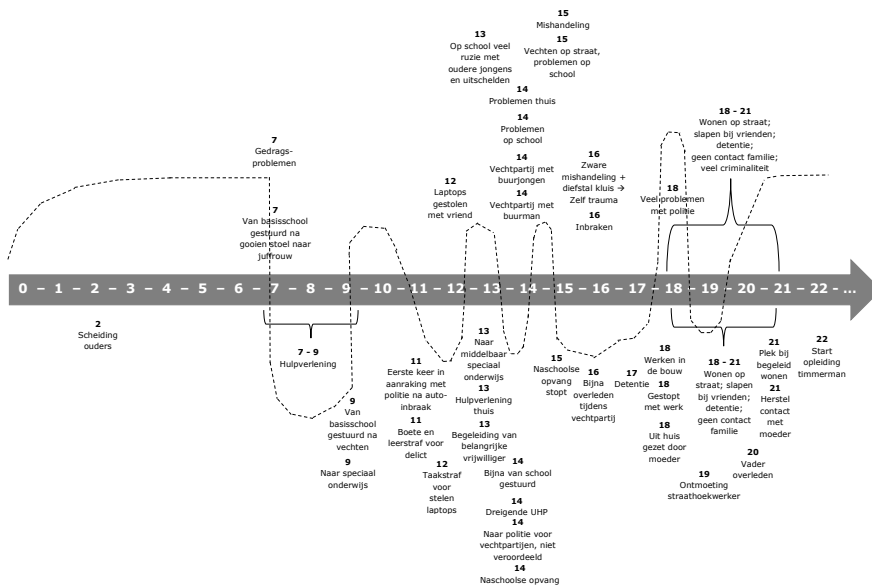

Figuur 1: Tijdlijn getekend met Karim

De gesprekken zijn opgenomen en letterlijk uitgewerkt in transcripten. Deze transcripten hebben we tot chronologische verhalen geordend. We hebben bij het schrijven van deze verhalen gebruik gemaakt van de woorden en zinnen van de respondenten zelf, zodat hun stemmen worden gehoord in plaats van de onze. Dit heeft voor- en nadelen. Door hun eigen taal te gebruiken proberen we recht te doen aan hun eigen geluid. Dit helpt ons om ons beter te verplaatsen in hun beleving. Tegelijkertijd maakt dat eigennuttige taalgebruik hun levensverhaal soms wel wat moeilijker om te volgen. Als lezer moet je op die momenten dan ook extra je best doen. Want het verhaal van deze jonge mensen is niet altijd consistent en ze struikelen niet zelden over hun eigen woorden en gedachten. We hebben hun teksten gestructureerd om de lezer te helpen, maar hebben aan hun zinnen nauwelijks geschaafd. We hopen dat het de lezer lukt uitdagingen in hun tekst juist te zien als onderdeel van hun belevingswereld en hun denken.

Om de verhalen te analyseren hebben wij ook gebruik gemaakt van tijdlijnen waarin we de door de jongeren beschreven gebeurtenissen in de tijd plaatsten (zie figuur 2). Dit hielp ons om tijdens het ordenen van de gebeurtenissen waarover de jongeren vertelden het overzicht te houden. De tijdlijnen zijn steeds na het desbetreffende verhaal opgenomen in dit boekje. In deze illustraties zijn drie elementen te onderscheiden:

- 1) De golvende lijn geeft weer hoe de jongere zelf vond dat het met hem ging op dat moment in de tijd. Hoe hoger de lijn, hoe beter het ging. Niet alle jongeren hebben deze lijn getekend.
- 2) Boven de tijdbalk staan door de jongere genoemde voorbeelden van gedragsproblemen en delinquent gedrag.
- 3) Onder de tijdbalk staan door de jongere genoemde levensgebeurtenissen, inclusief gevolgen van het eigen delinquente gedrag.

Figuur 2: Tijdlijn samengesteld op basis van het verhaal van Karim

De toepassing: luisteren en reflecteren

De lezer kan dit boekje lezen, en ter kennisgeving aannemen. Maar de verhalen lenen zich naar ons idee voor herlezing en verdere reflectie op wat de verhalen ons kunnen laten zien. Wat vertellen deze jongeren over hun innerlijke problemen, in termen van gedragsproblematiek en andere gevolgen van LVB waaronder een sterke beïnvloedbaarheid? Wat zeggen zij over invloeden van buitenaf binnen hun sociale omgeving, zoals familie, vrienden, buurtgenoten en sleutelfiguren (waaronder diverse professionals)? Welke kritieke levenssituaties beschrijven de jongeren binnen hun levensverhaal, met bijzonder aandacht voor de kantelmomenten (beginnen met delinquent gedrag, het normaal gaan vinden van dit gedrag en ermee stoppen)? Hoe hebben zij de hulp ervaren die ze al hebben ontvangen? Welke verzorgers, ondersteuners, hulpverleners of andere sleutelfiguren zijn daarbij van doorslaggevend belang geweest en waarom? Wat voor toekomstbeeld zien deze jongeren idealiter voor zich? Hoe realistisch is dat beeld? En wat voor hulp of steun willen ze daarbij zelf graag gebruiken en van wie? Of, meer in verhaaltermen: wie zijn de belangrijkste personages, wat is hun karakter, wat is de situatie, welke plotwendingen zijn er?

De lezer kan zich ook afvragen welke emoties hij ervaart tijdens het lezen van dit boekje. De levensverhalen zullen de meeste mensen vermoedelijk niet onbewogen laten. Sommige elementen in de verhalen, of de wijze waarop een jongere daarover vertelt, roepen wellicht verontwaardiging, minachting of zelfs walging op. In dezelfde verhalen leiden andere elementen mogelijk juist tot verrassing,

ontroering en mogelijk bewondering. Juist deze meerzijdigheid maakt dat we ons gaan realise-ren dat we het hebben over mensen van vlees en bloed.

De verhalen zullen niet altijd direct tot meer begrip en medeleven leiden voor de jonge daders. Maar hopelijk leiden de gevoelens en gedachten van de lezer wel tot meer inzicht in de leefwereld en belevingswereld van deze jongeren. De lezer kan het strafbare gedrag begrijpen als dat van een persoon die meerdere kanten heeft dan alleen die ene crimine-le, en wiens levensgeschiedenis veel ingewikkelde uitdagingen kent. Met aandacht voor de genoemde vragen naar hun levensverhaal luisteren, kan helpen beter te begrijpen hoe de ontwikkeling van crimineel gedrag op diverse wijzen tot stand kan komen bij jongeren met een LVB. We hopen dat die inzichten ook helpen om het gedrag van deze jongeren in de toekomst beter te kunnen beïnvloeden, met name inzichten die ons meer vertellen over de wijze waarop bepaalde profes-sionals en sleutelfiguren uit de sociale omgeving de jongeren helpen met het vormen van een realistisch toekomstperspectief dat een aan-sprekend alternatief vormt voor een crimineel bestaan.

Leiden, november 2018

Hendrien Kaal
Jan Dirk de Jong

Inhoudsopgave

“Ik heb ook nooit een grens gekend” (Damian, 21 jaar).....	11
“Ik wil niet skeer zijn, snap je?” (Geraldo, 16 jaar)	29
“Ik vind wel dat ik te weinig kansen heb gekregen” (Ouke, 22 jaar)	40
“Ik heb mezelf geleerd om scooters te repareren” (Luuk, 22 jaar).....	53
“Als je aan mijn juffrouw komt, kom je aan mij” (Sjon, 16 jaar).....	66
“Ik was een type dat heel moeilijk nee kon zeggen” (Nassir, 21 jaar).....	81
“Ik vind het leuk als mensen naar mij kijken: hoe doet hij dat?” (Kenny, 21 jaar).....	90
“Bewijs me maar eerst wat ik voor je waard ben” (Karim, 22 jaar).....	106
“Ergens zit toch iets in je hoofd niet goed waardoor je gaat gebruiken” (Davey, 18 jaar)	118
“Je hoopt dat je een goed leven hebt natuurlijk...” (Jari, 28 jaar).....	132
“Ik ben van mening dat het pas strafbaar is als de politie het weet” (Liam, 16 jaar)	148

“Ik heb ook nooit een grens gekend”

Damian, 21 jaar

Vader

Mijn vader had een sportschool en hij coachte een zaalvoetbalteam. Tijdens een wedstrijd is hij achterovergevallen. Ik was toen vier denk ik. Ik weet nog dat 'ie daar in een kist lag en dat ik een kus gaf en dat die kist dicht ging en werd weggepakt, nou, dat was het eigenlijk. Ik ben best wel vaak bij zijn graf geweest, alleen de laatste tijd heb ik niet echt de mogelijkheid gehad. Ik ga daar gewoon even zitten, even kijken en dan, gewoon aan hem denken, ik weet niet, vind ik wel fijn. Het enige wat ik me van hem kan herinneren is dat we nog naar Disneyland gingen en dat ik op zijn schouders zat in het water. Voor de rest niks, ja foto's een beetje, maar, het herinnert niet echt iets op. Hij was heel groot. Van verhalen hoorde ik eigenlijk dat het een hele goede man was die iedereen wilde helpen, nooit iets verkeerd deed ofzo, altijd zijn mannetje stond. Mijn vaders sportschool was toen destijds een van de grootste sportscholen in de stad. Ik kom af en toe nog wel mensen tegen die vroeger bij de sportschool hebben getraind van mijn vader. Ze kennen mij gewoon nog. Volgens mij was het een beetje een bekend mannetje, zeg maar. Zijn begrafenis was ook heel groot.

Moeder

Mijn moeder heeft eerst een aantal jaar de sportschool zelf gehouden. Ja, maar toen kwam Fit For Free en Basic-Fit, en dat was allemaal goedkoper. Toen heeft zij de sportschool verkocht, en is gaan werken in een club, of café, een lunchroom ofzo. Het was zeg maar op een industrieterrein en al die mensen die daar in de fabriek en in de bedrijven werkten gingen daar lunchen. Na twee jaar heeft ze ontslag genomen, en is ze gaan werken bij een zonnestudio. Ze werkt daar volgens mij nu al acht jaar, zoiets.

Boos

Vanaf mijn vierde werd ik brutaal, had een grote bek, hele dag naar buiten, domme dingen doen. Ik werd heel snel boos, en ook heel heftig. Kijk, als een ander kind vraagt “mag ik 5 euro want ik wil drinken gaan halen bij de Jumbo” aan zijn vader of aan zijn moeder ofzo, en het is van “nee”, nou dan kan hij misschien wel boos worden maar dan is het na een half uurtje weg ofzo. Ik draaide helemaal door, ik begon met dingen te gooien, uit te schelden, met deuren te smijten, dan ging ik weg, dan kwam ik laat thuis. Of het nou 5 euro was of een dropje, ik kon gewoon helemaal doordraaien. Misschien dat ik ODD had, dus dat ik heel snel boos kon worden, en misschien dat het te maken had met het verlies van mijn vader, of dat ik vrijloop in mijn leven had, dat ik kon doen en laten wat ik wil... Ik heb ook nooit een grens gekend, dat was ook altijd met vrienden: “Ja, gooi jij die baksteen of gooi ik die baksteen?” Dan is het: “Nou, ik gooi die baksteen wel.” Ik vond het altijd juist wel leuk om het zelf gewoon te doen.

Vrienden

Ik had vrienden en die gingen altijd met oudere jongens om. Ook jongens die tien jaar ouder waren, echt een grote groep jongens die daar dan elke dag hingen en zo. De kern was denk ik 15 man, 20 man van 16+. Die blowden ook allemaal, en dronken daar, en wij stonden daar een beetje bij, gingen voetballen, gingen met hun praten. Ze stonden er wel bij als we ze nodig hadden, gewoon bij ruzies onderling of met anderen. Die hielpen ons gewoon. Heel vaak, dan kwam iemand op de fiets ofzo, dan zeiden hun: "Ga even naar de Jumbo, haal eens even tien blikjes, dan kan je het wisselgeld houden." Zij gingen ook stelen. Het was wel een stoer gevoel om daar überhaupt bij te staan... Andere vrienden mochten ook gewoon toen zij acht of negen waren tot een uur of drie, vier 's nachts naar buiten. Ja, dat was voor ons wel normaal eigenlijk. Soms zei mijn moeder wel van "Je moet om elf uur thuis zijn", ofzo, maar ik was dan ook wel weer het type wat om elf uur thuis was en om twaalf uur een raam uit klom. Want ja, al mijn vrienden waren buiten. Dan kwam ik de volgende ochtend weer terug, dan was ze al weer weg.

Erger dan kattenkwaad

Wij vonden het helemaal leuk om, ik weet het niet, fikkie te steken ofzo, of te crossen door de buurt met een motor ofzo. Ruiten ingooien, belletjetrek doen en met een afstandsbediening in de nacht tv's aanzetten. Wel een stap erger dan kattenkwaad, vond ik dan in ieder geval. We gooiden chocomel tegen ramen, dan gingen we ramen lappen met chocomel, allemaal een beetje psychische shit. Er waren mensen die we wel vaker lastigvielen en waar we ook gewoon echt jarenlang de hele dag belletjetrek gingen doen, dan gingen ze achter ons aanrennen. Dat vonden wij juist leuk, dan kregen we aandacht terug. Ja, dan werd het soms wel heftiger, dan ging er een steen door de ruit heen ofzo, of sneeuwballen op het huis, helemaal bekogelen, met z'n tienen. Ik vond het wel leuk om naar buiten te gaan, ja. Soms hadden we ook gewoon dagen, dan gingen we voetballen ofzo. Maar ik bedoel, wie gaat er nou op zijn tiende ramen lappen met chocomel, allemaal eieren tegen ruiten gooien? Dat vonden wij leuk. We hebben er ook wel veel problemen mee gehad. Dat waren mijn eerste politiecontacten, gewoon ruiten ingooien.

Reacties moeder

Mijn moeder zei altijd tegen me: "Als je vader nog had geleefd was het heel anders gelopen." Dat weet ik ook wel. Dan had ik gewoon geen politiecontacten gehad of misschien heel weinig, denk ik. Ik denk dat het gewoon allemaal wat strenger zou zijn. Mijn moeder werd wel boos ofzo, maar ze hield me dan een dag binnen ofzo, en de volgende dag deed ik het gewoon weer, ik leerde er toch nooit wat van... Ik was gewoon heel snel geïrriteerd, en ik pikte gewoon niks van mijn moeder, en ik pikte gewoon van niemand iets. Om de kleinste dingen kon ik heel boos worden en als ik doordraaide, dan draaide ik ook altijd goed door. In het begin was het altijd wel heel heftig, dan wist ze eigenlijk volgens mij niet wat ze moest doen, maar uiteindelijk was ze er gewoon aan gewend, dan was het eigenlijk van: "Oh, daar gaan we weer, nou, laat hem maar, die draait misschien later wel weer bij." Maar ondertussen maakte ik misschien wel 100 euro aan schade. Dan was mijn bed

doorgezakt omdat ik erbovenop stond te springen, of had ik een kast omgeflinkerd, of mijn bureau lag door tweeën, of gaten in mijn muren.

Oma

Ik kon het altijd heel goed met mijn oma vinden, nog steeds eigenlijk. Dat is gewoon een hele lieve vrouw, ze is gewoon heel erg geïnteresseerd in mij, ze wil me met alles helpen, ze laat in ieder geval zien dat ze om mij geeft. Mijn moeder is altijd stugge vrouw geweest. Mijn moeder zal minder snel zeggen "Ik hou van je", ze laat het misschien wel aan bepaalde dingen merken, maar het is niet echt dat ze gewoon letterlijk naar mij toe komt, en me een kus geeft. Mijn oma zal me eerder vastpakken en knuffelen dan mijn moeder dat zou doen. Als mijn oma mij irriteerde lag het gewoon meer aan mij. Ik werd gewoon snel boos, om alles, en het was gewoon echt, echt heel erg overdreven. Nu ik gewoon ouder ben geworden, realiseer ik me dat ook wel, dat ik echt om niks boos werd. Mijn oma is ook echt meerdere keren in tranen uitgebarsten, en zo. Volgens mij deed het mijn opa en oma ook veel meer, als zij boos waren dan waren ze ook echt boos, dan had ik ook gewoon echt iets verkeerd gedaan. Ik wist soms gewoon dat het gewoon heftiger zou worden als ik daar zou blijven, dus dan liep ik gewoon weg, gooide ik de deur achter mij dicht. En dan later die dag, of de volgende dag, kwam ik gewoon weer mijn excuses aanbieden, dat was wel genoeg eigenlijk.

Broertje

Mijn broertje is vier jaar jonger. Ik heb nooit echt super contact met hem gehad. Hij wil gewoon een beetje stoer doen, en daar irriteer ik mij dan aan en dan krijgen we al ruzie. Gewoon disrespect ofzo, denk ik, gewoon denken dat hij meer dan mij is ofzo, dat idee kreeg ik altijd. Mijn broertje werd altijd in het gelijk gesteld naar mijn idee, ik was altijd degene die de schuld kreeg van dingen. Dat hij dan een grote bek heeft, en dan ga ik erop in, en dan zegt mijn moeder altijd tegen mij: "Doe jij nou maar normaal", terwijl hij begint. Ik heb hem wel vaker een klap gegeven. Maar ik kwam ook voor hem op. Ik hoorde van mijn broertje van: "Ja, er is een jongen in de buurt, die scheldt mijn moeder uit", blablabla, dus ik ging er met een paar vrienden heen - ik was toen denk ik 15 ofzo – en heb die jongen in elkaar geslagen, met zijn hoofd in het gras getrapt, met een ijzeren stok geslagen en zo. Later bleek het dus dat mijn broertje eerst hem ging uitschelden over zijn moeder en dat die jongen het daarna een keer terug zei, maar dat vertelt hij er weer niet bij. Hij heeft ook al een keer vastgezet voor zware mishandeling en vernieling. Hij heeft ook een grote bek tegen politie, tegen iedereen gewoon. Hij heeft ook moeilijke tijden met mijn moeder gehad, maar volgens mij gaat het nu wel redelijk, denk ik, ik weet niet, ik praat daar nooit echt over met mijn moeder. Ze zegt soms weleens van: "Hij heeft dit uitgespookt" of "Hij heeft dit weer gedaan", maar nooit echt over hun band samen, zeg maar.

Eerste politiecontact

De eerste keer dat ik werd aangehouden toen was ik negen, tien, zoiets. Toen gingen we blikje trap doen ofzo... Dus ik loop daar zo en ik zie ineens een ruit invliegen van een auto. Ik dacht dat de jongen die ernaast stond het had gedaan, dus ik zeg: "Wat ben je nou aan het doen?" Nou, hij was het niet. Iedereen kwam

tevoorschijn, en toen hadden we bij die man aangebeld van: "Hey luister, ik weet niet wat er aan de hand is maar je autoruit ligt eruit." Niemand ging bekennen dat hij het had gedaan. Toen zeiden ze: "Dan gaan we de politie bellen, wat jullie willen." Wij stonden ze lachend op te wachten, moest iedereen mee naar het bureau, gingen we feestje bouwen in de bus. Een vriend die ging huilen omdat hij met zijn moeder ging gourmetten ofzo, dat weet ik ook nog, maar wij vonden het helemaal geweldig. Uiteindelijk had een van die jongens bekend, een oudere jongen, en toen mochten wij allemaal naar huis, en dat was het. Het was maar twee uurtjes ofzo, maar ik voelde me echt een 'bad ass' toen. De volgende dag was het gewoon lachen erover, ja. En een paar jongens uitlachen die het dan niet zo leuk vonden, met tranen in hun ogen zaten. We waren volgens mij met acht of negen mensen opgepakt, geloof ik.

Van regulier naar speciaal onderwijs

Op de basisschool ging het al eigenlijk helemaal mis: vechten op school, ze hadden me gepakt met roken op school. Ik weet nog dat ik in groep 4 of 5 zat, en mijn meester haatte mij gewoon. Ik mocht hem ook gewoon niet. Ik was gewoon een beetje druk, nooit luisteren ofzo, eruit gestuurd worden. Mijn moeder kwam meestal croissantjes brengen omdat ik nooit echt van brood hield, en ik weet nog dat ik haar via de ramen zag aankomen, dus ik stond al op, loop daarheen, en die meester ziet dat ik tussen de deuropening sta, doet de deur verder open en smijt hem in een keer keihard dicht, terwijl ik ertussen sta. Dus toen draaide mijn moeder helemaal door. Ik weet ook nog wel dat ik op dezelfde dag ruzie met de school daartegenover had gemaakt, toen kwam bijna de hele school op mij af. Toen ben ik naar mijn moeder gerend, die zat in de auto. Er lag een honkbalknuppel in de auto, die heeft mijn moeder gepakt, gingen zij allemaal wegrennen. Dat zijn allemaal dingen waardoor ik naar het speciaal onderwijs moest. Dat was eigenlijk een gewone school maar met veel meer aandacht. Ik zat volgens mij met vijf, zes jongens in de klas. En er was een time out-ruimte, waar je ingegooid kon worden als je helemaal doordraaide.

Roken en blowen

Ik was er al heel vroeg bij met roken, ik denk dat ik echt zeven was, of acht, toen ik begon met roken. Niet echt vast ofzo maar dan af en toe een keer sigaret omdat ik het gewoon stoer vond, en niet eens over mijn longen ofzo. Toen ik 12 was ofzo begon ik wel een beetje vast te roken, wel meerdere keren per dag, en dan wel over mijn longen, en uiteindelijk was ik gewoon verslaafd, op mijn 13de denk ik ofzo. Ondertussen was ik verhuisd van mijn moeder naar mijn oma, daar heb ik ook bijna drie jaar gewoond, vanaf een jaartje of 12. Het ging gewoon thuis niet meer, en toen heeft mijn moeder eigenlijk gezegd van: "Vraag maar of je bij oma een tijdje kan wonen." Daar kreeg ik een vriend, dan maakten we altijd een hut. Daar waren we elke dag mee bezig en dan rookten we shag of sigaretten. Toen op een gegeven moment gingen zijn we een keer gaan blowen. Oudere jongens hadden wiet, ik vond het helemaal leuk. Nou, uiteindelijk is het zoveel geworden dat het elke dag was, dat het gewoon vijf, zes keer per dag was. Ik had ook een aparte meester zeg maar. Ik weet niet wat het was hoor, maar hij lette nooit echt

op mij, je had veel drukkeren mensen in de klas, en meestal, als ik geblowd had was ik altijd heel rustig, dus...

Justin

Een ander jongetje, Justin, was een stuk kleiner dan ons, wij waren volgens mij echt drie, vier jaar ouder dan hem, en dat was zeg maar ons slaafje, die lieten we gewoon alles doen. Hij luisterde gewoon, dan ging hij een uur werken en daarna kreeg hij een sjekkie ofzo, en ging daarna weer door, dat van de ochtend tot voor het eten. Wij hoefden dan minder te doen. Uiteindelijk werd die hut weer gesloopt, door de gemeente ofzo, dat ging eigenlijk om de twee maanden wel zo. Toen hadden we eigenlijk gewoon een geniaal idee. We trokken allemaal stenen uit de grond, ik had cement geregeld. We gingen hem gewoon zelf metselen. En toen hadden we een heel plan gemaakt wat we zouden gaan doen, en ja, het zag er eigenlijk best wel goed uit, ook als ik er nu op terugkijk, van "Ja, dat hadden we eigenlijk best wel slim aangepakt, op die leeftijd." Toen hadden we pallets erin gezet, was het voor de helft al helemaal klaar, met Justin, en toen kwamen we terug, zagen we Justin die hele hut in elkaar trappen. Nou, toen hebben we hem in elkaar getrapt. Dat jochie was echt niet goed in zijn hoofd, ik weet niet wat hij had, maar hij had echt een stoornis. Volgens mij hebben wij zijn vinger gebroken ofzo, blauwe ogen, en bloedneus, en weet ik veel. Ja, toen is hij naar huis gegaan. Die vader zat bij de Hell's Angels ofzo, die kwam helemaal tekeer naar ons toe. Maar ja, de vader van mijn vriend die zat bij een andere motorbende, zat onder de tattoos en zo, en die woog echt 180 kilo ofzo, dus de vader van Justin wist wel hoe laat het was. We waren er gewoon echt heel pissed over, want ja, wij zeiden dat we dat cement hadden gekocht (maar dat hadden we gewoon uit een tuin gepakt) en hebben gewoon tegen die vader van Justin gezegd dat we het geld terug wilden. Daar zijn we nog maandenlang over doorgedaan. Ondertussen hadden we eigenlijk bedacht, dat we Justin wanneer we hem zagen zouden vastbinden, vuilniszak over hem heen trekken en in de sloot gooien. We vonden het gewoon heel kut, dat het was gebeurd. We hebben hem wel een paar keer gezien, maar ik denk dat we het ook nog niet echt durfden ofzo. Dat was het. Volgens mij hebben we het hem een soort van vergeven, later ofzo, en toen uh, later liep het weer uit de hand. Het was niet echt vechten, hij kreeg dan klappen en ging huilend naar huis.

Toename cannabisgebruik en delinquentie

Ik heb volgens mij anderhalf jaar op het speciaal onderwijs gezeten ofzo, en ik zat toen in groep 5, en toen heb ik het eigenlijk zo goed gedaan daarbinnen dat ze zeiden van: "Ja, volgens mij ben je gewoon klaar om naar het middelbare te gaan." Toen was ik 13 denk ik. Ik wilde graag kok worden, toen ik ben naar een koksschool gegaan. Ik vond dat destijds best wel leuk, maar ja, de eerste twee jaar is een bakkersopleiding, en pas daarna kan je kiezen of je verder gaat naar koken. Toen ben ik ook weer een paar keer gepakt met blowen en drinken en vechten, ik deed mijn huiswerk niet, veel onvoldoendes. We hadden een veldje, daar zaten we eigenlijk vanaf een uurtje of tien 's ochtends tot vijf uur, zes uur 's nachts. We hadden, zeg maar een vriend van ons, die heette Bastiaan, die was heel erg verslaafd aan blowen, en die was 22 ofzo, wij 14. Dus ja, het was wel makkelijk, wij

zeiden tegen hem van: "Hey, weet je, ik geef je nu een jointje als je nu voor mij naar de coffeeshop gaat", en dan ging hij daar heen. Acht, negen keer op een dag ging hij naar de coffeeshop toe voor iedereen. Hij ging altijd voor ons bier halen, of drank halen. We waren toen al wat verder zeg maar, wij gingen inbreken.

Fietsendiefstal

De eerste echte criminaliteit, ik denk dat dat daarvoor al was, toen ik een jaar of 13 was. Dat was gewoon fietsen stelen. Wij gingen in de nacht, gingen wij met een groep van vijf, zes, zeven man fietsen optillen en dan brachten we ze naar de sportclub. Daar had je een stopcontact buiten, gooiden we er een slijptol overheen... Had ik gewoon een rugtas met die slijptol daarin. Ik kon best wel goed met fietsen omgaan, ook door mijn buurman, die hielp altijd met mijn fiets en zo, en ik keek altijd toe. Ik denk dat ik daar ook redelijk van geleerd heb. Dus ik haalde het slot eraf, kocht een goedkoop ander slot, ging hij op marktplaats, of verkopen in de buurt. Voor marktplaats had ik dan altijd standaard een babbeltje klaarstaan: "Ik heb een nieuwe fiets gekregen en ik zou deze graag willen verkopen, omdat ik te veel moet betalen voor school", en zo. Dat soort dingen wordt meestal wel geloofd, ik ben zelf in ieder geval nooit gepakt. In de buurt wist iedereen wel dat ik fietsen stal, dus zeiden ze van: "Ja, heb je een fiets voor me? Dan geef ik drie tientjes ofzo." Het was gewoon zo makkelijk. Wij gingen niet voor één fiets, wij gingen voor acht, negen fietsen ofzo, ligt eraan met hoeveel mensen. Dan gaan we met z'n tweeën verkopen, en dan pak ik gewoon 300 euro. En dat deed ik dan meestal met domme mensen, dan zei ik: "Hier, heb je 100 euro", en dan hield ik 200... Nou, dat bewaarde ik dan, en dan weer een andere fiets, en dan had ik 1400 euro, 1500 euro.

Inbraken in bedrijfspanden

Het idee om te gaan inbreken was eigenlijk van ons allemaal, ik denk dat ik eigenlijk ook wel een beetje de aanstichter was, want ik was altijd een beetje degene die voorop stond. De eerste keer waren we 15 denk ik, we waren dronken, stoned. Hadden we met een breekijzer de deur geforceerd van een kantine. Gewoon, dat bedachten we die avond. Toen gingen we naar binnen, hebben de kassa op de grond gesmeten, gingen we allemaal kasten doorzoeken, hebben we een computer meegenomen, de koelkast opengetrokken, alle frisdrank eruit getrokken, allemaal meegenomen. Toen hadden we een lange tijd drinken, snoep, eten, weet ik veel wat. De computer heb ik doorverkocht. Via via. Ik kende wel wat oudere mensen die wel dat soort dingen deden, die telefoons inkochten, die computers inkochten, ik ken ook winkels die dat gewoon illegaal inkochten. De tweede keer, dat was een week daarna ofzo, bij een pand, bleek er iemand te wonen. Toen zijn we heel hard weggerend. Iets daarna hadden we ergens ingebroken, foaienpot ging mee, zagen we allemaal sterke drank staan. Die ging allemaal mee, zijn we weggegaan, en toen kwam iemand van de gemeente toevallig langs. Wij snel die tassen in de bosjes gegooid, toen was het van: "Ja, wat zijn jullie hier aan het doen?" Toen zeiden wij: "Ja, er zat een man achter ons aan, met een mes, blablabla", zeiden ze "Nou, we gaan wel even kijken." Iedereen was al weg, maar een vriend van ons lag nog in de bosjes, en ik wilde hem niet achterlaten. Dus ik ben teruggegaan, die andere jongens ook, toen kwamen hun:

“Ja, er is daar ingebroken, jullie worden daarvan verdacht, blijven staan, we gaan nu even de eigenaar bellen.” Toen kwam de politie ineens, toen hebben we zes uurtjes vast gezeten, toen hebben we er eigenlijk niets meer van gehoord... Ik moest naar Halt dat was het, volgens mij, maar dat was echt na vijf maanden ofzo, dat ik erheen moest. Ik kreeg een taakstraf volgens mij, die had ik niet uitgevoerd, toen kreeg ik een leerstraf, en dat was volgens mij binnen vijf uurtjes gedaan ofzo. Ik moest een opstel schrijven over wat ik had gedaan, wat er nou fout aan was. Ik had daar geen strafblad door. Vóór die Halt-straf was er nog een keer een pand, dat zou gesloopt worden. Het was helemaal leeggehaald, en toen gingen we daar naar binnen. Er stonden banken tegen de muur, die hebben we aangestoken, halve pand afgebrand, schade was 2,5 ton. Dat was op tv te zien. Ik had toen wel echt een idee van: stel we worden gepakt, dan zijn we zo zwaar de lul, moet ik misschien mijn leven lang gaan betalen. Maar ja, het is nog niet gebeurd, ik ga er ook niet vanuit dat het nog gaat gebeuren. En een tweede pand, daar hebben we vuurwerk in gegooid, halve ding ook weer kapot. Toen waren we gepakt, zes uurtjes vast gezeten, daarna vrijgekomen, niks gebeurd. Ja, ja, het gaat allemaal heel goed hier in Nederland. Toen hebben we nog een paar keer ingebroken en... volgens mij niks...

Woninginbraak

Toen ben ik overgestapt op huizen. Ik was toen 16. Een vriend van mij zei: “Kom eens langs”, toen gingen we met hem praten, van: “Weet je, ik heb gehoord dat daar best wel wat te halen valt, en die mensen zijn dan en dan op vakantie, wil je daaraan meedoen?” Toen zei ik: “Ja, ik ga er wel even over nadenken, en ik wil nog wat meer erover weten, ik wil eerst slim nadenken voordat zoiets ga doen.” Toen had ik het helemaal uitgezocht, toen bleek het dat de tuindeur, die was half kapot ofzo, die kregen ze al open. Toen gingen we kijken, hadden we eerst vier, vijf keer aangebeld, aan de voordeur, niemand deed open... Het was spannend, ja, het was niet de eerste keer dat ik ging inbreken, maar wel bij een huis. Hij wist ook gewoon zeker dat er niemand was, dus dat gaf me ook wel wat meer vertrouwen. We hadden een horloge gevonden, een paar honderd euro contant, sieraden, en nog wat andere rotzooi, ik weet niet meer wat allemaal... nou, dat hadden we allemaal verkocht. Een domme vriend van me, die was niet helemaal helder, toen zei ik tegen hem: “Luister, als je dit voor mij inlevert, ik ga met je mee naar binnen, ik ga kijken hoeveel het oplevert, gaan we kijken wat je voor me krijgt...” Nou, hij levert ze in, hij ondertekent alles, en mag weg, heeft 1500 euro contant in zijn hand. Ja, zijn naam staat er dan wel aan gekoppeld. Niks van gehoord... Uiteindelijk heb ik hem 100 euro gegeven en de rest met die andere jongen verdeeld. Later, toen was ik 16, 17 denk ik, dacht ik dat gaan we nog wel een keertje doen, zelfde jongen, gingen we naar een ander huis, stonden we net binnen, hoorde we iemand gillen en schreeuwen. Wij zijn gelijk weggerend, ik dacht: ik ga nooit meer inbreken. Ik dacht: het is een keer goed gegaan, de tweede keer gaat het gelijk mis. Ik was er gewoon bang voor...

Instellingen

Ja, ondertussen heb ik wel allemaal in een instelling gezeten, dat soort dingen. Het ging niet meer bij oma. De eerste keer was gewoon een gastgezin, ze waren daar

niet om mij daar te helpen, zeg maar, maar gewoon puur crisisopvang. Dat is zeg maar, uh, als je per direct het huis uit moet omdat er te grote problemen zijn, kan je daar geplaatst worden. En toen heb ik daar vier of vijf maanden gezeten. Dat ging allemaal wel goed omdat ik gewoon, ja, ik wilde gewoon zo snel mogelijk weer thuis wonen, zeg maar, dus ik zette me er wel voor in... Uiteindelijk zeiden ze van: "Ja, het is een te korte periode om je nu al weer naar huis te sturen", dus hebben ze me geplaatst in een soort van halfopen instelling. Daar heb ik anderhalf jaar gezeten. Ondertussen heb ik daar de kluis gestolen en heb ik ook nog een keer ingebroken in de school, met die jongens van daar, en uiteindelijk ben ik volgens mij een keer opgepakt voor mishandeling. Toen uh, hebben ze gezegd van: "Ja, het gaat niet meer, je bent hier te zwaar voor", toen hebben ze me naar een andere instelling gestuurd. Daar heb ik een jaar gezeten, toen moesten ze me overplaatsen, ik weet niet meer hoe die instelling heet. Daar heb ik toen twee weken gezeten omdat ik wapens had gemaakt op mijn kamer. Ik had aan van die plastic klerenhangars een punt geslepen... Toen overgeplaatst, voor twee weken ofzo, toen ben ik weer teruggegaan, toen heb ik daar nog zes maanden gezeten, zeker anderhalf jaar had ik daar gezeten, toen hebben ze gezegd van: "Ja, we zien eigenlijk alleen maar dat het goed gaat, we willen je de kans geven om weer naar huis te gaan."

Weer thuis

Toen heb ik vier maanden thuis gewoond, eerst bij mijn moeder, toen ging dat ook weer niet, toen ben ik naar mijn oma gegaan, toen is er een keer een erge ruzie geweest bij mijn oma thuis, dat ik heel erg boos werd. Toen heb ik daar een ruit ingeslagen van de buurman, van de schuur. Mijn oma was heel erg verdrietig, ze wist niet wat ze moest doen, toen heeft ze maar een voogd gebeld. Een week later had mijn voogd vanuit de rechtbank toestemming gekregen, zonder dat wij het wisten, om mij uit het huis te plaatsen. Ze waren naar het huis van mijn moeder gegaan, dus mijn moeder had mij gelijk gebeld van: "Ja, wat is dit nou weer, er staat 15 man politie binnen, heb je een overval gepleegd ofzo?" Het was gewoon echt heel heftig, dus ik begon al te denken van: ja, wat kan er aan de hand zijn? Want ik had de laatste tijd niks meer gedaan ofzo. Toen ging ik bij mijn oma eten, werd er tijdens het eten, terwijl wij net aan het eten waren werd er aangebeld, staan er twee agenten voor de deur, twee naast het huis, twee achter het huis, twee aan de andere kant van het huis. Toen heb ik een nagelschaar gepakt, die heb ik zeg maar zo mijn vinger omgedaan zoals een boksbeugel, ja en dat zagen ze en toen hebben ze me op de grond gesmeten, gingen ze bovenop me zitten, hebben ze me in de boeien geslagen, toen ben ik helemaal dubbelgevouwen daarom. Mijn oma begon te huilen, ik draaide helemaal door. Mijn moeder zei: "Het was nu niet zo heftig dat het nu weer zou moeten", maar de voogd vond dat dus van wel. Toen heb ik een advocaat gesproken, gelijk in hoger beroep gegaan, na drie maanden heb ik vrijspraak gekregen, was ik weer thuis. Bij mijn moeder. Toen ging het allemaal wel weer wat makkelijker, zeg maar, want ik had elke keer wanneer er iets gebeurde dan denk ik van: ja, het gaat nooit meer gebeuren, het gaat nooit meer gebeuren... Maar uiteindelijk gebeurt het dan toch gewoon weer, maar dat soort dingen laat mij dan wel weer nadenken van: weet je, de kans is er nog steeds. Ondertussen was ik al 17, en je kan tot je 18e daar geplaatst worden

vanuit jeugdzorg. Dus ze vonden me eigenlijk al een beetje safe, zeg maar, dat ze niet echt meer veel konden doen.

Ervaringen met hulpverlening

Ik was zes, toen liep ik bij allerlei instellingen. Weet je, ik heb wel misschien al 30, 40 mensen voor me gehad. Die begint met mij te praten, dan weer naar een psychiater, dan weer naar een psycholoog, die daarvan, die kom ik medicatie, zo ging het eigenlijk een beetje ... Ik heb denk ik wel acht, negen psychiaters gehad ofzo en dan nog allerlei mensen gewoon hulpverleners die me proberen.... Het schiet niet op. Dat is al zo vaak gezegd, van er is zo veel hulp geweest en niks heeft gewoon geholpen. Mensen die het gewoon niet kunnen, ja ik weet het eigenlijk echt niet. Ze hadden meestal een vragenlijst. Ik weet nog dat ze vroegen van: "Wat mist er aan deze schoen?", en dan had je gewoon Nikes zeg maar, maar dat Nike logo zat er niet op, en dan heb je zo'n heel klein dingetje waar je veter doorheen gaat, dat ontbrak. Als je zegt: "Ja, het merk zit er niet op", dat ze denken: oh, hij is geld verslaafd want hij wil dure kleding kopen; niet als je zegt "Ja, dat dingetje is er niet." En dan had je zeg maar, als je zei bij 'waar denk je aan bij de kleur rood': "Ja ik zie bloed", weet ik veel, denk ik zo van: ja, dat is niet goed, je moet dan zeggen "Ik zie liefde." Volgens mij zijn dat allemaal psychologische vragen waar ze gewoon iets achter zoeken, wat volgens mij niet echt een goede reden heeft... Ik denk dat er wel gevraagd is hoe ik me voelde, maar ja, ik werd gewoon boos. Wat jij gaat zeggen gaat me toch niet interesseren... Uiteindelijk kreeg ik medicatie omdat ik dat zelf heb aangevraagd. Mijn moeder heeft gezegd: "Ja, het lijkt wel alsof je manisch depressief bent", toen ben ik daarnaar gaan kijken, toen heb ik tegen mensen gezegd van: "Ja, luister, ik heb gehoord, van iemand dat er misschien een mogelijkheid is dat ik manisch depressief ben, ik wil daar een onderzoek naar."

Jeugdzorg

Tot mijn 18de was er jeugdzorg. Dat is altijd gewoon van: "Ja, hoe gaat het, waar ben je mee bezig, wat ga je doen", ja, dat wel. Mijn voogd heeft geprobeerd mij te naaien. Me in instellingen plaatsen, een grote bek geven op momenten dat ik niets terug kan zeggen, ja dat soort dingen, en dan poeslief doen wanneer ik voor je sta. Ik heb ook wel momenten gehad dat ik heb gezegd: "Wacht maar tot ik vrij kom, ik steek je hele huis in de fik, en ik doe dit en dat en dat." Toen mijn voogd ervoor had gezorgd dat ik uithuisgeplaatst werd terwijl niemand ervan af wist. En daarna gewoon weer blij doen alsof het nooit gebeurd is, en dat ik haar niks kwalijk kan nemen en zo! Toen heb ik een andere voogd aangevraagd, dat was nog maar voor volgens mij twee, drie maanden, maar ik had er gewoon geen zin meer in. Met die andere voogd heb ik volgens mij heb ik in drie maanden drie keer een gesprek gehad ofzo. Na mijn 18e heb ik gezegd dat ik het niet nodig vond. Sowieso, ik ben niet met jeugdzorg, ik hou daar echt niet van, ik haat het echt. Omdat ze verkeerde dingen doen, was ook op het nieuws dat negen van de tien niet eens een goede achtergrond heeft qua jeugd, dat ze maar wat doen. Hun denken van: ja, dat is goed. Terwijl het niet eens goed uitpakt, want ik ken zoveel jongens die in een instelling hebben gezeten die nu ook gewoon vastzitten, niet alleen voor een paar maanden ofzo, maar ook voor een paar jaar. Het pakt allemaal niet goed uit, de

instelling heeft geen zin. Iedereen zegt dat, dat ze je alleen maar proberen te naaien. Misschien proberen ze het niet maar ze doen het wel onbewust, dus je schiet er niets mee op.

Weer thuis

Toen ik weer bij mijn moeder zat ging ik de hele dag naar buiten, veel blowen, drinken, uhm... Van mijn moeder kreeg ik geld, en gewoon door stelen, inbreken, alles gewoon, fietsen stelen. Ik rookte altijd met een hele grote groep, van 17 man ofzo, dus iedereen had wel wiet, dus ik kan niet echt inschatten hoeveel ik per dag rookte, maar ik denk dat het wel zeker boven de vijf, zes jointjes per dag was, elke dag. Het lag er echt gewoon aan wat je in je zak had zitten, zeg maar. Ja, ik ging soms wel naar school, en heel vaak skipte ik het gewoon. Blowen, dat was eigenlijk letterlijk mijn hele leven toen, en stelen.

Vriendin en ouders

Toen een vriend van mij jarig was, toen zag ik zo'n meisje wat ik een leuk meisje vond, en toen ging ik daar helemaal dronken tegen praten en zo, en uiteindelijk hebben we een relatie gekregen. Ze dronk en ze blowde heel af en toe. Toen zag mijn leven er allemaal wat beter uit, ik was toen niet zo veel buiten. Ik was heel vaak bij haar, ik had goed contact met die ouders. Ik weet niet, die ouders vond ik wel aardig, en volgens mij vonden ze mij ook wel aardig, ze waren heel erg meelevend en zo. Dat ze met alles wilden helpen, en veel vragen stelden en zo, gewoon, ze waren er voor me zeg maar, dat idee had ik ook echt. Als ik een probleem had dan kon ik bij ze komen of zoiets, zo'n gevoel gaven ze ook echt. Ze wisten wel dat ik in een instelling had gezeten en zo, omdat ik problemen vroeger had maar zij wisten niet echt dat ik ook dingen stal en zo, en gewoon vaak ruzie had. Zij kwamen er op een dag wel achter dat ik een jongen zijn tanden eruit had geslagen. Toen had ik een beetje uitgelegd dat die jongen mij zomaar had aangegeven bij de politie zonder reden, en toen had ik net gedronken en toen, ja, toen had ik hem een klap gegeven, toen vlogen gelijk zijn tanden eruit. Daar kwamen die ouders van mijn vriendin dus achter. Toen heb ik dat allemaal uitgelegd en dat snapte ze aan de ene kant wel, maar ja, ze vonden het allemaal te ver gaan en zo. Uiteindelijk was het zeg maar eigenlijk vergeven, of vergeven, een beetje vergeten zeg maar. Ze vroegen me mee naar dingen of we gingen naar Arnhem ofzo, naar Utrecht of we gingen naar, weet ik veel, Duinrell, of zwemmen, of gewoon, we gingen altijd wel leuke dingen doen. Ik vond het ook altijd gewoon fijn om bij haar te zijn, want ja, ik voelde me gewoon op mijn plek daar. Kwam ook heel vaak daar, wel elke dag, daar eten ofzo, zij bij mij, of ik sliep bij haar of zij sliep bij mij, we gingen samen uit en, ik was gewoon bijna elke dag, was ik wel met haar.

Het incident met de tanden

Kijk, bij de hangplek, daar stond een hele lange tijd een caravan die niet gebruikt werd, daar zat een heel klein slotje op, hadden we die deuren opengetrokken, het regende heel hard die nacht, gingen we in die caravan roken en drinken, gingen we rond een uurtje of vijf, zes weer naar huis, en ik zei tegen die jongens, van: "Ja, als je hier gewoon in kan zitten in de nacht soms, is het gewoon relaxed, als het

regent.” “Als je niet te veel rommel maakt en gewoon netjes doet, dan kunnen we hier gewoon zitten, dan is het allemaal geen probleem.” Toen kwam op een dag de politie ons aanhouden, er waren dingen gestolen, deur was geforceerd, er lagen allemaal sigaretten, drank over de grond en dingen kapot. En toen zei die jongen dat ik dat had gedaan. Ik weet ook niet waarom hij per se mijn naam had genoemd. Het was echt een sukkel. Een paar dagen daarna zag ik hem voor het eerst, en toen kreeg ik een beetje ruzie met hem, toen ging ik erover praten en toen uiteindelijk werd ik boos, toen gaf ik hem een klap en toen sloeg ik al zijn voortanden eruit. Toen ging een vriend van mij hem opstoken en had hij hem een kettingslot gegeven, toen gaf hij mij een klap, zo over mijn ribbenkast, had ik daar een striem, maar ik was dronken, dus ik voelde het niet heel erg, had ik nog een klap gegeven, toen zijn we weggegaan. Toen kwam er ineens politie, werd ik aangehouden, en heb ik vier dagen of drie dagen weer vastgezet, toen kwam ik weer vrij. Daar moest ik een schadevergoeding voor betalen, ofzo. Hij kreeg een buitenboordbeugel, daar heeft hij volgens mij anderhalf jaar mee gelopen, zoiets.

Toch weer meer criminaliteit

Minder blowen was het niet, ik blowde juist nog heel veel. Tuurlijk ik deed toen ook nog wel domme dingen, vooral in het begin was het meer rustig, en zeg maar naar mate de tijd dat ik elke dag bij haar was ging ik ook soms vaker naar buiten, dan zag ik vrienden en dan deden we soms wat domme dingen ofzo. Ruiten ingooien ofzo, fikkie steken, het was niet echt zeg maar dat we samen op pad gingen om iemand te beroven ofzo, daar had ik gewoon weer andere mensen voor. Dan gingen we buiten drinken met haar vrienden, dan ging ik soms gewoon even weg van die groep want iedereen was dronken en dan had je het niet echt door dat ik weg ging ofzo, dan ging ik gewoon mensen beroven en dan kwam ik weer terug. Inbreken deed ik met een jongen die al ouder was, omdat die het gewoon, ik weet niet, hij vond het leuk, de kick, verslaving. Ik kende hem al heel lang. Hij vroeg mij omdat ik gewoon niet erbij nadacht, ik dacht ik ga gewoon mee, ik heb er gewoon schijt aan. Ik denk dat ik vier of vijf keer met hem heb ingebroken, niet heel vaak. Mijn vriendin wist niet echt dat ik die berovingen deed. Ja, soms had ik meer geld. Ik kocht gewoon dingen voor haar, wat ze wilde, kleding, make-up, schoenen, maakte niet uit wat ze wilde. Ze wist wel dat het niet echt eerlijk was.

Berovingen

Ik weet niet eens meer wanneer de eerste keer was dat ik iemand beroofde. Ik was 16 of 17. Ik was gewoon standaard met twee jongens ofzo, of drie jongens, dan deden we dat soort dingen gewoon. Gewoon wachten tot iemand kwam en waarvan we dachten: “Ja, dit is een makkelijk slachtoffer”, en dan pakten we hem. Gewoon grijpen, gewoon hardhandig zijn, pakten hem gewoon, duwden tegen de muur ofzo, zegt: “inleveren”, levert niet in, krijgt hij een klap ofzo, of weet ik veel, trok je een baksteen of een stuk hout, van alles. Meestal, negen van de tien keer gaven mensen hun spullen dan gewoon gelijk af. Volgens mij, een of twee keer is het niet gelukt. Ik weet nog dat ik in het park in de stad, dat was om vijf uur 's nachts ofzo, gingen we daar fietsen, toen kwam er zo een man, toen zeiden we tegen hem: “Ja, je portemonnee”, begon hij ineens heel hard te schreeuwen, en toen schrokken we en zijn we weggefietsd. Ik ging er altijd gewoon helemaal voor,

ik stond er wel van: "Ik ga het meenemen en anders heb je een probleem", dus ja, het lukte meestal wel. Ik was altijd dronken, dat is het, als ik dronken ben dan is het gewoon eigenlijk. En gewoon rollen, ik zie dat niet als straatroof, als jij in iemand zijn zakken gaat en je trekt die portemonnee eruit. Het lag gewoon echt aan de situatie. De opbrengst verschilde echt, want ik heb mensen beroofd dat ik een portemonnee zag waar letterlijk gewoon een euro in zat, ik heb mensen gezien waar 200 euro in zat. Ik denk dat ik dit dronken zeker wel over de 30 keer heb gedaan ofzo. Ik denk dat het ongeveer 7.000 tot 8.000 heeft opgeleverd.

Overwegingen bij criminaliteit

Ik dacht bij berovingen wel de dag daarna van: "Ik had het niet zo moeten aanpakken want ik heb wel schade bij diegene aangericht." Soms ging ik gewoon echt te ver, ik had een keer dat een meisje een grote bek gaf van: "Ja, laat ons gaan", en me wilde slaan, toen heb ik haar geveegd, toen ging ze plat tegen de grond. Dat vond ik wel ver gaan. Maar ik blowde gewoon veel, ik probeerde daar gewoon niet te veel aan te denken. En je hoopt dat je meer pakt, net als een casino, je gooit er de ene keer 5 euro in en je gaat met 20 euro weg, maar je hoopt dat je volgende keer met 100 euro weg gaat. Ik hoopte gewoon elke keer dat ik iemand zou beroven die dan net van een pinautomaat komt met een paar duizend euro op zak. Gewoon dat ik gewoon voldoende geld heb, want ik zat gewoon krap, en elke keer zeiden vrienden of mijn vriendin van: "Ja kom, we gaan dat doen" en dan ging ik naar mijn moeder of mijn oma van: "Ja, heb je twee tientjes voor me", zeiden ze "Nee, dat heb ik niet." Dan zat ik bij mijzelf van "Ja, iedereen gaat daar nu heen en zit ik thuis mij te vervelen." Van alles, gewoon kleding ofzo, of eten, drinken. Gewoon, niet echt per se pretpark ofzo, maar dat is de enige keer dat ik mij nog kan herinneren dat iedereen daarheen ging en dat ik geen geld had, dat ik echt dacht van "Ja, ik wil mee", ja, toen had ik zo iemand beroofd, en toen kon ik mee.

Dreiging met een vuurwapen

Ik had een pistool geleend van een jongen, ik heb daar weleens mee geschoten bij ons achter de dijk. Heftig. Ik vond het wel leuk, spannend. Ja, ik vond het wel een spectaculair ofzo. Wij hadden een vuurwerk-pistool van de vader van een vriend gepakt, hadden we uitgeboord, hadden we kogels ingedaan, gingen we schieten. Het was niet voor berovingen, waarom zou ik iemand beroven met een vuurwapen als ik het met mijn platte handen kan doen? Ik ga niet voor een paar tientjes naar iemand toe rennen en stop ik een pistool tegen zijn hoofd. Een mes vond ik ook al te ver gaan. Dat pistool had ik thuis liggen. Toen was er een keer aangifte tegen ons gegaan door een groep jongens, dat ik met mijn broertje en een groepje naar het veldje was gegaan en dat wij hun bedreigd hebben met gummiknuppels en tazers, terwijl het nooit gebeurd is. Toen ben ik boos opgestaan uit het verhoor, heb ik later aangifte tegen hun gedaan wegens valse aangifte. Maar toen had ik een kogel bij me, die die zat in mijn zak, en toen heb ik die laten zien, zei ik: "Als je nog een keer iets doet, dan ga je deze vangen", en toen ben ik weggegaan. Toen uiteindelijk volgens mij na een half jaar ofzo hebben ze gezegd: "Ja, er is een aangifte tegen je gedaan wegens vuurwapenbezit en dreiging met een vuurwapen."

'Ontoerekeningsvatbaar'

Uiteindelijk uh, weet niet het ging gewoon eigenlijk best wel ok tussen mij en mijn vriendin, en toen uh, ben ik aangehouden voor 16 straatroven, verdenking van wapenbezit en bedreiging met vuurwapen. Toen was ik 18. Ik heb me ontoerekeningsvatbaar laten verklaren, want ze wilden me eerst vier jaar volwassendetentie geven, toen heb ik gezegd dat ik heel veel geblowd had en heel veel gedronken had. Ik wist eigenlijk al een beetje hoe dat zat zeg maar, want veel van mijn vrienden hadden ook een keer vastgezet. Mijn advocaat zei: "Je gaat sowieso vastzitten", maar ja, of het nou vier jaar of 11 maanden is, dat is nog wel een verschil, vind ik. Toen werd ik onder het licentie jeugdrecht berecht. Eerst ging ik alles ontkennen. Ik hoopte dat ik er vanaf kwam. En toen kwamen ze met allerlei bewijzen, ze hadden spullen bij mij thuis gevonden. Ik heb nog wel steeds dingen ontkend en verzwegen, maar ik heb wel bepaalde dingen bekend. Volgens mij van de 16 zaken ben ik voor 12 berecht, het vuurwapen hebben ze ook volgens mij geschrapt nog. Ik kreeg toen 11 maanden JJI en toen kwam ik vrij met een voorwaarde, een alcohol- en cannabisverbod, urinecon-troles, gesprekken houden en begeleid wonen en dat was het.

In de Justitiële Jeugdinstelling

Ik had al in een instelling gezeten, wat naar mijn idee veel erger was dan de JJI en waar ik ook wel veel langer heb gezeten. Ik kon het eigenlijk wel goed met iedereen vinden. Weet je, iedereen ging gewoon elkaar uittesten en zo. Dus gewoon een grote bek geven. Zij zijn zeg maar allemaal matties van elkaar en ik kom daar net binnen. Dat duurde ik denk een week of zo, daarna was het al weer een beetje ok. Er was geen behandeling, een beetje ART-training, die had ik al 4 keer gehad ofzo, het sloeg bij mij gewoon niet aan. Toen heb ik ook gewoon gezegd van: "Luister weet je, dit heeft gewoon bij mij geen nut, ik wil er best bij zitten maar uh, het gaat niet bij mij aanslaan". Equip had ik ook, ja, over denkfouten en zo. Iedereen gaat daar wel een beetje stoer doen, niemand zal met het goede antwoord komen. Niemand had er zin in, iedereen ging gewoon zitten drinken, gewoon weet ik veel, limonade drinken, gingen we daar zitten, een beetje half meeluisteren en dan gingen we weer naar school. Mijn vriendin kwam ook gewoon twee keer in de week op bezoek, en mijn oma dan één keer in de week, meestal, en mijn moeder had altijd minder tijd. Die ouders van mijn vriendin kwamen ook, die moeder kwam daar nog best wel vaak, ze had gewoon medelijden met me, ze hielp me gewoon heel erg... Na vijf maanden ging ik naar 'lang verblijf'. Dat was eigenlijk veel relaxter, want op 'kort verblijf' daar mocht je echt twee keer in de week tien minuten bellen, en dat werd ook strak bijgehouden. En twee keer per week bezoek. En toen kwam ik daar, en toen werd er eigenlijk gezegd van: "Ja, wij maken niet echt een probleem van bellen, als jij soms een keer wil bellen dan mag jij bellen", maar ja, ik maakte daar gewoon echt misbruik van dat ik gewoon anderhalf uur aan de telefoon zat en probeerde dat elke dag te doen. Meestal probeerde ik dan eerst vijf minuten mijn moeder te bellen, daarna vijf minuten mijn oma en daarna anderhalf uur mijn vriendin te bellen.

Drugs in de JJI

Ik had geen wiet. Ik vond het idee gewoon vies, het komt dan via je reet de JJI binnen. Dus ja, ik had het idee van: ja, ik ga gewoon niet blowen, ik blow gewoon wanneer ik buiten ben. Ik had in het begin nog het idee: ja, ik kom sowieso wel binnen een maand vrij, het gaat allemaal niet zo lang duren. En na twee maanden dacht ik: nou, ik kom misschien over een maand vrij, dan heb ik mijn rechtszaak weer. Toen had ik in totaal vijf maanden vastgezeten, en toen zeiden ze van: "Ja, we geven je nog drie maanden, en dan ben je vrij op de voorwaarde van dit en dit en dit", toen hadden ze nog niks over die alcohol- en drugsverbod gezegd, toen dacht ik van: ja, ik zit hier nou zo lang, ik ga nu gewoon een keer blowen hierbinnen. Het was gewoon heel weinig, maar ik weet nog dat ik knetter en knetter stoned was omdat ik zo lang niet had gerookt. Ja, en toen had ik dat gerookt, en ik weet nog dat ik me echt kut voelde. Ik had toevallig toen mijn vriendin gesproken, die ging die avond uit met al mijn vrienden en zo, toen voelde ik me gewoon erg kut, dat ik dacht van: iedereen gaat uit, iedereen is dronken iedereen is stoned en ik zit hier. Ik was ook wel stoned maar ja, ik realiseerde me het gewoon meer. Ik werd ook helemaal panisch omdat ik dacht dat ze binnen zouden komen, dat mijn aansteker afgepakt zou worden en zo, en de volgende dag dacht ik echt: het gevoel was gewoon kut, ik doe het wel wanneer ik buiten ben.

Weer buiten

Ik weet nog dat ik in de ochtend vrijkwam, en dat mijn vriendin mij op kwam halen, en iedereen was hartstikke blij. Zijn we naar mijn vriendin haar huis gegaan, hadden we daar taart gegeten omdat ik vrij was gekomen, was ik dan naar mijn moeder gegaan. Toen heb ik volgens mij nog een klein half jaar thuis gewoond, want waar ik bij begeleid wonen zou komen was nog geen plek. Toen heb ik in ieder geval lang niet gedronken, heel lang. En toen uiteindelijk had ik een dagbesteding gevonden, ik had een school gevonden maar die begon volgens mij pas na twee maanden ofzo, ik had een stageplek gevonden, ja was gewoon eigenlijk dagbesteding, moest op een kinderboerderij gewoon werken. En uh ja, het ging allemaal wel redelijk... en uh, nou, ik weet niet eigenlijk dat was het eigenlijk wel, ongeveer denk ik, destijds.

Enkelband

Een paar weken voor de intake voor de woonlocatie kregen mijn vriendin en ik eigenlijk alleen maar meer ruzie en ruzie en ruzie. Ik zag gewoon heel erg tegen de intake op, want ik wilde gewoon thuisblijven. En zij wilde de hele dag uitgaan en zo, en ik irriteerde mij daaraan, omdat ik ook gewoon, ik was een beetje wantrouwend en zo. Toen dronk ik veel, en ik was toen een avond met een paar vrienden van mij helemaal dronken geworden. Toen kwam ik met mijn dronken hoofd op het idee om een baksteen door een sigarenboer te gooien en daar sigaretten mee te nemen. Toen uiteindelijk hebben ze mij gepakt, en vanwege mijn voorwaarden heb ik toen vier dagen heel erg lopen stressen. Ik weet nog dat ik om half 10 de rechtszaak had in de ochtend, toen kwam, toen was het 10 voor 10, toen had ik nog steeds niks gehoord van mijn advocaat, toen zegt mijn advocaat van: "Ja, reclassering heeft een rapport geschreven, je moet gewoon bekennen,

als je bekend dan is er 95% zekere kans dat je vrijkomt, maar wel met een voorwaarde van een enkelband”, dus ik heb bekend en ik kwam weer vrij. Toen heb ik een enkelband gekregen.

Relatiebreuk

Vanaf die tijd ging het eigenlijk alleen maar slechter tussen mij en haar. Ik probeerde wel vaak bij mijn vriendin te zijn maar ik had een enkelband om gekregen, uiteindelijk werd ik er een beetje gek van. Want het was gewoon letterlijk elk weekend dat ze zei: “Ik ga uit”, en het was nooit echt een keer dat zij zei van: “Ja, weet je, ik ga niet uit omdat jij het niet fijn vindt”, want ik voelde me er gewoon elke avond kut door als ze uit ging. Ik kon gewoon niks doen. Ja, en toen kregen we een keer een hele erge ruzie, en hebben we het uitgemaakt, zij meer, ik stond er eigenlijk ook wel een beetje achter omdat ik er gewoon geen zin meer in had. Ze heeft wel genoeg dingen gedaan sinds het uit is, dat ik ook wel denk van: je bent heel erg veranderd en ik hoef jou ook niet te zien. Gewoon, de eerste dag nadat het uit was, was ze al met iemand gegaan. Dat vond ik gewoon heel erg, dat deed ook wel veel pijn. Ik had het gewoon heel zwaar wel. En toen ben ik in een dip geraakt, zeg maar, toen dronk ik elke dag heel veel. Uiteindelijk is dat wel steeds minder geworden.

Ideeën over regelmaat

Voor mezelf vind ik het wel fijn om niet de hele dag op m'n bed te blijven liggen. Ik ga trainen of met mensen afspreken of leuke dingen doen. Eerst trainde ik zes dagen en dan stond ik om acht uur op en om negen uur precies de deur uit. Af en toe deed ik boodschappen, meestal werd het gewoon gebracht door m'n oma die een keer kwam brengen ofzo. In de middag ging ik meestal weg, dan ging ik naar m'n moeder toe, ging ik daar zitten voor de buis of bij m'n oma. Je moet een beetje een lange dag van je dag maken. Zes dagen per week ging ik ook gewoon goed slapen.

Ideeën over onderwijs

Ik moet sowieso naar school. Ik ben ook al aangemeld voor twee scholen. Ik moet in ieder geval een intake krijgen volgens mij in augustus. Ik heb me ingeschreven voor rekenen en een schrijfcurcus. En ik heb me ingeschreven voor pedagogisch medewerker. Zorg en welzijn. Ik heb eerst tientallen verschillende beroepskeuzetesten gedaan. Kwam van alles uit van leidingleggen tot bijrijder van vracht-wagen, maar ik weet niet. Mijn gevoel zegt dat dit mij meer aanspreekt. Ik weet wel dat het nodig is. Maar ik hou gewoon niet van school, huiswerk, leren, ik vind het gewoon irritant. Dat iemand zegt van je moet zo en zo laat thuis zijn en dat jij je huiswerk dan maakt, en je bent te laat, en je hebt een onvoldoende gehaald of... Ik vind het gewoon kut om puur dingen te moeten leren en weet ik veel. Dan ga je schrijven, dan ga je in een stoel zitten, weet ik veel, luisteren de hele dag. Stil op een stoel zitten. Sowieso ga ik me beter voor dingen inzetten als ik het leuk vind, en niet als ik per se heen moet en waar ik het niet leuk vind ofzo. Gewoon dat iedereen al zegt van 'ja dat is echt beetje een kutwijf of een kutmeester' ofzo. Een goede docent is iemand die met je meegaat. Hij helpt je gewoon en hij is niet de hele dag van 'dat moet, dat moet, en dat moet', hij lacht

gewoon weet je. Ook gewoon grapjes maakt. Ik heb niet gekeken op de open dag van 'oh ja dat is een leuke meester dus ik ga naar deze school toe'. Ik ga toch niet naar school voor die docenten? Ik ga naar school toe puur voor die opleiding. Het is misschien dat ik soms kutdocenten heb maar ja... je gaat er mee om.

Ideeën over motiverende begeleiders

Wat motiveert is als iemand bezig is en tijd voor me heeft. Die daar ook streng in is. Die gewoon zegt: "Komen, en kom je niet dan heb je een probleem." Gewoon iemand die wel sterk in zijn schoenen staat, ik weet het niet, ik kan het niet uitleggen. Nah ja, iemand die dit allemaal heeft meegemaakt. Bij jeugdzorg was het niet kijken naar tien verschillende opties, hun denken van: dit is goed voor hem dus dan doen we dat. Gewoon blindelings, zo had ik het gevoel. Ze denken er gewoon niet bij na. Nu word ik meer behandeld als een volwassene, hier kan ik gewoon praten. In het begin toen ik twee of drie maanden bij de organisatie waar ik nu woon was, toen meldde ik me vaak af voor werk. Of, nou ja, je werkt wel, maar ook weer niet. Je hebt wel een soort van voorbeeldfunctie in de wijk. Toen hadden ze me op non-actief gezet. Maar ik vind het wel leuk, dus dat wil ik niet zomaar opgeven. Gewoon de sfeer van die plek daar vind ik gewoon leuk, gewoon leuke jongeren ook. Ja gewoon, het is niet echt een werksfeer ofzo. Het is hier gewoon rustig aan. Ja ik weet het niet, het voelt niet echt als een baan.

Toekomstvisie

Ik denk dat ik eigenlijk bij alles hulp nodig heb. Kijk ik weet sowieso dat ik bij heel veel dingen nog ga vallen en iemand moet mij gewoon helpen om op te staan. Met werk ofzo, bijvoorbeeld het lukt effe niet, of ik zit met iets en het gaat effe niet goed, dat er iemand is die zegt: "Luister het gaat helemaal goedkomen. Ik help je daarbij." In ieder geval een deel daarvan. Ook in huis. Wanneer ik het goed voor mekaar heb? Dat ik geen politiecontact meer heb. Voldoende geld om van te leven. Eigen huisje. Misschien ook een kind, een vrouw in ieder geval. Gewoon dat alles op rollen loopt zeg maar. Als je twee tonnen aan de kant hebt staan zeg maar. Dat het een beetje safe is zeg maar. Dat ik niet meer hoef voor te komen of dit of dat. Gewoon dat alles makkelijk loopt. Klaar. Geen stress aan je hoofd. Ik heb in de JJI wel 100 keer gedacht van: ik ga het nooit meer doen. Toen op dat moment meende ik dat ook echt wel ja. Ik ben er niet helemaal klaar voor, maar ja, het zal wel moeten. Ik heb ook weleens een moment dat ik nu nog steeds helemaal doordraai, maar ik word niet meer zo heftig boos, zeg maar als eerst, het is nu wel gewoon wat meer gecontroleerd. Ik denk gewoon puur omdat ik ouder ben geworden. Ik heb ook anti-depressie pillen geslikt, waardoor de top van mijn boosheid eraf was, en ik had het idee dat dat best wel hielp, anderhalf jaar, twee jaar ofzo. Daarna ben ik ermee gestopt, toen ik vast zat, omdat ik gewoon dacht van: het heeft geen nut meer. Dat heb eigenlijk nog steeds.

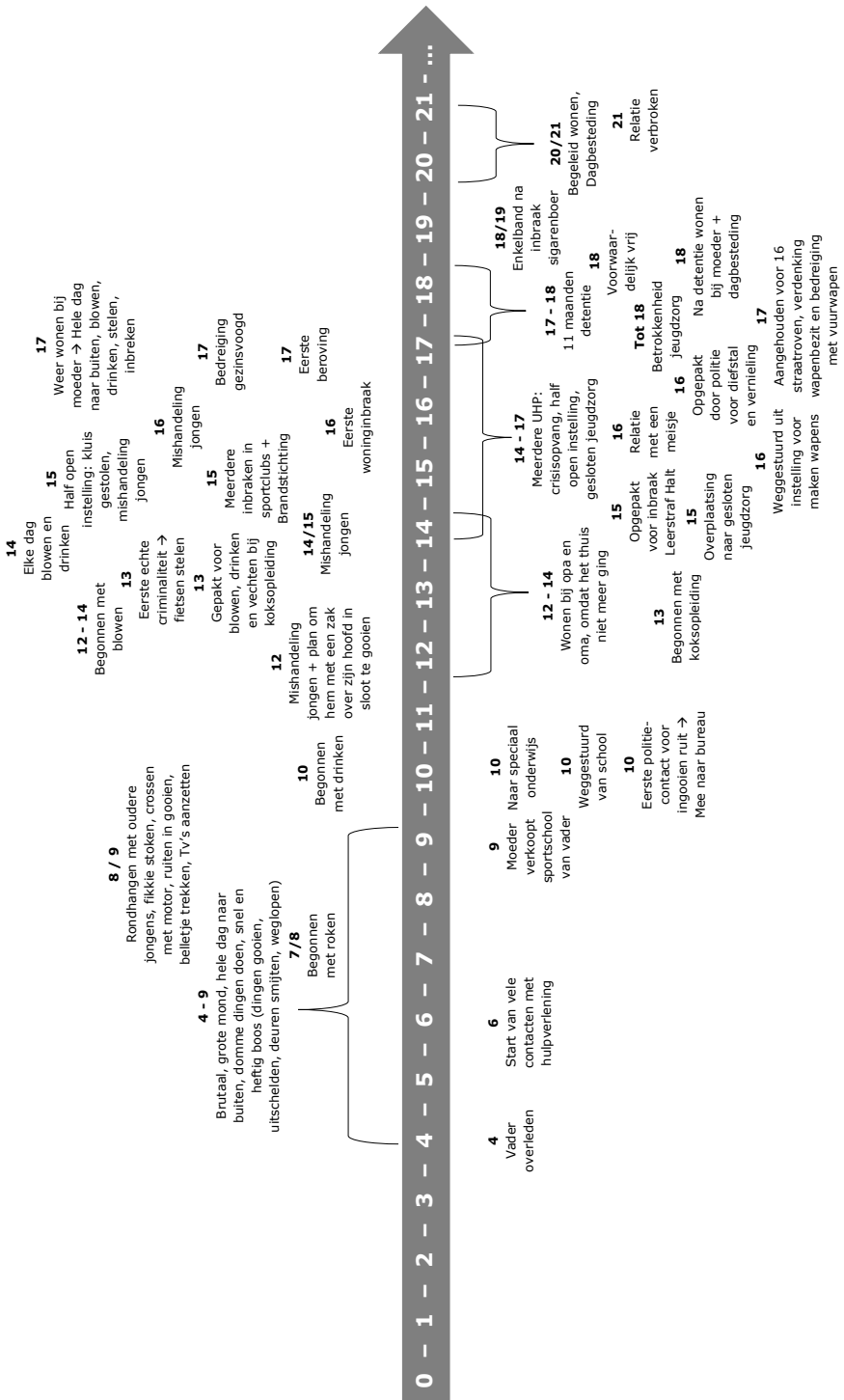
Werken met jongeren

Het lijkt mij heel leuk om in een jeugdgevangenis te werken. Hoe is dat dan aan de andere kant als begeleider of leidinggevende, zeg maar. Ik zou er sowieso op een andere manier mee omgaan. Kijk, ik probeer wel met iedereen mee te gaan, maar zodra ik merk dat mensen misbruik van me maken dan ga ik misschien wel

tegenwerken. Er kan overal wel wat achter zitten. Maar moet je proberen om je verder te ontwikkelen ik probeer daarbij te helpen. Je moet gewoon kunnen zeggen van: “Werk via de regels maar ook weer niet”, ik ben een makkelijk iemand daarin. Je kan bij mij aankloppen wanneer je in de problemen zit, maar wees wel realistisch met welke problemen jij naar mij toekomt. Ik ga namelijk niet mijn baan op het spel zetten voor iemand zoals jij. Weet je, ik ga daar niet heen om kinderen te pesten ofzo, of om ze de pauper uit te schelden. Ik wil wel iets bereiken zeg maar. Net zoals je niet bij de bouw gaat werken omdat je stenen mooi vindt ofzo, maar je gaat niks bouwen. Je wil wel wat mee bereiken zeg maar. Dat die mensen wat aan jou hebben gehad in die tijd. Ja, dat vind ik eigenlijk wel belangrijk.

Sociale contacten en toekomstige criminaliteit

Ik wil eigenlijk gewoon focussen op hoe het loopt, weet je. Ik wil mij niet focussen op iedereen om me heen, maar gewoon meer focussen op m'n eigen pad. Heb ik nu dan wat aan een vriendin? Ja het is leuk, ja het is fijn. M'n hele leven is nog niet eens goed op orde zeg maar. Ik wil eerst nog m'n schulden afbetalen en een baantje hebben. Weet ik veel. Ik ga er niet te veel naar lopen zoeken ofzo. Ik zie wel hoe het loopt. Misschien heb ik overmorgen wel een vriendin, misschien heb ik wel over vijftien jaar pas een vriendin. Maar als je iemand thuis hebt zeg maar, waar je voor wil leven zeg maar, dan heb je het blowen en naar buiten gaan ook niet echt meer nodig. Het is soms wel leuk om er naartoe te gaan, maar je hebt je eigen leven gevonden. Ik zie wel hoe het leven loopt qua nieuwe vrienden en zo. Ik heb niet echt bepaald vrienden nodig, niet dagelijks. Ik vind het één keer in de week goed om met vrienden af te spreken, maar niet elke dag weer een dag hangen, hangen, hangen, weet je, dat is niet goed. Je moet gewoon een baantje gaan zoeken en niet gaan hangen ofzo. Ik kan me gewoon beter focussen op mezelf. Ik weet het niet. Ik durf ook echt niet te zeggen wie mijn vriend is. Ze kunnen zo weg zijn. Ze kunnen vier of vijf jaar een goede vriend zijn ofzo en dan gebeurt er wat en dan is het van: “Ga weg!” Nah ja, net zoals mijn ex. Niks is er voor altijd.

“Ik wil niet skeer zijn, snap je?”

Geraldo, 16 jaar

Twintig pleeggezinnen

Mijn biologische ouders komen gewoon van Amerika. Toen ik geboren was, was ik bij mijn moeder en vader weggehaald. Door mijn biologische ouders was ik niet mishandeld, alleen mijn vader zat toen vast in die tijd. En mijn moeder zat aan de drugs. Dus ik kon niet bij hun blijven. Ik was nog geeneens één jaar volgens mij. Ik werd eerst in Jeugdzorg geplaatst, gewoon zoiets, maar dan voor kleine kinderen die geen familie hadden en zo. Totdat je geadopteerd wordt, of iemand wilde eventjes voor jou zorgen totdat jij geadopteerd wordt. En als je niet geadopteerd wordt, dan word je vanaf jouw zestiende op straat gezet. Dan zeggen ze: “Zoek het maar uit.” Tussen mijn eerste en mijn achtste, negende heb ik pleeggezinnen gehad. Ik heb sowieso wel twintig pleeggezinnen gehad. Daar werden ik en mijn broers en zo allemaal mishandeld. Er is misschien één pleeggezin waar ze geen geweld in hadden. En dan je weet toch, wij gaan niet als lieve jongens opgroeien. Dan je weet toch, wij zijn met de harde hand gewoon opgevoed. Dan gaan we ook gewoon... Bijvoorbeeld iemand heeft ruzie met mijn broer. Wij willen die jongen leren toch, dus wij gaan die jongens ook maar behandelen, snap je?

Ik was een kutkind

Om het even grof te zeggen: ik was echt een kutkind. Ik zweer, ik was echt een rat gewoon. Toen, ik denk gewoon ik ga een beetje lol maken en zo. Maar als ik nu terugkijk, als ik toen zestien was, ik zou in de gevangenis moeten zitten daar. Ik zeg je eerlijk man. Maar je weet toch, ik ben vijf jaar, zes jaar, ik ga buiten vechten, ze kunnen mij niet vastzetten want ik ben nog te jong daarvoor. Ik was op jonge leeftijd met drugs, inbraken en zo ook in contact gekomen. Mijn broer was acht jaar ouder, hij was ook een jongen zoals mij, hoe ik nu ben in ieder geval. Kijk, hij was vroeger gewoon... hij dealde met drugs. En toen op een gegeven moment, ik zag dat en ik wou net als mijn broer zijn. Altijd, nu nog steeds. Omdat hij mijn broer is. Dus de dingen die hij deed ging ik ook overnemen.

Scooter

De eerste ding wat ik had gestolen was een scooter. Je weet toch. Daar begint het al fout te gaan. Ik was er gewoon, gewoon met een uitje zeg maar. De buurjongen, wij kenden hem niet zo goed, hij had zo eentje gekregen voor zijn verjaardag en wij kwamen daarachter. Maar in Amerika, die dingen zijn wel duur. Dus en we hadden geld nodig. Dus we hadden het ding gestolen. En zo is dat begonnen, weet je.

Eerste inbraak

Mijn eerste inbraak, toen was ik of acht of negen. Dat was gewoon op een huis, maar dat was blind. Als je iets blind gaat doen, dat betekent dat je er niet over

nadenkt. Bijvoorbeeld, stel je voor ik zou met jou daar lopen, ik heb nooit met jou gepraat over zulke dingen, maar ik zeg: "Kijk eens daar, kom gaan we daar inbreken." Dat is blind, dat moet je niet doen. Je moet pas komen als je een tip hebt. Ik wist niet dat er iets lag of zo. Dus ik ging gewoon naar binnen, maar gelukkig heb ik wel wat gepakt. Ik had ingebroken daar, alleen toevallig lag er wat daar. Dat was met mijn broer samen. Maar ik denk, ik ben gewoon zijn pad opgegaan, is niet zijn schuld. Hij zegt niet: "Geraldo, kom meedoen", maar hij was verkeerd bezig. En ik denk: oh, mijn broer, hij is stoer gewoon... Je weet toch. En ik wou zoals hem zijn. En als ik bijvoorbeeld, als ik zag bij hem wat er op de kamer allemaal lag, ik denk: ik wil dat ook. De eerste keer, of de eerste twee keer maken je echt zenuwachtig. Gewoon toen ik voor de eerste keer ging doen, ik wou gewoon op het laatste moment wil ik eigenlijk niet doen. Maar toen ik ging gewoon doen want je weet toch, toen ik had echt geen geld. Toen ik droeg Hema-dingen, je weet toch, twee euro shirts. Ja, maar je weet toch, kijk ik draag nu vest van driehonderd euro. Ik draag, je weet toch... Nu is dat geen stress voor mij. Maar vroeger ik zat in de tijd van Zeeman, van Hema, van H&M, C&A, zulke winkels. Maar ik ben daar nooit meer.

Getuige van geweld

Toen het echt fout begon te gaan, was dat, zeg maar, ik, mijn broer en twee andere jongens. Wij waren altijd met elkaar. Alleen die andere twee jongens, zij mochten elkaar niet. Die jongens wouden steken. Toen ik sprong zeg maar ertussen. Toen uiteindelijk heeft die jongen die andere jongen gestoken. Maar hij had mij ook een beetje geraakt. Toen zag ik dat mijn broer hem ging, zeg maar, mishandelen. Vanaf toen was het, zeg maar, omgeschakeld. Ik was toen tussen negen en tien, ofzo. Ik en mijn broer hebben echt een close band zeg maar, als iemand hem aanraakt, dan maak ik diegene gewoon... maakt het uit, ook al... ik sla diegene helemaal kapot en ook andersom dan. Mijn broer heeft al een paar keer vastgezet omdat hij daardoor iets heeft gedaan. Bijvoorbeeld toen, toen die jongen dat zeg maar had gedaan. Mijn broer had diegene net niet doodgeslagen. Daar had hij ook voor vastgezet.

Teveel gezien

Op zo'n jonge leeftijd, ik heb jongens zien doodgaan, ik ben zelf gestoken, ik heb het wel overleefd, maar je weet toch, dat hoort niet te gebeuren. Dan je begint verkeerde dingen te zien. Dan ga je die dingen gewoon ook oppakken, zeg maar. Bijvoorbeeld, ik zie jongens inbreken. Ik zie hun van skere Hemakleding naar hele dure dingen, je weet toch. Ik denk, oh, dus op die manier kan je geld verdienen. Dan denk ik bij mezelf gewoon, als ik geen geld heb, dan moet ik dat ook gaan doen. Ik kreeg niet echt geld van mijn ouders, misschien twee euro of zo. Daar kan ik misschien drinken mee halen op mijn werk. Toen ik dacht, ik moet gaan stelen. Want anders blijf ik altijd twee euro per week krijgen.

Adoptie door Nederlandse ouders

Op mijn achtste, negende werd ik geadopteerd. Ik heb een broer en ik heb een zus en een zusje. Mijn zus is een jaar ouder dan mijn broer. We waren eigenlijk nooit samen in één gezin. We waren allemaal in andere gezinnen. Maar toen mijn

adoptieouders kwamen toen zeggen ze: “Broer en zus horen bij elkaar te blijven.” Toen hadden ze ons alle vier geadopteerd. Mijn adoptieouders zijn Nederlanders, maar ze woonden eerst in Amerika. Toen ik twaalf was, ben ik naar Nederland verhuisd. Mijn broer en mijn zus wonen nog in Amerika.

Ik wil niet skeer zijn

De reden waarom het goed met mij toen begon te gaan was, er is geen drugs in huis, ze gebruiken geen geweld. Ik kwam altijd op vakantie naar Nederland. Toen ik kwam altijd dezelfde jongens tegen. Toen ik hier kwam wonen, ze waren gewoon echt goede vrienden van mij. Toen dachten we niet aan geld en zo. Eén jongen waar we echt mee omgingen was de oudste, hij werd zeventien. Toen hij zei van: “Ja, ik heb geld nodig, ga je me helpen.” En toen hadden we iets gedaan. Toen ja... vanaf toen is het gewoon helemaal omlaag gegaan. Gewoon ik denk, ik kan snel geld verdienen, ik wil niet werken. Ik wil gewoon... Ik wil geld hebben, maar ik wil niet skeer zijn, snap je? Waarom ik begon met stelen, inbreken, afpersen zulke dingen. Maar, hoe heet dat, die jongen, ik zag hem ook als een broerfiguur. Als ik buiten bedreigd werd, of als ik ging vechten, hij was altijd met mij. Hij ging mij altijd helpen als ik hem nodig had, je weet toch. Ik ben er voor hem, hij weet ook.

Voor het eerst naar school

Ik was tot aan mijn twaalfde niet naar school geweest. Kijk, ik was twaalf toen ik in Nederland kwam, toen kwam ik op de basisschool terecht. Dat is ook reden waarom ik heel veel moeite heb met school hier. Ik spijbel ook vaak, maar de dagen dat ik er ben, zeggen ze: “Ja zie je, je kan het wel, maar alleen je wil het niet.” Maar het feit is, ik wil het wel, maar ik kan het niet. Ik kan alleen praktijkdingen, ik kan niet met papieren gaan werken, ik moet iets met mijn handen doen.

Hollandse ouders zijn niet streng

Ik kwam uit zeg maar een familie met een Mexicaanse afkomst en zij zijn heel streng, je weet toch. Maar toen werd ik geadopteerd door Hollandse ouders en zij zijn zeg maar minder streng en zo. Hollandse mensen zijn niet zo streng als Marokkanen, Amerikanen. Jullie denken, Marokkanen pakken slipper, Amerikanen slaan je gewoon zeg maar met een zweep op jouw rug. Hollandse ouders zeggen, ga maar in de hoek zitten. En dat doet mij dan niks, snap je? Dat is voor mij gewoon chiller, daarzo, in die hoek dan. Mijn ouders zeggen gewoon, als je maar voor morgen terug bent. Maar vanaf 's ochtends bij het werk tot de volgende ochtend zes uur, daar is heel veel verleiding om slechte dingen te gaan doen. Want bijvoorbeeld, vooral feestdagen. Dan ik weet, mensen zijn niet thuis en zo. Nou, ze zijn wel streng geworden, nu dat ze eenmaal weten wat ik vroeger gewend was. Ze zeiden: “We kunnen jou niet mishandelen, gewoon, je weet toch. Want dat mag sowieso niet van de wet, wij kunnen dat niet.” Ik dacht eigenlijk eerst dat ze wouden dat ik dat dacht. En dan uiteindelijk, als je een straf krijgt dan, dan krijg je gewoon die klap, snap je. Maar toen uiteindelijk ben ik achter gekomen dat ze gewoon niet doen. Toen, gewoon heb ik daar een beetje misbruik van gemaakt.

Jeugdzorg betrokken

Toen hebben ze na drie jaar Jeugdzorg erbij gehaald. Dat was eigenlijk gewoon onzin. Kijk, ik was mijn tanden aan het poetsen boven, bij mij op de kamer. Mijn zusje gaf zeg maar tik op mijn achterrug. Ik had toen in die tijd echt agressieproblemen. En toen rende mijn zusje naar beneden dus toen rende ik achter haar aan en toen heb ik haar gewoon een klap gegeven. Dus mijn ouders hebben dat gezien. Toen ging ik de volgende ochtend naar school, dat was in Delft volgens mij, ergens. En toen, ik kwam terug, ze zegt: "Pak je spullen in, we gaan naar skatebaan." Ze zegt: "Je moet een beetje kleding meenemen", dit dat. Want ik hield toen echt van skaten en zo. Toen had ze me naar een logeershuis gebracht. En toen, vanaf toen zat ik in een instelling. We hadden eerder een paar gesprekken gehad. Maar dat was niet van, je gaat uit huis geplaatst worden of zo. Dat was gewoon van dat ik me beter moet gedragen. Dat anders de politie erbij kon betrokken worden. Ik was boos, man...

Voor het eerst naar een instelling

In totaal heb ik in vijf instellingen gezeten. Eerst was het gewoon een logeershuis, dat was echt maar vier weken, om te kijken of ik ergens anders heen kon geplaatst worden. Nou, daar werd ik... Ik kan slecht tegen als mensen over ouders praten en zo. Iemand zei... iemand spuugde zeg maar op grond, die zei de hele tijd tegen mij: "Dat doe ik op jouw moeder." Toen ik flipte daar, toen ik had naar die jongen uitgehaald. Toen werd ik gefixeerd naar de isoleer gebracht. Toen ik er weer uit mocht, toen liep ik weer op die jongen af. Weer hetzelfde gebeurd. Toen zeiden ze: "Ja, wij zien dat we je hier niet kunnen behandelen. Je hebt agressieproblemen, je gaat naar de gesloten inrichting. Vandaag word je overgeplaatst." En toen ging ik naar een instelling. Het is niet dat er hekken waren. Maar het was midden in een bos, je kon nergens heen.

Slechte invloed van instellingen

Zij zetten mij in een instelling om beter te worden, maar daar leer ik alleen maar nog meer verkeerde dingen. Eerst zat ik bij open groep gewoon. Toen was er een jongen, hij kwam van gesloten af. Toen leerde ik ook slechte dingen. Toen werd ik gesloten geplaatst, toen kwam ik gewoon tussen jongens die ook zulke dingen deden. Gingen mij ze nog meer tips geven over hoe ik dit en dit moet doen. Toen werd ik nog zwaarder gesloten geplaatst, toen ging het eventjes goed met mij. Dat was gewoon gevangenis. Als jij mij plaatst op een groep met alleen maar Hollanders, dan zou het misschien goed met mij komen. Maar ik zit nu op een groep met allemaal buitenlanders, er is maar één Hollander hier. Ja, want in mijn ogen Hollanders, ik ken bijna geen Hollanders die inbraken of zo plegen. Maar je weet toch hoe het zit met Surinamers, groepen Antillianen, Marokkanen, Turken. Het is wel, bijna elke jongen op deze groep heeft wel een inbraak of overval gepleegd. Eentje heeft zelfs iemand vermoord, heeft hij voor vastgezet. En je weet toch...

Roken, blowen, dealen

Toen ik nog op basisschool zat, ging het gewoon goed met mij. Ik kon gewoon rustig mijn ding doen, ik hoefde niet aan dingen, geld en zo te denken. Maar zodra

ik dus op de middelbare school kwam, toen begon ik met roken, toen begon ik met blowen, toen begon ik dealen. Ik kwam gewoon verkeerde jongens tegen. En er zat nog een Amerikaan in de klas, maar hij was ook de weg kwijt zeg maar, om het zo te zeggen. Toen ging ik vaak met hem om. Door hem ben ik ook zelf begonnen met roken, met blowen. En zo je weet toch, zo ben ik gewoon mijn verantwoordelijkheden vergeten helemaal.

Ik wil als mijn broer zijn

Ook maar bijvoorbeeld, kijk in Amerika wiet is verboden. En daar kan je voor een gram kan je misschien vijftig euro krijgen. Het is je weet toch, mijn broer heeft zulke dingen gewoon... wiet bij zijn huis. Bij zijn kamer gewoon. Toen je weet toch, toen ik ging iemand... wij noemen dat gewoon 'connecten' maar dat betekent gewoon bereiken, van dat die een dealer was en ik zeg van, dat hij mij een kilo moet geven. En dat ik hem door ging stoten, doorstoten is gewoon doorverkopen. Hij zegt: "Ja is goed, komt goed." En toen was het begonnen. Toen ging van wiet naar hasj, naar pillen, naar cocaïne. Dus dat is ook opgebouwd. Hij zei juist toen ik voor het eerst was opgepakt. Toen zei hij... Toen hij had mij echt hard geslagen, maar je weet toch hij... Je weet toch, dat is niet omdat hij mij pijn wilt doen, is gewoon hij houdt van mij omdat ik zo ga... Hij zegt tegen mij... Hij geeft mij gewoon paar stoten. Hij zegt: "Waar ben je mee bezig." Ik zeg: "Ik wil als jou zijn." Hij zei: "Je wil niet als mij zijn, mijn leven is niet... mijn levensstijl is niet goed." Ja, ik dacht gewoon: ik wil als jou zijn.

Inbraak

Ik was net veertien, toen had ik inbraak gepleegd en toen woonde ik thuis. Toen vijf, zes uur 's ochtends was er een inval bij mijn huis. Toen werd ik meegenomen. Ik was gewoon in mijn onderbroek, ik had slippers aan, ze doen een ding voor mijn gezicht en ik moest gewoon in de handboeien, gewoon in mijn onderbroek moest ik naar de politie-bureau. Toen werd gezegd dat ik verdacht was van inbraak met twee andere jongens. Die anderen waren vrijgesproken, maar ik had zes maanden gekregen.

Geen woningoverval

Die inbraak dat was net geen woningoverval, want woningoverval dan zou ik verkrijgen. Dat is drie tot acht jaar. Het was gewoon een inbraak met geweld. Een woningoverval is als je die mensen gijzelt. Als je, zeg maar, die mensen gewoon onder schot houdt, als je hen bedreigt. Maar een inbraak met geweld dat is als jij gaat inbreken als ze thuis zijn en ik ga gewoon slaan, gewoon niet met een wapen. Dan is het een inbraak met geweld. Een wapen kan je acht jaar verschillen in vast te zitten toch. Die had ik expres niet meegenomen. Maar dit was inbraak met letsel gewoon. Ik was daar met drie anderen. Je hoeft alleen weten dat er iets ligt, dan kan je gelijk gaan. Het zijn nooit vreemden. Ik ken iemand die hun kent, diegene gaat een beetje met hun chillen in huis en zo, hij gaat rondkijken voor mij. Gaat kijken: goud kunnen wij gebruiken, zilver kunnen wij gebruiken, losgeld kunnen wij gebruiken, als er een kluis is kunnen wij dat ook gebruiken.

Echt werk en bijbaantjes

Inbreken dat is voor ons een bijbaantje. De drugsdeal is die vaste baan, gewoon. Stel je voor, ik vergelijk het met een PM'er, een begeleider. Stel je voor, een van die PM'ers zou bij de Albert Heijn werken, zeg maar, naast hun werk. Dan zou ik gewoon in plaats van naar de Albert Heijn werken, dan zou ik inbreken of overvallen, snap je? En drugs dealen is meer een echte baan op zich. Bijvoorbeeld, ik kan zeg maar één kilo, cocaïne ga ik nu zeggen. Dat kan jij vijftigduizend euro, in, ik denk vijf minuten verdienen. Dus ja. Inbraak en woningoverval is wel heel iets anders. Want inbraak doe je als mensen niet thuis zijn. Maar een woningoverval doe je als ze thuis zijn. Je weet toch. Een woningoverval is wel iets verder dan een inbraak. Ik ben naast het dealen gaan inbreken omdat ik vroeger veel schulden had. Bijvoorbeeld, vroeger moest ik pistolen en zo, moest ik die huren in plaats van kopen. En die jongen vroeg daar echt veel voor. Want bij een drugsdeal, een ripdeal, het kan altijd gebeuren, dat iemand ineens een pistool op je trekt. En dan sta je daar. Zijn wel andere soort jongens.

Het grote werk

Als je drugs gaat pushen, normaal heb je het niet over een gram, of heb je het niet over vijf gram. Dan heb je het over kilo's, snap je? Je weet toch, ik weet die jongen, hij gaat niet één gram verkopen. Hij doet grotere dingen. Stel je voor, jij zou beginnen met inbreken, je had geld nodig, dat was jouw laatste optie. Ik weet bijna zeker dat je gewoon, als je een huis zag, "Oh mooie tv", dat je zou naar binnen gaan. Dan moet je ervan uitgaan, dat je iets pakt. Jongens van mijn buurt, ze gaan niet naar binnen voor duizend per persoon. We gaan meestal boven de drieduizend per persoon pas naar binnen. Wij noemen dat een gouden tip, als diegene zegt tegen mij, van ja, daar ligt een kluis, dit en dit zit erin. Of daar ligt goud, daar ligt dat, daar ligt dat. Dan ga je daar gewoon. Bijvoorbeeld stel je voor, iemand heeft Mercedes, zeg maar. Ik weet waar die sleutels liggen, ik weet waar die auto is, dan pak ik die auto. Snap je?

Gepakt voor overval

Vroeger ik deed dom, ik was gewoon roekeloos. Maar toen ik voor het laatst was gepakt, toen had ik een overval gepleegd. Maar zij hadden geen bewijs dat ik het was. Maar alsnog ik werd... Ze zeggen: "Ja, wij hebben geen bewijs dat jij het was." Want dat waren twee jongens, dat was ik en een andere jongen. Ze zeggen: "Wij hebben geen bewijs dat jij het was, er staan alleen camerabeelden, maar we zien jouw gezicht niet. Dus wij kunnen jou niet vastzetten omdat we niet zeker weten." En er waren geen vingerafdrukken of zo. Maar toen had ik die twee jaar voorwaardelijk gekregen, dat was in augustus 2016. Toen werd ik vijftien.

Het verloop van een overval

Een overval was op een juwelier. We waren met zijn drieën. Eentje kwam op eigen scooter en ik reed met een jongen achterop. Toen gingen we wachten totdat die winkel leeg was. Maar we hadden zeg maar tassen bij ons. Gewoon je weet toch, die sporttassen. Toen hadden we hamer, weet je, we slaan die glazen door gewoon. Laten die man naar die kluis gaan. Als mensen daar contant betalen

halen we ook die geld. Dan gaan we gewoon snel weg. De voorbereiding was ik denk weken, misschien maanden zelfs. Ja want je weet toch, het is gewoon het risico dat je bij zulke dingen gepakt wordt, die is echt groot. Bij overvallen helemaal. Want weet toch, die man, hij gaat politie bellen, hij gaat zeggen van, ja ik ben net overvallen door drie man, ze hebben dit en dit aan, ze zijn op de scooter, ze hebben tassen bij zich. Dat is opvallend, als politie drie jongens op de scooter ziet met tassen dan. Ik ken die eigenaar van die winkel. Je weet toch, gingen we met hem praten over... Ik zeg tegen hem van: “Hoe gaat het met die, met jouw juwelierszaak dan?” Hij zegt: “Gaat goed.” Ik zeg: “Voor hoeveel verkoop je die gouden ringen?”, en zo. Maar je weet toch, hij weet, tot de dag van vandaag, hij weet dat niet dat ik ben hoe ik ben. Hij zei tegen mij: “Ja, één gouden ring kunnen ze wel tot tienduizend euro per stuk verkopen.” Ik zeg: “Ja toch.” Toen had ik gelijk mijn jongens gewoon van mijn buurt had ik gelijk gezegd van: “Luister, er is wat te halen.” Gewoon zo. Eigenlijk hadden we vier man nodig want we waren wel bijna gepakt daar. Want die man hoeft niet naar de deur te lopen om hem op slot te zetten. Gelukkig hadden we hamers bij ons dus konden gewoon die glas doorslaan. Anders ik was wel gepakt. Ik had een hamer en een pistool bij me. En die andere jongens ook. Eentje had een koksmes en eentje had, je weet toch, shotgun gewoon. Ik had gewoon negen millimeter. Die andere jongen had gewoon koksmes. We liepen naar binnen, we lieten die man gewoon liggen gewoon. Ik zeg gewoon, eerst je weet toch, eerst laat ik mijn pistool zien. Zodat hij weet gewoon wat er aan de hand is. Daarna trek ik die pistool, ik richt op hem. Ik zeg: “Ga liggen”, hij gaat liggen. Wij kunnen ons ding rustig doen. Toen zegt die: “Loop naar de kluis!” Hij gaat naar de kluis. Hij maakt het open voor ons, wij pakken die geld, wij pakken die sieraden en dan wij verkopen die sieraden. Dus zo maak je die geld.

Mishandeling

Ik heb wel mishandelingen gedaan en zo, maar dat zie ik niet echt als een delict. Mijn doel is geld hebben. Mijn doel is niet om mensen pijn te doen en zo. Maar als zij niet geld willen geven dan heb ik geen keuze zeg maar. Het is ook gewoon, kijk: als je mij uitscheldt dan scheld je mij uit toch, dan boeit het mij niet. Maar de mensen die ik echt gewoon zwaar heb mishandeld, zijn de mensen die heel veel over mijn moeder begonnen, mijn adoptiemoeder. Ja en kijk, of ze zeggen gewoon: “Ja, je moeder en vader hebben jou verlaten”, dan voel ik mij... Gewoon van blij kan ik gewoon omschakelen naar je weet toch... Ik heb weleens dingen gedaan met een jongen, nadat hij dat had gezegd, daar heb ik nu echt spijt van, ik ben volgens mij zelf erdoor getraumatiseerd. Ik had hem neergestoken omdat hij dat zei. Maar je weet toch, daarom ik hou niet van films waar mensen worden doodgeschoten of neergestoken, ik hou daar echt niet van. Ja, je weet toch ik zie die jongen zijn gezicht, gewoon heel dik in mijn hoofd. Ik heb hem gewoon in zijn zij gestoken. Hij is niet overleden dat niet. Toch heb ik wel spijt. Ik ben ook naar hem toegegaan, ik heb hem gewoon geld gegeven. Ik zeg “Luister dat was dom van mij, maar je weet...” Hij wist ook dat hij zulke dingen had gezegd. Hij zegt “Ja het spijt me.” Ik heb hem volgens mij tienduizend euro gegeven in totaal. Toen heeft hij gezegd: “Nee broer, hoeft niet.” Toen ik gezegd: “Jawel, kijk wat ik jou heb aangedaan.” Hij gezegd: “Nee, hoeft niet.” Toen ik deed alsof ik wegging, legde ik gewoon een stapel op zijn aanrecht. Ik ben niet arm... Hij was een goede vriend.

Maar nadat dat was gebeurd, hebben we wel nog contact alleen daar het is verminderd. Maar dat is wel logisch denk ik. Hij heeft geen aangifte gedaan.

Invloed op vriend

Ik kom natuurlijk uit Amerika, daar zijn negen van tien jongens zijn straatjongeren, gewoon. Ik ben gewend van Amerika, van dealen, inbreken en zo. Jongen, ik kom hier.... Ik was misschien één week op school, en ik had nog drugs van toen zeg maar. Toen ik zei tegen een jongen: "Hé man, moet je kopen?" Dus hij zegt: "Nee, ik doe daar niet aan." Toen ik ging hem een beetje leren kennen, toch? Ik dacht: hij is gewoon jong en zo, toch? Toen ging ik met hem chillen, want hij komt ook uit mijn buurt. En ik heb hem leren dealen en zo. Dus ja. Hij is echt veranderd. Hij is niet zoals mij, natuurlijk. Hij doet niet aan inbraak of roven of zo. Maar negen van de tien keer als je hem nu zou zien, dan zie je hem op de hoek drugs verkopen. Op de ene kant voel ik mij trots, maar op de andere kant, ik denk, wat vinden zijn ouders daarvan? Op de ene kant heb ik hem geholpen, want hij heeft het ook moeilijk gehad. En hij helpt nu zijn ouders met wat betalen van de huur en de eten en zo. Maar op de andere kant, ja... Ik heb wel tegen hem gezegd, hij weet van dat ik vastzat door inbraak, en zo. Ik zeg: "Als jij dat pad opgaat, sla ik je kapot." Hij zegt: "Ja broer, komt goed, ik begin daar niet aan", en zo. Ik zeg: "Ik weet dat je door mij bent begonnen, maar het liefst wil ik dat je daarmee stopt, maar ik ga jou niet dwingen. Maar inbreken, roven, overvallen en zo, daar moet je niet aan beginnen." Ik denk wel dat hij luistert. Als je echt de jongens van mijn wijk zouden vragen... Grote jongens pushen drugs, dat betekent dat zij dat verkopen. En kleine jongens breken in. In die zin ben ik gewoon, ik weet niet hoe ik dat moet zeggen. Ik ga niet zeggen dat ik groot ben, maar je weet toch, ik doe allebei. Maar hij doet alleen die drugs, dus eigenlijk is hij een grote jongen.

Merkkleding

Ik ben nu echt van de merken. Bijvoorbeeld dit is Valentino, dat is voor een trainingspak van Valentino is dat zeshonderd euro. Je weet toch, kijk ik had net schoenen gehaald maar die zijn nu kapotgegaan. Die waren ook achthonderd euro. Kijk ik heb nu gewoon Nike aan. Maar, ken je de merk Phillip Plein? Een jas daarvan kan wel tweeduizend euro kosten. Mensen kunnen dan gewoon zien aan mij, dat het goed gaat met mij. Als ik zo zou lopen gewoon in mijn buurt, kijk ze zien alleen al aan die vest, is goed. Stel je voor ik had een Hema-vest aan, die jongens zouden naar me toekomen en ze zouden mij een briefje van honderd geven. Ja, zouden denken, gaat slecht met mij. Maar als ik schoenen van achthonderd euro draag, een broek van vierhonderd, een vest van driehonderd. Snap je, dan gaan ze weten: gaat goed met hem, ik hoef hem niks te geven.

Politie

Ik persoonlijk heb een hekel aan politie. Dat is gewoon, vanaf jongs af aan heb ik dat. Door de politie en de rechter heb ik moeten vastzitten, toch? En je weet toch, daarna, als dat eenmaal is gebeurd, dan ga je er ook echt een hekel aan hebben. Bijvoorbeeld, stel je voor, ik rij in mijn buurt gewoon met de scooter, ik zie politieagent, ook al heb ik helemaal niks gedaan, ik rij weg. Ik blaas die scooter

gewoon ergens anders heen. Niet omdat ik wat gedaan heb, ik wil gewoon mijn tijd daar niet aan verspillen. Maar ik ga er nooit vanuit dat ik gepakt word. Je moet daar nooit vanuit gaan, dan ga je gepakt worden. Ik dacht daar ook ik zou gepakt worden, wat gebeurt er drie dagen daarna zo ik word, inval bij mijn huis gedaan. Dan, je weet toch. Ik heb ook gewoon gehad dat ik aan het vluchten was van de politie. Dat ik gewoon ongeluk had. Ik had gewoon een ongeluk van, ik was op een scooter en ik ging zo snel, ik probeerde te remmen. Maar ja, ik kwam tegen de achterkant van een auto aan. Toen je weet toch, toen ik had niks bij me, ik had niks gedaan. Maar je weet toch: zij willen mij aanhouden, toen ja, ik ging gewoon weg. Ze wouden mij aanhouden maar ik zeg: “Ja het is gewoon niks, wat heb ik nu gedaan. Even rustig mijn scooter aan het rijden.” Dus... maar ik wist dat als ik aangehouden zou worden dat ik boete zou krijgen want ik was toen nog vijftien. Ik had nog geen scooterbewijs.

Niet trots

Ik ben er niet trots op. Ik kan mijn vader niet eens in zijn ogen aankijken, echt niet. Als ik een rechtszaak had, ik zie hem daar zitten, mijn moeder ging gewoon huilen bij die rechtszaak. Je weet toch, het doet mij pijn als ik dat zie. Ik wil niet haar zien huilen door wat ik doe. Mijn moeder weet alleen dat ik één keer was gepakt, bij die inbraak. Die laatste overval, daar weet ze niets vanaf.

Relatie

Kijk, ik ben een jongen die moeilijk vertrouwt. Maar zeg maar, als er echt een meisje is waarvan ik weet dat zij serieus is en zo en zij geeft mij liefde zeg maar... Ik denk, ik wil diegene niet pijn doen. Er was een meisje, ik had ooit een relatie met haar, zij heeft mij geholpen daarmee stoppen. Altijd als ik iets zou doen, zij werd altijd boos. En op een gegeven moment, ik denk, we hadden zo een keer heftige ruzie gehad daardoor, toen was ik gestopt. Maar toen we uit elkaar gingen, toen je weet toch, ik was gewoon boos, ik was verdrietig, alles door elkaar gewoon. Ik denk: wat moet ik doen met mijn agressie. Dus toen was ik weer begonnen. Ik was minimaal een jaartje uit delict zeg maar. Ik zag haar gewoon als een tweede kans. En ook al hadden wij geen relatie, pas zei ze tegen mij van: “Ger, ik heb gehoord dat je weer bezig met overvallen bent en zo.” Ik zeg: “Hoe zo, wie zegt dat?” Ze zegt: “Dat maakt me niet uit. Ook al hebben we niet meer, je moet weten dat ik nog steeds van je hou en ik wil niet dat je zulke dingen doet.” “Ik kijk wel”, zei ik tegen haar. Het is moeilijk toch. Die gevoelens zijn er wel gewoon nog steeds.

Nergens bang voor

Films, jij kan dat gewoon kijken, jij weet dat is nep en zo. Maar stel je voor, jij was negen jaar, je bent met jouw beste vriendin. Gewoon je allerbeste vriendin, je bent altijd met haar buiten. Een jongen rent langs, hij steekt haar, zij gaat gewoon dood in jouw armen gewoon. Dan gaat wel iets in jouw hoofd gebeuren. Ja, gewoon, ik weet niet of ik de goede woord gebruik, voor mij was het een beetje machteloosheid, of zo. Gewoon, ik wou iets doen, maar dat kon ik niet. Die jongen was... in die tijd was hij zeventien, ik was elf. Of negen. En ik weet niet, ik weet niet wat ik dan moet doen tegen een jongen van zeventien. Ja, maar de reclassering zegt ook van: “Het is niet goed... wat jij hebt mee-gemaakt”, en kijk,

omdat ik op zo'n jonge leeftijd heb meegemaakt, is echt... Ze zegt: ik heb geen gevoelens, of zo. Zoiets. Dat ik nergens bang voor ben en zo. Kijk, veel criminelen, die grote criminelen, zij zegt van: "Zij zijn ook nergens bang voor". Zijn niet bang voor de dood of zo. Voor niks. Ja, zij zegt van: "Als jij zo doorgaat, ik ben bang dat jij ook zo gaat eindigen." Kijk, zij beschouwt mij als zoon, ook al mag ze dat niet zeggen, zegt zij. Maar ze zegt: "ik maak me zorgen om jou", en zo.

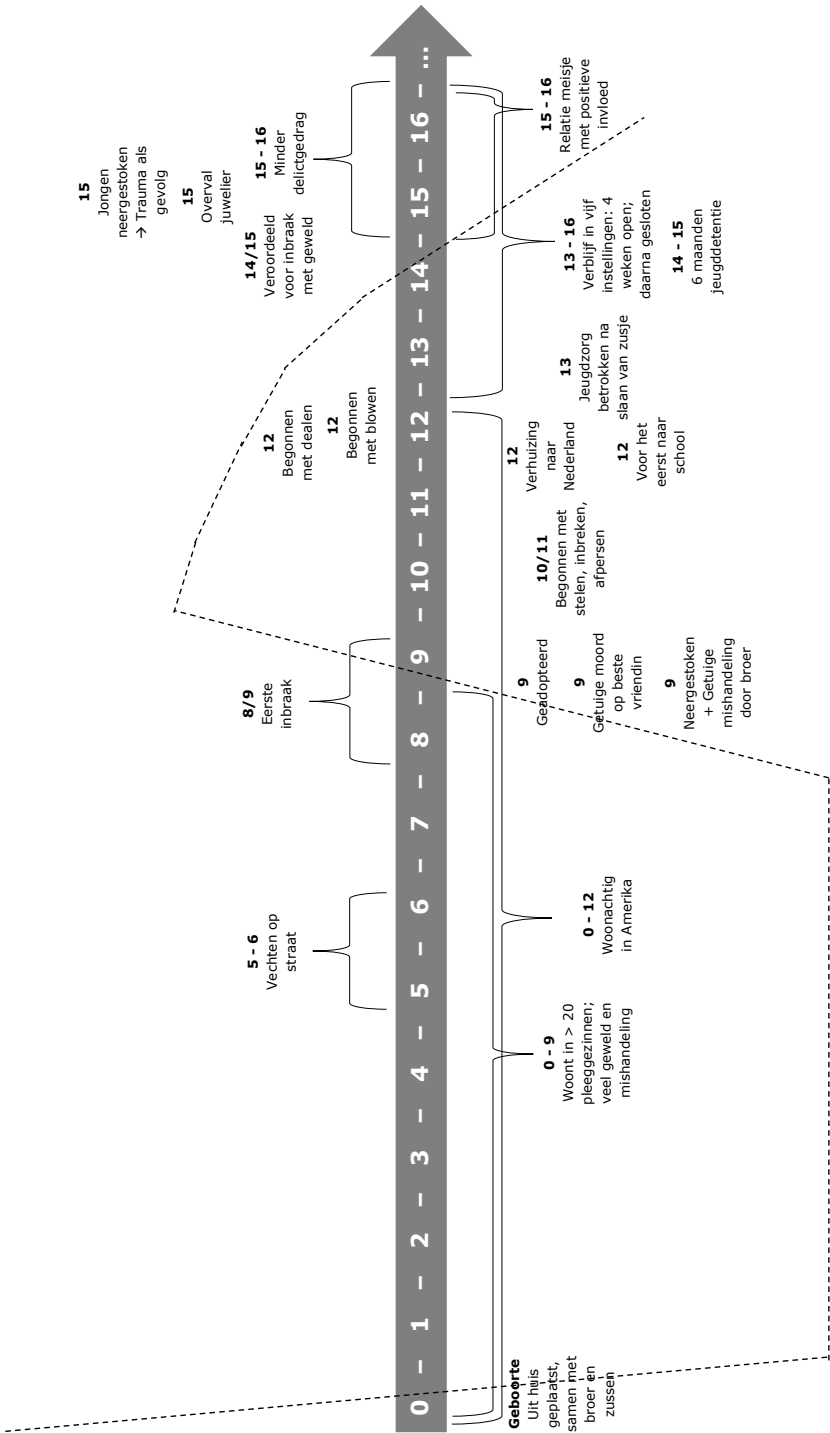
Niet zomaar stoppen

Wat ik nodig heb om te stoppen? Geld, gewoon. Geld. Ik heb spaarrekening. En ik ga het gewoon zeggen van, ik ben niet arm. Soms als ik thuis was, gewoon ik ga naar de bank, ik pin zeshonderd euro, ik stop het in mijn moeders jaszak. Je weet toch, ik wil gewoon ook dat mijn familie goed zit. Zij weet niet van wie het is, zij denkt gewoon, je weet toch. Ik ben niet skeer. Ik heb geld genoeg. En dat loopt steeds op, toch. En op een gegeven moment, ik denk, ik kan er gewoon van leven. Dan denk ik: ik kan er nu van leven, als ik nu nog iets doe, kan het zijn dat ik gepakt word en dan heb ik er helemaal niks aan. Ik heb tegen mijn reclassering ook gezegd: "Ik wil best stoppen met dit soort dingen. Maar ik moet eerst genoeg, gewoon beetje te veel kunnen leven. Zodat ik klaar ben om gewoon een baantje te krijgen." Kijk, ik weet als ik hier binnen... ik kan niks flikken. Ik heb nu twee jaar voorwaardelijk en als ik iets doe, moet ik zes maanden vastzitten sowieso. Plus nog wat ik voor die delict zou krijgen. Als ik een inbraak pleeg, kan het een jaar zijn. Maar als ik een overval pleeg dan kan ik drie jaar en zes maanden zijn.

Ideeën over de toekomst

Nu gaat het op zich wel iets beter, maar je weet toch. Het begon met motor stelen, naar gewelddadige inbraken naar drugs dealen, je weet toch. Dat gaat niet echt beter. Alles gebeurt met een reden vind ik, je weet toch. Ik denk dat... God heeft alles laten gebeuren. Hoe het gebeurt voor een reden toch. En je weet toch, hopelijk gaat het later goed met mij. Dus ik wil gewoon die verleden achter mij laten. Ik denk dat als ik eenmaal uit Jeugdzorg ga, justitie zeg maar uit de buurt blijft, dat het dan wel goed met mij kan gaan. Maar tot die tijd, ik denk het niet. Want je weet toch, als ik op straat loop zeg maar, in mijn buurt, alle agenten kennen mij daar. Die politieagent kent iedereen. Je weet toch, ik weet niet, zeg maar, als ik politieagent zie, ik krijg gewoon zeg maar een steek in mijn hart, zeg maar. Ik weet niet hoe dat komt. Maar ik heb altijd die gevoel van, ik kan elk moment gepakt worden. Ik wil kapper worden. Ja, ik kan gewoon knippen zo, maar je weet toch, die opleiding heb ik nog niet. Maar ja. Ja, ik denk dat wel realistisch is. Mensen kunnen mij niet helpen om dit te bereiken, nee... Ik heb het allemaal zelf in de hand. Ik vind sowieso niet dat die reclassering überhaupt zin heeft. Maar je weet toch, ik heb dat van de rechter gekregen. En als ik ga weigeren om met haar in gesprek te gaan, dan krijg ik wel mijn voorwaardelijke straf opgelegd. Dus ik kan dat niet gaan regelen. Gewoon... Ik weet wat ik doe en ik weet wanneer ik het doe en zo. En nou ja, ik weet of ik wil stoppen of niet. Ja, dat hangt gewoon van mij af. Ik stop niet omdat diegene zegt: "Stop." Omdat ik even ga nadenken, ik denk, heeft het zin of niet?

“Ik wil niet skeer zijn, snap je?”

“Ik vind wel dat ik te weinig kansen heb gekregen”

Ouke, 22 jaar

Vader in detentie

Tot m'n negende is het gewoon goed gegaan. Zoals ik het me herinner heb ik gewoon een fijne jeugd gehad. Mijn moeder was gewoon thuis. Mijn vader zat vast vanaf dat ik zes jaar was. Ik hoorde dat mijn vader naar werk was. Hij was niet thuis, ik miste hem wel maar ik dacht dat hij aan het werk was. Je bent zo jong, dan sta je er niet bij stil dat het zo lang duurt. Toen ik ouder begon te worden begon ik het wel te begrijpen, van: hé, er klopt hier iets niet. Toen ik negen was kwam ik erachter dat mijn vader in de gevangenis zat. Ook omdat vriendjes tegen mij zeiden: “Papa is niet aan het werk, die is in een huis met tralies.” Toen heb ik het aan mijn moeder gevraagd. Zij heeft het toen ook niet ontkend. Ze heeft toen aan mijn vader gezegd dat ik het wist, toen ben ik ook bij hem op bezoek geweest in de gevangenis. Moesten we met de bus, met de trein, met de bus, mijn moeder met drie kinderen naar Duitsland, met mijn oma van vaders kant. We zijn echt maar één keer op bezoek geweest. Er was daarna wel contact, hij belde wel elke dag.

Thuiskomst vader

Pas toen hij uit detentie kwam - toen was ik 12, 13 - heb ik hem weer gezien. Dat was gewoon goed. In die tijd had hij een eigen huis in Amsterdam. Ik was wel vrij veel bij hem. Het enige bezoek dat hij eigenlijk had waren zijn kinderen en zijn moeder af en toe, heel soms. Hij ging ook niet meer met zijn oude contacten om, snap je. Mijn vader was, laten we het zo zeggen, een grote crimineel, en hij was er echt klaar mee toen hij uit detentie kwam. Hij dacht: hé, weet je wat, ik ga nu voor mijn kinderen. Hij was ook meer thuis, ging alleen de deur uit voor zijn boodschappen. Toen hij uit detentie kwam was hij niet meer dezelfde, hij was echt een oud mannetje geworden. Hij was begin 40. Maar hij zag er niet meer uit als iemand van begin 40, hij had een rollator nodig toen hij uit detentie kwam.

Overlijden vader

Toen ik 14 was is mijn vader overleden, niet lang dus nadat hij uit detentie was. In de week dat hij dood is gegaan weet ik nog dat op straat een vriend van mij zei: “Hé, kom, we gaan effe langs je vader.” Zei ik tegen hem: “Nee, ik heb geen zin.” Mijn vader heeft een week dood gelegen in zijn eigen huis. Hij is dood gevonden op de bank door mijn oma. Die ging één keer in de zoveel tijd langs; dan ging ze boodschapjes met hem doen en ruimde ze meestal zijn huis op. Toen hij voor de tweede keer niet open deed heeft ze politie gebeld. Toen hebben ze de deur opengebroken en toen lag hij daar. Het was gewoon een natuurlijke dood, ik weet niet precies waaraan. Mijn moeder zat er echt wel mee dat hij was overleden; ze

had toen wel een andere vriend, maar het was wel haar grote liefde. Ze ging echt lang met mijn vader, sinds ze 18 was of zo. Ik zag dat ze het er moeilijk mee had. Ik leg me erbij neer. Zolang blijf je er niet mee zitten. Je vindt het wel erg, maar...

Jong uit huis

Op mijn 15e ging ik uit huis. Toen ik zes was en mijn vader in detentie zat, had mijn moeder een vriend. Daar ben ik in die tijd mee opge-groeid. Nadat mijn vader is overleden is het uitgegaan met die man, en toen heeft ze een nieuwe vriend gekregen. Ik kon niet met die vriend, ik heb hem een keertje een paar tikken gegeven. Omdat hij dingen over mij begon te beslissen, dat vond ik niet normaal snap je. Ik heb tegen hem gezegd: “Luister, je bent mijn vader niet dus je moet gewoon je mond houden, ik hoef zeker geen verantwoording aan jou af te leggen.” Toen is dat een beetje uit de hand gelopen en toen hebben ze mijn spullen buiten gezet. Toen ben ik uit huis gezet. Daarna heb ik gewoon op straat gewoond, af en toe bij vrienden, tot mijn 19e. In die tijd was ik wel down, toen is het een tijdje heel slecht gegaan. Mijn broertje is in die periode ook uit huis gegooid. Hij trok het ook niet langer, dat hij dingen moest verantwoorden naar die man. Hij is toen naar een pleeggezin gegaan.

School

Ik ben niet veel naar school geweest. Ik heb de basisschool gedaan, en daarna de middelbare school, die heb ik afgemaakt. Toen heb ik mbo 1 en 2 gehaald. Toen ik op straat leefde ging ik wel gewoon naar school. Ik had wel problemen met leerplicht omdat ik af en toe niet kwam, en vaak te laat kwam. Niemand wist dat ik uit huis was getrapt. Ik vond het daar wel leuk. Even een uitlaatklep, zitten met vrienden. Ik was een vriend van allemaal. Ik mag nu niet meer naar school, van de schuld-hulpsanering.

Kattenkwaad

Op mijn 13e, 14e was het misschien kattenkwaad, snap je? Ik heb toen heus weleens een fiets gejat, maar ik vind dat niet dat je denkt... het is geen kattenkwaad, het is slecht maar ik vind niet dat dat zo erg is. Ik moet er meer een beetje om lachen. Kijk het is lullig voor de mensen van die fiets, maar ik vind het niet zo erg. Ik heb ergere dingen gedaan. Toen ik uit huis werd gegooid werd het steeds erger, tot ik in detentie kwam. Het werd echt van kwaad tot erger. In de periode op straat heb ik ook veel slechte dingen gedaan, om aan geld te komen. Ik ga het gewoon eerlijk zeggen: vanaf mijn 15e tot en met mijn 18e, 19e heb ik wel vaak echt, echt verkeerde dingen gedaan.

Van kwaad tot erger

Ik zeg je eerlijk, een fiets verkopen is leuk, verdienen je misschien 200, 300 euro aan. Ik vond het leuk toentertijd, van die paar honderd euro kocht ik mooie schoenen, Prada schoenen. Want die wou ik vroeger, maar die kreeg ik niet van mijn moeder hoor. Na die ene fiets dacht ik: daar krijg ik zo makkelijk die schoenen voor, ik doe er nog twee, drie, dan kan ik er leuke tassen bij kopen. Daarna bedenk je: ik ga niet vier, vijf fietsen stelen, ik ben de hele week bezig met een fiets stelen; ik steel wel een brommer, die verkoop ik voor het dubbele. In principe doe je hetzelfde, je

steelt. Dan ga je denken: hé, ik wil nog meer, ik wil ook een brommer rijden maar een eerlijke. Want je wil niet worden aangehouden. Dan ga je brommers stelen, die verkoop je meteen, dan kan je een eerlijke brommer voor jezelf kopen. En zo gaat het steeds verder. Uiteindelijk heb ik ook echt winkels overvallen. Dat is natuurlijk iets heel slechts van mij, dat wil ik ook nooit meer doen. Maar ik ben wel ver, echt ver gegaan. Ik heb in die periode een paar keer op het bureau gezeten. Vanwege een aanhouding, maar dan geen strafopleg-ging. Toen ik fietsen ging jatten, toen kwam de politie meestal. Criminelen doen geen aangifte. Zij gaan niet zeggen dat er gisteren bij hen is ingebroken, dat er wiet is weggehaald. Dan gaan ze zelf achter de tralies.

Schietpartij

Uiteindelijk is het geëindigd met een schietpartij, ik heb vastgezeten voor een schietpartij. Justitie denkt dat het een overval was. Iemand had degene die ik wiet had gegeven beroofd. Ik kende die jongen die hem had beroofd, die heb ik gebeld en gezegd dat ik zin had in wiet. Toen ging ik kijken of het mijn wiet was. Dat was zo - ik weet hoe ik het heb gevouwen - toen heb ik gezegd: "Luister gab, het is mijn wiet, geef het gewoon terug." En toen is het uit de hand gelopen. Toen kwamen zij met een wapen, kwam ik met een wapen, en toen heb ik geschoten. Gewoon op de grond, een waarschuwend schot gegeven. Gelukkig is hij daardoor geschrokken, toen is hij weggerend. Ik weet niet hoe het anders zou zijn afgelopen. Ik heb beroep gedaan op mijn zwijgrecht. Ik ga niet zeggen dat ze wiet van mij hadden en dat ik het terug kwam halen. Dan krijg ik straks ook wiet op mijn naam, of drugs, drugshandel. Dus ze hebben mij veroordeeld voor diefstal met geweld. Die jongen zegt dat ik tussen zijn knie en zijn dij heb gericht. Ik heb gewoon naar beneden gericht. Ik heb ook niet bekend dat ik met een echt wapen heb geschoten. Ik heb gezegd dat ik met een losse flodder heb geschoten, met een pistool dat alleen geluid maakt. Ik heb de huls later weg-gegooid. Er zijn wel patronen naast de auto gevonden, maar daar is geen DNA op gevonden. Dus ze konden poging doodslag niet bewijzen.

Hebberigheid en spanning

Waarom deed ik zulke dingen? Ik denk dat je meegaat met je vrienden en dat je ook leuke dingen wil kopen. Ook een dure DS en schoenen. Die je niet kan kopen omdat je daar gewoon te weinig geld voor hebt. Hebberigheid zorgde ervoor dat het steeds erger werd. En de spanning ook; ik denk wel dat ik de spanning leuk vind. Gewoon voor de kick, snap je. Van "hé, ik kan het wel". Daarna voelde ik me gewoon vrolijk, dat ik weer dingen kon kopen. Dat ik me niet druk hoefde te maken om het geld. Ik voelde me daar nooit echt schuldig bij.

Niet bij eerlijke mensen

Meestal deed ik het bij criminelen, niet bij eerlijke mensen. Fietsen jatten deed ik wel bij eerlijke mensen, maar dat zag ik meer als kattenkwaad. Toen ik echt grotere dingen ging doen was het niet echt van mensen die eerlijk, hard voor hun geld werkten, maar van mensen die niet eerlijk aan hun geld komen. Ik vind dat als mensen hard voor hun geld werken, dat je er dan af moet blijven. Mijn moeder werkt ook elke dag, mijn broertje, mijn zussen werken ook elke dag. En ik zou het

niet leuk vinden als hun geld wordt afgepakt. Mensen die elke dag om vijf, zes uur opstaan om hun brood te verdienen, en dan komt een kleine snotneus het afpakken: dat vind ik geen respect. Die mensen in de criminele wereld die verdienen hun geld ook niet op een eerlijke manier, doen er ook verkeerde dingen voor. Als iemand het dan ook op een verkeerde manier afpakt is dat zijn probleem. Karma komt terug hè, dat denk ik ook als iemand het bij mij probeert.

Leren van anderen

Ik heb samen met mensen gewerkt, ook in mijn eentje. Je ontwikkelt je gewoon en je probeert steeds meer uit. Andere mensen spelen daar natuurlijk een rol in. Een jongen die het al heel lang deed die heeft mij wel wat geleerd; en ik heb ook weleens jongens wat geleerd. Ieder maakt de keuze voor zichzelf. Mensen die je wat vragen, geef je advies daarover. Het is niet dat ik mensen stimuleer het verkeerde te doen, helemaal niet. Dat zou ik nooit doen. Het is net een school: hoe verder je komt hoe meer kennis je krijgt. Die verlies je niet. Ze zeggen ook altijd: eens een dief blijft een dief. Dat is wel een beetje zo. Een vos verleert zijn streken niet.

Samenwerking

Ik kan niks alleen. Eerlijk is eerlijk. Je kan niet alleen iets gaan bedenken wat je vandaag gaat doen. Als jij een crimineel wil overvallen, voor veel geld, hoe weet jij waar zijn geld ligt? Ik denk dat je altijd iemand nodig hebt. Ik houd niet van vanaf de zijlijn toekijken, ik ben daar te druk voor in mijn hoofd. Ik was degene die het delict meestal pleegt. Je hebt ook mensen die op wacht staan. En je hebt mensen die, laten we het zo zeggen, de situatie verkennen. Die een tip geven, hoe je iets kan doen. Iemand die zegt waar iets is, die vertelt hoe laat of wat voor manier het beste is, hoe laat diegene dan thuiskomt. Het klinkt een beetje als een film, maar het is wel zo. Wij waren dan gewoon de aannemers. Die jongen brengt het aan mij, wij gaan dan in gesprek. Er is ook een keertje geweest dat ik zei: “Hé, jij hebt jouw dingen niet goed uitgezocht.” Dan doe ik het niet. Ik moet straks op de blaren zitten als jij je huiswerk niet goed hebt gemaakt. Jij moet honderd procent zeker weten dat die dealer daar zit. Dan kun je mij bellen. Anders hoeft ik jou niet meer te betalen; want in principe moet ik jou een deel van de opbrengst brengen. Ik had niet echt met veel mensen van doen. Dan weet straks de hele wereld wat je doet. Als mensen weten wat ik allemaal gedaan heb, vertrouwen ze me niet meer aan tafel. Soms brak ik ook in bij mensen waar drugs lag. En ik moet die drugs ook weer gaan verkopen. Mensen moeten je vertrouwen, als ze weten dat ik ook dingen heb gestolen gaan ze denken dat ik straks ook bij hen steel.

Streng vader

Ik denk dat als mijn vader nog zou leven ik nooit iets verkeerd had gedaan. Mijn vader was een heel strenge man. Ik wist wat mijn vader deed. Mijn vader maakte er grapjes over. Als ik zei: “Je hebt nooit gezegd waarvoor je vastzat”, dan zei hij: “Ik heb een snoepje gejat, dat is niet zo slim van papa.” Ik heb nooit gedacht: als hij het doet, doe ik het ook. Mijn vader zou het niet accepteren. Als ik een snoepje had gejat, had hij mijn vinger gebroken. Ik had toen mijn vader leefde nooit wat verkeerd gedaan, gewoon nooit. Ik wist gewoon dat het hele grote consequenties

had. Hij had me een keer een klap gegeven. Dat was toen ik het woordje 'hoer' had geleerd. En dat ik dat tegen mijn moeder zei, "hoer". Ik wist niet eens wat het betekende. En toen deed hij mijn broek naar beneden, gaf hij me zo'n harde klap: die klap herinner ik me mijn hele leven. Mijn vader was twee vijftig, heel groot. Ik was echt bang voor hem. Ik denk dat ik meer naar mijn vader opkeek dan naar mijn moeder. Dat is een beetje een voorbeeldfiguur. Het is niet dat ik dacht: ik wil net als hem worden. Want dat heb ik nooit gedacht. Ik wil niet als hem worden, ik wil het beter gaan doen. Niet beter als crimineel, maar als vader zijnde. En toch heb ik dezelfde fout gemaakt.

Rol van moeder

Ik denk dat ik dacht dat het toen hij was overleden vrij spel was. Mijn moeder werd wel boos. Dan ging ze praten. En op een gegeven moment zag ze dat ik ook steeds dieper ging. Ze wist niet wat, maar ze wist wel dat het geen zuivere boel was. En op een gegeven moment heeft ze gewoon haar handen er vanaf gehaald. Toen heeft ze gewoon tegen me gezegd: "Ik kan jou niet tegenhouden." Dat heeft ze tegen iedereen gezegd. Voor mijn vader had ik angst. Voor mijn moeder niet echt. Ik dacht: ja, wat kan die vrouw nou doen? Het is slecht, maar zo dacht ik wel. Een vrouw zorgt echt voor jou. Die zorgt dat je te eten krijgt en dat alles goed met je gaat, dat je gezond bent. Maar ik denk dat de vader echt degene is die echt op je vingers tikt als je iets verkeerd doet. Mijn moeder die is zorgzaam, die zorgt voor mij, die maakt mijn eten, wast en strijkt mijn kleren, die zorgt dat ik naar school ga...

Voorbeelden en kansen

Weet je, ik heb nooit echt een voorbeeld gehad van hoe ik iets moet doen. Ik doe het nu met mijn ervaring, met wat ik heb meegemaakt. Dat ik probeer om dingen nu beter te doen. Ik zeg niet dat ik het allemaal goed doe, maar ik probeer het nu wel. Toen ik heel jong was zou ik wel iets hebben gehad aan een soort vaderfiguur. Die het laat zien. Zo kun je ook die schoenen krijgen: dan ga je werken. Ik had daarna geen vaderfiguur en ik nam niks van mijn moeder aan. Ik leerde meer van de jongens op de straat. Ik zag dat die een fiets gingen jatten. Ik denk echt dat het te maken heeft met de mensen met wie je omgaat en de kansen die je wel of niet hebt gekregen. En sommige mensen krijgen geen kansen, snap je. Die proberen kansen op anderen manieren te pakken. Ik vind in principe wel dat ik te weinig kansen heb gekregen. Het is ook wel mijn schuld, maar ik vind ook wel dat mensen je kunnen helpen. Ik vind dat de schuld altijd aan twee kanten ligt. Aan de persoon zelf, zeker. Maar ook aan de situatie waarin hij terecht komt en wat hij meemaakt. Ik ben niet een van de slimste. Ik ben niet vaak naar school gegaan. Ik heb veel schulden, problemen die ik vroeger had. En ik vind dat de maatschappij ook niet echt meewerkt om mensen te helpen.

Andere pad van broertje

Mijn broertje werkt gewoon netjes. Mijn broertje heeft nog nooit wat verkeerd gedaan. Heeft nooit politiecontact gehad, misschien een keertje voor een vechtpartij, dat heeft iedereen weleens. Is ook niet goed, maar iets anders dan stelen. Mijn broertje heeft nog nooit iets aangeraakt wat niet van hem is. Hij zegt

dat het door mij komt, dat ik altijd zo streng tegen hem was, dat ik tegen hem heb gezegd hoe het niet moet. Maar ik denk ook door het pleeggezin: zij hebben hem geholpen, zij hebben hem een baan aangeboden. Zijn pleegvader heeft al die schulden betaald. Kijk wat er van die jongen terecht is gekomen. Hij werkt nu in een bedrijf. Hij is nu manager van die man zijn zaak. Dat is een kans weet je: hij heeft één kans gekregen en die heeft hij met beide handen aangenomen. Ik vind als je iemand een kans geeft en hij pakt die niet aan, dan heeft hij het zelf verpest.

Eindelijk hulp

Mijn moeder heeft nooit jeugdzorg voor mij gebeld. Ik ben ook nooit ergens heengegaan voor hulp. Pas toen ik 18 was ben ik naar de hulpverlening, het straathoekwerk, gegaan. Ik was altijd bang dat ze me ergens in zouden plaatsen, in een inrichting. En dat wou ik nooit, snap je. Pas toen ik 18 was nam ik stappen, toen wist ik dat ze me niet meer zo veel konden maken. Vanaf toen gingen ze dingen voor me regelen. Het was ook dankzij mijn broertje, die zei: “Je moet wel wat gaan doen, ik wil niet dat je zo blijft doorgaan.” Ik weet niet meer precies hoe ik bij die hulpverleners ben gekomen, iemand had het voor me uitgezocht toen, volgens mij moest ik me melden bij leerplicht en ben ik via hen doorgestuurd. En het straathoekwerk heeft dit voor mij gevonden, deze instelling. Ik kon niet meteen terecht, ik heb zeker wel een jaar gewacht op een plaats. Je moest veel dingen aanvragen, een indicatie bij de GGD, dan moet je nog op de wachtlijst. De dingen zijn nou eenmaal zo. En ze hadden wel crisisplekken maar dat wilde ik niet, ik heb zulke dingen gezien en daar wilde ik niet naartoe. Dan moet je kiezen tussen drugsgebruik en je plek; dat gaat me iets te ver snap je?

Weer van straat

Vanaf mijn 19e is het wel weer een beetje goed gegaan, toen ben ik hier komen wonen. Het was wel wennen in het begin. In het begin was ik hier ook niet hoor, de eerste vier, vijf maanden was ik hier nooit, ook 's nachts niet. Ik was gewoon meer aan het leven buiten gewend, snap je? Pas toen ze me een waarschuwing gaven van: “Hé luister, als jij hier niet meer komt geven we je op, het is hier geen box voor je spullen maar je moet hier ook wonen”, ben ik uiteindelijk maar hier gaan wonen. Toen begonnen ook de dingen te lopen. Hoe we dingen moesten regelen... Toen zagen ze dat ik schulden had – ik heb nooit ziekte-kostenpremies betaald in de tussentijd. En ik had boetes gemaakt vroeger met brommer rijden en zo, maar mijn moeder gaf mijn post nooit. Toen ik hier kwam, kwam het een beetje als een klap in mijn gezicht. Toen kreeg ik ineens zo'n pakket. Toen zijn we maar gaan werken: hoe gaan we dat oplossen? Toen hebben we een uitkering aangevraagd, want die had ik niet. En toen ben ik gaan kijken hoe ik in de schuldhulpverlening terecht kon komen. Daar zit ik nu ook in. Toen liep het gewoon allemaal.

Toch detentie

En toen kwam ik in detentie, voor die schietpartij. Toen ik 21 was. Ik heb in het HvB gezeten, omdat mijn onderzoek liep. Pas na zeven en een halve maand was de rechtszaak. Uiteindelijk is het een jaar geworden vanwege het adolescentenstrafrecht dat is toegepast. Anders had ik misschien wel zes, zeven

jaar moeten zitten. Het OM wilde twee jaar, het maximale voor jeugd. Toen heeft de rechter bepaald dat poging doodslag niet bewezen is. Uiteindelijk heb ik negen maanden gezeten. En ik heb zes maanden voorwaardelijk gekregen; dus als ik nu wat verkeerd doe, moet ik zes maanden van mijn oude straf uitzitten.

Wat doms

Twee weken voor ik vast kwam te zitten hoorde ik dat ik een kindje zou krijgen. Toen heb ik gewoon wat doms gedaan, in principe om aan geld te komen. Eerst wou ik het kindje niet, maar toen ik erachter stond dacht ik: ja luister, dan wil ik mijn kind wel alles kunnen geven. Dus heb ik een beetje stomme dingen gedaan. Het was ook om mijn kind te helpen, maar je kan niet zeggen: "Je doet het alleen voor je kind", het geld gaat ook naar jouzelf. Daar moet je gewoon eerlijk over zijn vind ik. Ik vind het niet eerlijk als ik zeg dat ik dat heb gedaan om mijn kind te helpen, want met een baantje en een uitkering kun je dat ook doen.

In beperking

Ik heb vijf weken in beperking gezeten. Doordat ik geen tv mocht had ik daar ook echt geen contact met de buitenwereld. Ik mocht maar een uurtje uit mijn cel, dus ik zat 23 uur echt op mijn cel, in mijn eentje. Ik mocht ook niet met medege-detineerden luchten, je ziet dan op de luchtplaats alleen maar de wolken door een rooster. Je mag ook niet bellen, alleen af en toe een belletje naar m'n advocaat over de voortgang van de zaak. Wanneer die andere mensen aan het luchten zijn dan heb je even een kwartiertje om jezelf schoon te maken. Dat heb ik vijf weken en drie dagen gehad, meer dan een maand. In principe is in beperking zitten een ergere straf dan vastzitten. Ik ga je eerlijk zeggen: ik denk dat als ze mij gewoon beperking hadden gegeven en me toen hadden vrijgelaten, ik niet zo makkelijk over de gevangenis zou praten. Ik denk dat ik dan wel een beetje angst zou hebben gekregen van de gevangenis. Als ik alleen beperking had gehad zou ik wel 100 keer nadenken als ik wat verkeerd had gedaan.

Op de afdeling

Na die maand mocht ik eindelijk op de afdeling komen. Dan gaat er een wereld voor je open, krijg je eindelijk een tv. 't Is echt wel erg om vast te zitten, omdat je dan maar één keer in de week bezoek krijgt. Maar uiteindelijk krijg je meer privileges, heb je meer dingen te doen. Er zijn wel dagen dat je ermee zit, dagen dat je je echt down voelt. In principe heb je in het HvB niet zoveel te doen, je zit meer achter de deur, je zit letterlijk in een wachtcel af te wachten wat er gaat gebeuren. Je kun je alleen een beetje vervelen, een beetje trainen. In je cel dan, één keer per week kun je naar de sportschool. Verder heb je arbeid. Maar je zit uiteindelijk het merendeel van de dag gewoon achter de deur, op jezelf, alleen, tv te kijken. Maar af en toe vergeet je ook dagen dat je daar zit. Je hebt het ook gezellig, snap je? Je zit met jongens, je kan lachen, je maakt vrienden, je gaat het gewoon leuk hebben. Eerlijk, als je je dag begint, met de arbeid, of dit, dat, spelletje met de jongens, op de luchtplaats wat trainen, dan vergeet je effe voor het moment dat je vast zit. En je went eraan. Als je uiteindelijk doorkrijgt hoe het leven daar gaat, hoe jij je dingen gaat doen. Uiteindelijk wordt het gewoon jouw vaste dagritme. Het is raar, maar je went eraan, dat gebeurt.

Moelijke momenten

Dat je je down voelt is na het bezoek; als je bezoek binnen komt dan wordt je geconfronteerd dat jij binnen zit. Bezoek sleept je ook door de week heen, je kijkt er wel naar uit. Als je dinsdag bezoek krijgt zit je je woensdag alweer te verheugen. Dat houdt je ook wel weer op de been. Dat je hoort dat het weer bijna bezoek is, en dat je dan weer denkt: “Yes! Ik ga weer even mijn baard scheren, ik ga er weer netjes uitzien, ik strijk even mijn kleren.” Maar als je dan afscheid moet nemen, dat is moeilijk. Dan denk ik van: hé, ik wil ook met jullie mee, maar het kan niet. En ook na kwart voor vijf, dan gaat je deur niet meer open en weet je dat je tot de volgende ochtend moet.

Structuur

Ik mis de structuur wel. Ik sta nu ook om 7 uur op, ik heb echt dat gevangenisritme. Ook met dingen hier schoonmaken, het ziet er altijd heel netjes uit hier. Wanneer ik wakker word ga ik stofzuigen, dweilen, maak ik mijn douche schoon. Voordat ik ga slapen spuit ik mijn dingen met Robijn, zodat het lekker fris ruikt ook gewoon. Dus ik mis wel de structuur. Ook van: “Hé, we gaan nu naar werk, als je niet naar werk gaat zit je achter jouw deur.” Als je uit je cel wil moet je iets doen. Af en toe bleef ik ook dagen in mijn cel. Maar uiteindelijk dacht je: “Hè shit, was ik maar wel gegaan, dan had ik nu tenminste nog een beetje contact met iemand.” Je moet wel zeker weten als je niet gaat of je het vol houdt die dag. Als je drie dagen niet komt is je arbeid voorbij.

Arbeid

Sowieso in het HvB is arbeid een gunst, je hebt er geen recht op. Toen ik daar wegging zat ik het langst op de afdeling, meestal is het een komen en gaan. Dus ik kende de bewakers van de arbeid. Op een gegeven moment stond ik niet meer op de lijst. Maar hij wist dat er jongens zijn die helemaal niks doen en ik werkte gewoon. Ik hou ervan iets te doen, dan gaat mijn dag toch weer snel voorbij. Toen kwam hij gewoon naar mijn luikje vragen of ik wilde werken, dan zorgde hij dat ik op die lijst kwam. Ik was heel goed met die bewaker. Ik was één van de weinig Amsterdammers, dat vond hij leuk. Ik kon ook met hem lachen, en af en toe gunde hij me gewoon wat. Dan mocht ik gewoon de hele dag werken, dat mag normaal niet. Hij maakte het leuk, snap je? We kregen ook af en toe snoep, Redband kon je daar niet kopen, en Redband smaakte lekker hoor, als je dat ineens open mag maken. Dat maakt het toch weer goed zo'n dag, als iemand relaxed is met jou. Natuurlijk heb je er ook tussen met van de chagrijnige koppen die denken: jij bent hier om straf te doen, ik geef jou gewoon straf. Ook mensen die focked-up zijn. Maar er zijn ook mensen die denken: hij heeft zijn straf al gekregen, we kunnen hem ook een beetje helpen.

Regels in detentie

In detentie verkocht ik wel hasj. Daar ben ik heel eerlijk in. Ik ben er niet trots op maar ja... Weet je, het is daar duur genoeg. Je mag maar €100 per week uitgeven, dan heb je heel weinig boodschappen. Je maakt die €100 op, maar eind van de week zat ik weer te stressen wat ik ging eten. Als je weet hoe je hasj moet verkopen lukt het je wel. Maar ik vind dat niet zo erg. Eén van de keren dat ik in

isolatie werd gezet hadden ze een mobiele telefoon in mijn cel gevonden. Ik had de telefoon om mijn vriendin te bereiken, ze was zwanger, ze beviel net. Daarvoor had ik mijn telefoon, snap je? Misschien vonden die bewakers het erg, maar dat interesseerde mij op dat moment niet. Ik had die veertien dagen isolatie er voor over om mijn vriendin te spreken, op elk moment. Als er wat was kon ik haar bellen. Op dat moment was mij dat veel waard. Al hadden ze me drie, vier maanden in isolatie gegooid.

Effect detentie

Als ze me na die vijf weken beperking vrij hadden gelaten had ik nooit geweten dat de gevangenis zo was. Want nu, zie je, je komt er doorheen snap je? De gevangenis helpt mensen niet, het maakt mensen erger. Ze worden mentaal heel sterk en dan maakt het ze niet veel meer uit. Mij maakt het niks meer uit als je mij opsluit. Je geest wordt sterk. Gewoon, je kan alleen zijn, je weet dat ze je niet klein kunnen krijgen. Ik heb ook twee keer twee weken in isolatie gezeten, dat maakte mij niets meer uit. Toen merkte ik aan mezelf dat ik sterker was. Ik denk dat je mensen voorbereid maakt. Hier wen je aan. Ik denk dat het erger is als iemand een enkelband thuis krijgt, dat hij naar buiten kan gaan en weet dat hij een probleem krijgt als hij gaat. Ik zou buiten gekker worden van de beperkingen. Nu zijn er mensen die denken: ach ik ga wel vastzitten. Uiteindelijk krijg je toch meer privileges. Het wordt makkelijker. Je krijgt ook contacten. Mensen gaan jou vertellen hoe het nog erger kan. In de bak kom je moordenaars tegen, alles hoor. Je zit niet met kleine criminelen, met mensen die levenslang vastzitten, die niks anders gewend zijn, snap je? Hoe kan je van detentie leren? Je kan niet leren in een plek waar het alleen maar fout gaat, dat vind ik. Je kunt niet veranderen tussen allemaal crimine-len, dat lukt je niet.

Contact met dochter

Toen ik uit detentie kwam had ik mijn dochter al wel gezien, ik was op kraambezoek geweest met begeleiding. Met zo'n speciaal busje, stok in je broek zodat je niet weg kan rennen, handboeien, blinddoek om. Zelfs mijn vriendin mocht het pas een dag van tevoren weten, als ze merkten dat ze het aan iemand vertelde werd het afgeblazen. Het was leuk om die kleine gewoon te zien, dat was wel de eerste keer dat ik haar zag toen. Daarna zijn ze wel op bezoek gekomen. De laatste maand is mijn vriendin niet meer gekomen omdat er steeds gezeik was. Want die Maxi-Cosi mocht de eerste keer wel mee naar binnen en dan weer niet, dan weer wel; ze deden gewoon heel moeilijk. Weet je, ze wisten dat ik een telefoon had in mijn cel maar ze konden hem steeds niet vinden, dus gingen ze mijn vriendin ermee lastigvallen, veel controleren. De laatste maand zei ze: "Sorry, maar ik vind het gewoon niet meer leuk om op bezoek te komen." Toen heb ik gezegd dat het niet meer hoefde.

Weer buiten

Om vrij te komen was raar. Mijn vriendin was er met mijn dochter, die kwam me halen. Ik moest heel erg wennen. Ik had veel hoofdpijn. De drukte denk ik, het was heel druk. Mensen op straat, in winkels, veel te druk. Ik bleef gewoon meer thuis, bij mijn vriendin thuis. Dan zei ik: "Doe maar eventjes niet, ga alsjeblieft even zelf

naar de winkel.” Op dat moment hè, nu ben ik er wel weer aan gewend. In de gevangenis is het gewoon rustig, en zijn bepaalde mensen op de afdeling, meer niet. In Amsterdam is het druk, je hoort alles om je heen, al die indrukken weer, ‘wat gebeurt hier’: daar krijg je hartstikke hoofdpijn van. Dan zei ik tegen mijn vriendin dat ik weer naar huis wilde, en dan bracht ze me weer naar huis. Wat is positief vond is dat ik mijn dochter eindelijk elke dag zag; daarvoor doen we het eigenlijk. We zijn aan het klimmen naar boven, ik probeer elke keer een stapje naar boven te gaan.

Dochter maakt het verschil

Nu gaat het gewoon weer goed. Ik heb nog steeds niks verkeerd gedaan. Ik heb nu mijn dochter, snap je? Ik wil haar niet een keer in de week zien, ik wil haar kunnen zien wanneer ik dat wil. Ik wil haar straks niet uitleggen dat papa vast zit. Ik kan heus wel uitleggen dat ik vroeger heb vastgezeten, dat is niet erg; daar leert zij misschien ook wat van. Maar ik wil niet dat ze als ze wat groter is aan mensen moet uitleggen dat haar papa in de gevangenis zit. Weet je wat het is: het lijkt wel dat dingen worden herhaald. Mijn vader is ook het huis uit geschopt, mijn vader kreeg ook zijn eerste dochter in de gevangenis. Maar hij heeft geen keuzes gemaakt, is niet veranderd. Mijn vader heeft meer in de gevangenis gezeten. Hij heeft bij alle twee mijn zussen vast gezeten bij de geboorte. Ik probeer het te breken, want het lijkt wel een beetje dat de geschiedenis zich herhaalt. Als ik geen vader was geworden weet ik niet of ik zou stoppen. Ik denk het niet. Ik vond het wel goed hoe het was, wat ik deed. Ik dacht ook niet aan de toekomst, alleen aan vandaag. Ik vind dat kleine kindergedrag. En ik denk, eerlijk is eerlijk, dat ik dat nog steeds had als ik geen kind had. Nu wil ik mijn kind een goede toekomst geven.

Niet relatie of werk

Ik denk dat mensen volwassener worden als ze voor iets moeten leven. De invloed van een relatie is anders. Er zijn meerdere relaties, ze komen en gaan. Ik heb een keer een lange relatie gehad, maar toen heb ik heel veel verkeerde dingen gedaan. Een kind is echt van jezelf. Vrouwen kunnen bij je weggaan. Maar een kind blijft altijd van jezelf. Het blijft jouw bloed, dat kunnen ze nooit meer veranderen; dat wil je nooit meer veranderen. Ik denk dus dat dat het is. Ik weet niet of werk echt zou helpen hiervoor. Natuurlijk, bezigheid, je moet wat doen. Om wat op te bouwen. Dat wil ik ook. Maar ik weet niet of dat zou helpen hiervoor. Echt niet, ik denk het niet. Want ik heb die dingen ook gedaan toen ik op school zat, toen ik dagbesteding had. Na schooltijd ging ik gewoon met een paar jongens weg, je wachtte gewoon tot het tijd was om weg te gaan, om wat geld te verdienen.

Risico's

Om geld zou het mis kunnen gaan. Nu kan ik gewoon mijn ding doen, ik kan gewoon naar buiten lopen een broodje kopen, en broek kopen, iets leuks met mijn dochtertje doen. Ik heb nu een uitkering. En ik heb nog wat spaargeld. Daar gaat het voor mij om, dat ik gewoon wat leuks kan doen, dat ik niet thuis moet zitten. Als ik echt helemaal niets had, dan denk ik dat het moeilijk zou worden, dan zou ik echt wel de drang krijgen om iets verkeerd te gaan doen. Bijvoorbeeld een

wietplantage bouwen, dat heb ik ook erg vaak gedaan. Ik vind dat ook niet echt dat je denkt: oh, dat is erg. Ik zou het eerst op zo'n manier proberen, maar als het echt niet zou lukken zou het misschien wat ergers worden. Geld is het belangrijkste motief. Niet de spanning. Ik vind het wel leuk, maar ik denk niet dat dat het nog is.

Spijt

Van dat laatste wat er gebeurde heb ik niet echt spijt van, dan ben ik gewoon eerlijk. Dat vond ik meer erg voor mezelf en voor mijn gezin. Maar wat ik vroeger heb gedaan, eigenlijk, daar heb ik spijt van. Van de ergere dingen. Fietsen stelen zie ik nog steeds een beetje als kattenkwaad. Misschien heb ik er wel spijt van dat ik ooit een fiets heb gejat omdat het van daar verder is gegaan, omdat daarna de verleiding groter werd het nog een keer te doen. Met dat schieten vond ik het wel zielig voor de mensen die daar waren. De voorbijgangers die het hebben gezien, dat we door de straat liepen. Die waren echt bang. Dat vind ik echt zielig. Ik zou dan ook bang worden. Mijn moeder zou ook bang worden als zij door de straat liep en er werd ineens geschoten. Die mensen die tegenover me stonden, dat doet me echt geen reet: boeven moet je daar gewoon schijf aan hebben.

Schulden als ingang

Schulden is toch een groot ding waarom mensen de criminaliteit ingaan, want hé, mensen willen ook geld hebben. Het gaat niet eens om het aflossen. Door mijn schulden krijg ik €30 per week. Niemand kan leven met €30 per week. Jongeren zoals ik kunnen dat niet. Mensen willen naar de kapper. Ik ga één keer per week naar de kapper, is toch elke week €15. Dan moet ik moet ik nog mijn tank benzine of busgeld betalen naar de kapper, uiteindelijk ben je heel je leefgeld kwijt om naar de kapper te gaan. Dus geef jongeren een perspectief om naar de toekomst te werken, geef ze een baan. Of zeg: "Als jij je zo lang gedraagt...", desnoods is het vijf jaar, al is het tien jaar, "Als jij je tien jaar gedraagt betalen wij jouw schulden af." Dat kan de gemeente. Dat hebben ze ook een tijd in Utrecht gedaan. Maar waarom doen ze dat niet overal? Wereldwijd. Ook in Nederland. Help ze, in plaats van ze vast te zetten. Wees nou even eerlijk, wat leer je daarvan? Wat leer je als je de hele dag hoort dat het stoer is om een fiets te stelen, om een brommer te stelen, dat het leuk is om de Jumbo of de Albert Heijn te overvallen. Iedereen wil later huisje, boompje, beestje. Iedereen wil dat. Ja, misschien zijn ze er nog niet mee bezig. Maar die kansen worden niet vaak geboden. Als je mensen perspectief op een baan en salaris geeft, dat ze netjes rond kunnen komen. Dat hoeft niet eens vijf, zeshonderd euro te zijn. Maar wel dat ze een jas kunnen kopen. Dat doet de maatschappij slecht vind ik. Justitie, politie, iedereen denkt: opsluiten. Je krijgt één kans, meer niet, je moet wel goed duidelijk zijn: "Het is één kans, verder is het afgelopen." Als iemand die kans verpest, ik ben eerlijk met je, je krijgt maar twee kansen, na de tweede kans is het in principe afgelopen. Wil jij het verpesten, jouw probleem, zoek je het uit. Zo zie ik het.

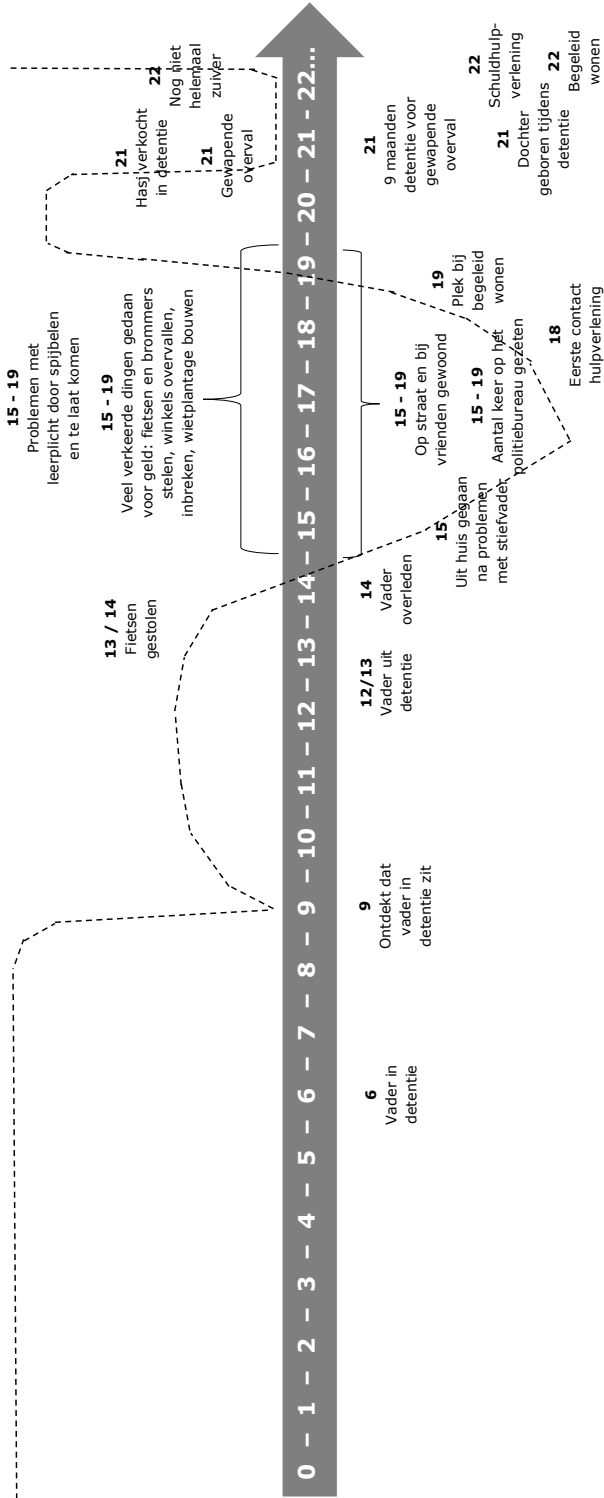
Ervaringsdeskundigheid

Ik wil een werkervaringsplek vinden. Ik wil kijken of ik jongeren kan helpen om dit niet te doen later. Dat wil ik al heel lang hoor, jongeren begeleiden, hen leren hoe ze het beter kunnen doen dan ik. Ik wil niet zeggen dat ik alles goed weet, maar ik

kan wel zeggen waar het fout gaat. Ga geen fietsen stelen. Want uiteindelijk van een fiets wordt het een brommer, van een brommer wordt het een motor. Ja, zo zie ik het wel. Van een motor wordt het misschien een overval. Omdat je steeds meer wil. Begin niet met fietsen jatten, ga gewoon lekker naar school of werken. Als je gewoon lekker, als jij werkt in de Albert Heijn, op een gegeven moment kun je manager worden, op een gegeven moment kun je ook die schoenen kopen. Op een gegeven moment kom je de gevangenis in, nou dan zijn je schoenen niks meer waard hoor. Ik hou van mooie spullen. Maar mijn gezin kijkt niet naar of ik een mooie jas aan heb of dure schoenen, dat boeit ze niet hoor. Als je een crimineel bent, ben je eigenlijk een egoïst. Als ik mijn dochtertje niet had was ik nog steeds een egoïst. Nu moet ik een voorbeeld zijn, en ik wil aan de maatschappij meegeven hoe het niet moet. Ik wil ook een goede wereld straks voor mijn dochter. Dat mensen normaal tegen elkaar kunnen doen. Het wordt steeds erger. En daar moeten mijn kinderen straks in opgroeien.

Toekomst

Mijn wens voor de toekomst is een vaste baan. Huisje, boompje, beestje. Maar ik kan nu wel wat bedenken, maar dan word ik straks teleurgesteld. Zo zie ik het meer. Mensen beloven mij altijd dingen, ik zeg dan alvast: “Nee, we zien wel hoe het gaat.” Dan kan het nooit tegenvallen. Ik wil geen tegenslagen, ik wil pieken omhoog, niet naar beneden, snap je? Gewoon kijken of het lukt. Als het lukt dan lukt het, zo simpel is het.

“Ik heb mezelf geleerd om scooters te repareren”

Luuk, 22 jaar

Brommers

Ik weet alles van brommers. Hoe alles werkt, startonderbrekingen dat kan ik eruit halen en dit en dat. Ja dat vond ik gewoon leuk. Ik begon toen ik zestien was met, eerder, vijftien volgens mij. Had ik m'n eerste scooter gekocht voor tweehonderd euro. En op een gegeven moment was die stuk en denk ik: ik haal hem helemaal uit elkaar en ik bouw alles weer op en hij doet het weer. Zo heb ik mezelf aangeleerd om scooters te repareren. Gewoon proberen en ik kijk wel waar ik eindig.

Onhandelbaar kind

Ik was als kind onhandelbaar: ik kon niet goed leren, ik had altijd ruzie op school, de juffrouw geslagen en dingetjes stelen. Dat soort dingetjes. Ik heb ADHD, dus ik was te druk, ik was agressief en volgens hun was ik seksistisch en weet ik het allemaal. Op de kleuterschool ook. Laat ik het zo zeggen, ik zat meer thuis dan dat ik op school zat. Op het moment dat ik die stempel kreeg van ADHD, mocht ik niet meer mee gymmen, niet meer mee zwemmen en buitenspelen. En op een gegeven moment mocht ik niet meer met anderen in een klas zitten, werd ik maar alleen opgesloten in een lokaal en moest ik het maar uitzoeken. Alles wat ik moest hebben, dat werd afgenomen. Ze wisten niet wat ze met me aan moesten. Ik ging niet meer naar school, met de hulpinstanties had ik te maken en het ziekenhuis voor onderzoeken waarom ik zo agressief ben en dat soort dingen.

Uit huis geplaatst

Toen uiteindelijk, rond een jaar of zes ben ik uit huis gegaan en ben ik op een groep terecht gekomen. Ik heb daar twee jaar gewoond. En dan ben je acht en dan kom je weer thuis. Thuis is wel altijd mijn basis geweest, waar mijn ouders altijd waren, in dit huis. Later heb ik van m'n ouders gehoord dat het een heel gedoe was om mij thuis te krijgen weer, want de instanties wouden eigenlijk dat ik eigenlijk nooit meer thuis zou komen wonen. Want ik was onhandelbaar en ik was dit en ik was dat. Allemaal hulpinstanties, weet ik het allemaal. Mijn ouders hebben gezegd van: “We halen onze zoon terug”, en dit en dat. Zij hebben er een hoop tijd over lopen vechten van hoe of wat. Voor de rest weet ik er eigenlijk niet heel veel van.

Medicatie

Ik ben in die periode helemaal vol gedouwd met de medicijnen. Ritalin en Concerta, dat soort dingen en op een gegeven moment hadden ze weer wat nieuws. Werd dat geprobeerd, dat werkte niet. Toen van dat ene medicijn kreeg ik

epilepsie, absences en dingen en weet ik het allemaal, die rotzooi. Toen heb ik op een gegeven moment gezegd toen ik acht was van, ik stop ermee. Met alle medicijnen. Ik wil het niet meer. Toen was ik al ongeveer weer een beetje thuis. Toen ging het alleen maar goed. Ik presteerde beter en dat bleef weer even zo.

Beetje klooiën

Rond mijn negende jaar zo ongeveer ging ik weer een beetje klooiën. Vanaf dat moment is het eigenlijk bergafwaarts gegaan. Ook op een gegeven moment, ik ging gewoon niet naar school. Dus ik had alleen maar tijd. Dus dan ga je hele andere dingen doen. Zoals dingen stelen, ze noemen het stelen, maar ik het pak het gewoon als het open staat. Het begint met kattenkwaad en uiteindelijk wordt het erger. Het begon met brandje stichten, vuurtje maken. Uiteindelijk bleef het niet bij een klein vuurtje, uiteindelijk gingen er van die gascontainers en plastic bakken. Allemaal in de fik steken, bomen in de fik steken. Oude huizen die leeg staan, die kapot zijn, ook in de brand steken. Uit verveling gingen we een brandje maken. Dat is leuk, om een keer in een huis wat half gesloopt is, om daar een keer een brandje in te steken, dan staat het hele huis in de fik.

Beïnvloedbaar

Ja, ik was heel makkelijk beïnvloedbaar vroeger. Bij wijze van spreken, ze gooien een steen door het raam heen en dan zeg ik eerst "nee". En dan blijven ze pushen: "durf je niet, durf je niet". En dan pak ik een steen, flats, erdoor. Het was ook gewoon, ik besepte me op sommige moment van: dit is niet de bedoeling om dit te doen. Het is niet goed, maar ik wil laten zien dat ik het kan, dat ik het durf. Dat soort dingen. En een stukje kick, spanning en adrenaline op dat moment. Het is gewoon ook uit verveling ga je ook dingen doen op waar huizen gebouwd worden. Overall naar binnen en op bouwplaatsen, ook allemaal dingen meenemen. Gereedschap, bouwlampen, shovel proberen te starten met van alles nog wat. Ermee rijden, aan gort rijden, ook gewoon een beetje te klooiën.

Stelen was makkelijk

Tussen me tiende en vijftiende ongeveer, toen werd ik eigenwijs. Toen ging ik stelen. Ik weet niet. Dat was makkelijk, ik kon het. Ik ben er zo ingerold. Was met vrienden, gewoon een keer opwindend, ze waren allemaal aan het klooiën. Wat moet je ook doen hier, in zo'n dorp? Er is geen bal te beleven hier. Het is gewoon een beetje kattenkwaad, dat loopt uit de hand op een gegeven moment. En dan ga je er weer mee door omdat het zo makkelijk is. Ook dat stelen, het was voor mij zo makkelijk, niemand die het zag. Dat ging snel, dat ging makkelijk, ik ben nooit gepakt, ik denk nou, weet je, dan gaat het goed. Zolang het goed gaat, is het grappig, is het makkelijk. Gewoon met vrienden, met andere vrienden. Ik was altijd met meerdere. Dat valt minder op. Het is gewoon je loopt die winkel in, je kijkt even rond zo en in die camera's. Dan kijk ik eerst wat de werknemers doen en... Kijk, als ik in de gaten word gehouden, dan heeft het geen zin om wat mee te nemen. Als er te veel camera's staan dan koop ik het wel lekker gewoon. Het is niet per se om het te hebben. Het ging gewoon omdat het makkelijk is. Je hoeft niet zo heel veel inspanning of moeite te doen om iets te krijgen zonder te betalen. Dat geldt ook voor brommers: op een gegeven moment staat er ergens een schuur

open en daar staat een Puch en ik pak gewoon die Puch en ik rijd weg. Zo begon dat eigenlijk met brommer-tjes stelen. Dat is leuk, een brommertje rijden. Het ging makkelijk want ik heb eigenlijk heel lang nog nooit echt problemen gehad om wat te pakken of gezeik erom gehad. Zal ik zeggen dat ik er een stuk of vijftig heb gepakt zonder dat ik gepakt ben.

Doen alsof je dom bent

Met onderzoeken, dat moet je een beetje doen alsof dom bent, want dan is die straf misschien wat minder. Dat weet ik dan toevallig ook weer. Dat zijn wel dingen, daar moet je over nadenken op het moment dat je gepakt wordt. Hoe ga ik me daar nog een beetje onder vandaan lullen? Want ze kijken altijd of je werkt met je handen of zenuwachtig bent en of je eroverheen kijkt, of je aan het liegen bent of niet. Of je zenuwachtig bent of je het nou hebt gedaan of niet, dat kunnen ze aan iemands lichaamstaal al een beetje zien. Of je nou eerlijk bent of dat je het nou echt niet weet.

Leren door te doen

Op mijn dertiende ben ik begonnen als fietsenmaker. Heb ik van alles en nog wat gedaan. Betonvlechten, de bouw, lassen, van alles en nog wat. Autosloperij gewerkt, scooterzaak gewerkt. Dat is allemaal voor kort geweest. Bij het eerste bedrijf had ik het heel erg naar mijn zin, toen was ik ook echt, zat ik ook echt op mijn plek. Maar dat ging failliet. Was nog om de hoek eigenlijk nog dat bedrijf ook. Gewoon veertig uur in de week keihard werken, elke dag op tijd of wat eerder. Altijd later weggaan. Ik vond het gewoon leuk. En lassen vind ik leuk om te doen. Daar kun je goed rijk mee worden, maar dan moet je wel de papieren hebben. Die heb ik niet. Ik heb alle kennis opgedaan uit de praktijk. In de theorie zal ik dan zakken, maar in de praktijk zal ik het halen. Dan weet ik sommige dingen wel, maar dan heb je moeilijke vragen in je boekje en dan snap ik er weer geen reet van. Hetzelfde met autotheorie, ik weet hoe je een auto moet rijden, ik weet hoe een auto in elkaar zit, ik weet alle regels. Maar dan moet je een kutboekje doen en dan snap ik het niet. Met de theorie ga ik gewoon mondeling examen doen. Dan is het voor mij makkelijk, want dan hoeft je het niet zwart op wit de antwoorden te geven. Hun begrijpen ook wel wat jij bedoelt te zeggen wat het antwoord moet zijn.

Weer naar school

In die tussentijd ben ik een hele tijd niet naar school geweest. Ik had vanaf mijn dertiende al eigenlijk ontzegging van school, omdat ik toch niet ging. Ik was wel leerplichtig, maar ik heb nog nooit een boete gehad of wat dan ook, niks. In principe hadden zij zoiets van, oké, prima als jij je thuis vermaakt. Dus als ik zin had om naar school te gaan, ging ik naar school toe. Als ik me erg verveelde, dan ging ik gewoon naar school toe. Ik blijf er even en ik ga weer weg. Ik heb daar niks mee. Rond m'n veertiende ging ik weer naar school. Ik deed dat praktijkgedeelte, alleen en af en toe een beetje theorie, een beetje praten. Toen ik vijftien was ging ik weer op speciaal onderwijs. M'n ouders vonden dat ik naar school moest gaan. Ik had zoiets van: yo, ik ga niet. Toen ging ik daarna naar zo'n trainingsschool dingetjes. Ze hebben allemaal gezegd van je gaat heel veel praktijk doen en uiteindelijk was het alleen maar theorie. En uiteindelijk niks. Op m'n vijftiende

kreeg ik ook al geen huisarrest meer, niks. Het had toch geen zin, ik ren toch wel weg. Ik ging op m'n zestiende naar een andere school. Die school had ik niet afgemaakt. Ik werd overgeplaatst en ging ik ergens anders heen en daar maar weer proberen. Daar heb ik ook niks afgemaakt. Vanaf m'n zestiende. Best wel een tijd. Ik weet alleen niet meer hoe oud ik was toen ik wegging.

Het verkeerde terrein

Rond m'n vijftiende toen leerde ik weer iemand kennen. Dat was dus niet zo heel handig. Door hem ben ik eigenlijk scooters gaan jatten, invalidekarretjes en dat soort dingen. En daarmee ben ik in de fout gegaan. Kijk, ik weet alles van een scooter. Hij zei: "Ik weet het ook." Dus hij pakt een scooter, hij loopt te kloten, hij trekt het hele contactslot eruit. Dat heeft geen zin, want dan kan je hem niet starten. Hij zei: "Dat heb ik wel vaker zo gedaan." Ik zei: "Hij start niet." Hij probeert dat ding aan te doen en dat lukt niet. Voor mij was dat boter, kaas en eieren, dat was gewoon makkelijk. Dus op dat moment ben ik denk ik dat verkeerde terrein ingerold. Vanaf toen ofzo begon ik echt grote dingen te jatten. Ook bij winkels gewoon m'n tas helemaal volduwen met dingen. Albert Heijn, kledingwinkel, alles, Bijenkorf, dat soort dingen. Het werd steeds makkelijker, voor mij. Een ander die wordt helemaal rood en die gaat helemaal stressen van 'wat als ik gepakt word?' Ik pak het en ik doe het in m'n zak en ik loop gewoon rustig die winkel weer uit. Ik voel geen schaamte. Ik zette dat uit gewoon, nou ja, boeien. Ik ga niet opvallend lopen doen. Het is je gevoel uitzetten. Ook verkeerde vrienden waren het. En ik keek er niet tegenop, hè. Het is makkelijker. Je had geen geld nodig om wat te pakken, weet je. Daar ging het allemaal natuurlijk een beetje om. Ik werkte toen ook al. Gewoon bij een kwekerij. Dus ik had gewoon geld. Het is altijd makkelijk als je het niet uit hoeft te geven. Zodat ik kon sparen, of voor andere dingen, weet je wel. Gewoon kleren kopen, gewoon sparen, zo'n beetje.

Eén keer gepakt voor brommer

Ik ben er ook nooit in gepakt of zo. Ik ben alleen tegen de lamp aangelopen met die scooters stelen en zo en met dat soort dingen. Dat was op m'n twintigste zo'n beetje geweest. Iemand had een brommer gestolen, wist ik niet en ik had hem gewoon gemaakt, ik reed er een rondje op, hij reed er de hele tijd op en toen werd er gezegd dat ik die brommer had gestolen. Klopt niet, dus ruzie gehad, ook weer iemand in elkaar moeten slaan, omdat ik zeg: "Je raakt me niet aan, want ik pak je gewoon en dan krijg je gewoon een stomp." Vanuit daaruit heb ik heel lang ruzie gehad met die vriendengroep. De politie kwam me ophalen en ik moest mee. Mijn broer zei nog tegen ze van: "Ja, ik heb er ook op gereden", en daar wordt niks tegen gedaan. Hebben er zes man op gereden, iedereen zegt: "Ik heb erop gereden", en wie wordt er alleen gepakt? Ik, want ik had toen al een naam weet je, winkeldiefstal, dit, dat, zus, zo, asootje van de buurt zo'n beetje, ik deed alles. Toen moest ik voorkomen bij de rechtbank, maar ik kreeg geen straf, want ze konden niet hard maken dat ik hem heb gestolen en dat ik er alleen rondjes op reed.

Nogmaals naar school

Op m'n achttiende ben ik nog een keer naar een ROC gegaan. Heb ik entree, nog wat niveau één gedaan. Heb ik half jaar gezeten en "dag!", ik ga wel weer. Ze zeiden van: "Je gaat daar heel veel met je handen bezig zijn." Uiteindelijk was ik alleen maar in m'n boeken. Ik heb een hekel aan boeken, want ik ben dyslectisch. Lezen, daar heb ik niks aan. Ik heb daar best wel een tijd gezeten. Rond achttien, negentien ging ik daar weer weg sowieso. Merendeels van de tijd was ik er niet. Ik kwam 's ochtends aan, vroegen ze ook: "Heb je zin?" "Nee." "Oké, doe." Dan ging ik weer. Toen ging het gewoon goed. Eventjes en dan ben je weer van school geschorst en dan heb je gewoon weer heel veel vrije tijd en dan ga je weer lopen klooiën.

Ongeluk

Ik heb ook nog een ongeluk gehad, was m'n gezicht helemaal verbrand geweest. We hadden een vuur gemaakt, maar de fiets van een vriend van me werd op dat vuur gegooid. Dus ik denk: ik haal die fiets eraf. En aan de andere kant staat iemand met een fles wasbenzine, die spuit 'ie helemaal leeg. Ik kreeg een hele steekvlam in m'n gezicht. En ik had al ruzie met die jongen. Anderen zeggen, het was per ongeluk en ik hoor weer van anderen, het was weer expres. Ik ben helemaal door het lint gegaan. Heb ik alles staan slopen. En uiteindelijk sta ik dus bij diegene voor deur. Ik zeg: "Kijk wat je hebt gedaan." En ik geef hem zo een knal voor z'n kanis. Toen werd dat vechten en toen uiteindelijk met politie en alles erbij. Zijn vader die stond met een stalen honkbalknuppel, die zou mij even kort en klein slaan. Toen ben ik opgepakt door de politie en uiteindelijk de ambulance gebeld, moest ik aan het infuus omdat ik uitgedroogd was. Ik heb eerste eerstegraads en derdegraads verbanding gehad. Ik ben een week toen niet op school geweest. Toen ben ik daarna weer naar school gegaan en kom je aan met een verbrand gezicht. Ik had geen littekens van die verbranding. Maar als ik littekens over had gehouden aan die verbanding, had ik hem toen nog een keer gepakt. Dan had hij ook een litteken in z'n gezicht gehad.

Mishandeling

Een jongen die ik via via kende kwam uiteindelijk ook bij ons in de vriendengroep toen terecht en toen begon hij op een gegeven moment allemaal onzinverhalen te lullen. En toen zei ik: "Nou ben ik het zat", ik zeg: "Als je nou hierheen komt dan stamp ik je even in elkaar." Ik heb hem gewoon gewaarschuwd, als je dan niet luistert, ja dan krijg je ze gewoon en de consequenties zijn voor mezelf. Je moet gewoon niet gaan lopen fucken in de groep. En toen kwam hij en toen heeft hij een paar beuken gekregen. Zijn vinger gebroken, gewoon in een kruisje, hij had vier losse delen. Heb zijn vinger gepakt en rondgedraaid. Zijn vrienden deden niks, ja ze hebben me geprobeerd tegen te houden, toen heeft ook een vriend van hem me bij de strot gepakt. Ik zeg: "Nou moet je oprotten anders pak ik jou ook. Nou gewoon op afstand blijven kijken." M'n broer deed niks. "Het is zijn eigen schuld" zei hij, "had hij dat maar niet moeten zeggen hè." Die jongen heeft aangifte gedaan, heb ik wel een schadevergoeding voor moeten betalen van 30.000 euro. Hij kon niet werken, hij had toen geen werk, maar hij kon niet werken en ziekenhuiskosten moest ik betalen en rijkosten moest ik betalen. Ik was achttien

zo'n beetje. Toen heb ik uiteindelijk de helft betaald in één keer. Ik zat toen onder bewindvoering en de bewindvoerder had gespaard, dus toen allemaal in één keer betaald, ongeveer de helft. De andere helft die is kwijtgescholden, omdat ik aan kon tonen dat hij geen werk had toen.

Vader zelfmoordpoging

Ik had ruzie met mijn vader gehad. Ik was dus bij een vriend thuis, daar blijven slapen. En m'n broer belt me en m'n moeder belt me. Ik neem niet op. En toen hoorde ik van: "Er staat een ambulance voor je deur." En toen uiteindelijk hoorde ik via via dat m'n vader een zelfmoord-poging heeft gedaan. Toen moest ik naar huis van m'n broer. Ik zeg: "Ik ga niet mee naar het ziekenhuis." Hij zegt: "Je blijft ook niet alleen thuis." Toen moest ik mee naar het ziekenhuis toe. Toen bleef ik in de wachtkamer wachten. Toen gingen hun, dus m'n moeder en m'n broer gingen naar m'n vader toe. En ik denk, dat duurt best lang, ik denk, ik ga wel even kijken. En toen brak ik ook. Ik was gewoon boos nog steeds. En dan zie je je vader zo liggen in dat bed op het Intensive Care, helemaal shaken en pijn. Het blijft toch je vader. Daar heb ik heel lang schuldgevoel voor gehad. Een schuldgevoel voor het feit dat we met ruzie eigenlijk uit elkaar zijn gegaan en dat hij die zelfmoordpoging heeft gedaan.

Doorgedraaid

Ik heb nog een keer drie weken in een psychiatrisch ziekenhuis gezeten. Dat zal twee en een half jaar geleden zijn. Ik had ruzie gekregen met m'n vriendin en ik ging me helemaal bezatten op m'n verjaardag. Er gebeurde iets. We hadden al ruzie. Zij gooide drinken over mij heen. Ze stootte, ze zegt zelf dat het per ongeluk ging. Iedereen zag dat het expres was. En m'n vader die was ook net uit het ziekenhuis dacht ik. Hij was nog helemaal niet de oude, nog steeds niet. En daar zat ik ook nog steeds mee. En ze zei: "Je moet je vader de schuld geven van alles", en dit en dat. En uiteindelijk draai ik door en wou ik me eigen van kant maken. Ik heb met m'n vader geworsteld, gevochten, soort van op de grond moeten gooien en dit en dat. Heel me armen lagen helemaal open. Heb ik met een sleutel in m'n arm lopen hakken. Echt gewoon van hier tot hier lag helemaal open, allemaal sneeën erin en gedoe, en deze ook. Niemand heeft mij tegen kunnen houden. Dat is lastig, als ik boos ben, om mij tegen te houden. De enige die me een beetje tegen kon houden toen, dat is m'n broer. Hij weet hoe hij mij op de grond kan krijgen. Je kan m'n armen vasthouden, maar als je benen niet vasthoudt, dan heb je mij eigenlijk compleet helemaal niet vast, want ik kom dan los. Hoe meer mensen om me heen staan, hoe bozer ik word, en hoe bozer ik word, hoe sterker ik ook word.

Psychiatrisch ziekenhuis

Ik kan me er eigenlijk niks van herinneren, van die hele dag niet. Ik heb alles moeten horen van vrienden en van m'n ouders en van m'n broer en weet ik het allemaal, wat ik heb gedaan. Alleen het begin van die verjaardag en dat toen met m'n vriendin. Dus op een gegeven moment werd ik wakker in een ziekenhuis in m'n onderbroek van: "Wat doe ik hier?" Ik zat opgesloten. Had een black-out. Van het ziekenhuis die vroeg: "Hoe voel je je eigen?" Ik zeg: "Ik voel me prima, maar

wat doe ik hier?” Dit en dat. Ik zeg: “Mag ik naar huis?” “Nee.” Toen mocht ik m’n ouders bellen en er was voor de rest niks aan de hand. Ik liep daar rond en ik deed voor de rest niks. Mijn ouders die kwamen elke avond langs. Het eten daar smaakt gewoon naar plastic. Is niet te hachelen. Die kwamen dus elke avond gewoon met patat aan. M’n ouders hebben me toen erg gesteund. Uiteindelijk heb ik met m’n vader nog zitten praten en wat ook een deel meespeelde met zijn poging en dat ik daar een schuldgevoel van had. En dat soort dingen, en ik heb toen nog wel een jaar nog last van gehad, van dat schuldgevoel. Af en toe nog. Maar dat weet ‘ie niet. Hoeft ‘ie ook niet te weten. Hij zegt van: “Het is jouw schuld niet. Je moet geen schuldgevoel hebben.” Dat vindt ‘ie heel erg. Hij hoeft voor de rest ook niet te weten dat ik dat af en toe nog heb. Dat wil ik liever voor mezelf houden. Ik heb daar met niemand over gepraat.

Geen vertrouwen in therapie

Ik ben niet zo veel in therapie geweest. Daar heb ik niks mee. Ik geloof daar helemaal niet in. Want moet ik leren dan ervan? Wat moet nog minder worden? Het is hetzelfde met mensen met demonen, met die geesten, weet ik het allemaal en als je wil dat ik ga geloven, moet ik het zien, moet ik voelen en dan moet ik aangeraakt hebben. Dan pas zou ik zoiets geloven. Een effect is voor mij dan nog niks, maar ik moet het zien, voelen en proeven, weet ik het allemaal. Dat het echt aanwezig is, dat heb ik niet. En gewone therapie dat ze allemaal praten, praten, praten. Daar heb ik niks aan. Als je er niet in gelooft dan heeft het weinig zin. Dat is hetzelfde met medicijnen. Als je erin gelooft dat iets werkt of ook met die dat iets werkt, dan werkt het voor je. En als jij denkt van, het werkt niet, dan blijft het pijn doen.

Drugs

Er is een periode geweest dat ik veel XTC heb gebruikt. Een week non-stop elke avond. Drie op een avond. Dan had ik weinig slaap. Dat was leuk. Het begon eigenlijk met van: ik wil nou eens wel weten wat m’n vrienden nemen. Dan neem je er eentje. Dat is wel grappig, kan nog. Nog wat pillen. En uiteindelijk werd het alleen maar erger en op een gegeven moment stond ik een keer ’s ochtends in de spiegel en toen waren m’n wangen aan het invallen. Toen was mijn moment: ik stop ermee. Ben ik in een keer mee gestopt. Dus ik weet van mezelf van: tegen wiet kan ik totaal niet en tegen hasj word ik misselijk. Maar tegen harddrugs, tegen XTC en cocaïne, daar kan ik wel tegen. Maar ik kan gewoon nee zeggen. Cocaïne, dat is ook sinds dit jaar eigenlijk. Omdat ik het gewoon grappig vind. Als je aan het drinken bent en je voelt je wat misselijk en je neemt dat, dan ontzuucht je eigenlijk weer een beetje. Dus het blijft gezellig en je voelt je eigen goed. Als ik het doe dan is het meestal op de vrijdagavond. Dan neem ik een halve of soms anderhalf of bijna twee gram. Dat is best veel. Maar op zich kan het wel. En ik weet van mezelf dat ik gewoon ‘nee’ kan zeggen. Doordeweeks denk ik er niet eens aan, doe ik er niks mee. En ik wil niet echt al m’n geld erin gaan steken. Dat vind ik zonde. Ik steek meer geld in m’n scooter dan dat ik daaraan wil besteden. Halfje, dat is al dertig euro. Een hele is al zestig euro. Het is elke keer een hoop geld. Ik gebruik ook nog medicatie. Dat kan ik niet door elkaar heen gebruiken. In het weekend slik ik geen medicijnen. Ze zeggen dat drugs en medicijnen niet samen kunnen, maar

ik heb er geen problemen mee. Ik merk er niks van, maar het ligt er ook aan wat voor medicijnen je hebt volgens mij. Ik weet niet eens wat ik gebruik. Een nieuw soort wat ook goed voor de verzekering is. Het is medicatie voor ADHD.

Woningoverval

Op een gegeven moment is er ook een woningoverval geweest, bewapend en weet ik het allemaal. En daar was ik toevallig een soort van bij. Wel bij, niet bij. Dat weet ik dus op dat moment niet echt precies. Want ik zat ook weer helemaal onder de drugs en dit en dat. Alcohol en alles. Wiet en weet ik het allemaal. Dat was met Luilak. Het is eigenlijk een vrijbrief van politie, een soort van het idee dat je dat herrie mag maken. Normaal moet het stil zijn. Vanaf tien uur tot zes uur of zo moet het stil zijn. Dan mag je geen herrie maken en nou mocht dat wel. Toen stonden we ineens bij iemand binnen. Het was wel een bekende, waar ik eerst ook met diezelfde gasten binnen stond te chillen. Z'n telefoon werd afgepakt, z'n huissleutels werden afgepakt. Ik zag het en ik stond erbij van: oké... Maar toen was het in begin, toen was het een soort van, wist je niet echt van, waarom dat werd gedaan. En uiteindelijk hoorde je dat die man dat helemaal niet wou, dat wij daarbinnen zaten. Ik schijn daarbeneden op de bank gezeten te hebben en voor de rest met een bloemetje in z'n gezicht geslagen hebben. Een beetje plagen. Wat is een bloemetje nou? En uiteindelijk is die man helemaal in elkaar geslagen. Dat is boven gebeurd. Ik heb niets gezien of niks gehoord. Hij is overal getaserd, er was gestoken en gedaan. We waren met z'n vijftienen, twintigen zo'n beetje, ook meiden en alles. Het is echt uit de hand gelopen.

Opgepakt

Op een gegeven moment wilde ik weg, omdat het gewoon erger werd, van: wat doe ik hier? Ik heb hier niks te zoeken. Een man van 65 of zo, daar kan ik sowieso al niet tegen. Ik zeg al: "Pak iemand van je eigen leeftijd of iemand die sterker is dan jij." Want dan heb je in ieder geval ballen aan de broek hangen. Dus toen ben ik gewoon alleen weggegaan naar huis: hier heb ik geen zin in. En dan hoor ik dat dat er allemaal gebeurd is en een paar weken, maand later word je uit je bed gelift door zes man politie. We wisten al met z'n allen dat we opgepakt zouden worden. Want een van de dames die heeft, die kon de mond niet houden. Iedereen had gezegd, iedereen moet gewoon z'n mond houden, vergeten wat er is gebeurd. Die man is daar achtergelaten en voor de rest niks. Die meid is uiteindelijk naar de politie gegaan. En die kon gewoon niet meer de mond houden erover. Dus uiteindelijk een maand later werden we uit onze bed gelift. Ik was de eerste. En toen zag ik iedereen binnenkomen en binnenkomen en binnenkomen. Zogenaamde vrienden hebben gezegd dat ik het gedaan had: ik heb die man in elkaar geslagen, ik heb die man getaserd, ik ben als eerste naar binnen gegaan, ik heb die man gestoken, alles. Dan ben je de lul. Dan kan je niks. Is het zes woorden tegen één woord. Vanaf toen waren ze mijn vrienden niet meer en daarna ga ik heel, heel af en toe eens nog met ze om.

Slechtste moment

Mijn slechtste moment uit me leven is dat ik laatst vast heb gezeten. Ik heb voor de rest nog nooit vastgezeten, toen was het echt de eerste keer dat ik vast heb

gezeten en toen daarna nog een keer. Dat was drie maanden in totaal, maar dat was het ook weer. Eerst zat ik in de Bijlmerbajes. In beperkingen, dus dan mag je helemaal niks. Dan heb je ook geen tv, je mag niet met medegevangenen praten, je mag niks. En één keer per dag luchten, uur. Ook in je eentje, bovenin. En de rest van de dag zit je op je kamer. Gewoon niks. Ik werd ook gillend gek daar. Ik was blij toen ik werd overgeplaatst. Ik denk: nou mooi, kan ik daar weg. Bij jeugdgevangenis kon ik gewoon PlayStation doen, ik kon tv kijken, op m'n kamer een tv, ik kon eten bestellen, ik kon zelf koken, sporten, alles kon ik doen. En ik krijg nog geld elke week van de overheid. Tien euro. Nou, hoe mooi kan je het hebben? Iedereen krijgt dat. Kan je je snoep bestellen, of peuken, sigaretten, kan je dan kopen. Nou ja, dat is toch prima. Bij volwassengevangenis heb je dat niet. Ja, bij jeugdgevangenis is het gewoon een hotel. Gratis eten, gratis sporten, gratis activiteiten, alles kan je doen. School, werken kan je daar. Ik moest naar school. Nou ja, prima, dan ga ik wel naar school toe. Ik was een uitzondering, want je kan tot je vijftiengste of zo mag je nog jeugdgevangenis in. Maar het heeft te maken met je thuissituatie, hoe alles gaat.

Enkelband

Ik heb ook een jaar met een enkelband gelopen plus avondklok. En taakstraf van 280 uur. Ik had het liefst alleen een taakstraf gehad of zo. Maar ik heb het hele pretpakket gekregen gewoon zo. Ze krijgen gewoon een melding binnen en dan bellen ze mij: “Kan je naar huis gaan?” Ik zeg: “Ik sta in de tuin.” Dan zit dat precies op zo'n grens. Of dan word ik gewoon 's nachts wakker gebeld: “Je moet nu direct naar huis.” Ik zeg: “Ik lig in m'n nest, je belt me wakker.” En dan komt politie langs en dan lig ik gewoon in m'n nest. De eerste maand zijn ze twee keer langs geweest en daarna zijn ze nooit meer langs geweest. Maar dat ding deed het toch niet, dus ik kon toch weg. Hij had elke keer van: hij is wel thuis, hij is niet thuis, wel thuis, niet thuis. En dan bellen ze me: “Ik verzoek je nu naar huis te gaan.” Ik zeg: “Ik ben thuis, moet je m'n vader? Hier alsjeblijft.” Het is wel vervelend. Douchen is irritant, sporten is irritant. Ik ga ook met sporten in een korte broek en iedereen zag dat ding, dat maakt me niet uit.

Kantelmoment

Vanaf dat moment dat ik vastzat is het alleen maar beter gegaan. Ik moet wel zeggen: daardoor is het wel gekomen dat ik sneller die keerpunt heb gemaakt, om alles te beteren. Ik zie andere jongens die daar zitten, die zijn al helemaal aan het plannen van wat ze gaan doen. Ze gaan wel weer de fout in. Ik zat alleen maar te denken: hoe ga ik aan een baan komen? Hoe ga ik m'n geld regelen, dat ik gewoon m'n aflossing kan betalen? Je gaat ook in de tussentijd nadenken en schakelen van: is het nou wel verstandig? Moet ik niet een andere weg gaan kiezen? Dat kwam vanzelf. Ik zei tegen de jongens van: “Jongens, ik word steeds ouder.” De problemen, als ik opgepakt word bijvoorbeeld, worden steeds groter en groter. En op een gegeven moment kom ik er niet meer vanaf. Straks kom je helemaal niet meer aan een baan. En dat wilde ik wel. Vanaf het moment dat ik tijdens dat ik vastzat, dat het steeds beter ging, is het alleen maar omhooggegaan. Ik wil gewoon werken, ik wil een vaste baan, ik wil later huisje, boompje, beestje. Alles en dat soort dingen. Daar denk ik nu nog steeds over van, ik blijf maar

verbeteren, verbeteren, verbeteren. Op m'n werk heb ik ook nog weleens een paar dipjes gehad, van dat ik bijna me baan verlies, net niet, net wel. Met mijn huidige hulpverlener Tom erbij, hebben we het kunnen redden. Moet m'n baan gewoon kunnen houden. Ik heb m'n laatste kans gehad en die pak ik nu met allebei de handen aan.

Tom

Rond mijn achttiende was Tom in mijn leven gekomen. Maar ik had ook nog niet echt heel veel contact met hem, dat was toen ook nog net pril was. En toen is dat dieptepunt gekomen en toen zijn we heel intensief bezig geweest. We hebben eerder hulpverleners gehad, maar dat was niet echt goed. Ik heb er heel veel gehad, ik zou niet weten hoe veel. Ze zijn niet op twee handen te tellen. Ik denk dat je er wel een handje bij mag nemen. Dit beloven en het niet kunnen waarmaken en gewoon slecht zijn, gewoon het werk niet goed doen, laks, luiigheid, op een moment komen dat ik niet kan en toch dat ik er toch moet zijn: ja dat heeft geen zin. Dus dat werkte ook gewoon niet. Met Tom ben ik wel echt bezig. Er komt natuurlijk een tijd dat dat jeugdwerk ophoudt bij mij, maar ook gewoon qua we blijven contact houden en als hij me kan helpen dan doet hij dat. Als er wat is dan helpt hij nog steeds.

Werk

Het was voor mij wel echt heel erg wennen van, ineens vanuit niets fulltime werken. Ook eigenlijk alleen maar stress gehad in die periode voordat ik ging werken. Alleen maar stress geweest. Gezeik, dit en dat. En dan ineens, bam, omslaan, werk. En ook met vroeg opstaan en lang werken of soms gewoon niet komen, omdat ik gewoon doodop was. Of omdat ik niet wilde. Ik was gewoon echt moe. Ik bleef op een gegeven moment de hele dag te slapen. Ik ben nu heftruckchauffeur. Maar ik ga daar ook stoppen. Ik ga waarschijnlijk nog drie maanden werken. En eens in die drie maanden tijd ga ik samen met Tom een nieuwe werkgever zoeken. Ja. Want ik vind het niet leuk meer daar. Ik geef aan waar ik mee zit en er worden afspraken gemaakt dat ik allemaal dingen zal gaan doen en dat is vanaf begin af aan is dat nog steeds niet gebeurd. Ik zou meer orders gaan picken, ik zou vrachtwagens lossen en laden gaan doen, maar ja, dat gebeurt dus ook niet. Ik ben alleen maar aan het schoonmaken daar. En ik werk alleen, en daar kan ik niet tegen. Ik werk liever in een team, dat vind ik veel prettiger. De bouw, dus de betonvlechting en scooterbedrijven. Ervaring heb ik zat met scooters, ik weet alles. Ik weet hoe ik zo'n blokje aan de praat moet krijgen. En ook hoe ik hem af moet stellen en moet doen, dat weet ik allemaal. Geef mij maar een scooter en zeg maar: "Trek hem helemaal uit elkaar", en ik trek hem helemaal uit elkaar. En zet hem daarna weer in elkaar.

Relatie met politie

Het gaat nu prima, rustig, geen stress, ik hoef niet achterom te kijken van of politie of zo. Af en toe op die brommer rijden kijk je wel even gewoon voorzichtig. Kijk zoals hier nou ook: er zou zomaar politie kunnen komen en ik ben de lul. Politie kom ik nog weleens tegen, die zegt: "We horen eigenlijk niks meer van je, het gaat hartstikke goed." Uiteindelijk is dat gelukt. Dat hoor ik ook en het gaat ook alleen

maar beter. Dat geeft een goed gevoel. Ik doe wel mannelijk van ‘het boeit me eigenlijk niks’ maar het is wel prettig om te horen dat ze het zien. En dat ze niet in dat negatieve blijven zitten.

Andere vrienden

Ik heb nou weer een andere vriendengroep waar ik veel mee ben. Die zijn ook alleen maar met die brommers bezig. Ook echt geleerd op mijn achterwiel te rijden, dus dat is wel leuk. Die hebben vroeger heel veel gesloopt, dat wordt nu ook steeds minder nu ze ouder worden. Ze zijn aan het werk, zijn niet heel veel meer buiten. Ja, ‘s avonds zijn ze wel buiten, maar qua slopen: dat gebeurt bijna niet meer, want ze hebben gewoon geen tijd, gewoon ze zijn lekker een jointje aan het roken, lekker genieten van het weer, prima toch, even drankje doen. Heeft iedereen als je ouder wordt, minder behoefte aan spanning en kick. Ik heb allemaal geen zin in dat gezeik, joh. Alleen omdat ik een brommertje rijd. Het is gewoon klaar, ja ik heb goeie fouten gemaakt, dure fout, ik heb ervan geleerd. Een fout, dat is het ook gewoon.

Blik op de toekomst

Als ik het opnieuw kon doen, had ik alles anders gedaan. En dat ik gewoon naar school ging en dat ik gewoon m’n best ging doen en dat ik gewoon m’n papiertjes haalde en alles. Dat ik gewoon het perfecte kind was, maar gewoon goed. Dat soort dingen. Ik kijk nooit echt terug naar m’n leven. Ik kijk altijd vooruit, wat ga ik dan doen? Wat ga ik morgen doen? Verleden is verleden. En ik richt me alleen maar op de toekomst.

Plannen

Mijn rijbewijs moet ik nog halen, omdat ik vastgelopen ben op het theoriestuk. Maar ik wil eerst mijn theorie hebben, voordat ik praktijk ga doen. Scooterrijbewijs heb ik ook nog niet. Maar ik heb wel een scooter. Ik kan er gewoon op rijden, gewoon verzekerd en ik heb een helm, ik heb sleutels. Wat ik later ga doen zou ik niet weten. Maar als mensen blijven vragen om brommers te repareren dan ga ik er uiteindelijk wel gewoon geld voor vragen. Als het zo doorgaat dan kan ik er binnenkort misschien ook van gaan leven, zwart. Het zou het mooiste zijn, daar ga ik wel een klein beetje van uit, dat het ook echt witgeld wordt, dat het gewoon legaal alles is. Kijk want dit is gewoon bij hobbyen, bijklussen, maar dat ik het daarmee gewoon via de kamer van koophandel mijn eigen kan inschrijven, groothandels hup en zo, dat ik alles kan bestellen en doen. Dat is wel echt het plan nu. Daar ben ik met Tom wel mee bezig.

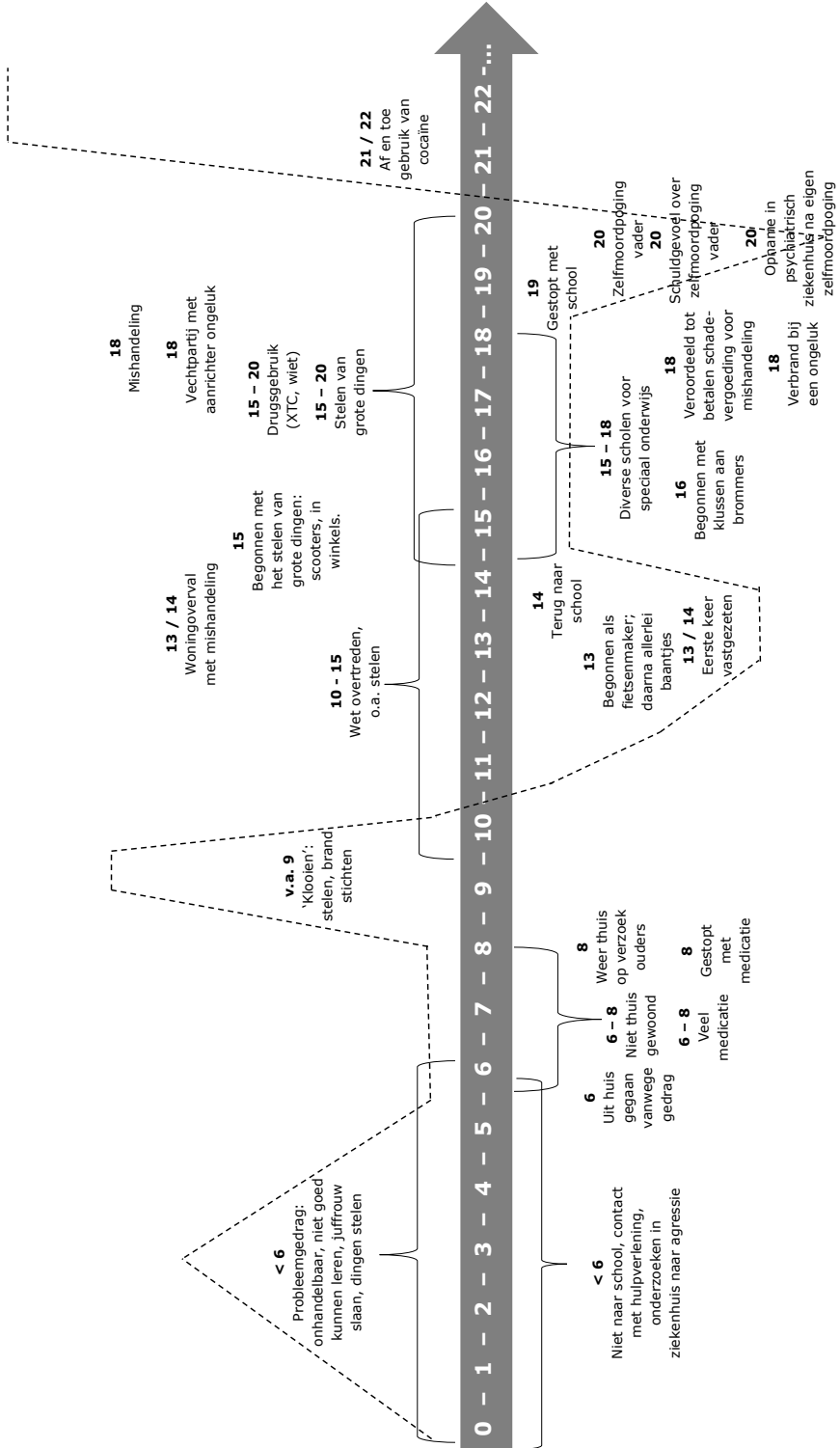
Terugvalrisico

Ik denk dat het risico op terugval klein is, want dan had het nu al moeten gebeuren. De verleiding is er niet meer. Ik denk nu anders, weet je wel. Soms zegt je gevoel: ik kan het meenemen. Maar dan denk ik van: nee doe nou niet, want dan gaat mijn hart tutututu. Dat doe ik nou niet meer. Ik heb zoiets van, ik ben nou tweeëntwintig, ik kan het gewoon betalen, ik hoef het niet mee te nemen. Ik doe het ook niet. Ik denk ook aan de consequenties van als ik dit doe dan vervolg ik dat, dat, dat en dat. En wat win ik ermee, een product van nog niet eens vijf euro.

Luuk, 22 jaar

Boete van twee keer 181 euro aan de winkel en aan de Overheid, nee dat is het niet waard. Consequenties voor m'n werk en misschien van alles en nog wat erbij daar heb ik geen zin in joh.

“Ik heb mezelf geleerd om scooters te repareren”

“Als je aan mijn juffrouw komt, kom je aan mij”

Sjon, 16 jaar

Leuke jongen

Van nul tot tien ben ik heel veel dingen kwijt. Ik weet dat ik een leuke jongen was. Die met iedereen kon lachen. Of heel veel ging lachen. Altijd wel vrolijk. Weleens... Op mijn tiende ben ik voor het eerst naar een voetbalwedstrijd geweest. Dus dat was ook te gaaf natuurlijk. Dus ja...

Broertje bijna verdrongen

Mijn broertje is autistisch, geestelijk gehandicapt. Hij is vroeger bijna verdrongen. Bij mijn oom, die heeft hem gered. Ik was met hem aan het spelen in de paardenbak, en ik ging even naar binnen of zo. Toen is hij in de vijver gesprongen of gevallen. Ik denk dat er iets is gebeurd waardoor ik heel veel dingen niet meer weet, maar ik weet nog wel kleine deeltjes ervan. En toen is mijn moeder erachteraan gesprongen, die heeft hem eruit gehaald. En mijn oom heeft hem dan gereanimeerd. Ik vind het best nog wel moeilijk om erover te praten, want mijn broertjes zijn mijn alles natuurlijk. Ik heb weleens strijd met mijn broertjes, maar ik kan niet zonder ze.

Vriendje overleden

Ik zat op speciaal onderwijs. Toen is een vriend van mij overleden. Die zat bij mij op school. Tien was ik. Ik leg het heel kort uit, want ik wil het er eigenlijk niet te veel over hebben. Hij kwam thuis, zonder begeleiding. En toen heeft zijn moeder hem van de trap geduwd. Dat was mijn beste maatje, hij was wel echt, in die periode, een vriend die ik nodig had. Van alles deden we. Lachen op school. Voetballen op school. Hij spaarde voetbalboekjes. Die gaf ik hem altijd. Van die VI-boekjes. Ik ga ook een tatoeage van hem laten zetten. Althans, niet zijn naam. Ik zal erop zetten 'you'll never walk alone.' En dat is gewoon voor hem dan ook. Als ze dan vragen, dan zeg ik, dat is een maatje van mij.

Gepest

Ik ben van mijn tien tot mijn twaalfde erg gepest. Ik kreeg weleens klappen. Ik moest weleens wegrennen voor een paar jongens. Weet je wel. En dat was niet echt leuk natuurlijk. En omdat mijn maatje was overleden ook. En ik was ook weer, dat ik in mijn broek plaste. En in mijn broek poepte, vooral. Op mijn veertiende was ik al wel een beetje gegroeid. Toen werd ik niet meer gepest. En nu ben ik zestien en nou gebeurt het helemaal niet meer. Nou loop ik erlangs en dan zien ze dat ik zo'n beer ben geworden. Ik ben nou bijna 1 meter 88 of zo. Ik weet ook precies wie het zijn en zo. Maar om daar nou wraak op te gaan nemen, dat heeft geen zin. Ik laat die gasten lekker.

Juf Senna

In de tweede was het een paar meiden, die zeiden “hoi”. Dan zeg ik van: “Waarom zeg je hoi tegen mij, hoe haal je het in je hoofd?” Terwijl de laatste drie, vier weken in de tweede toen ging het goed, toen begon ik een band op te bouwen met wat meer mensen, maar het was nog niet echt sterk. En in de derde liep ik naar ze toe en: “Hé, hoe is het, dit en dat, hoe gaat het met jou, hoe gaat het met jou?” En in de tweede was het echt van: degene die één keer wat verkeerd tegen mij zei, die ramde ik gelijk op zijn bek. Maar dat kwam door de juffrouw, die kon niet met mij omgaan. En deze juffrouw in de derde kon met mij omgaan. Die vrouw heeft mij veranderd in de goede zin. Ik sloeg niet meer lukraak om me heen, ik vocht niet in de derde, toen ze mijn juf was. Ze heeft schijt aan iedereen. Zij bepaalde haar eigen regels, kon met jou lachen, ze leerde mij ook echt dingen. Ik wist nog dat ik terugkwam van de rechtszaak en ik kom de klas binnen en er zat een andere mentor. Vijf minuten later zie ik een filmpje van een jongen die een meisje leuk vindt, maar het meisje wil niets met hem doen. Dus die jongen pakt haar beet en dat meisje wilde dat niet, een soort verkrachting zeg maar. En die mentor wijst naar mij zegt: “Wat zou jij doen in zo’n situatie?” Dus ik keek naar mijn juffrouw en toen zei mijn juffrouw: “Anne, stop er maar mee, stop maar.” Ja, ik heb alleen naar mijn juffrouw gekeken een minuutje lang en toen zag zij aan mijn ogen ook van, ik zat een beetje van, ik zat tussen bang en boos in zeg maar. Toen ben ik even naar de gang gelopen. En toen is ze met mij op de gang gaan praten van “Hoe is het?”

Codetaal

Ze houdt het ook met mij vol. Een ander die had al gedacht van: joh... Ik ben ook weleens heel druk geweest. En toen zegt ze: “rustig”. Dan zit ik gelijk. Dat je zegt: “Jongen, doe nou rustig. Jongen doe nou rustig.” Dat werkt niet. Zij doet een knipje en zij zegt: “rustig”. Dat werkt bij mij. Je moet niet tegen mij zeggen: “Ga maar op de gang zitten.” Wat eigenlijk mijn aanpak is, is: “Vuile tyfuslijer, je bek houden en zitten.” Als je dat tegen mij zegt op school bijvoorbeeld of bij de opleiding, nou dan sta ik met zo’n big smile, dan is het net of je een vriend van me bent. Want ik heb gewoon een woord. En daar moeten mensen om lachen. Maar dat is meestal het woord ‘mafkees’. Als je dat tegen mij zou zeggen, dan kan je gelijk ook met mij praten. Dat is ook zoiets op school. Dan zei ze alleen mafkees. En dan ging ik met haar praten op de gang. Hoefde ze niet Sjon... Dan deed ze: “Mafkees.” En bleef ik even zitten. En dan was de klas aan het werk. En dan liep je de gang op. Toen ging zij ook de gang op. Een soort gebarentaal met mij. Een soort... wat je in de oorlog had. Weet je wel. Dat... Een soort taal. Weet je wel. Wat anderen mensen begrepen. Dat deed zij bij mij. En bij geen ander. Alleen mafkees. Ze had een keer mijn vader gebeld en toen zei ze: “Ik mag het eigenlijk niet zeggen, maar het is mijn oogappel.” Want zij heeft me ook gehad toen ik zo klein was, op de crèche. Nou ja, dan weet je al dat je een streepje voor hebt.

Tweede moeder

Nog voor de zomer zeg maar, was schoolreisje, toen was er een grote vechtpartij in de Efteling. En ik zie mijn juffrouw aan lopen: ik ben rustig. Als ik in een vechtpartij beland en zij komt: zij houdt me tegen, ik ben rustig. Ondanks dat het zwart voor mijn ogen is, haar kan ik geen pijn doen, dat weet ik gewoon. Als ik

haar ooit een klap zou geven, nou dan zou ik gewoon drie weken spijt van hebben. Zou ik huilen, zou ik gewoon bloemen naar haar sturen, alles. Ze had een keer een been gebroken of zo. Zei ik tegen onze coördinator: 'Zou ik bij haar langs kunnen komen of zou ik een kaartje kunnen sturen of zo?' Toen dat langskomen leek ze niet een goed idee. Ik zeg: "Nee dat begrijp ik ook wel." Het is ook niet handig dat een leerling weet waar haar leraar woont voor het geval dat er wat dingen gebeuren. Zij is hier wel thuis geweest en we hebben echt gepraat over... Ik vertelde aan haar dat ik vrijgesproken was, ze was zo ontzettend blij. Zij, het is nog net niet dat ik ga huilen, maar zij is echt de belangrijkste. Ik mag het eigenlijk niet zeggen, mijn moeder zit boven, maar in dat jaar was zij nog belangrijker voor mij dan mijn moeder. Omdat ik met problemen echt bij haar kon zijn. Zij was mijn tweede moeder, is ze nog steeds.

Als ze aan mijn juf komen...

We gingen een keer een cadeautje halen voor een andere juffrouw en meester, die gingen weg. Ik en drie jongens, de juffrouw natuurlijk. Die andere drie gingen achterin, ik ging voorin. De juf was aan het rijden. Zijn we naar Blokker geweest. Ze moest bijna altijd om mij lachen en er was een gozer en die liep zo te kijken, maar ik hield hem in de gaten, want hij liep een beetje naar mijn juffrouw te kijken. En als je aan mijn juffrouw komt, sla ik je dood. En ik zie hem zo kijken en ik zie hem in één keer naar mijn juffrouw lopen, ik zie in één keer dat hij die tas probeert te pakken toch. Hij probeert die tas te pakken. Ik heb zo ongelofelijk op hem staan inbeuken. Ik liep op die jongen in te beuken alsof ik Badr Hari was. Ik wist uiteindelijk wel dat ik normaal moest doen, maar hij had die tas niet te pakken. En toen kwamen die andere drie jongens en toen moest gewoon het personeel komen en toen gaf ze me een duw opzij van: doe eens normaal, dit en dat. Toen kon ik wel rustig worden en toen zaten we in de auto en toen zei ze van: "Wat jij doet, dat is gewoon geweldig", negen van de tien zouden dat ook doen, want hij probeerde die tas van haar af te pakken. En mijn ouders weten dit niet, maar ik heb tegen haar gezegd: "Als ze aan jou komen, komen ze aan mij."

Als ze iets van je pakken...

En ik heb ook een keer meegemaakt: op school was er van een meisje ook een keer een tas gepakt. Maar als je dat doet, ondanks dat ik aan jou een hekel heb, ik noem maar wat, en ze pakken iets van jou, ga ik er wel achteraan. En toen ben ik samen met een andere maat, zijn we gaan rennen, rennen, rennen. Dus ik pak hem in zijn kraag beet. Die andere jongen zegt zegt: "Hé, geef die tas terug", dit en dat. Hij doet die tas open en kijkt, en hij zegt: "Er ontbreekt wat in die tas". Maar ik heb hem beet bij zijn kraag zeg maar, hij was ongeveer nog wat breder dan mij, maar ik pakte hem wel beet. Ik zeg: "Vriend dit moet je niet doen." Die maat had toevallig het nummer van het meisje: "Hoeveel geld zat erin?" "Ja, zestig euro." Hij zegt: "Geef hier." Dus hij zegt: "Nee". Dus ik begon iets meer... begon ik zo te doen [gebaart dat hij de jongen aan zijn kraag optilt]. En hij begon steeds meer zo, hij zegt: "Oké, ik pak het wel." "Geven, nu", want ik stond echt op het punt dat ik dacht van... Toen heb ik zoveel dankwoordjes van dat meisje gehad. Ik zeg: "Als je me nou nog één keer bedankt, sla ik jou de tyfus in." Drie, vier keer bedanken vind ik meer dan genoeg, maar niet dat ik, weet je wel.

Eerlijk

En ik heb ook, dat was ik zelf niet, was een jongen had een iPhone gevonden van iemand gewoon die niet bij ons op school zat, op straat. Maar wat hij doet, ik zal het ook gewoon doen, ben ik eerlijk in, wat hij doet, hij geeft het aan de meester. En dan hoor je de jongens: “Je had hem moeten houden.” Ik zeg “waarom?”

Een leuk meisje

Er was een meisje, die heb ik vroeger leuk gevonden. Ik had een hele goed band met haar. Zij noemde mij weleens broer, ik was een soort broer voor haar. Ze kwam uit de Dominicaanse Republiek. Ze gaf me altijd een knuffel en dergelijke en ik ging altijd drinken voor haar halen en zij ook voor mij weleens. Maar ze had gewoon een vriendje, maar ze praatte gewoon, ze zei ook tegen mij ‘lieverd’ en ‘schatje’ en zo en ‘love you’ zei ze ook tegen mij. In de derde schijnt dat een of andere rare mafkees onder mijn naam met haar is gaan berichten. Er stond: “Ik wil dat jij mij pijpt en ik wil jou beffen”, en zo en dergelijke. Wie het is, weet ik niet, zal ik nooit weten. Ik weet ook niet of het ooit is opgelost, maar ze was best boos en daarna heb ik alles tegen haar uitgelegd, ik ben met haar gaan zitten, ik heb haar hand beetgepakt, ik zeg: “Ik ben dat niet.” Echt, als ik dat ben, dan ben ik er eerlijk in. Uiteindelijk snapte ze dat. Ik heb een keer te horen gekregen van een maatje van mijn school dat haar vriendje haar mishandeld zou hebben, dat ze een blauw oog zou hebben en zo, want ze was twee of drie dagen niet op school en ik dacht van: zou die toch gelijk hebben? Dus ik met een paar jongens praten van: “Weet je waar hij woont?” En bleek achteraf dus dat het niet waar was: hij had haar helemaal niet mishandeld, die gozer had het verzonnen. Die wilde ook dat ik even losging om te laten zien aan haar van: moet je niet doen. In de vierde had iemand gezegd dat ik haar een kankerhoer vind en dat ik heb gezegd dat ze heel veel jongens heeft gepijpt. En toen kwam ze boos naar me toe. Ik zeg: “Luister eens, lieverd, dat heb ik nooit gezegd en dat durf ik ook nooit te zeggen.” En wat achteraf bleek, is dat het haar vriendje was. Want haar vriendje heeft waarschijnlijk een keer gezien dat ze mij een knuffel gaf. Die dacht het anders op te kunnen lossen en achteraf bleek dus dat hij het had gedaan. Alleen een halfjaar in de vierde, kerstvakantie is het toch misgegaan, want toen heeft ze zelf gezegd dat ik een account moest maken op Instagram om haar te volgen. Je mag van mij ook weten, dat is gewoon klare bullshit, zoiets doe ik niet, ik ga geen meiden stalken of zo. En toen is het contact wat minder geworden. Ik heb geen contact via social media meer met haar. Vind ik het best jammer dat dat geklapt is, onze goede band.

Het incident

Die zaak, daar wil ik het eigenlijk niet te lang over hebben. Dat heb ik ook willen wissen. Ik was veertien. Ik was bij een vriend aan het kijken, naschoolse sport. En ik rij weg. En ik zie in mijn ooghoek, dat dit meisje die kant op loopt. Ik denk, die gaat naar een vriendin. En ik doe de deur van de sporthal open, om naar binnen te gaan. En toen zag ik haar nog steeds mijn kant op lopen. Ik denk: oh joh, die vriendin die woont daar of zo. En ik ga snel even pissen bij die pispot, die urinoirs. Maar ik ging in zo'n wc, waar je gewoon die deur achter je dicht kan trekken. En ik hoor in een keer een deur openslaan. Dus ik doe mijn gulp gauw dicht. Ik denk: een of andere mafkees die zit een grapje te maken, om die deur open te doen.

Dus ik doe die deur open en ik denk: iemand moet ook pissen. En toen had ze zich half... de bovenkant al uitgetkleed. Dan is het ook even moeilijk om zo te doen, natuurlijk. Weet je wel. Je valt er recht in. Dus het eerste wat ik deed was zo. En toen zei ik al van: "Joh ga weg. Ik heb geen zin in jou. Ik wil gewoon lekker naar huis toe." Weet je wel. Zij vond mij waarschijnlijk leuk. Ik ga niet zeggen dat ze heel lelijk was, maar het was niet echt het soort type waar ik op viel. En ze liep op me af. En ik duw haar weg. Alleen ik raak haar borsten aan. En ze wilde nog mijn hand beetpakken, dat ik even zo ging voelen. Maar toen ben ik om haar heengelopen. Toen ben ik naar buiten gegaan. Toen heb ik mijn moeder gebeld.

Vuist in haar gezicht

En toen liep ze naar buiten. En toen zei ze: "Ging die telefoon?" Ik zeg: "Waarom?" "Kan ik gelijk zeggen dat je mij hebt verkracht. Dat je mij hebt misbruikt." Ik zeg tegen haar: "Maar ben jij niet goed bij je hoofd?" Ik zeg: "Ik ben alleen om je heengelopen." Ik zeg: "Het voelt net alsof jij mij misbruikt. Alsof jij mij verkracht." Ze bleef een beetje aan mijn fiets. Ik zeg: "Laat die fiets los." En toen heb ik haar een vuist gegeven, midden in haar gezicht. Omdat ze niet weg wilde gaan. Ik weet, je mag geen meiden slaan. Maar ik kon niet anders. Want anders had ze nu nog steeds mijn fiets beetgepakt. Dat weet ik gewoon zeker. Ze wilde met mij naar bed en zo. Ze wilde mij wel even dit doen [pijpebaren]. Ik was veertien. Zij was zestien. Op mijn veertiende ben je ook weleens opgewonden. Maar kijk, nu ben ik zestien. Kijk, als ik nou een vriendin had, die zou zeggen: "Joh schat, wil je naar bed?", prima. Weet je wel. Maar toen was ik veertien. En toen dacht ik van... ik wilde het niet. Ik wilde ook gewoon naar huis.

Naar het politiebureau

Ik kwam van school af. Ik deed de koelkast open, om te kijken of er wat drinken in lag. Toen riep mijn moeder me van: "Kom eens. Je moet naar het politiebureau, vanwege iets." Ik denk: dat zal wel zijn of ik wat heb gezien of zo. Ik ben weleens met de politie in aanraking geweest, maar dat was hele kleine dingetjes. Een middelvinger naar een agent uitgestoken. Maar toen bleek dat dus dat te zijn. Ik wil eerst discussie ingaan, dus ik had gezegd: "Laat ze me dan maar ophalen." Maar uiteindelijk zei mijn moeder van: "Ga nou maar gewoon." En achteraf bleek het dus dat ze wel me zouden halen.

Op het bureau

En toen kwam ik en toen werd ik in een soort verhoorhokje neergezet, toen lieten ze me een halfuur wachten en die agent die komt daar, zegt: "Bij deze ben je aangehouden op verdenking van verkrachting." Ja, weet je, ik kijk naar hem, ik wou eigenlijk tegen hem zeggen: "Ben jij wel goed in je bovenkamer of zo?" Maar zij had aangifte gedaan. En die deed die handboeien om, heel hardhandig. Toen zei ik ook tegen hem van: "Als je nou ooit buiten loopt, dan pak ik je." Toen zat ik in een celletje en toen kwam die man en die zei: "Ik heb slecht nieuws, je moet even een dag overnachten hier." Op een gegeven moment, ik druk op een knopje, ik zeg: "Joh, mag ik even naar de wc?" "Ja, ik kom eraan." Drie uur later doen ze die deur open, ik zeg tegen ze - ik was echt bijdehand - ik zeg: "Moet je eens kijken joh, dit is toch niet nor-maal?" Heel mijn broek was onder. Mijn pa zat ook zijn jas

onder, maar wel van de tranen, want twee uur 's nachts mocht ik het celletje uit. Ik heb ongeveer zeven uur vastgezet.

Sporenonderzoek

Toen deden ze onderzoek bij mij, sporen natuurlijk. En die man die vroeg aan mij: “Kun jij je velletje naar achteren doen?” Ja, ik kreunen en kreunen, dat deed heel pijn. Toen zei die man: “Hij moet een zalfje halen, want zijn voorhuidje krijgt hij niet naar achter”. En zij heeft in een verklaring gezegd dat mijn eikel naar buiten kwam. En die man die die sporen bij mij ging doen, die zegt dit. Toen dacht ik al: “Hé, het staat al 1-0 voor mij”, want daar liegt ze dan al over, weet je wel.

Verhoor

De volgende dag moest ik terugkomen. Ik kom daar, twee rechercheurs, een man en een vrouw: “Ja, wat heb je leuke schoenen.” Ik denk: “Kijk, dat doen ze niet als je echt serieus...”, weet je wel. Zij hadden camera's en microfoons. Toen deed ik zo naar dat ding, ik bleef standaard naar die camera kijken. Jij bent met mij in gesprek zeg maar, als jij recher-cheur was, maar ik keek zo, ik keek naar die camera. En ze dachten dat ik hun niet aankeek, maar ik keek naar die camera, omdat als je wegstijgt, dan weten ze al van: “Hé, die jongen heeft wat te verbergen”.

Tijdens de rechtszaak

Maand overheen was de rechtszaak. Ik werd gefouilleerd. En ook als ik in het voetbalstadion word gefouilleerd, doe ik altijd hetzelfde: “Heb je iets bij je?” “Ja, negen zakmessen, dertien 9mm's.” Maar die vent die zegt: “Heb je dat echt?” Ik zeg: “nee natuurlijk niet.” We zaten daar, maar ik dacht bij mijn eigen: “Zij heeft zo'n grote tyfusmoel, maar twee keer is ze er niet geweest.” Tijdens de zitting is ze niet geweest. Die vrouw die zat te typen, daar werd ik helemaal gek van. Ik dacht bij mijn eigen: doe eens normaal, je zit de hele tijd zit je zo. Volgens mij had zij geen advocaat, zij had iemand van Slachtofferhulp of zo. Ja, daar moest ik ook om lachen. Nou ja, ik en mijn vader, wij zijn types, die rechters, die komen voorbij en het is dat mijn advocaat zo doet. Ik wou gewoon blijven zitten. Ik zat zo. Ik zag die rechters binnenkomen. En ik zag mijn advocaat staan en die advocaat doet zo tegen mij. Nou, toen ben ik uiteindelijk ook gaan staan. Die officier zegt: “De verdachte is met zijn lul tegen haar kont aan gegaan.” En dan denk ik bij mijn eigen: “Ben ik in het sprookjesbos beland of zo?” Eigenlijk heeft ze mij misbruikt. Ik zeg tegen hem: “Luister, ik zeg, als man zijnde doe je toch bij je vrouw erin of niet, je gaat toch ook niet als je haar zegt: ‘Nou we gaan tongen’, dat je dan haar kin gaat likken of zo?” En als je verkrachter bent, dan ga je achter je slachtoffer aan en dan ga je al je voorbereiden van hé, oké die, die. Ik heb haar nooit op haar telefoon of zo. Ik kreeg steeds briefjes van haar van: “Ik wil je lekkere lippen proeven of zo”, die begon al raar. Ik denk bij mijn eigen van: “Jezus, wat is dat voor een achterlijke idioot?” Maar ik was op dat moment veertien. Als ik nou een vriendin heb en die zegt: “Schat, zullen we naar bed gaan?”, dan sta ik wel even zo van: natuurlijk lieverd. Kijk, nu ben ik zestien, weet je, het liefst heb ik het nu als ik achttien ben, maar nu ben ik zestien. Toen ik veertien was dacht ik ook niet aan seks. Ik dacht er weleens aan of zo, maar ik dacht niet van: “De eerste, beste meid

die ik zie, die pak ik of zo”, weet je wel. En ik zat daar ook zo en ik weet niet of mijn moeder het zag, maar volgens mij wou mijn vader een stoel pakken en die naar die officier gooien of zo. Nou, die officier die eiste twee jaar cel tegen mij. En ik hoorde dit jaar ergens in juli of in juli zijn die twee meiden van veertien vermoord en die gozer krijgt één jaar. En tegen mij wil hij twee jaar eisen, terwijl ik iemand zogenaamd verkracht zou hebben!

Getuigen

Ik had de dag dat het gebeurde tegen die vriend gezegd “ik ga even wat pakken en dan ga ik naar huis.” Die stak zijn duim op. Ik had eigenlijk hem als hoofdgetuige. Want hij heeft gezien dat zij achter mij aanliep. En ik heb dat tegen mijn ouders gezegd van: “Hij kan getuigen.” Alleen mijn ouders zeiden van: “Doe maar niet.” En de directeur mocht ook niet getuigen. Als hij dat had gedaan, had die directeur voor mij gekozen. Want hij zei ook van: “Ik mag het eigenlijk niet zeggen, maar ik sta honderd procent achter Sjon”. Hij mocht het eigenlijk niet zeggen, maar hij was eigenlijk van plan om haar van school te sturen, maar dan zouden mensen denken van “hé!”, weet je wel, dan zou het ook in de krant komen of op televisie. En dan zou de school en hij en zelfs ik in slecht daglicht komen.

Lang geduurd

Het heeft echt twee jaar geduurd, achttien maanden ongeveer. Achttien maanden à twee jaar heeft het geduurd. Ja, van het kastje naar de muur gesleept, hè. Volgens mij als ik bij jou iets steel, wil jij het over drie weken terug of zo. Ja, of gelijk nu al. Maar dan ga je niet zeggen: over drie maanden wil ik het terug. Volgens mij was de eerste rechtszaak pas vier maanden later. Maar ja, ze moesten ook nog alles onderzoeken hè. Echt een hel. Toch was ik vrolijk tussen mijn 14de en 16de. Doordat ik me steeds vrolijker begon te voelen. Natuurlijk ook twee jaar achter elkaar oud en nieuw geweest. M'n verjaardag was leuk. Ik heb leuke dingen meegemaakt.

Vrijgesproken

Een jaar, anderhalf jaar geleden had ik de rechtszaak. Die heb ik gewonnen. Ben ik vrijgesproken. En ik weet nog, ik was op school en de conciërge van de overkant komt: “Ja, je moet even naar meester van die kant.” En ik zie hem op straat, zie ik hem lopen bij ons gebouw en hij zegt: “Even een selfie.” Nou, die wil een foto maken, even aan iemand laten zien. Hij omhelst mij, hij zegt: “Jij bent vrijgesproken.” Ja, dan weet je niet wat er gebeurt. Ik zat op mijn knieën, ik zat gewoon zo van blijdschap. En ik had een begeleider hier, die heeft volgens mij alles voor mij gehaald, volgens mij heel veel. Die kwam met een fles champagne thuis en chips en koeken en zo, weet je wel. Ja, ik was natuurlijk heel blij en toen, de volgende dag, ik sta met wat gasten te praten en ik zie haar. En het enigste wat ik doe, ik zie haar voorbijlopen, zo: gewoon een big smile trek ik. Ik heb haar nooit uitgescholden of zo, weet je wel. En toen kreeg ik te horen dat ze in hoger beroep zijn gegaan, de officier. Daar is uitgekomen dat ik gewoon met wat mensen moet praten en zo. Ik ben vrijgesproken voor verkrachting, maar dan was het een aanranding. Dus dan moet ik met mensen praten en zo. Ik denk, eigenlijk ben ik

voor allebei vrijgesproken. Maar ik moet een paar gesprekjes voeren met wat mensen. En dan is het over en sluiten.

Ambulante behandeling

Een keer per week doe ik PMT, agressietraining. Leren met je agressie om te gaan. Daar zit nog een groepje bij. Ik ben een van de oudsten, met nog een jongen. Ik vind dat die PMT-training bij mij goed werkt. Het was vroeger vooral zo, als er eentje zei van: “je veter zit los”, dan kon je er al een verwachten. En nou ben ik eraan gaan werken. Alleen toen ik begon met die training heb ik ook twee keer gevochten, op school. Waarop ze toen vroegen van: “Werkt die training wel?” Ik zeg: “Die training werkt uitstekend.” En op de woensdag ga ik praten met een vrouw over wat er allemaal is gebeurd natuurlijk en vooral over die zaak natuurlijk. En over seks moest ik praten. Ze hadden me de vraag gesteld: “Wat is seks?” Ja, man en vrouw gaan naar bed. Piemel, de kut, klaar. Ze zegt: “Is dat alles?” Ik zeg: “Ja.” Die vrouw die heeft ook EMDR bij mij gedaan. Ik krijg zo’n koptelefoon op. Dat doet ze zo. Tikt ze op mijn vingers en op mijn benen. En dan moet ik alleen met mijn ogen haar ding volgen. En moet ik aan een nare gebeurtenis denken. Nou, dacht ik aan die gebeurtenis, aan mijn goede vriend, die is overleden. En ik mag best trots op mezelf zijn, dat ik niet ben gaan huilen. Hoe meer ik er nu steeds over praat, hoe minder emotioneel ik word. Kijk, als je met mij een jaar geleden of zo, erover zou praten, dan had ik in huilen uitgebarsten. Wat zij bij mij wil doen, is echt dat onrecht eruit krijgen. En echt al die dingen. En daar wil ze met mij ook hard aan werken. Want nu is het zo, wat ik al eerder zei: van mij mag je wel honderd keer mijn ouders uitschelden. Maar doe je me onrecht aan, waar ik bij ben: ik pak je. En ik zeg altijd zo, en mensen vinden dat altijd heel erg, want ik zeg maar: “Je komt levend in mijn handen, maar zie maar of je er levend uitkomt.” En dat is iets... En daar wil zij met mij aan werken. En dat vind ik alleen maar mooi. Het is dat jullie tegen mij zeggen: je moet ernaartoe. Want ik hoor nu van jou dat het van de rechter moet en dan heb ik al helemaal geen zin meer om te gaan, dat ik naar die mensen moet. Als dat in opdracht is van de rechter, ga ik nooit meer.

Reclassering

Via de rechtbank ben ik bij Femke terechtgekomen. Ik vind dat zo’n wijf. Serieus. Femke, daar voel ik me toch, op de ene manier, wat prettiger bij, dan bij die vrouw op de woensdag. Omdat zij, die Femke, die komt hier thuis. Maar mensen die hier komen, die laat ik hierbeneden. En niet naar mijn kamer toe. Want dat is niet om raar te doen, maar dadelijk hangt er een poster van een naakt wijf of zo. En dan... En dan schrijft ze dat misschien op of zo. En dan komt het ergens terecht. En daarom wil ik altijd beneden. En dan gaan we gewoon babbelen. Ook over privé zaken, maar hoe gaat het op school en zo. Ze is heel vaak bij gesprekken op school aanwezig. En ik ben altijd openhartig tegen haar. Altijd eerlijk. Misschien af en toe iets te openhartig, tegen haar. Dat mijn vader me ook weleens tegen mijn been aantikt van: je hoeft niet al te veel te zeggen. En dan moet ik daar weleens op letten. Als ik in mijn blote hol door het huis loop. Dat hoeft zij niet te weten. Dat gaat haar niks aan. Ik vertel gewoon dingen over met mijn maatje. Wat er in het verleden is gebeurd. En dat soort dingen. Wat ik hier ook vertel. Dat zeg ik allemaal ook tegen haar. Ik heb vaak tegen haar gezegd: “Wil jij ook de brief

schrijven naar de rechtbank, dat ik een schijthekel aan ze heb en dat ik schijt aan ze heb." Ik zeg: "Wil je dat doen?" Ik zeg: "Want die rechter kan me aan de..." Ze brengt mij op woensdag naar die vrouw en ze brengt me ook weer terug, weet je wel, omdat ik het best moeilijk vind om ernaar toe te gaan, zeg maar. En ja, het is wel belangrijk dat zij dit doet, want ik kan het ook wel weigeren, maar dan zegt de rechter, dan krijg je toch wat anders. Kijk, al die gesprekken en zo, daar word ik ook wel af en toe een beetje, zeg ik eerlijk, moe van. Soms vind ik dat best wel lastig. Van het verleden. En ik wil ook weleens kijken naar het heden. Naar de toekomst. Natuurlijk, wat er is gebeurd, dat gaat ook over het verleden. En ik heb haar ook aangegeven van: "Als ik over iets niet wil praten, dan doe ik dat niet. En ondanks dat jij alles wil weten, dan doe ik dat niet."

Vrienden

Ik ben echt af en toe wel echt een huismus. Als ik thuis kan zitten, dan vind ik dat echt heerlijk. Ik heb een periode gehad dat ik, een jaar lang heb ik thuisgezeten, als ik van school kwam, zat ik alleen thuis. En dat maatje die hier voor mijn deur stond, die heeft er eigenlijk weer voor gezorgd dat ik weer naar buiten ging. Een jaar geleden leerde ik hem voor het eerst kennen zeg maar, en we gaan nu al een jaar met elkaar om. Ja, door mijn neefje heb ik eigenlijk een nieuwe vriend leren kennen of nieuwe vrienden, want ik heb er nog eentje via hem leren kennen. Alleen dat is een iets mindere vriend als die voor de deur staat. En ik heb ook een andere vriend, Benjamin, daar ga ik mee naar het stadion, komt hier weleens slapen ook. Kijk, ik heb niet heel veel vrienden, ik heb er maar een stuk of vijf of zes. Mensen op school, dat zijn schoolvrienden, die nodig ik niet hier thuis uit.

Benjamin

Wij kennen elkaar al vijftien, zestien jaar. Ik kende hem al toen hij twee of drie jaar was. Bij mijn vaders buurthuis leerde ik hem kennen. Nu een halfjaartje heb ik echt weer goed contact met hem. Hij komt weleens hier slapen. Ik niet bij hem, dat heeft een bepaalde reden ook. Ik plas nog weleens in mijn bed. Dus daarom ga ik nooit uit logeren of zo of bij iemand slapen. Dus hij komt altijd hier, dat vindt hij geen probleem. Dan blijft hij gewoon, als het een hele late voetbalwedstrijd is, blijft hij slapen zeg maar. Dat is ook wel een echte goede vriend en een belangrijke vriend. Hij kan mij in bedwang houden, als ik druk loop te doen, dan zegt hij: "hé". Want hij is, mensen zeggen weleens dat ik dik ben, maar hij weegt wel wat. Maar ik ken hem al zoveel jaar en ik heb met hem ook wel dingen meegemaakt, ik heb weleens een keer ruzie met hem gehad, dat we bijna gingen knokken.

Bezoek tijdens de vakantie

Wij waren in Drenthe, en ik zat een beetje... niet dat ik me niet met mijn broertjes kan vermaken, want ik heb met mijn kleine broertje ook heel veel gezwommen en zo. Maar ik heb daar weinig vrienden gemaakt, de voorgaande jaren maakte ik heel veel vrienden daar en ik zei tegen mijn vader van: "Joh, zou Benjamin niet een keer mogen komen, gewoon dat hij van zaterdag tot zondag komt?" Mijn vader zegt: "Nou, dan ga je dat met je moeder overleggen." Toen kwam ik terug van het zwemmen, mijn pa zegt: "Benjamin mag komen, hij komt morgen." Dan ben je natuurlijk heel blij. Gingen we hem ophalen in de ochtend, toen stonden ik en mijn

twee broertjes die stonden gebroederlijk hem op te wachten. Ben ik mee gaan zwemmen en zo en hij vond het erg leuk. Hij zegt: “Het is zeker voor herhaling vatbaar”, en dat vond ik ook. Dus dat was een leuke verrassing die mijn ouders in een keer hadden geregeld.

Een dag uit mijn leven

Ik sta op, dan ga ik even me... Ga ik naar beneden. Als ik naar de opleiding moet, dan ga ik al zeven uur uit huis. Ik heb een hekel aan te laat komen. En meestal om tien over zeven of kwart over zeven ga ik dan. En als ik naar school ga, begint half negen, vertrek ik altijd kwart voor acht, dan sta ik meestal kwart voor zeven op. Maar dan ga ik naar beneden, geef ik mijn pa even een zoen of knuffel van “Joh pa, goedemorgen”. Ga ik even wat eten, als ik nog tijd heb, ga ik nog eventjes televisiekijken. Nou, als ik bijna wegga, dan trek ik mijn schoenen aan of als ik heb gegeten en tussen het tv-kijken doe ik nog even snel buiten een peuk. Dan trek ik mijn schoenen aan, mijn jas aan, dan ga ik er naartoe. Opleiding, ga ik lekker werken. Maar als ik terugkom, ga ik meestal douchen altijd. Soms zit het nog op mijn handen zoals je ziet. Als mijn broertjes niet thuis zijn of die zijn even boven, dan ga ik even op de computer, even een beetje facebooken, even YouTube kijken. Als mijn moeder zegt dat ik moet stoppen, ga ik even naar boven toe, even op mijn bed liggen. Ik ben gister even een halfuurtje, drie kwartier gaan slapen. En dan gaan we meestal avondeten en dan ga ik in de avond heel vaak met die gasten naar buiten, mijn neefje, mijn maatje. Dan spreek ik een tijd af, als ik negen uur thuis moet zijn, zeg ik altijd tegen hun kwart over acht of tien voor half acht: “Ik ga teruglopen richting huis”, dan gaan hun meelopen zeg maar. Hun wonen hier tien minuten vandaan. En dan kijk ik nog even wat televisie, pak ik even een boekje of zo of computer. Ga ik naar boven mijn tanden poetsen en dan ga ik weer naar bed. Zo ziet mijn dag er zeg maar uit. Dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag opleiding, maandag naar school. Elk weekend ga ik naar het stadion. Ja, als ze op zaterdag spelen, ga ik natuurlijk op zaterdag. En als ze op zondag spelen, ga ik natuurlijk op zondag.

Vertrouwen geknakt

Ik heb de voorgaande jaren ook een meisje leren kennen op vakantie, waar ik ook een relatie mee heb gehad. Daar was ik dolverliefd op. Daar was ik echt stapelgek op. Maar ik dacht bij mijn eigen van: het heeft wel aan me gevreten. Ik durfde niet meer met een meisje alleen ergens te zijn. Zelfs niet met een jongen. Het klinkt raar, maar ik durfde niet met een jongen en zeker niet met een meisje in een kamer, in een ruimte te zijn. Dus als de juffrouw een keer zei: “Je moet je medicijnen halen”, en er zit een meisje in de klas, dan zeg ik: “Loop maar mee.” Of: “Juf, wil jij het halen?” Ik vertrouwde niemand meer.

Verbroken relatie

Ik heb nog altijd die wens dat dat meisje hier een keer voor de stoep staat. Het is uitgegaan door haar ouders. Haar ouders dachten: die geeft niet veel om haar, het is te ver. Ik zeg je eerlijk: ik was ieder weekend naar haar toegegaan. Ze woonde aan de andere kant van het land. Dat maakt mij niet uit. Ik was er iedere weekend was ik er naartoe gegaan. En ja, zij was heel emotioneel en gaan huilen. Ik was

ook emotioneel, maar ik ging niet huilen. Ik dacht bij mijn eigen van: ja, waarom dit en dat. Die ouders zijn zwaar gelovig. Nou ja, ze hadden het met mij al over later, over toekomstplannen, weet je wel. Zij heeft nog nooit een jongen leuk gevonden. Ze heeft geen vriendjes gehad. Ze vond me zo leuk en ik had zo een leuk contact met haar. We hielden echt van elkaar. En ik hou nog steeds van haar, ik weet zij houdt van mij. Alleen ik heb geen dingen meer van haar. Ik kan haar niet vinden op social media. En soms heb ik nog weleens van... iedere dag van: ik hoop dat ze hier op de stoep ooit staat, want voor haar zou ik alles doen, weet je. Ja, zij was groot, ze had een bril. Dat maakt voor mij niet uit.

Gedachten over liefde

Ik wil bij haar echt het gevoel hebben dat ze alles om me geeft, als ik een meisje leuk vind. Natuurlijk, en naar bed gaan dat kan ook wel, weet je. Maar dat hoeft ik niet iedere dag, ik wil ook een keer met een meisje wat leuks doen, weet je wel. Bioscoop of zo. Als een meisje eerlijk tegen me is, dan vind ik je leuk. Ik heb tegen vrienden gezegd: "Ik heb liever een lelijk wijf, maar die goed is voor mijn kinderen, dan een supergeil wijf die niks doet voor mijn kinderen." En die gasten, die zeggen: "Ja, je hebt wel gelijk." Ik zeg: "Ja, al zit ze onder de puisten, al heeft ze een bril: als ze een goede moeder is voor mijn kinderen, dan trouw ik haar." Maar soms zie ik meiden op straat lopen waarvan ik echt denk van: het scheelt weinig of ze lopen naakt. Dan denk ik bij mijn eigen: doe eens normaal.

Opleiding

Ik doe de schildersopleiding. Ze kwamen op school, twee schilders: of mensen het niet leuk vonden om te gaan schilderen. En ik stond als eerste al zo met mijn vinger. Ik zei tegen die mensen: "Ik hoeft geen proefdag te doen, want ik weet dat ik het al leuk ga vinden." Mijn vader is schilder geweest, toen ik vroeger een jaar of tien, elf was, heb ik hem weleens met dingen geholpen, ja dat vond ik gewoon leuk, kleuren. En toen liep ik langs de Gamma, toen zag ik al die kleuren en toen dacht ik: ik wil later wat gaan doen met kleuren of zoiets. Het is bij een bedrijf. Daar doe ik: deuren schilderen, kozijnen schilderen, schuren, plamuren, gaatjes dichtmaken. We leren ook kitten. En we schilderen muren, soms help ik weleens een van die stukadoors om iets te doen of zakken met gips erin te gooien. We doen van alles daar, vooral ik ook. Stukadoors die verdienen iets meer, dat is echt muren maken zeg maar. Ik heb het weleens geprobeerd, kalkmortel dat ging nog wel, maar dat gipsen dat ging helemaal niet goed, dus ik kan denk ik niet stukadoors. Schilderen kan ik wel heel goed. Eigenlijk moet ik gewoon een keer op Marktplaats zeggen van: zoekt u een schilder, dit en dat. En kan ik het doen met het maatje dat hier voor de deur stond. Daar ga ik samen mee een huis schilderen, dat is een hele grote villa, krijgen we 1500, nou delen door de helft is 750 voor hem 750 voor mij natuurlijk. Dus dat is wel mooi geld natuurlijk.

Moe op school

Soms heb ik dat ook weleens als ik op de opleiding ben of op school: dan was ik zo vermoeid. En dan denkt mijn hoofd van: joh, juf of meester houd je bek dicht, laat Sjon lekker met rust of zo. Soms denk ik dat ook weleens, dan zeg ik het niet hardop en dan doe ik mijn capuchon op en dan krijg ik een tik en dan zeg ik: "Hé

joh, mongool, doe eens niet.” Bleek laatst dat de meester het was en die slaat op mijn achterhoofd dat ik wakker moet zijn. Ik zeg: “Hé joh, tyfuslijer, wat doe je nou joh?” “Ja, ik ben de meester.” Ik zeg: “Ja dus? Laat me even lekker liggen, ik heb weinig geslapen.” Daar ben ik net zo makkelijk in, ik houd daar niet van. Had de juffrouw het gedaan, had ik ook gezegd: “Hé, wat zijn we aan het doen?” Iedereen moet lachen om mij. Dan zeg ik tegen eentje: “Hé, schuif eens op, ik wil even mijn benen neerleggen.” Dan ga ik even zo zitten en dan pak ik even wat te drinken erbij natuurlijk en dan zegt de meester “hoe was je weekend?” Of hij zegt: “Hoe is het?” Ik zei: “Ja kut.” “Oh, hoezo dan?” “Omdat ik jou zie.” Hij zegt: “Wil je dat niet dan?” Ik zeg: “Nou, liever niet.” En ze leren me op school ook veel ABN te praten, maar ik zeg tegen mensen op school: “ik ben een volkse jongen.” Natuurlijk als je gaat solliciteren, is het heel belangrijk om ABN te praten en op je werk. Maar soms gebruik ik ook die woorden, dat komt gewoon weet je. Maar soms moet ik er ook weleens leren.

Problemen op werk

Ik had een proefdag op mijn baan, toen ben ik eerder weggegaan. Ik zei tegen één gozer dat ik mijn broertje moest ophalen, ik had tegen een ander weer gezegd dat ik naar de dokter moest, dus daar waren ze best een beetje boos over. Ik zeg: “Kijk, het is dinsdag gebeurd.” Kijk, dat ze gisteren en vandaag over spreken, oké, maar morgen en over een paar weken wil ik het gewoon niet meer horen. Sommige dingen wil ik ook weleens vergeten. Ik zeg ook tegen mensen: “Stel ik zou jou nu op je bek slaan, dan kunnen we vandaag het erover hebben en morgen, maar dan wil ik niet dat jij over drie maanden naar me toeloopt ‘wist je nog dat jij mij op mijn bek sloeg?’” Nee, dat wil ik niet. We hebben het allemaal al besproken en dan hoef ik niet steeds te horen. Maar er was daar een vent met een brilletje, die zit totaal niet bij onze opleiding, maar die komt daarlangs, hij zegt: “Je moet je schamen”, en het is dat je niemand mag neerslaan, anders had ik het zo gedaan. Ik zeg tegen hem: “Ten eerste waar bemoei jij je mee?” Ik zeg: “Jij weet niet eens wat er is gebeurd, en als je het weet, prima”. Ik zeg: “Ten tweede moet je niet zo tegen mij gaan praten, daar houd ik niet zo van, ook al ben je een ouder persoon dan mij”, want ik was best opgefokt zat ik tegenover hem. Ik zeg tegen hem: “En ten derde, hoe haal je het in je gore hoofd om tegen mij te zeggen van ‘ja, je vader zou niet trots op je zijn.’” Ik zeg tegen hem: “Die woorden moet je niet meer tegen mij zeggen”. Ik zeg: “Je mag dan misschien een meneer zijn van een jaar of 67, 68, maar volgende keer als je dat zegt, dan sla ik je op je bek.” Ik zeg: “Ik heb van mijn lesje geleerd, ik heb er heel veel spijt van, als ik nog een keer een kans krijg daar, pak ik hem met beide handen aan.” Ik zeg: “Maar het is vooral nu even handig als je me met rust laat en vooral jij.” Toen ben ik heel boos geworden, toen zag ik hem vandaag, toen riep hij mij, toen deed ik het zo, ik had oortjes in, maar ik had niet eens muziek aan, weet je wel. Ik hoorde hem wel, maar ik negeerde hem. Toen ben ik buiten een peuk gaan roken en toen is hij weggegaan. Ik weet dat het mijn fout is, ik heb er spijt van, ik heb ervan geleerd. Ik heb hier ook met mijn pa over gesproken, die is een halfuur boos geweest, daarna niet meer dus ja.

Baantje

Ik krijg nu ook een baantje, hout schuren. Maar niet dat je een keer zo doet en zegt: "Het is klaar." Nee echt, gladschuren en kozijnen spuiten, hout spuiten, kozijnen schuren. Doe ik met nog een jongen. Het is mijn stageplek. Dat heb ik zelf geregeld. Want als ik op school zou moeten wachten, dan had ik werk gehad als ik twintig was. Dus daar heb ik niet zoveel zin in.

Zorg voor broertjes

Mijn broertjes zijn mijn oogappeltjes, ik kan niet zonder ze. Als ik ze zie, dan ben ik al weleens blij. Ik heb ook altijd tegen vrienden gezegd: "Luister, als ik later twee kinderen heb of drie en ik heb een vrouw en, laat ik het afkloppen, maar stel over twintig jaar of zo komen mijn ouders plotseling te overlijden, dan staat mijn broertje er helemaal alleen voor, dan haal ik hem bij mij in huis, komt hij bij mij wonen." En als zij dan zeggen, als mijn vrouw dan zegt: "Je kunt kiezen, ik eruit of je broertje eruit", gaat zij eruit. Hoe hard het ook klinkt, maar dan stuur ik haar eruit. Ik zeg: "Ik kan die jongen niet op straat zetten, ik kan die jongen wel naar het Leger des Heils sturen, maar dan ga ik kapot vanbinnen, dat doe ik niet." Alleen dan hoop ik niet voor hem dat ik overlijd dadelijk, want dan staat hij er dadelijk alleen voor. Kijk, mijn kleine broertje is een ander verhaal, die kan voor zichzelf zorgen later. Die heeft geen ADHD, geen autisme, is niet gehandicapt. Die is gewoon. Alleen die heeft het gevoel dat hij achttien, negentien is. Nu al, omdat... soms dan waarschuw ik hem en dan geef ik hem een corrigerende tik en dan begint hij zo op me in te beuken, dat is niet normaal. Hij wil laten zien aan zijn grote broers... hij moet ook tegen twee grote broers opkijken, weet je wel. Maar ik heb weleens tegen hem gezegd, ik word bijna zeventien en hij wordt over een paar dagen tien, ik zeg tegen hem: "Daar moet je mee uitkijken, kijk ik ben je broer, maar als je dadelijk op straat een gozer van dertien of zo een klap gaat geven, die kan ik niet op zijn bek slaan, want ik ben dadelijk zeventien." En zeker als ik achttien ben, is hij elf, dan kan ik niet een gozer van elf op zijn bek gaan slaan. Dat is kindermishandeling, omdat ik dan achttien ben natuurlijk.

Scheiding school en thuis

Kijk, mensen op school weten ook niet alles van mij. School zijn schoolvrienden. En die hoeven niet hier te komen. Die hoeven niet te weten waar ik woon. Dan kom ik ze op straat tegen, dan zeg ik ze gedag. Maar ik ga niet uitgebreid een peuk met ze roken. Dat doe ik niet. Ik zeg ze gewoon gedag. Weet je. Omdat ik school en thuis, dat wil ik apart houden. Kijk, een jongen die op mijn school zit, die weet waar ik woon. Maar ik kende hem ook al daarvoor. Maar dat heb ik ook aangegeven van, als ik thuis ben, hoef je niet naar mij toe te komen. Want dan ben ik thuis. Weet je wel. Dan ben ik ook een hele andere Sjon. Dan zou ik misschien denken van, wie ben jij? Want dat is ook heel raar, maar als ik jou op straat zou tegenkomen, dan zou toch echt in de buidel moeten tasten van: "Goh, wie ben jij? Wie is dat ook al weer?" Weet je. Dus...

Niet delen met iedereen

Van mijn ouders mocht ik het niet aan mijn opa vertellen, over de rechtszaak. En ook niet aan mijn twee grote neven. Omdat mijn opa's type die gaat drinken, die

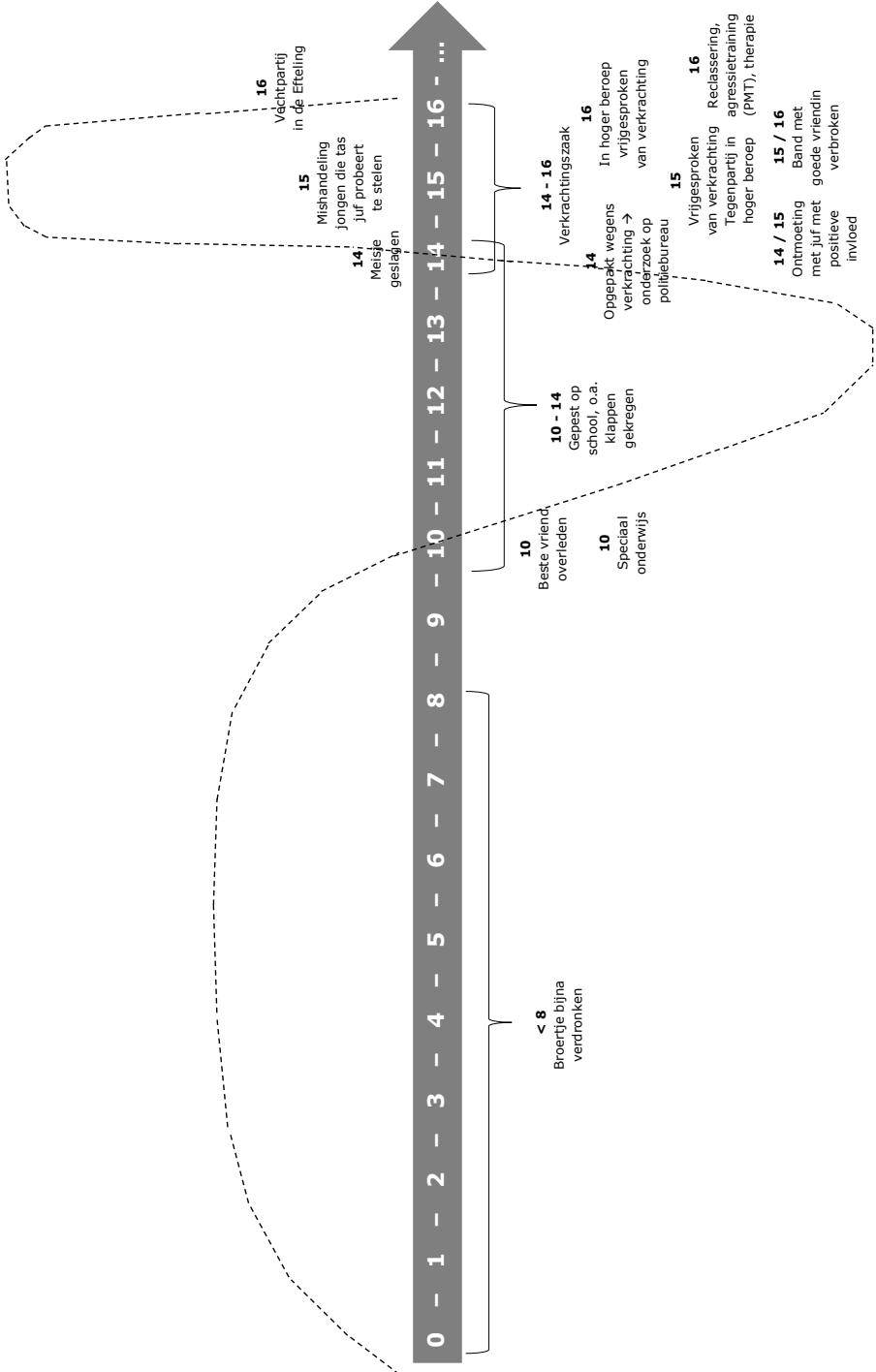
gaat heel Nederland af, als het van moet heel de wereld en die schopt die stiefvader dood. En mijn neven zijn ook zo, van Turkse komaf zijn hun. En als je dan aan, ik weet niet of je Turkse mensen kent, maar als je dan aan hun familieleden komt, dan hakken ze je kop eraf. Dus daarom heb ik het niet verteld. Ik heb het toen aan een maatje Dirk van mij verteld. Nou, mijn directeur wist het, heel wat leraren die wisten het. Voor de rest wist niemand het. Mijn advocaat die heeft me gebeld, zo'n wijf is dat die advocaat, die kan zo Willem Holleeder vrijspreken als die wil. Serieus. Die stond daar zo die vrouw, die had maling aan die rechters, die ging tekeer tegen die officier van justitie.

Het 'slachtoffer'

Ik heb van jongens gehoord dat ze wel vaker dat soort dingen doet. Ik heb ook weleens van een gozer gehoord, die zegt dat ze hem een keer een naaktfoto heeft gestuurd. Ik zeg ah, dus zij doet al die rare dingen. Dus ze is helemaal niet zo zielig als ze is. Ja, en ik heb van jongens gehoord: “Laat die stiefvader nou niet op school komen, want we jagen een kogel door zijn kop heen.” Als die... als die stiefvader één keer een stap zet, dan schiet het hele schoolplein hem overhoop, want niet alleen ik heb een hekel aan hem, maar anderen ook. Ik heb...Ik heb een gevoel dat die stiefvader of haar moeder... haar gepusht heeft voor die aangifte. Want ik weet zeker... Je mag het eigenlijk niet zeggen, maar wat ik het gevoel heb, is dat nog steeds dat mijn overleden vriend ervoor gaat zorgen, dat zij wordt doodgereden. Zo'n gevoel heb ik gewoon. Dat heb ik gewoon. Ik heb het weleens tegen mensen gezegd en die verklaarden mij voor gek. Als zij naar de politie was geweest, die verklaring had ingetrokken, had ze van mij hier nou nog mogen komen. Had ze van mij hier een kop koffie kunnen krijgen. Serieus. Maar dat doet ze niet, weet je wel. En ik was een keer op school en ik zie haar zitten met haar zus. Ik zeg: “Met haar ga ik niet praten hoor.” “Want er vallen dooien”, zeg ik.

Op de markt

En ik liep met een meisje, hadden we groene bodywarmers aan, en dan moet je op de markt opletten of mensen niet de tassen hebben openstaan. Dan een brief geven, dat moest van school. En ik liep met een meisje en dat meisje die zegt tegen haar: “Je laat wat vallen.” Zij zegt: “Hou je bek.” En ze wijst naar mij. Dus ik zeg: “Wat is er?” Alleen: wat is er? En toen heb ik tegen dat andere meisje gezegd “Kom, doorlopen.” En ik wil weggaan en die stiefvader komt, dus ik zie al een paar gasten, die kijken link naar hem: “Ben jij Sjon?” Dus ik hoor zo in mijn oor een gozer: “Jij heet vanaf nu Hendrik.” Maar ik met mijn domme hoofd, ik zeg: “Ja, dat ben ik.” Hij zegt: “Blijf maar even staan.” Ik kijk hem aan, ik zeg: “Ben je van de politie of zo?” Hij zegt: “Nee. Waarom noem jij haar een kankerhoer?” Ik dacht bij mijn eigen: hé, zo werkt dat niet, ik doe dat niet. Zo'n klein juffrouwetje, die houdt me tegen. En nog eentje. Ik zeg tegen die vent: “Beter lazer je nou op, want ik verbouw je hele kankerkop.” Dat zei ik gewoon, over die hele markt. Ja, toen ben ik uiteindelijk weggegaan. Hij heeft mij opgezocht, ik hem niet.

“Ik was een type dat heel moeilijk nee kon zeggen”

Nassir, 21 jaar

Van oma naar oom

Tot mijn vijfde werd ik opgevoed door mijn oma. En daarna door mijn oom. Met mijn oma had ik wel een goede band, heb ik nog steeds een goede band. Gewoon, ik kan nog steeds met haar over alles praten en zo. Met mijn oom niet. Hij had zelf kinderen en zo. En dat zie je ook, steeds als je met hem wil praten of zo, zie je ook dat zijn kinderen een andere tijd hebben dan jij. Voor mij was dat wel moeilijk. Ik kon wel gewoon eten, slapen, lachen daar. Maar je zag gewoon van die kleine puntjes dat iets de sfeer anders was. Daar kun je het verschil wel zien. Ik heb daar niet de juiste opvoeding gekregen, die ik had moeten krijgen. Mijn oom was niet zo streng. Die harde hand had ik wel nodig gehad, want ik kan zeggen, ik werd een beetje vervelend. Ik was zeven, toen ben ik een beetje in aanraking met criminaliteit gekomen. Gewoon wat vervelend rokken omhoogtrekken of gewoon van mensen de telefoon van hun hand af slaan. Laten schrikken. In de buurt zag je wel allerlei dingen om je heen gebeuren. Toen ging ik naar school, ging het even op en neer: goed slecht, goed slecht. De basisschool heb ik afgemaakt. In die tijd was er geen probleem.

Uit huis

Op de middelbare school was ik volgens mij dertien. Vanaf mijn dertiende begon ik de straat op te gaan: dealen, scooters pakken. Dat begon gewoon met die jongens gewoon van de straat. Ik heb daar niet gedacht dat ik iets deed wat niet goed was. Ik dacht: is gewoon goed geld. Het is snel gewoon, om te dealen, alleen ga ik ook niet lekker. Zo was het gegaan. In aanraking gekomen met die jongens van de straat, beetje bij beetje vertrouwen opbouwen. Je begint gewoon met verko-pen, stelen. Van mijn dertiende stond ik er ook alleen voor, omdat mijn oom me in een instelling gooide. Dan denk je ook zo van: waarom heeft hij mij hier geplaatst? Dat was een soort van open instelling, voor gewoon gedrag en zo. Het was niet zo slecht. Gewoon met mensen die gewoon een eigen kamer hadden. Het beviel een beetje.

Naar buiten

Ik had een soort avondklok, voor naar buiten gaan en zo. Voor de rest vroegen ze niet wat ik deed, waar ik naartoe ging. Aan het begin deden ze dat wel. Toen zagen ze dat ik geïrriteerd werd en gestrest werd, lieten ze me met rust. Met etenstijd kwam ik op tijd, met corveetaken. Maar af en toe echt, bijvoorbeeld ze zien dat je aan het schoonmaken bent, en daarna een uur later of zo, komen ze naar je toe: “Hé, je hebt het niet schoon genoeg.” Van die kleine dingetjes. Ja, dan werd ik boos. Meestal loop ik weg als ik boos word. Ik kreeg tien euro weekgeld.

Buiten kon ik bijverdienen. Niet heel veel. Gewoon een extraatje, zeg maar. In de straat waar ik woonde, waren al die jongens bij die pleintje daar. Zag je ze gewoon samen staan, ga je met hun daar staan voetballen. Ik heb zo contact met iemand, die zegt: "Wil je wat bijverdienen?" Ga je sowieso "ja" zeggen. Ik dealde kleine pakjes. Alleen hasj en wiet. Meestal was het gewoon thuis, belden ze, gaf je het af. Of ik liep gewoon door de straat in de winkelstraat. Dan komen mensen gewoon naar je toe. Je hebt een paar vaste klanten, dan komen ze naar je toe. Gingen we naar van die kleine tussensteegjes, die paadjes. Dan gingen we gewoon daar staan. Gewoon, zakjes van tien, vijftien euro, twintig euro, vijfentwintig euro. Op een gegeven moment werden mijn aantallen groter. Pakte ik tweehonderd euro, driehonderd euro, per dag of per uur of zo. Ik blowde toen zelf ook. Ik was op mijn dertiende begonnen met blowen.

Op straat

Ik bleef daar een jaar. Toen was ik weggelopen daar. Toen was ik op straat gegaan, slapen bij matties, chickmeiden. Gewoon, vrijheid gewoon. Ik wist wel wat de bedoeling was van mijn oom, maar niet zo goed. Dan dacht ik bij mezelf zo van: fuck die mensen van de instelling, als mijn familie niet voor mij kan zorgen, wie zijn jullie dan om te denken dat je voor mij kan komen zorgen? Mijn oom heeft het me laatst gewoon uitgelegd. Gewoon: "Dit en dit was gebeurd". Ik werd ouder en mijn oom zag ook allerlei dingen en zo. En hij heeft zelf vier kinderen, dus het was vrij moeilijk om voor mij te zorgen.

Escalerende criminaliteit

Ik deed vmbo. Ging wel goed, af en toe was mijn hoofd niet erbij. Van mijn veertiende was ik bezig met dealen, scooters pakken, en andere shit. Ook ramen in slaan, naar binnen rennen, inval, inbraak. Ik was toen ook een keer opgepakt, voor verdenking van een straatroof. Ik had er wel iets mee te maken, maar niet helemaal. Ik heb een weekje vastgezeten. Het was wel relaxed. Toen kwam ik weer vrij. Van mijn vijftiende, zestiende, is het echt dat ik overval. Inbraak, alles. Auto's, tasjes. Ik weet niet hoe dat allemaal is gegaan. Maar ja, ik ben ook meer van de straat, dan ga ik allerlei dingen bedenken. Het gaat gewoon automatisch. Zeg maar, je bent gretig voor geld. Je hebt geld in je zak, maar je wil meer en meer en meer. Je krijgt opties of mensen komen naar je toe en ze geven je tip. Tweede aanraking met politie was op mijn zestiende. Toen was ik gepakt bij een preventieve controle, voor het hebben van een pistool, met luchtdruk. Waarom een wapen? Gaat gewoon automatisch. Je gaat er niet bij nadenken. Je wil meer en meer en meer hebben. Ik had het gewoon om iets mee te kunnen doen. Voor het geval een mooie kans zich voordoet. Toen heb ik een taakstraf gekregen. Ik ben gewoon zes uurtjes vastgehouden of zo, en toen kreeg ik die taakstraf. Volgens mij moest ik toen vier weken elk weekend gaan schoonmaken. In een bejaardentehuis.

Baantjes

Ik heb geen diploma gehaald op school. Ik heb wel een baantje gekregen via dat bejaardentehuis. Ik ging daar als afwasser en als bediener werken. Dan moest ik een beetje eten maken, beetje afwassen, beetje bedienen, beetje met hun praten.

Op die afdeling waren ze, hoe heet dat, dement. Dan was er zo'n vrouw, en haar dochter kwam op bezoek. Maar die dochter ging naar de wc. Toen vroeg die vrouw aan mij: "Hoe laat komt mijn dochter op bezoek?" Ik zeg: "Uw dochter is gekomen, maar..." Ik zeg: "Mevrouw, herkent u haar handtas?" Zegt ze gewoon: "Nee, dat is mijn handtas." Hun kunnen er ook niks aan doen, maar soms is het vervelend. Dan vraag ik: "Wat wilt u eten?" Zegt ze: "Ja, dit dat, mag ik? Oh nee, toch iets anders." Toen was een stagiaire daar ook, die ook in de weekenden werkte. Die komt en zei toen: "Hé, luister: één keer, twee keer, duizend keer vragen. Als ze nog een keer alles vragen moet je gewoon die bord voor hun neus leggen." Maar het is ook waar: eerste keer vragen, tweede keer vragen, derde keer vragen, ik leg die bord gewoon voor haar neus, gaat ze eten. Half uurtje later, draai ik me om, was die bord helemaal leeg. Zo kwam ik wel in een sociaal netwerk terecht, met werk en zo. Dat sociaal netwerk was eigenlijk tussen mijn dertiende en zestiende afwezig. Dat bij het bejaardentehuis had ik half jaartje volgehouden. Het was wel gezellig daar met die oudjes werken, maar ik wilde niet meer. Toen ging ik bij een groot bedrijf werken, als inpakker. Dat was wel leuk. Daar heb ik ook een opleiding gevolgd, voor een certificaat.

Ome Theo

In die tijd kwam ik ook bij Ome Theo, die had zo'n boksschool. Die ging dan ook voetbaltoernooien organiseren, mensen van de straat weghouden, opleidingen. Dan ging ik naar zo'n zaalvoetbaltoernooi, dan deed ik mee. Ome Theo kwam mensen oppikken daar. Van: "jij, jij, jij." Ik zei: "Oké, is goed." Dan hadden we daar met die jongens van de straat daar uit de buurt één keer in de week avondcursussen, konden we ook gezamenlijk trainen en zo. En daar had iedereen zijn eigen sport, had je een deelcertificaat voor sport en recreatie. Was wel leuk. In die tijd had Johan Cruyff ook een nieuw veld geopend. Mochten we ook daarbij zijn. Toen hadden we die certificaten gehad, en dan zei ome Theo tegen ons: "Oké, vandaag ga jij een voetbaltoernooi organiseren in deze wijk, jij in die wijk, jij daar", overal. Was echt leuk hoor. Hij heeft ook twee dochters, die waren heel goed in het boksen. Ik kan ook wel boksen, maar niet zo echt als hun.

'Gestopt'

De criminaliteit was toen wel minder. Ik was gewoon meer met sport bezig en zo. Hoe moet ik dat zeggen? Ik had veel mensen om me heen die iets met sport deden. Maar ome Theo had ook veel connecties daar, bij sport en zo. Dus via hem ging ik gewoon met andere mensen om. Natuurlijk, met die toernooien die we organiseerden in de zomer, dan komen er mensen die komen kijken, er komen ook andere gymleraren. Nou, vandaar kom je natuurlijk in een netwerk. Ook gewoon die collega's waar ik mee werkte. Ik ging ook minder om met de mensen die inbraken deden en zo. Af en toe spraken we wel gewoon ergens af, maar niet echt, echt. Toen was ik wel gestopt met criminaliteit. Als je iets nodig had of zo, dan stuurde ik ze gewoon door naar andere jongens. In die tijd ben ik ook niet in aanraking geweest met de politie.

Terugval

Op mijn achttiende ging het best goed, certificaten gehaald, ik blowde niet meer. Vervolgens, ja, had ik geen werk meer. Ik had er ook geen zin in. Elke keer dacht ik zoiets van: werk... ik pak gewoon mijn jointjes. En even later had ik geen zin om te werken. Ik ging weer op straat hangen. Ik woonde bij zo'n meisje eerst, toen ging ik op mezelf wonen. Af en toe wel leven op straat, instellingen en zo. Weggestuurd. Toen ging ik weer het slechte pad op. Tussen m'n achttiende en m'n negentiende was niet heel veel spannends gebeurd, ja, tenminste, veel op straat dan wel weer beetje verkeerde dingen doen. Oude boys, waar je daarvoor mee was. Ik deed alleen woninginbraak in die tijd. Ik leerde die dingen van de jongens waar ik mee leefde in de achterstandswijk. Beetje om je heen kijken. Hoeveel ik pakte is heel verschillend. Soms is het twee ruggen, tien ruggen, aan cash, of aan goud. Dan kreeg je een tip van andere gasten van straat, die zo "daar en daar". En zo is het altijd. Heb nooit slechte tips gehad, altijd goede. Die de tip hebben gegeven die geef ik alleen maar 1% of 2% en de rest hou ik voor mezelf. Ik heb die risico genomen, niet hun. Hun doen ook zelf, maar soms, ze gunnen elkaar gewoon. Je gaat ook met hun praten, dan gaan ze zelf van: "Weet je wat? Als je echt nodig hebt, ga jij maar naar binnen, ik heb het toch niet nodig." Zo. Ik heb anderen ook tips gegeven. Ik ben in die tijd wel in contact met justitie geweest. Vanwege woninginbraak en zo. Maar daar hadden ze geen bewijs voor, dus daar werd ik niet voor veroordeeld.

Berucht binnen de omgeving

Toen ik negentien was kwam ik naar Amsterdam toe. Ik had zoveel problemen gebakken, dat mensen je met scheve hoofden aan gaan kijken. Gewoon, normale mensen op straat, gewoon normale mensen die naar werk gaan. Een keer rende ik een huis binnen, zie ik ineens een man voor me. Diegene was thuis. Toevallig had ik al die dingen al gewoon verstopt bij me. Het enige wat ik moest doen, ik moest via de woonkamer via de voordeur gaan, en ik kwam hem in de gang tegen. In de gang had hij zijn wc. En hij kwam toevallig net uit de wc. Dat gezicht, dat gezicht. Ik ging wegrennen, ik sprong uit een raam. Ik had wel een bivak op, dus hij kon me niet herkennen. Maar toen ben ik gewoon weggaan uit de stad.

Amsterdam

Ik kwam hier wel af en toe in Amsterdam. Daar had ik zo'n meisje leren kennen, had ik al contact, ze kwam ook vaak naar mij toe, en ik kwam ook vaak naar Amsterdam. En op een gegeven moment ben ik bij haar gaan intrekken. Ging een tijdje goed. Bezig met sollicitaties, bezig met inschrijven voor school. Het kwam niet door haar dat het goed ging. Je bent in een nieuwe omgeving, je kent de buurt niet. Je kent de mensen niet waar je woont. Elke stad heeft een andere mentaliteit. En ik zag in Amsterdam ook iedereen op de hoek staan, maar ik ging solliciteren, inschrijven, dit en dat. Maar ik was een type, ik ben nog steeds dat, die heel moeilijk nee kan zeggen. En op een gegeven moment, je gaat je een maandje solliciteren en inschrijven, en dan na die maandje, ga je snel opgeven. En dan ga je rondlopen, ga je die buurt verkennen, ga je jongens tegenkomen die op straat zijn en ga je met hun weer hangen. Zo ga je kennismaken op straat, hop hop, zo was het gebeurd. En toen kwam ik vast te zitten.

Veroordeeld

Ik kwam op twintigste vast te zitten. Ik was toen ongeveer een jaartje in Amsterdam. Voor een winkeloverval met een mes. Ik had drie overvallen gedaan. Ik was gepakt omdat een medeverdachte had gepraat. Aan de ene kant vind ik hem wel een flikker, maar aan de andere kant begrijp ik hem wel. Achteraf was het wel goed geweest. Kijk, als hij ging zwijgen en ik ging zwijgen, dan misschien waren we vrijgesproken, maar daarna had ik geen slaapplaats meer. En nadat hij heeft gepraat, hebben ze mij wel geholpen om in deze instelling te komen en gewoon... Ik heb een jaar vastgezeten. Ik zat eerst in een volwassenengevangenis, toen kwam mijn advocaat en hij zei tegen mij: “Een maat van je heeft gepraat, we gaan nu systeem, tactiek spelen. Je moet praten of je niet verstaat.” Voor de reclassering heb ik zo'n test gedaan, toen zei de reclassering, weet je wat, we gaan je een jeugdstraf geven. Ik zou eigenlijk acht jaar krijgen, waarvan vier voorwaardelijk en vier vastzitten, en toen zei die rechter: “Weet je wat, je krijgt twee jaar van mij. Eén jaar ga je zitten en een jaar voorwaardelijk.” En weet je wat het mooie nieuws was? Ik had al voorarrest gehad, 11 maanden, dus ik dacht, ik moet een jaar zitten, maar na een maand in de jeugdgevangenis was ik vrij. Ik zeg: “Oké, wat gebeurt er dan met het andere jaar?” Hij zegt: “Dat gaat naar de reclassering, voorwaardelijk.”

Reclassering

De reclassering is één keer in twee weken. Ik moet naar hen toe. Ik ga vertellen wat ik heb gedaan. “Hoe was je week?” Het is net als een leraar vraagt aan een klasgenoot: “Wat hebben jullie vandaag in die weekend gedaan?” Zo is het gewoon. Het helpt eigenlijk niks, ik moet gewoon alleen praten. Alles wat voor me wordt geregeld, wordt geregeld door de organisatie waar ik nu zit. Ik doe de reclassering alleen omdat ik me aan mijn voorwaardelijke wil houden. Ik moet om twaalf uur binnen zijn, ik heb geen verlof. De anderen hebben weekendverlof. Die gaan naar hun ouders dit dat. Ik hoef dat niet. Op tijd binnen zijn, geen verlof, aan de regels houden en niet met de politie in aanmerking komen.

Vrijlating

Ik ben niet zo lang vrij, paar maanden geleden ofzo. Ik had gewoon schijt aan de gevangenis, maar ik dacht: “Ik sta er alleen voor, dus ik ga alle kansen pakken die ik pakken kan.” Twee weken voordat ik vrijkwam, ben ik naar de manager gegaan van de gevangenis en heb ik aan hem gevraagd: “Luister, ik kom over twee weken vrij. Ik heb geen slaapplaats, ik ga bij niemand terecht kunnen.” Toen had hij contact opgenomen met de organisatie waar ik nu zit. En wat ik wel tof vond, diezelfde dag toen ze hadden gebeld, in de middag kwam ze naar me toe zo van: “Luister, morgen heb je al een afspraak met Jamal.” Ik was gewend bij andere instellingen, als je afspraak maakt of zo, dan duurt het wel vier weken of een maand voor een intakegesprek. De volgende dag stond hij al voor mijn neus. Zo van: “Dit zijn de regels, zo werken wij met cliënten, zo gaan we met hun om.” Hij vertelde me de regels, een kleine intake geven over de organisatie, wat ze allemaal doen. Ik stond er wel voor open, vond het wel interessant, want ik had gehoord dat er ook nog andere jongens waar ik mee zat of eerder dan mij vrij waren, waren hiernaartoe gekomen. Twee weken daarna kon ik terecht.

Marokko

De eerste dag dat ik vrijkwam was ik hier gebracht. Door mijn mentor van de gevangenis. Twee dagen daarna werd ik naar Marokko gestuurd, om mijn familie te zien. En om te helpen met die project in een ziekenhuis. Ze betaalden dan ook mijn ticket. Ik vond het echt onvoorstelbaar, want de andere instellingen waar ik zat, regelden dat niet eens voor me. Hier, ik had nooit mijn verhaal verteld, en hij zegt: "Nee, ik ga deze voor je regelen." Had hij met de reclassering gepraat, had met het OM gepraat. En was goedgekeurd. Ik ben drie weken in Marokko geweest. Gewoon dingen om te doen en zo. Gewoon privé zaken. Dat heeft me echt veel goed gedaan.

Andere aanpak

Toen ik hier kwam kreeg ik tijd om te wennen. Ik ging gewoon rustig zitten en zo. Het was gewoon goed. Het is gewoon hoe je je eigen erop instelt, weet je wel. Misschien kwam het door de sfeer of zo. Gewoon iedereen is hier bezig met zijn eigen dingen. Er zijn vijf begeleiders, om de beurt gewoon. Gewoon helpen, voor school, voor werk, voor dag-studie. Met brieven, post, alles. Gewoon zulke dingen. In die andere instelling moest je alles op tijd doen. Hier heb ik gewoon een beetje vrijheid, meer dan daar. Jamal en zo gaan goed om met me. Als ik een fout maak dan spreken ze me gewoon aan, gewoon mijn fout fixen man. Als Jamal boos is dan spreekt hij je gewoon aan en daarna zegt ie "sporten". Daarom ben ik elke dag in de sportschool. Hij straft heel af en toe. Gewoon bij de sportschool komen of schoonmaken hier. Maar alleen dat. Uiteindelijk stop ik met dat gedrag, dus het helpt. Ik heb nu meer controle en discipline over mezelf omdat ik met de begeleiders over alles kan praten. Ook al doe ik erge dingen, soms word ik betrapt met blowen hier in het huis, komt de volgende dag Jamal. Hij brengt het op een andere manier dan andere instellingen. Hij zegt me: "Waarom heb je geblowd in het huis? Als je wil blowen, spreek je me daarop aan. Ga tien kilometer verder, doe daar je ding, maar niet in de woning." Bij andere instellingen gingen ze gelijk een melding doorgeven, of gelijk op straat. Maar hier niet, hij praat met je. Op een gegeven moment gaat ook bij hem de grens bij hem over en dan kan hij ons terugsturen. Ik ben nog nooit de over de grens gegaan. Als hij me erop aanspreekt gaat het twee weken goed, of drie weken goed en doe ik het weer. Dan spreekt hij me weer daarop aan. Maar nu gaat het wel de goede kant op.

Dagindeling

Ik ben nu even niet aan het solliciteren. Ik ga naar school weer. Ik wil nu sport beweging doen. Beetje lesgeven en stage lopen hier op de sportschool. Door de week ga ik gewoon elke dag naar de sportschool. Ik ben vanaf vier uur 's middags ongeveer hier. Dan ga ik de sport-school openmaken. Ik open en ik sluit. Les geven, receptie, klanten, administratie. Ik verdien bij met huisklusjes. Voor klusjes krijg je twintig euro of tien euro of vijftig euro. Af en toe krijg ik gewoon van cliënten van de gym fooi, dit en dat. Boodschappen voor het eten worden gedaan door de instelling. Gratis leven. Geen huur betalen, niks. Ik betaal alleen voor de sigaretten. Maar daar ga ik ook mee stoppen. Voor ik naar de sportschool ga ben ik gewoon thuis: schoonmaken, papieren regelen, boetes betalen. Geen boetes: schadevergoeding, van de winkel. Van die overval. Dat betaal ik van mijn uitkering.

Ik had uitkering aangevraagd, gelijk. De uitkering is 998 euro per maand. Het is een Wajong of zo. Ik heb mijn bankpas aan Jamal gegeven. Ik weet als ik die geld ga, ga ik alleen maar op blowen. Ik zeg, ik hoef niks meer aan te raken van die geld. Ik zeg, ik ga sparen via de klusjes, dat is beter. Meer kan ik eigenlijk niet vertellen. Ik ben hier pas vier maanden dus. Het is altijd wennen. Gewoon allemaal.

Controle en netwerk

Ik weet niet waarom het steeds weer fout ging. Misschien komt het omdat ik in het verleden snel opgaf. Dat kan ook. Weet je wat het is? Ik kan gewoon werken, maar ik heb geen controle zoals andere jongens, waarvan hun moeder of vader zegt van: “Je luistert, vandaag moet je naar school gaan.” Ik had mijn leven had ik gewoon in mijn eigen handen. En ja, als je jong bent ga je niet over de financiering denken, huis denken, ga je meeslepen naar andere groepen, naar de andere jongeren. En zo, in dat toeval was dat bij mij ook zo. Tot ik hier kwam, hier was het anders. Toen stond ik er alleen voor. Voor mij voelt het nu anders. Ik heb nu mensen om me heen nu, goede netwerk. Eigenlijk niet ik, eigenlijk heeft Jamal die netwerk, bijvoorbeeld als ik wil werken in een garage of in die stichting, Jamal neemt contact op. Hij zegt, morgen kan je daar aan de slag. Kan je proeflopen. Ik had laatst ook in een garage gewerkt. Ik auto’s schoon, bussen schoonmaken, bestelbussen. En het ging goed, dus het kon eigenlijk wel. Als ik aan hem vraag “Ik wil in een bakkerij werken”, of in een slagerij, of bij de kapper, regelt hij dat voor mij. Ik geef dat aan, of hij komt zelf naar mij toe.

Verschil Theo en Jamal

Als ik nu kijk naar de gym, dan lijkt het ook op die tijd bij ome Theo. Allebei een boksschool, maar nu gaat het beter. Bij ome Theo was het meer alleen van die training, warming up meedoen. Sinds ik hier ben gekomen, heb ik af en toe dagbesteding bij de sportschool. Ome Theo had alleen maar connecties in de bokswereld, en niet in de buurt. Maar Jamal heeft uitgebreide connecties. Ook al ga ik het slechte pad op, dan gaat Jamal mij een schop geven en zegt hij: “Ga even een maandje daar werken, of daar werken.” Bij ome Theo was dat niet zo. Jamal ziet en weet alles. Maar ik vertel hem ook af en toe gewoon gezellig. En dat bespreekt hij dan weer met me, met die blowen en zo. In Amsterdam voel ik me ook beter op mijn plek. Want ik heb mijn eigen ontwikkeling, niemand kent mij hier. Dus geen enkele mens kan slecht over mij praten. Ik kan vrij lopen door de buurt. En ik kan solliciteren, je hoort nergens: “Hij is een crimineel”, of “hij is dit”, of “hij is dat”.

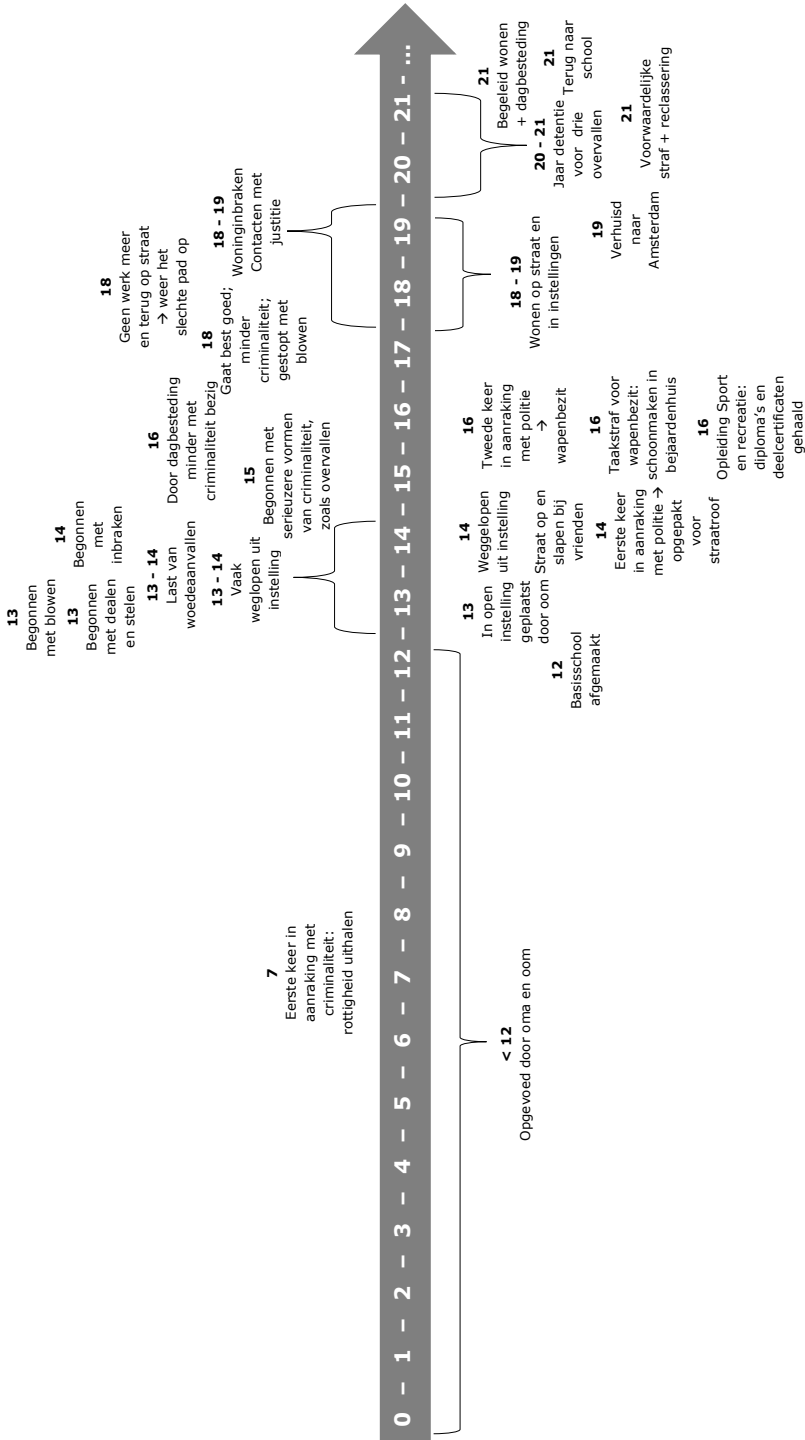
Afstand van criminaliteit

Ik heb mijn oude leven achter me gelaten. Ik heb geen contact meer met oude matties, ook niet via Facebook of internet. Spijt? Op het moment dat ik een jaar binnen zat, dat was wel een spijtig moment. Maar de rest heb ik geen spijt van. Kijk, als ik op het slechte pad zou nog blijven, zou ik er wel spijt van hebben. Maar nu ben ik op het goede pad, dus daar heb ik geen spijt van. Je hebt voordelen en nadelen. Er is geen kans dat ik terugval. Dat weet ik zeker, honderd procent. Dat komt door Jamal. En door mezelf, doordat ik vooruitgang boek.

Toekomstplannen

Misschien wil ik weer naar Marokko, ik weet het niet. Voor een half jaartje. Gewoon daar naartoe. En gewoon iets leren. Gewoon. Om een vak te leren daar, in een bakkerij. Het weer is gewoon daar lekkerder en omdat het relaxter is in Marokko. Het is daar gewoon hetzelfde als hier maar toch anders. Misschien wel of door andere ritme, dagritme. Ik ga daar later naar bed. En eerder opstaan. Ik denk dat ik binnen een maand of twee maanden naar Marokko ga. Tot die tijd ga ik doen gewoon zoals het nu gaat. Ik sport gewoon elke dag, gewoon beetje bewegen. Ik wil eerst gewoon mijn toekomst opbouwen hier, en gewoon dingen van mijn naam weghalen. Boete heb ik weggehaald, ik hoop dat het strafblad ook weg kan binnen vijf jaar. Ik heb gehoord vijf jaar of zo. En ik wil sowieso terug naar Marokko gaan. Over vijf jaar wil ik in Marokko zitten. Als ik mijn eigen huis kan vinden, mijn rijbewijs kan halen, dan ga ik ooit terug naar Marokko, blijf ik daar een halfjaartje, kom ik weer hier. Ik moet hier zijn voor de Wajong, moet mijn gezicht laten zien. Maar gewoon heen en weer, gewoon genieten van het leven. Gewoon naar Marokko, familie. Misschien kan ik daar van wat ik heb gespaard iets opbouwen, een winkel of zo. Een huis met een winkel, of een café. En gewoon werken daar. Als ik daar goede inkomsten kan pakken, ga ik ook gelijk die Wajong van mij stoppen, blijf ik gewoon daar bij mijn familie. Misschien alleen nog vakantie hier, één weekje of zo, kijken of het goed weer is, de oude buurt hier opzoeken.

“Ik was een type dat heel moeilijk nee kon zeggen”

“Ik vind het leuk als mensen naar mij kijken: hoe doet hij dat?”

Kenny, 21 jaar

Vroeg problemen

In het begin van m'n leven ging het wel. Rond mijn vijfde kwam ik, ja hoe noem je dat, echt in problemen samen met m'n pa zeg maar. Ruzies, gewoon op de vuist gewoon, echt dat ik hem gewoon echt vol op z'n neus sloeg. Ik kon gewoon niet overweg met m'n vader. Toentertijd werd tegen me gezegd dat ik een kutkind was. Achteraf heb ik ook wel zoiets als: “Ja, daar heb je wel gelijk in”, want ik luisterde niet, toen volgde ik ook al geen school meer en alles, ik ging gewoon niet. Ik voelde me nooit thuis en alles, ik was eigenlijk altijd weg gewoon, beetje in de wijk rondhangen. En daar leerde ik ook al een beetje verkeerde mensen kennen en alles, toen ging ik al met oude gasten hangen... Bij mij in de wijk toentertijd waren niet heel veel jongeren zeg maar, was meer ouderen, gozers van ja, 14 tot 16 die echt al begonnen te drinken en blowen. Rond die tijd is het echt fout gelopen en alles, daar is alles begonnen zeg maar. In die periode heb ik stilgestaan, alleen maar ruzies gehad, alleen maar m'n eigen ding doen, m'n eigen plan trekken. Officieel stond ik bij m'n ouders ingeschreven, maar ik woonde niet echt thuis. Ik heb er verder geen emoties bij ofzo.

Illegale cd-verkoop met vader

Toen ik nog thuis woonde zat mijn vader af en toe vast. Gevechten in de kroeg, illegaal cd's verkopen en alles. Ik ging ook wel mee naar de markt, we hadden allebei een kraam. Ik had daar een beetje de spelletjes en dvd's en, meer de software en alles... Weet je wel, bijvoorbeeld Windows XP en zo, dat soort dingen, toentertijd. Ja, ik mocht gewoon een beetje mijn gang gaan... Is toch wel ook af en toe een positieve ervaring. Ja, ik weet niet, ik vond het altijd wel leuk ofzo. Ik ben in die tijd de eerste keer met politie in aanraking geweest. Toen ik zes was ofzo, ben ik samen met m'n vader opgepakt. Toen stonden we cd's te verkopen, gewoon op de markt, toen moest ik samen met m'n vader een nacht in de cel. Toentertijd vond ik het grappig, het was ook wel stoer, kwamen we lachend op de brommer aan: “Wat denk je dan, dat er is gebeurd!”

Moeder

Mijn moeder interesseerde het allemaal helemaal niet volgens mij en nog steeds niet. Op een gegeven moment kwam ik erachter dat mijn ouders misschien wel niet mijn echte ouders waren. Met m'n tante had ik altijd wel een goeie band en die praatte d'r mond weleens voorbij. Enne ja, kleine potjes hebben grote oren zeg maar... Toen zei ik ook gewoon van: “Voor mij ben je m'n moeder niet”, dat zei ik ook gewoon recht in d'r ogen. Toen kreeg ik ook weer een pak slaag... Nou kom maar, ik zeg het nog een keer; het deed me niks. Ik kon gewoon niet met d'r

opschieten, dat vooral, nah ja en ik voelde me niet thuis. Ik heb me nooit thuis gevoeld, nog steeds niet, als ik thuiskom, ja... gaan er toch wel nekharen overeind staan. Van: wat moet ik hier nou? Als ik bij m'n ouders ben, ja, wil ik altijd graag het liefst gelijk weer weg.

Op straat gegooid

Rond mijn zevende liep het gewoon echt fout met m'n pa en alles. Toen werd ik gewoon echt op straat gegooid zeg maar. Toen was het feest zou je kunnen zeggen. Toen was het echt klaar, zeg maar. Dat was de genadeklap. Op dat moment boeide me het niet echt zeg maar. Toen is het echt fout gegaan. Echt, echt fout gegaan. Dat is toch zes jaar lang denk ik zo, dat ik op straat leefde. Ik stond nog bij m'n ouders ingeschreven, m'n ouders hebben me ook nooit als vermist opgegeven of iets. Ik had geen contact met ze, maar ze wisten volgens mij toch wel een beetje waar ik was. Ik ging wel goed met m'n neef om en alles, ik kwam wel 'ns bij een tante zeg maar. Daar heb wel veel aan heb gehad in die periode, ik heb er een soort van een tijdje gewoond toen ik ook op straat hing en alles. Maar daar bleef ik ook niet.

Van slechter naar slechter

Ik neem het m'n pa niet kwalijk ofzo, ik was een klotejongen en in die tijd ging ik gewoon met de verkeerde mensen om enne, goed beïnvloedbaar. Het ging toen van slechter naar slechter. Ik begon drugs te gebruiken, alcohol. En ja ik moet toch aan m'n eten komen en alles. Ik ging toen met bepaalde mensen om en dat was gewoon echt van eh, van drugsrunnen tot inbreken. Ik kwam toen nog niet met politie in aanraking. Dat is wel echt, ja ik denk toch wel zo'n drie jaar zo gegaan of zoiets. En toen kwam ik in Amsterdam terecht, rond mijn negende. Toen werd het nog erger en erger en erger.

Naar Amsterdam

Ik ben er door m'n neef een soort van uit gepikt, zeg maar. Gewoon van de straat gehaald zo van: "Kom maar hier zitten." Via via kwam ik hem toevallig in Amsterdam tegen en hij heeft mij onder z'n hoede genomen. De stad trekt mij wel, dat is het echt voor mij. Ik ging op een gegeven moment ook in een pand wonen van waaruit ik opdrachten kreeg, een eigen woning met zes kamers ofzo, gekregen in ruil voor activiteiten. Een deel van de opbrengst was de huur. Dan kreeg ik een belletje van een contactpersoon. Ja, we hadden eigenlijk altijd gewoon een planning zeg maar, voor wat de week zou brengen... Een dagje inbreken of dan ging je drugsrunnen, of uh... ja, je stond op de hoek en je was aan het verkopen, zogezegd. Mijn rol was vooral om het uit te voeren. Ik was wel slim, echt slim, kwam zelf ook weleens met dingen van: "Joh, uh, als we zo en zo gaan of via die goot", ik zeg, "dan horen de burens ons niet." En ik zeg: "Daar staan we stabielier als op dat andere schuine dak." Je leerde het vak, laat ik het zo zeggen. Toen begon het gewoon dat ik ook echt met wapens leerde omgaan en dat soort dingen. Ik heb nooit geweld gebruikt naar personen. Hun regelde dat, ik ging naar binnen enne, ik kwam naar buiten met wat ik kon vinden zogezegd. Ik was een klein pikkie, dus ja, het was eigenlijk nooit aan me gevraagd ofzo, het is eigenlijk

ook allemaal buiten mij om gebeurd, ik was gewoon eh, zij gingen naar binnen en ik kreeg een seintje als ik kon.

School

Ik ben in die tijd wel af en toe op school geweest. Het is allemaal heel vaag gelopen op school ook want, wat ik zeg, ik was af en toe onder invloed. En ja, ik had het nooit op school zeg maar, en dan was ik twee uur op school zeg maar en dan ging ik weer hangen op straat. Kleuterschool heb ik ook niet afgemaakt. Ik kwam gewoon niet, maar ik heb er nooit wat over gehoord ofzo. Ik ben wel af en toe op school geweest zeg maar, af en toe eigenlijk en op een gegeven moment helemaal niet meer.

Gesloten jeugdzorg

Ik ben een keer gepakt met vingerafdrukken op een moordwapen. Ik was vergeten af te veggen maar ik ben het nooit geweest. Ik heb wel mijn mond gehouden en alles... Ik ben in een traject gekomen, zeg maar, van toch echt wel vastzitten... Gewoon echt een jeugdgevangenis was het wel. Ja, ik ben echt wel een tijd weggeweest, twee jaar. Ik weet niet precies wanneer ik daarvoor opgepakt was... Ik denk toen ik 11 was volgens mij ofzo? Ik werd opgepakt, werd gewoon weggelicht. In ieder geval een heerlijke tijd gehad daar. Nou ja, laat ik het zo zeggen, ik kende mensen natuurlijk en alles en ja, ik wist al her en der wat te flikken zeg maar. Ik weet wel goed te kijken waar je kan kloten en alles of waar je spullen zou kwijt kunnen als iemand het binnen heb gekregen. En ik maakte me daar ook wel mezelf toonbaar, zogezegd, weet je wel, van uh "kijk eens wie erbinnen is, kom maar", weet je wel... Ik ben echt niet bang aangelegd. Dus ik heb daar wel de tijd van mijn leven gehad. Je zou het niet zeggen, maar...

Serius drugs runnen

Rond mijn 13de maakte ik in een maand ongeveer 30.000 euro ofzo, met echt gewoon serius drugs runnen, inbraken en alles, gewoon echt hè, werken. Financieel was ik echt aan het leven ja. Toen begon ook echt het drugsgebruik en alles, harddrugs, aan de wodka met z'n allen, gewoon meedoen met de grote jongens. Ik ging om met vrouwen van 40, die ook echt al kinderen hadden en alles. Ik was eigenlijk een soort ja, een baas in die tijd zou je kunnen zeggen. Ik ben toen ook liquida-ties onder ogen gekomen. Een keer was ik op het verkeerde punt op verkeerde moment zou je kunnen zeggen, en de ander keer was gevraagd of ik dat wou doen. Ja, maar ik kon het niet. Ik was toen wel op de gaanderij.

Overleven

Je zou kunnen zeggen: daar was je me kwijt. Ja, in Amsterdam was ik mezelf helemaal kwijt. Gewoon, dat het me allemaal niet kon schelen zeg maar, dat ik gewoon echt, als ik geld nodig had dan ging ik daar wel naar binnen... toen was ik echt verloren, zou je kunnen zeggen. Ik leefde wel, ik maakte wel het echte leven zeg maar, als ik er nu achteraf op terugkijk, ja... Ik heb er geen spijt van ofzo... maar, hoe moet ik dat zeggen, ik had het wel anders willen zien zeg maar. Ik weet ook niet alles van die tijd zeg maar, wat ik zeg, ik zat echt onder de drugs en alles. Het was overleven. Schuld opbouwen dat ook. Ja natuurlijk, ik zat toch bij die

mensen en alles, uiteindelijk kwam ik dan bij mijn neef, maar ze gaan echt niet alles voor me betalen hoor. Als ik een inbraak gepleegd had en ik vond bijvoorbeeld drie horloges, stond ik er twee af, dan kon ik weer een week eten. Ja, werd er toch wel een beetje in meegetrokken, maar ja, op zo'n moment... Wat ga je dan doen, weet je? Je kan nergens naar terug, je wilt ook nergens heen... Het werd gewoon een soort van normaal. Ik was ook best beïnvloedbaar. Ja, ik was ook echt een soort van levensmoe ofzo, het maakte me allemaal niet uit. En het werd op een gegeven moment ook gewoon voor me, dan stond ik echt op met het idee van: “Ik moet vandaag zoveel maken en eerder ga ik niet van straat”, zagezegd. Ik had in die periode wel meer schijt, ja, 100%. Ik was zo onder druk van ja, dat snelle leven, zagezegd, ik had eigenlijk geen tijd om daarover na te denken. Je moet daar ook niet bij stil staan, eigenlijk. Er is mij altijd gezegd: “Als je er bij stil gaat staan, dan wordt je gepakt.” De politie kende me toen, laat ik het zo zeggen, maar ik was nog niet opgepakt geweest.

Drugs

Ik heb nu hartproblemen van het XTC gebruiken. Ik heb er de laatste tijd echt goed last van gehad, dan zak je in elkaar ofzo, dat heb ik nou al drie keer gehad, maar het is geen hartaanval. Op een gegeven moment slikte ik er zeven per dag ofzo en dat zes maandjes lang ofzo. Elke dag, maar ik sliep gewoon. Ik was gewoon zo kapot dat ik ermee geslapen heb. Laten we het zo zeggen, het verzachtte het wel, zeg maar, maar ook, met het snelle leven, het lopendebandwerk, ik had toch wat nodig om het bij te houden of tot rust te komen...

Aanmelding instelling

De reden dat ik toch weer omhoog kon kruipen was dat m'n neef me heeft aangemeld op een instantie. Rond m'n 13e, 14e kwam ik daarbinnen volgens mij. De politie was naar mij toe gekomen. Want ja wat ik zei: ik was toch wel bekend, je bent een klein jochie en alles, je staat onder een lantaarnpaal te dealen, het zal heus weleens gezien zijn door ze. Dus ze hadden geprobeerd mij te verleiden om namen te geven van de grote jongens. Ik weet het eigenlijk niet, mijn neef had ook op een gegeven moment een... ja ik noem het een nuchtere dag, dat 'ie zoiets had van: misschien is dit het toch niet voor je, dit kan eigenlijk niet. Ja, ik denk dat het meer zo was om de organisatie ook te beschermen, zo zou je het kunnen zeggen. Ik weet niet hoe 'ie daarover dacht, zo praatte ik ook nooit met m'n neef. Het was gewoon: “Jongen, hoeveel heb jij gemaakt dan?” “Wat gaan we doen?” “Ja we gaan daar en daar heen, met die en die hangen.” En dan was je zo weer twee nachten verder.

Naschoolse dagbehandeling

Via die instelling kwam ik ook op de naschoolse dagbehandeling, dat deed ik na school was de bedoeling. Het was wel gezellig daar. Ja, effe weg van alle drukte en al die problemen, want het was ook wel echt problemen hoor, ik heb ook wel ruzie met m'n neef in die tijd gehad en met mensen en alles en ook wel echt eh... ja. Dat is toch wel lekker op zo'n moment hoor, als je toch weer ergens kan zitten gewoon met andere mensen weet je wel. Dan werd ik weer opgehaald, ja en dan gingen we weer aan het werk. Ook voordat ik daar kwam stak ik eerst een blow en

ik had toch wel een biertje in de hand mee zeg maar, dus ja ze wisten het wel maar ik heb daar nooit verhaal gedaan. Ja, als je als jochie van 13 wordt opgehaald door mensen met dikke auto's en alles die zelf ook helemaal doorgesnoven zijn... De instelling heeft me wel goed gedaan, niet de naschoolse...

De weg naar boven

Ja, voornamelijk door die instantie werd ik me bewust van dingen, ik kwam ook weer gewoon een beetje tot rust en alles. Ik begon af te bouwen met mijn drugsgebruik, werd clean, goede mentor, goede gesprekken gehad... Vertrouwd en alles, ging dan enigszins naar school en alles, en, bouwde ook een vriendengroep op, zeg maar. Ik ben nog wel beïnvloedbaar geweest, maar... Het was echt een klote periode, ook echt een 'kutinstantie', zozegzegd, maar met die mentor heb ik gewoon echt goede gesprekken gehad, gewoon ook in zijn eigen tijd, gingen we bijvoorbeeld om half tien nog een bakkie doen. Die gesprekken gingen voornamelijk over hoe ik de beïnvloeding tegen zou kunnen gaan, want toentertijd werd ik er nog wel naar getrokken...

Hij daagde me uit

Ik belde ook 's nachts gewoon als ik bijvoorbeeld weg was gelopen, dan zei hij: "Joh, waar ben je nou", en ik zeg: "ja, ik zit in het park, even rust". Wat werkte was voornamelijk hoe hij reageerde toen ik alles vertelde. Hij zei van: "Ah joh, dat kan je wel, als je dat kan, dan kan je dit ook." Echt gewoon, hij was ook wel echt van het 'fucken', want als het me niet lukte dan zei hij ook van: "Ja, nou, zo sterk ben je toch niet hè, zo sterk in je schoenen sta je niet." Weet je wel, dus hij daagde me ook uit. Ik heb ook gesprekken met hem gehad dat ik gewoon echt vol naar hem uitviel, ofzo, of andersom. Ik weet niet, het voelt als een vriendschap toentertijd. Ja nog steeds wel hoor, hij wil geen contact meer met me hoor, ik weet het niet. Ik heb een kaart van hem gehad, ik heb hem een paar keer bericht, ik heb hem geprobeerd te bellen, ik heb hem ooit nog een keer gesproken, volgens mij, voor de rest niks. Ik heb drie maanden geleden nog bericht, ik kwam dat kaartje tegen, ik zeg: "Joh, uh, ik heb dat kaartje weer gevonden, hoe is het nou en alles, joh leuk en alles, toentertijd, jullie zouden nog komen, hoe zit dat nou dan? laat even van je horen." Niets. Ik weet zijn naam en achternaam, maar als hij er geen behoefte aan heeft, ik ga hem echt niet lastigvallen, weet je wel?

Aparte status

Op een gegeven moment mocht ik ook af en toe bij die jongere-gesprekken van hun zijn, ik had daar ook echt invloed op gasten. Ik had ook als iemand flipte, pakte ik hem gewoon echt in z'n nek, zeg maar, zo van: jij gaat nu rustig doen. Dat deed ik ook wel gewoon uit mezelf, ik had zoiets van: ik kom hier voor mijn rust, donderstraal op... Ik heb al moeite om mij hier aan te passen, beter ga je je gedragen! Ik ben daar echt een voorbeeld geweest... Het hielp niet om meer afstand te nemen van dat snelle leven, dat niet, maar ik vond het wel leuk. Nee, het was ook niet oneerlijk naar de anderen. Want ik had wel gewoon de normale afspraken, alleen ik had een andere zorg nodig zeggen ze, ik was een speciaal geval, ik hoorde daar eigenlijk ook niet. Eigenlijk kwam ik in aanmerking voor

gesloten met wat ik heb meegemaakt en alles. Kijk, en ik was veel volwassener als die andere gasten en ik praat ook veel volwassener als de meeste mensen. Dat valt mij af en toe ook wel op, dat hoor ik ook vaak hier, zo van: “Ja, je hebt wel overal weet van.” Ook als ik een aangetekende brief schrijf ofzo, weet je wel, dan zeggen ze van: “Je bent wel wat verder en alles, maar je doet er niets mee.” Op een gegeven moment ging ik eigenlijk niet meer naar school, toen werd ik er ook thuisgehouden, zo van: “Deze jongen die heeft pfeiffer, hij komt naar school wanneer het gaat”, weet je wel, om ook gezeik te voorkomen en alles, want ja, ik probeerde mijn best, maar ja, op school ik kreeg gewoon niet wat ik nodig had, zagezegd, nooit eigenlijk gehad op school.

Contact met ouders

Toen ik daar zat kreeg ik ook weer een soort van contact met m'n vader. Ik zag hem weleens in de kroeg zitten ofzo. En ja, in die tijd had 'ie ooit een prijs gewonnen, dus ik las van alles in de krant. Ik wist dat m'n pa ook nog toentertijd had vastgezet, dat hoorde ik ook nog van m'n tante. Die vertelde het wel weet je, ik was wel benieuwd gewoon wat er aan de hand was maar ik heb nooit naar m'n broertje of moeder gevraagd eigenlijk. Maar ja, ik stond er toch ingeschreven, ze moesten toch tekenen en alles. De instelling stelde voor om weer contact te zoeken met mijn ouders. Daar is toen wel een goeie ruzie geweest ja, echt gegooid met spullen en alles. Ik denk dat als er bestek lag dat ik wel wat had gedaan op dat moment. Ik was blind van woede. Ik moest op een gegeven moment weg bij de instelling, en toen zei ik van eh, nou stop me maar bij m'n ouders. Nou dat is hem niet geworden, toen werd ik na een week weggestuurd zeg maar, ook weer omdat het gewoon niet goed ging en alles. Dat contact met mijn vader is wel gebleven. Het was niet dat ik hem dagelijks sprak ofzo, maar ik zag hem bijvoorbeeld in de supermarkt, of ik dronk gewoon een biertje met die gasten.

Stijgende lijn verstoord

Toen kwam ik bij een andere instelling vlakbij die eerste, maar daar ben ik ook na drie maanden uitgegoid. De bedoeling was om door te stromen. Dat was ook een open instantie, ik mocht gewoon naar buiten en ja, ik had dan net het geluk dat ik gewoon, ja, volwassener praatte ofzo wat ik zeg, ik was daar veel volwassener en alles. Ja, ik kon met geld omgaan en alles, ik had m'n eigen geldzaken en alles al daar en alles, als ik wat nodig had ofzo. Ik wist het zo aan te vragen, mails wist ik al echt uit te tikken en echt, ik wist al ja hoe het in de praktijk moest zijn. Ja, ik heb natuurlijk 2,5 jaar op mezelf gewoond ofzo in Amsterdam, dus ja. Ik zat dus eigenlijk in een stijgende lijn, maar ik ging toch weer een soort van klooiën. Na drie maanden had ik illegalen op mijn kamer laten slapen. En toen ben ik verluld door iemand dus. Toen moest ik daar weer weg en kwam ik weer bij mijn oude instelling.

Illegalen

Ik had 12 illegalen, die pikten we op in de haven van Rotterdam, en ik kreeg 600 ofzo om hun daar drie weken te laten slapen ofzo. Ik kreeg via via een aanbod van: “Joh, zou jij dat willen doen, wil jij geld maken?” Ik zeg: “Nou, ik zit best wel laag om geld zeg maar, is goed laat maar komen.” Dus ja, was gewoon 's nachts

via de brandtrap. Ik ging van m'n eigen geld, ik maakte gewoon wat voor ze en alles, gaf ze te eten. Zo ben ik ook wel, gewoon 's morgens naar de Hoogvliet en alles, daar had ik dan een vriend in de buurt, en ging ik gewoon eten voor ze halen, eten koken en alles. Ik heb nooit last van die mensen gehad maar ze zaten ook echt alleen maar op bed ofzo, tv was voor sommigen helemaal nieuw gewoon. Het was eigenlijk voor twee maanden bedoeld. Maar ik had ook wel jongeren die daar ook gewoon effe een peukie kwamen roken weet je wel. Ja, zitten daar in een keer allemaal gekke mensen in de kamer, haha! Toen heb ik ze uiteindelijk allemaal moeten laten ophalen, allemaal achterin een busie en zo van eh, geen idee waar ze heen zijn. Toen ze het hoorden, was de groepsleiding niet eens boos, die moesten er eigenlijk keihard om lachen. Ik zei zo van: "Nou ja, jullie weten het, ik zal het maar vertellen" en alles en toen heb ik het uitgelegd en hun hadden zoiets van: "Ja dat kan ook alleen jij." Ja, het kan natuurlijk niet, maar ik heb er wel een leuk gesprek aan overgehouden.

Sluiting van instelling

Ik had het op mijn oude instelling niet heel slecht, het was voor mij niet echt een stap terug ofzo. Ik had toentertijd werk, stage bij een bouwmarkt, ik ging weer naar school. Ik heb toen echt wel geruime tijd gewerkt. Ik heb ook nog sloopwerken gedaan en alles. Witgeld was ook wat nieuws voor me. Rond m'n 19e ging ik van school af en ging de instantie sluiten. De instantie ging verhuizen en ik zou meekunnen, maar ik was er eigenlijk altijd al klaar voor, wat ik zeg ik was al zelfstandig. Toen ik daar kwam was ik gebroken, nu was ik clean en alles, en ik kon m'n ding weer doen en ik was veel verder als iedereen. De afspraak daar was dat je om negen uur binnen moest zijn, bij mij was het: "Hier heb je de sleutel, doe maar open als je thuis bent." De volgende ochtend kwam ik thuis, ik sliep drie uurtjes en ik nam een bak koffie 's ochtends en ik ging gewoon naar school, voor zover zeg maar. Dus ja, ik deed m'n ding wel, ze lieten mij een beetje gaan. Ik was wel zo van: "Joh, ik snap jullie ding, maar snap je ook: ik moet gewoon weg", ik kan niet binnen zitten weet je, anders ga ik echt doordraaien, dan weet ik hoe het gaat en alles. Toentertijd was ik ook bang om gesloten te zitten, want ja, als je gesloten zit dan kom je er eigenlijk nooit meer weg.

Nieuwe woonlocatie

De verhuizing naar de woonlocatie waar ik nu zit was heel moeizaam. Weg uit de stad, ja eh, hoe moet ik dat zeggen, hier zit ik ook niet echt op m'n plek ofzo... Ik voel me hier ook niet helemaal thuis. Er zitten wel wat bekenden, ik heb het wel naar m'n zin, maar dat komt omdat ik naar m'n zin maak, zeg maar, ik moet er wel wat voor doen. Het is niet zo vanzelfsprekend zeg maar... In het begin is het hier echt heel goed gegaan, had ik afspraken met m'n mentor, want ja, ik kon geen stage vinden, school werd 'm niet meer en ja, wit werk... Toen heb ik ook echt zes maanden vol, vol gesolliciteerd, echt m'n best gedaan, echt samen met hem echt overal geweest, de leiding brengt me 's morgens en alles.

Niet mijn echte ouders

Ik heb hier nog wel echt een shit periode gehad, echt met ruzie met familie gewoon. Laten we het erop houden dat ik echt met de migraine op m'n bed lag, dat

het echt niet goed ging zagezegd. Bleek mijn pa niet mijn pa te zijn, weet je wel. Die oom waar ik dus vaak bij zat bleek dus mijn pa te zijn. Dat was echt kut, ik zat hier toen elke dag aan het bier. Ik zoop mezelf een coma. Ik ging toen nog wel soms naar de markt, maar ik heb hier best wel een lastige tijd gehad. Er was een verjaardag weetje, ik had er geen zin in maar ja: gratis bier, weetje. In een dronken bui had m'n nichtje het toen verteld. Ik wist wel dat er iets was, kleine potjes hebben grote oren weet je wel. Dus ik naar mijn tante die zei: “Ja, wist je dat niet dan, dat is je pa, ik ben je moeder.” Ik dacht echt even dat mijn wereld instortte weet je wel. Ik was geschokt. Maar ja ik heb nooit ouderlijke liefde gekend, dat maakt mij ook niet uit weetje. Ze heeft het gezegd en toen zei ze: “Hier laat ik het bij.” Ik ben soort van geadopteerd ofzo. Maar ik wil het niet zeker weten, weetje, stik erin, neem het mee naar je graf. Ik ben goed terechtgekomen, weetje.

Contact ouders nu

Bij mijn ouders slaap ik eigenlijk alleen. Met mijn ouders gaat allebei niet goed: mijn moeder die heeft ook weer allemaal kwaaltjes en m'n pa die is begonnen met roken en sindsdien gaat het ook weer achteruit. Hij was een tijd gedotterd ofzo. Weet ik veel wat, ja hij pakt zichzelf dood, zou je kunnen zeggen. Zo zegt 'ie het zelf ook van: “Ah joh, dan ga ik.” Tuurlijk dat speelt op de achtergrond. Nu op zich, de laatste maand ofzo begin ik wel weer een beetje aan te pappen met m'n pa. Meestal de weekenden ga ik nu wel langs bij mijn ouders. Mede omdat het ook niet goed gaat heb ik zoiets van: nah ja he, misschien is het goed voor hem. Laatst zei 'ie: “Nou, weet je wat we gaan doen? We gaan wel even een potje snookeren”, en alles. Nou toen met een biertje gezeten, peukie erbij, en toen best wel een goed gesprek gehad. Toch echt wel 4 uur zonder ruzie, het eerste normale gesprek dat ik eigenlijk ooit in m'n leven met hem heb gevoerd, zeg maar echt, dat we serieus als mannen zeg maar zagezegd, met elkaar aan het praten waren.

Werk op de markt

Voordat ik hier kwam werkte ik al twee jaar op de markt, zwart. Daar ben ik nu mee gestopt, het verdiende te weinig en er was geen overleg meer en zo. Ik heb het in die tijd altijd wel naar mijn zin gehad. Vijftig euro per dag, ik werkte zeventien uur voor ze. Ik werd daar aangenomen heel toevallig, weetje. Toen had ik vastgezeten, voor het niet meewerken met ambtenaar in functie en vernieling, en openbare dronkenschap, en moest me melden enne... toen was ik daar geweest en alles zeg maar, ja, toen regende het. Zonder jas, ik denk van: kut, waar ga ik heen dan. Toen kende ik iemand van school, die werkte toevallig op de markt, ik denk: hé, ga daar wel een beetje hangen toch. Daar was ik dus een keer en het was druk, dus ik effe helpen met tasjes geven aan klanten en zo. En toen vroeg ze: “Weet je een beetje groente en fruit?” Ik zei: “Ja, er staan bordjes toch, ik kom er wel uit”. Ik dus een beetje alles verzamelen en toen zei ze: “Ik zie je wel vaak dus volgens mij doe je geen flikker.” Dus ik zei: “Ja, ik zit vaak buiten een peukie te roken of ik zit op school een beetje kloten met al die gasten.” Toen zei ze: “Je doet het wel aardig, wil je hier komen werken?” Nou ik zei: “Eigenlijk niet”, weetje wel, maar ik zei: “Ik doe het wel, je bent een goede kennis, laten we eens gek doen.” Ja, en daar heb ik dus 3 jaar gewerkt. Daar stond ik dus elke ochtend in te laden en alles op te bouwen. Met haar auto naar de veiling, fruit kopen en alles. En er waren soms

andere mensen die kwamen helpen met opbouwen, die werkten een uurtje en die kregen 30 euro. Dus ik naar haar toegestapt, gezegd ik wil best werken voor je, maar dan wil ik 80 euro nu, of niet. En toen zei ze: "Ja, ik maak te weinig geld." Ja toen was ik er klaar mee. En ik liep ook risico, mensen van het UWV herkende mij en zo.

Daarna werkplaats

Ik heb hier op de werkplaats gewerkt zeg maar. Daar heb ik het best wel naar mijn zin gehad. Ik heb bouwtechniek gedaan, dus ik heb hun veel dingen bijgeleerd en zo. Maar ja, dat begon ook op een gegeven moment te vervelen, ik had daar ook wat problemen gehad. Tegenwoordig werk ik op een instelling voor gehandicapten en zwaar gehandicapten. Dan ga ik grasmaaien en alles. Ik heb ook op de werkplaats gewerkt, dat is hier, maar daar zitten nou ook, ja zitten ook echt zwaar gehandicapten en alles maar, dan moet ik daar opletten en... ik heb d'r niks tegen want ik heb gewoon een neefje die gewoon gehandicapt is en alles, maar ik heb zoiets van: het belemmert mij echt in m'n werk. Want ik zit ook, als ik aan het zagen ben of zo, weet je wel, echt met zaagmachines, dan zit ik te kijken over m'n schouder wat hun aan het doen zijn. Het was echt niet mijn ding. Nou ja, in het begin wel, totdat ze ook gehandicapte mensen op de werkplaats lieten. Ze willen weer dat ik hier ga werken, maar ik heb gezegd dan ga ik wel in de grond, maar daar komen ook weer vrijwilligers. Ze willen nog zwaarder gehandicapte mensen aannemen, tot bijna in de rolstoel, laat ze maar houtjes op elkaar lijmen. Ik vind allemaal leuk dat ze het doen, maar ik schiet er niks mee op... Ik vind het echt jammer, het is wel gezellig daar en alles... Op een andere werkplek zouden we er een contract uit halen, cursussen vanuit bedrijf zouden betaald worden en alles, dus wij hebben echt gebikkeld, gewoon echt nog meer gedaan dat eigenlijk hoorde en alles... En wat krijgen we als bedankje? "Ja jongens, jullie zouden dat ook nog wel kunnen doen in jullie eigen tijd."

Een vrijwillige zwerver

De enigste persoon waar ik echt mee kan lullen is een vrijwillige zwerver hier. Hij doet hier de tuinen als vrijwilliger. Hij is geen zwerver meer, maar toen hij hier binnen kwam, was hij voor zoveel-honderdduizend euro opgelicht en alles. Die heeft precies hetzelfde meegemaakt, ook op straat geleefd en alles. Ja, dat is zo iemand, die valt gewoon echt uit naar de leiding hier ook bijvoorbeeld, van: "Teringlijders, jullie kunnen hem niet bieden wat hij nodig heeft op dit moment." Ja, dan komt hij ook voor mij op.

Afspraken met de gemeente

Vanuit de gemeente heb ik goede gesprekken gehad: "Er is ook een cursus voor beveiliging, zes maanden, hoef je geen Entree te doen." Kom ik daar, mag ik Entree gaan doen, mag ik het eerste jaar zeg maar gewoon lessen gaan volgen van Nederlands en alles, en dan kan ik pas die zes maanden gaan doen. Dat was al niet de afspraak, nou, toen zou ik in februari weggaan, zou mijn studiefinanciering gestopt worden: krijg ik in een keer een brief van mag ik 1200 euro betalen, terwijl ik niets hoefde te betalen had gemeente gezegd. Ja dat soort dingen maakt het ook allemaal niet beter.

Urban exploring

Met vrienden ga ik af en toe naar België. Verlaten panden en zo, dat vinden we helemaal geweldig weet je. Dat kan je gewoon opzoeken op internet, ‘verlaten panden’, dan krijg je een top honderd en zo. Dan zie je foto’s, google, verlaten ziekenhuis, of verlaten psychiatrie of verlaten gebouwen. In veel zijn we geweest, maar daar breek je ook in hè. Laatst was echt gevaarlijk joh. We gingen over een erf en daar mochten ze schieten bleek, dat zei zo’n gozer. Die vond allemaal lege hulzen joh. Je moest omhoogklimmen, drie kilometer verticaal omhooglopen, je hebt niks om je vast te houden, je gaat gewoon zo, We zijn vier uur bezig geweest om er te komen. Toen we daar heen gingen regende het, maar dat stopte ons niet weet je. Maar ook echt gewoon stukken waar je echt moest springen en dan kon die plaat gewoon verschuiven he, had je gewoon zo achterover kunnen pleuren. Ik vind dat prachtig weet je wel, ik ga daar helemaal kapot aan. Gewoon kijken, ik vind dat echt vet. Kijken hoe het gebouwd is en alles, weet je wel. Kamperen we gewoon daar, barbecuetje mee en zo. Ik vind het echt geweldig weet je wel, het is gewoon kicken. Het zou nu gewoon zo kunnen zijn dat ik net wilde gaan slapen ofzo, staan ze voor de deur man: “We gaan naar een ziekenhuis, kom effe dan.” Dat was ook bij de vorige instelling. Stonden ze echt gewoon serieus voor mijn deur, hup spullen inpakken, en ik was drie dagen weg. Ik zei nooit wat, ik zat er toch vrijwillig. Hier heb ik er geen problemen mee als ik wegblijf weet je, maar daar moesten ze natuurlijk wel weten waar je was. Ik ben nog nooit gepakt op zo’n gebouw dus, wat willen ze doen dan? Ik heb zelfs iemand van de leiding gehad die zei: “Joh, naar dat kasteel wil ik ook.” Die is er toen ook heen geweest. Het was een stagiair volgens mij.

Sommige mensen weten wel iets

Ik heb het nooit echt aan vrienden verteld en zo... Ja, sommige mensen die weten her en der wel wat, ik heb ze heus wel wat verteld. Ze luisteren ook mijn rapteksten, dus ja, ze zijn ook niet gek. Ja met een bakkie en alles, je hebt weleens serieuze gesprekken. Ik vertel niet alles, zeg maar, maar in ieder geval genoeg om te weten dat als er wat gebeurt en alles, dat ze niet verbaasd worden, laat ik het zo zeggen. En ik wil ook niet dat mensen weten als ik geld heb. Want ja, mensen gaan misbruik van je maken. Ja ik weet niet, ik ben graag op mezelf op zo’n moment zeg maar, weet je wel.

Strafblad

Waar ik een strafblad voor heb gekregen? Pfoe, moet ik even denken, wat stond er ook weer allemaal op? Eh, vernieling, brandstichting, mishandeling van een ambtenaar in functie, ordeverstoring, inbraak. In een vakantiepark, ik schopte een deur in en toen zaten we daar gewoon drie weken, met die gasten waar ik toen mee omging. Dat doe ik nog steeds. Toen klommen we dus over een schutting, daar was een zwembad. Wij via de lamellen, in een keer in de plaza en dat hotel erboven. Dus wij zeg maar kijken waar de tap is. Wat denk je dan: staan er gewoon zes tapijes even aangesloten! Wij allemaal lam en leuk en lalala. Ja en toen zijn we gepakt. Stonden we daar met bier, kwamen we zo lekker dat bad uit. En in een keer zo pats, ja, zo een licht op je smoel. Dat zal ik nooit meer vergeten. En gelachen jongen. Toen zat ik nog bij de vorige instelling. Dat zal ik niet meer

vergeten, maar ik doe het nog steeds met die gasten hoor. Gewoon, normale gasten. Eentje is elektricien, een zzzp'er die woont gewoon lekker bij zijn ouders, die ken ik van mijn oude school. Allemaal van mijn oude school. We hebben een camper weet je wel, en dan gaan we allemaal in die camper, die gaat maar 80 en dan slingeren over die weg heen, gein en alles, verkeersborden eruit rukken. Het eten van morgen in zo'n park bederven en zo, weet je wel. Eentje was zelfs zo dronken, dat zal ik nooit meer vergeten, dat is het gekste wat ik iemand ooit heb zien doen. Je gaat inbreken, je bent lam, je kan ieder moment gepakt worden zozegd. Stond er dus gewoon vieze vaat, en die gozer kon dus gewoon geen wc vinden, dus die begon gewoon lekker te schijten op die vaat, en zet gewoon die vaatwasser aan. Zal ik nooit meer vergeten. Ik heb me kapotgelachen. Ja joh echt, man dat zijn allemaal van die leuke dingen, weet je wel. Effen klooiën, grappige dingen man, ik vind dat geweldig.

Toch nog dealen

Nu ben ik stabiel, laten we het zo zeggen. Toen, in Amsterdam, was ik wel beïnvloedbaar, nou niet meer. Ze proberen me nu ook naar Tilburg te lokken maar... wat ik zeg, ik weet nog niet eens of ik mee wil... Nou ja, ik wil wel maar, ik wil ook wel naar Arnhem en alles, en misschien het weekend wel wat doen. Ik heb nog wel een 'leverancier'. Die ben ik ooit weer tegengekomen en hij herkende mij of ik herkende hem, weet ik niet helemaal meer. En die spreek ik zo nu en dan af en toe nog. Dat is wel meer op de achtergrond, maar als ik bijvoorbeeld een 'aanbie-ding' krijg, dan laat ik het hem weten, en moet hij wat hebben dan kom ik het brengen of dan komt hij het halen. Nou, dan vraag ik gewoon vijf euro meer of zo, dan bel ik een gozer van: "Joh, wat doe jij vanavond dan?", "Ja niks", ik zeg: "Nou, ik heb zo meteen weer geld en alles, gaan we even een biertje doen in de stad, maar dan moet ik me wel even ronddraaien", "Ja is goed, ik kom er aan." Ik heb ook een pagina online gegooid, zeg maar een winkel. Ik heb daar gewoon een goede manier op gevonden, dat zelf als ze erachter zouden komen, dat ik niet gepakt kan worden in ieder geval. Er staat nergens een naam en camerabeelden, dus. Want daar staat toch echt wel een aardige straf op, op illegaal handelen in medicijnen, vanuit het buitenland ook dus.

Eigen verantwoordelijkheid

Ik merk snel genoeg als iemand al eerder heeft gebruikt, zeg maar, of als die bij die andere contactpersonen heeft gekocht en dan misschien bij mij wil proberen. Ja, wat ik zeg, ik geef altijd het advies, ik zeg bijvoorbeeld van: "Joh, je kan er 3 flessen mee vullen." Maar ja, wat ze daar uiteindelijk zelf mee doen dat is hun probleem. En ik wil ook niet terug het wereldje in, maar kijk, ja, het wordt, ik weet, ik ken zeg maar de grootste zeg maar hier dan, in Nederland, en die heb ik ook via via gewoon een bericht gestuurd van: "Joh, ik kan het goedkoper leveren voor je, kunnen we meeten?" Nou, gesprek met hem gehad en alles, allemaal goed, en dan lever ik hem tien, zeg maar, ik zeg: "De eerste 5 die verkoop jij, en de andere 5 verkoop ik, dan gaan we kijken waar het netwerk breder is en anders gooi jij een pagina online en ik een pagina online en laat ze maar gewoon, bellen, appen, laat maar komen." Het verschil tussen toen en nu is dat ik nu stabiel ben, want ik zit hier ook gewoon en probeer zo goed mogelijk mijn dagen te doen, maar zo nu en

dan uh, heb ik nog wel zoiets van: “Ik wil ook gewoon wat bijverdienen”. De meeste mensen komen er niet eens achter hoe je dat doet zeg maar, ik heb ook gewoon echt hele Poolse websites lopen vertalen met Google en alles, om daarachter te komen. Ja echt, als ik ergens voor ga, dan ga ik ook echt kijken zeg maar. Zo van wat ga ik mensen aanbieden en alles, wat zijn de bijwerkingen, wat zijn de doseringen, hoeveel milliliters is het verkrijgbaar, waar is het verkrijg-baar...

Redenen om te dealen

Ik doe dat dealen wel een stuk minder, maar her en der nog wat. Gewoon wat bijverdienen, omdat ik hier ook echt bijna niets heb. Het is 3000 euro in een jaar wat ik krijg ofzo, op een jaarbasis, heb ik laatste gehoord. Er stond blijkbaar iets op mijn spaarrekening en dat wist ik dus niet. Hier krijg ik 40 per week, dat is alleen voedingsgeld, dan heb ik 20 euro van mijn eigen geld, van mijn spaarrekening, ik krijg dus 60 euro per week, zeg maar. Waarom ik ook nog met die leverancier aan het werk ben is: ik weet wat ik mensen lever, zeg maar. Bijvoorbeeld, mijn beste vriend gebruikt ook weleens wat, en ik heb liever dat hij het dan van mij krijgt, dat ik weet dat het is getest en alles, als dat hij op een feest gaan moeten bijkopen. Mijn vriendengroep die weet het ook wel, dat het bij mij wel goed is.

Geen reden tot stoppen

Voorlopig blijf ik nog wel doen wat ik doe, dit is wel makkelijk, zagezegd, en wat ik zeg van die vriendengroep: ik vind het fijn, ook, als ik het geef, en ik weet, van, ze vertrouwen me, ze weten het, en ik kan hun er ook mee vertrouwen zeg maar. Zolang er vanuit voornamelijk mijn vriendengroep vraag naar is, ja, ik vind dat ik niet genoeg geld heb, dan blijf ik het wel doen. Kijk als ik gewoon een vaste baan heb, 1800 euro, dan krijg je niets te klagen. Dan zal ik het alleen nog maar voor mijn vriendengroep doen.

Mindfuck

Het zal altijd wel een beetje aanhouden. Mij kennende wel. Ook met mijn vriendengroep, zeg maar, die doen her en der ook weleens voor wat. Het hoeft geen drugs te zijn en zo, het kan ook wat anders zijn, bijverdienen is altijd fijn. En hoe moet ik dat zeggen, ik ben echt, ja een beetje van de ‘mindfuck’ of zo. Ik vind dat wel leuk als mensen dan naar mijn kijken van: ja hij flikt het toch weer maar hoe de fuck doet hij dat? En dat ik zo kijk van: pff, doe ik gewoon. Als ik uiteindelijk een vaste baan zou hebben, wat ik zeg, als ik denk dat het genoeg is, dan zou ik misschien, ja, ik weet het niet... Mij kennende, wil ik altijd wel bijverdienen, het is altijd fijn, weet je wel. Plus ik doe het ook niet grootschalig ofzo, het is alleen een vriendengroep en dan ja, die ene contactpersoon, en dan bijvoorbeeld mensen van hem ofzo, als hij dan even net niet kan, dan verdien ik ook, weet je. Dus heb ik daar geen probleem mee.

Tweestrijd

Ik ben echt niet van plan opnieuw op een dieptepunt terecht te komen, maar zeg nooit nooit. Het hoeft maar net iets te zijn wat je kan breken op dat moment. Als je geen andere uitweg hebt, als dat vertrouwd voelt voor je, dan snap ik dat je daarvoor kiest. Je wordt er wel altijd naartoe getrokken, laat ik het zo zeggen, het

voelt vertrouwd. Ik heb ook geen toekomstbeeld, ik zit er her en der ook aan te denken om gewoon echt zelf wat te gaan beginnen, maar, zoals ik zeg, het risico gepakt te worden en dit kwijt te raken en alles is mij voornamelijk te groot. Als er niets op het spel stond dan hadden wij dit gesprek niet gehad, dat weet ik 100% zeker. Wat ik zeg, ik ben stabiel, dat is voor mij prima, ik heb van niemand last ofzo. Het is niet alsof ik de hele dag word geappt van: "Joh, ik moet dit hebben en dat, zo laat, en...", ik kan ook gewoon nee zeggen en gewoon slapen. Dan heb ik zoiets van: het is jouw zorg, die klant, los jij het dan maar op. En als ik wel zin heb om te gaan, dan ga ik het regelen, zeg maar. Maar het blijft altijd in je hoofd spelen. Ja, ik zou snappen het snappen als iemand terug zou gaan. Wat ik zeg, het voelt vertrouwd, en sowieso geld, overmacht, dat voornamelijk...

Invloed vriendin

Als ik een vriendin krijg die wil dat ik er mee stop, nou, dan gooi ik haar zo de deur uit. Of je neem me zoals ik ben... echt, ik ga me voor niemand veranderen, ik heb zoiets van als jij op me valt, dan moet je me nemen zoals ik ben. Dan heb ik zoiets van: als het je allemaal niet aanstaat, weet je, dan kan je gewoon beter weggaan. Dan ga ik me aan jou irriteren en jij aan mij. Ik hoef geen tegenpool, zagezegd. Kijk je mag het met sommige keuzes van mij oneens zijn, maar hou dan gewoon je mond erover, dat heb ik dan ook wel. Voor de rest vind ik alles wel best. Ik ben wel iemand die graag zelf wil bepalen wat hij doet. Als ik ergens op dat moment geen zin in heb, dan heb ik er geen zin in: "sorry, andere keer."

Niet aanbevelingswaardig

Ik zou jongens niet aanraden om het snelle wereldje in te gaan... niet op dit moment. De politie weet het allemaal al. De pakkans is echt heel groot, ik zou ook eerlijk zeggen van: "Joh, je zou het kunnen doen als je het echt wil", maar dan zou ik wel echt goed samen met een hem over de punten nadenken, voordat ik dat zou zeggen. Ik raad het sowieso niemand aan. Het is echt niet fijn. Het is de eerste paar maanden leuk en alles, maar daarna heb je er niks meer aan. Je raakt jezelf erin kwijt. Je gaat status opbouwen, grootmacht en alles en je denkt zelf ook je bent de koning te rijk. Dat 'ze maken me niks' kan je ook je kop kosten, dat heb ik ook gezien.

Spijt

Ik had toentertijd geen last van slechte gevoelens over wat ik deed of schaamte ofzo. Nee, dat kwam eigenlijk pas later en alles, ook met die inbraken en alles, ik zou nooit teruggaan naar die mensen, maar... als het kon had ik het liefste gewoon... het zo allemaal teruggegeven van: "Het spijt me en alles, enne..., zou ik binnen mogen komen enne..." Ja, mijn verhaal vertellen. Ja, die mensen... Ik zou het zelf ook niet waarden op dit moment, ik zou gek worden als hier wat kwijt zou zijn, bijvoorbeeld als ik nu mijn telefoon kwijt zou zijn, nou dan wil je mij hier niet zien...

Keuzes en grenzen

Het is voornamelijk wilskracht, dat heb ik ook bij mezelf gemerkt. Maak je de keuze voor jezelf? Dat is ook zo tegen mij altijd verteld, zeg maar. Het ligt ook aan de

mensen om je heen, dat ook. En soms kan je er niets aan doen zoals bij mij, ik had geen andere keuze en ik had zoiets van: het is allemaal best, het werkte, ik overleefde, en ik zag het allemaal wel. Ik had wel een keus, ik heb toch ook die ene keuze niet gemaakt, dat ik de trigger niet overhaalde toen werd gevraagd iemand dood te schieten. Dus ik had echt wel inspraak, maar... Ik weet wel dat hij het misschien had verdiend, ik kende hem niet ofzo, maar ik hoef dat niet op mijn naam, laten we het daarop houden. Ik heb de grenzen gesteld.

Toekomst

Om te voorkomen dat ik weer in zo'n snel leven terecht zal komen heb ik sowieso een eigen plek nodig om te wonen. Eigen plek, en financiën, dan zal ik al een heel eind komen. Ik ben het wel van plan, dit is voor mij stabiel. Voor de toekomst... Hoe ik het zou willen... Nee, ik weet het echt niet... Wat ik zeg, ik sta hier stil. Ik heb geen toekomstbeeld, niks, ik weet wel waar ik heen zou willen zeg maar, maar op dit moment, ja, er zit geen vaart in, laat ik het zo zeggen. Nee, ik weet ook eigenlijk niet wat ik wil, ik zou een huis willen en voor de rest, ja... de loterij. Geld, geld ja. Enne...

Muziek

De laatste tijd denk ik toch echt wel weer uh, ja, misschien doorbreken in de hiphop. En dan twijfel ik weer want ik kan ook hardstyle maken, dus... Ik twijfel vooral welke genre, ja. Hoe moet ik dat zeggen, m'n raps is gewoon iets wat ik op dat moment voel of beschrijf. Ligt ook echt aan de beat zeg maar die ik eronder heb, zeg maar. Een beat, dat maakt je nummer, zeg maar. Ik heb ook echt wel beats waar je gewoon echt je hele stem gewoon verrot schreeuwt, als je dat hoort dat je denkt van: zo dan, waar heb jij last van? Een paar jaar geleden heb ik met een hiphopgroep die ik toen had nog iets gedaan voor jongeren vakantie-activiteiten in een vakantiepark. Staat nog steeds online, vind ik nog steeds goed... Dat kwam door mijn blowmaatje toen, door hem ben ik begonnen met hiphop. Toentertijd zijn mij dingen gevraagd om, ja een soort muziekjes te doen voor Nickelodeon en alles. Ik was benaderd, via via en alles, weet je wel, allemaal tussenpersonen. Van joh, zouden jullie dat leuk vinden om zoiets te doen, soort Kids Choice Awards of zo, was dat toentertijd. Toen ben ik op het grootste platform van Nederlandse hiphop door een van die maatjes waar ik dat mee zou doen keihard gedist, en ja, sindsdien is mijn groep uit elkaar gevallen, had ik er zelf allemaal geen behoefte meer aan en dacht ik van: ja, daar ben ik ook niet meer welkom. Want daar werd ik, gewoon echt, zoals ik het noem 'in mijn kont geboord'.

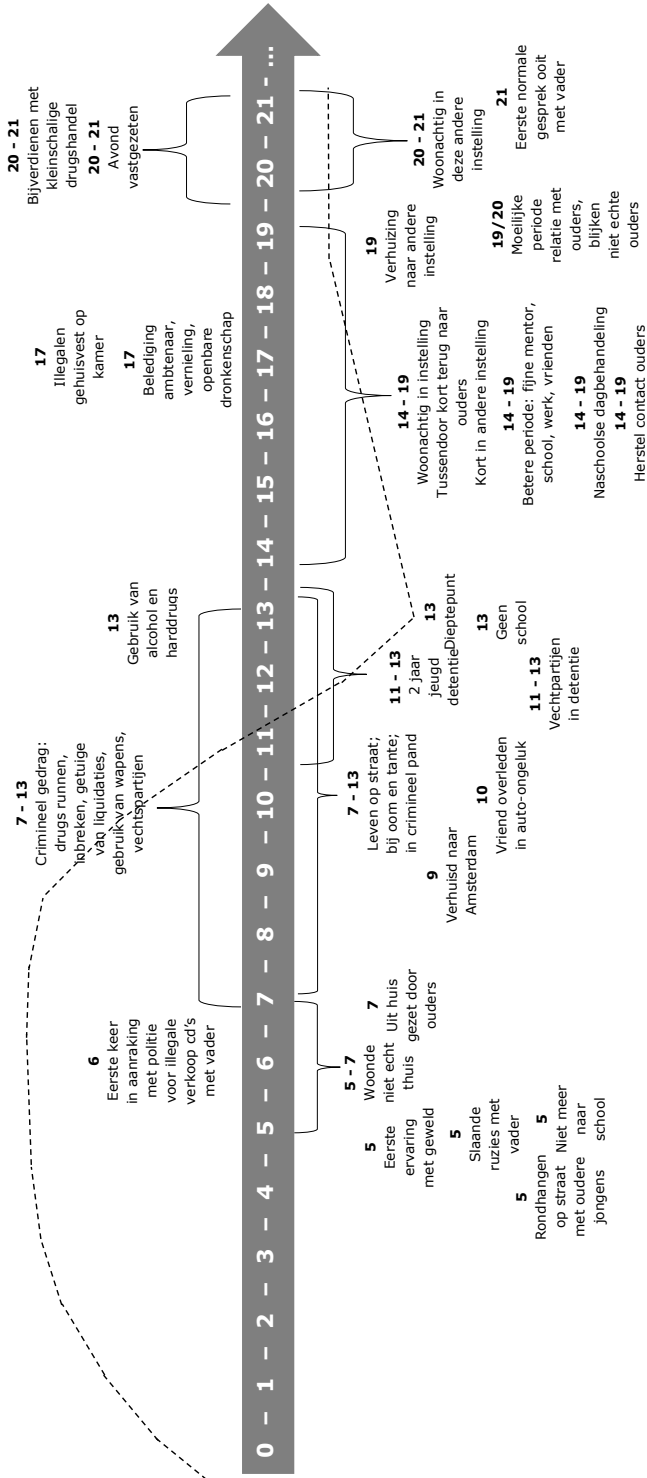
'Stille wateren'

Als je echt een nummer wil horen wat mij pakt, dan moet je toch echt wel dit hebben zeg maar: 'Stille Wateren', van Appa. De eerste keer dat ik deze hoorde heb ik echt gewoon zitten huilen gewoon, dat heb ik nog nooit gehad. Ja, heel toevallig hoorde ik deze, nou, ik schoot helemaal vol, voelde dit nummer echt, nog steeds. Dat spreekt me toch aan, dat is toch een stuk van mijn leven dat hij ook mee heeft gemaakt en beschrijft zeg maar. De tekst pakt me echt, toen ik dat hoorde, jongen, echt, ik sloeg helemaal dicht gewoon, zat daar echt te janken gewoon. Het is ook echt de tekst gewoon, hoe hij het echt brengt en dan die beat

Kenny, 21 jaar

eronder gewoon. En die agressie ook met die clip erbij gewoon, het staat als een huis zeg maar. Weet je wel. Vooral die woede die hij eruit gooit, zeg maar. Herkenbaar. Dat stukje over zijn vader, vrienden zijn nu lijken, dat soort zinnen, die pakken mij echt. Ja, ik heb ook mensen verloren natuurlijk.

“Ik vind het leuk als mensen naar mij kijken: hoe doet hij dat?”

“Bewijs me maar eerst wat ik voor je waarden”

Karim, 22 jaar

Gezinssituatie

Ik kom uit een normaal gezin. Broer, zus, moeder. Mijn ouders zijn gescheiden. Ik was twee of zo toen. Maar ik heb eigenlijk wel veel contact met mijn vader gehad, hoor. Toen ik jong was zag ik hem nog wel. Eén keer per week naar hem toe, soms. Mijn moeder was best wel blij met ons. Ik heb een oudere broer, van vierendertig, hij wordt al oud dus. Mijn zus is zesentwintig. Mijn broer en zus waren op zich wel rustig. Ja, ik weet niet. Ja, man. Nou, ook wel, mijn broer was ook wel moeilijk. Maar ja, ik weet niet. Ik herinner me die tijd niet zo goed, man. Mijn vader is overleden. Twee jaar terug. Ik had goed contact met mijn vader. Bellen, samen koffiedrinken, mee naar het ziekenhuis. Alles gewoon. Ik had de slagerij kunnen overnemen weet je, maar ik was nog te jong. Mijn broer kon het wel maar hij had niks met slager weet je. Hij werkt bij een koeriersbedrijf, nou ja bedrijf, klein bedrijf. Vijf mensen geloof ik werken er. Mijn zus, die werkt in de zorg. Gehandicapt en ouderen.

Drie basisscholen

Tot mijn vijftiende ging het nog goed, gewoon. Tot mijn zevende zat ik op een normale school. Toen werd ik daarvan afgestuurd. Ik had een stoel op de juffrouw gegooid. Of iets, zoiets, ik weet niet meer helemaal. En ik had al problemen, gedragsproblemen. En toen werd ik weggestuurd, moest ik naar een probleemschool. Met zes of zeven in een klas. Daarna ben ik nog naar een andere school gegaan. Ik weet niet waarom, vechten. Ik was toen denk ik negen, tien, ik weet niet meer. Is moeilijk te zeggen. Daarna was de middelbare school.

Hulpverlening tijdens basisschool

Voor dat ik naar die andere school toe ging kreeg ik hulp van MEE en een andere organisatie. Ik vond het zo irritant. Ik dacht: fuck jullie man, ik ga niet met jullie... Maar je bent jong, ja. En je luistert toch naar je ouders. Die zeggen: “Doe het gewoon. De school zoekt het beste voor je.” En dat heeft mijn moeder wel duidelijk gemaakt van: “Het is het beste, ze denken ook aan jou, het is niet dat we het voor ons doen.” Vóór de middelbare school was de sfeer hier wel leuk. Eén keer per week kwam die mevrouw naar je huis toe, ging je met ze praten, ging je leuke dingen me ze doen.

Ervaringen speciaal basisonderwijs

De periode op het speciaal onderwijs was gewoon moeilijk voor me. Je hebt daarvoor gewoon normale mensen, weet je, op een normale school. Alles wat toen mis is gegaan is gewoon de schuld van die mensen die me gewoon naar een

probleemschool hebben gebracht. Vanaf toen ging het gewoon helemaal mis. Toen kwam ik op die andere school, andere mensen, ik moest weer aan hun gaan wennen. Ja, en toen was het elke dag vechten ook weer, de hele dag. Op die andere school had je misschien van de vijftien kinderen er maar twee die een beetje gek zijn, beetje schreeuwen. Maar op die probleemschool was iedereen gewoon zo bezig. Ja, dat is natuurlijk niet goed voor je. Als je de enige bent of je hebt nog één jongen, en dan is het rustig, weet je. Maar ja, in een klas waar iedereen hetzelfde is, dat wordt erger.

Eerste delict

De eerste keer dat ik met de politie in aanraking kwam was ik jong. Elf. Auto-inbraak of zo. Ja, ik weet het nog precies man. Ik had een rode sportbroek. Toen werd ik aangehouden en zei die agent: “Wie gaat nou wat doen met een rode sportbroek joh, dat is toch niet slim?” Iemand van negen hoog of zo, die had een rode sportbroek gezien. Die radio was er al uit. Ik maak die deur open en ik ging graaien. Ik wilde nog even kijken wat er is. We waren met twee. Die ander is niet eens opgepakt. Het was nog Ramadan ook. Gewoon toevallig, ja. Toen liep ik weg. En op een gegeven moment hoorde ik sirenes en toen rende ik weg en zag ik een auto bij die pomp staan. Niemand zat daarin, dus ik stapte in die auto, ging ik zo op de achterbank liggen. Met mijn rode sportbroek. Die man komt zo terug en roep: “Mijn auto uit gek!” Haha. Ja, toen waren ze er al, toen hadden ze mij omsingeld. Na twee dagen werd ik vrijgelaten. Het was niks man. Maar hun zeggen van: “Jij hebt de auto kapotgemaakt.” Ja, ja. Ik kan wel zeggen: “Ik heb de ruit niet kapot gemaakt, hij was al kapot.” Maar ik was op heterdaad betrapt toch? Wat ga je nog doen? Ja ze geloven je toch niet? Maar ik heb volgens mij een leerstraf gekregen omdat ik nog jong was.

Leerstraf

Een leerstraf is gewoon achttien gesprekken. Heropvoeding, dan gaan ze zeggen van hoe je dingen kan voorkomen. Wat je zou doen als je met vrienden bent, hoe je inbraak kan voorkomen: gekke dingen hoor. Zeggen ze van: “Oké, stel je voor, je loopt in het park en je hebt drie, vier maanden geen seks gehad en je ziet een vrouw in een jurk, een korte jurk. Wat zou je doen?” “Ik zou op d'r springen”, natuurlijk ga ik dat niet doen! Of van: “Je staat een uur te wachten in de rij en op een gegeven moment dan ben je aan de beurt. Dan komt er een groep jongeren voor je staan. Wat ga je dan doen?” Ja, wat ga je zeggen? Ik zeg: “Ik duw ze allemaal weg.” Nee, maar ze lokken het gewoon uit. Ze willen dat jij gaat zeggen van: “Ik maak ze af.” Maar dat is wel goed gegaan. Het is wel een strafblad. Hoort er ook bij. Meestal krijgen mensen een leerstraf als ze vaak met de politie in aanraking zijn gekomen toch? Maar ik kreeg hem gelijk. Omdat ik jong was. Denk ik dan. Op zich is een leerstraf wel goed. Ik vind het als mensen een paar keer zijn aangehouden wel goed dat ze dat eerst krijgen. Bij mij hielp het niet, ik wilde juist weg.

Laptops van school

Toen ik twaalf was heb ik laptops van school meegenomen. Nee ik heb ze niet eens meegenomen man. Ik had ze wel, ze waren al wel buiten. Ik zat in groep

acht. Die laptops waren gewoon op school en dan in de kast. Die gebruikten we bij computerles. In de pauze moesten we altijd op het schoolplein blijven, we mochten niet naar binnen. We gingen toen om de beurt gewoon naar boven, stiekem, alsof je naar de wc gaat. Haha. Dan hebben we gewoon in tien minuten, via een geheime gang, ze ergens verstopt. We zouden ze ophalen in de grote pauze. Ik had dat bedacht met mijn vriend samen. Twaalf of dertien of veertien laptops. Tien minuten waren we bezig. We hadden nog niet eens een tas of zo waarin we het konden verstoppert. Ik wist niet eens wat ik ermee ging doen. Als iemand zei: "Ik geef je er 50 euro voor", dan had ik ze misschien meegegeven, weet ik veel. Het was meer voor de kick. Ja, ik weet het niet man. Maar uiteindelijk heeft één meisje ons gezien en die heeft alles verklapt. Simone. Ik vergeet het nooit meer, teringbitch. Ze is gewoon naar de directeur gegaan en toen waren we uit de klas gehaald. Ja, ik zei gewoon: "Ik heb niks gedaan", weet je. Maar omdat die andere mongool, weet je, die kon de druk niet meer aan. Ja, weet je, hij heeft ze toen aangewezen.

Taakstraf

Toen hebben ze aangifte gedaan. Dus een week later of zo kreeg ik een brief thuis. Toen moest ik mij gaan melden met mijn moeder voor verhoor. Blablabla, advocaat ingeschakeld, eigen advocaat. Ja, blablabla. Taakstraf gekregen. Weer naar Bureau Halt. Weer hetzelfde kantoortje. Dit keer met een man. Ja, toen kreeg ik een taakstraf. Ik zei, ik ga geen taakstraf doen. Discussie, blabla. Uiteindelijk toch gedaan. 30 uur of zo, 40 uur, dus dat was nog best veel. Ik moest papieren stapelen, dan zo'n plastic ding zo dichtmaken. Folders, dat soort dingen. Ja, toen was het klaar.

Middelbare school

De eerste klas middelbare school was ik dertien. Dat was ook speciaal onderwijs. Overall alleen maar gekken, daar. Daar waren ze nog gekker dan de eerste keer. Dus jij komt daar als dertienjarige jongen, weet je, dan gingen ze ons duwen. Er waren al oude mensen, ook jongere. Het ging ook vaak fout. Ruzie maken met oudere jongens, uitschelden. Ja weet ik veel. Want ze zijn wel ouder, maar ze hebben dezelfde gedragsproblemen. Ik ging uitlokken, ja, had overall schijt aan, weet je. Ja, kom maar, lekker. Op zulke scholen heb je dat gewoon. Als ik praat met een jongen die ook op een moeilijke school heeft gezeten, dan is dat een standaard probleem.

Hulpverlening middelbare school

Er kwamen toen veel mensen thuis, op zijn minst vijf, vier of vijf. Was zo veel instanties die tijd, joh. Mijn eigen begeleidster, elke week. Om te kijken hoe, hè, om te kijken hoe boos ik thuis kon worden. Mijn moeder leren hoe ze met me moest omgaan. Op een gegeven moment kwam Johan. Johan was een ander figuur. Hij was rustig, wajow. Wajow, echt, hij praatte rustig, hij was heel rustige man, hij was echt rustig, haha. Die tijd was hij zeker 55 jaar. Hij deed vrijwilligerswerk, maar hij was dokter in het normale dagelijks leven. Was ook van één van die instanties, volgens mij. Hij kwam ook één keer per week of zo kwam hij altijd bij me thuis. Gewoon met me praten, of leuke dingen doen. Hij was heel

slim, die jongen was slim. Ja was echt, ja, was een aardige man. Eén keer per week altijd leuke dingen, veel praten, boeken lezen. Bioscoop, schaatsen. Vaak uit eten. Met zijn tweeën. Ja. Gewoon samen boeken lezen, ging hij weg, ging ik zelf boeken lezen. What the fuck, man, ik sta een boek te lezen! Ja, hij was gewoon aardig. En hij zei gewoon de waarheid. Gewoon: het is zo en zo, je moet dit en dat doen, of je moet stoppen met zeuren. Ja, of gewoon eerlijk, maar op een lieve manier. Hij was echt aardig. Hij was echt goed. Dat duurde maar één jaar. Het was gewoon één jaar, daarna ging hij naar iemand anders toe. Toen was het weer even rustig, wel. Eventjes.

Vechtpartij met buurman

Het volgende delict? Ja, geen idee. Ja, wat was de eerste, wat was de tweede, wat was de derde, de volgorde. Dertien. Nee, veertien denk ik. Of die vechtpartij met mijn buurman. Hij spoorde gewoon niet. Soms dan kwam die op de trap, dan begon die gelijk te schreeuwen. Ja, die spoorde voor geen meter. Toen begon hij mij te duwen. Ja, hij is gek. Ga je mij aanraken vriend, wie ben jij? En dan had hij een pak aan en zo'n koffer bij. Ik heb hem van de trap geduwd. Midden op een trap van acht treden of zo. Hij belt gelijk politie, klootzak. Direct. Ah, politie. Schelden, pijn, pijn... Hij bleef gewoon op de grond zitten. Hé fuck you man, sta gewoon op joh, gewoon echt overdreven deed die. Toen was de politie gekomen, die hadden me meegenomen. Maar uiteindelijk heb ik er geen straf voor gehad of zo. Hij heeft geen aangifte gedaan. En ze hadden al meerdere klachten gehad weet je van andere burens.

Meer vechtpartijen: geen veroordeling

Een paar maanden later weer. Een buurjongen. Onwijze vechtpartijen. En ik was niet eens begonnen, maar hij vloog wel hard met zijn hoofd tegen de muur. Hij was gewoon helemaal open geschraapt. Ja, was ook niet de bedoeling. Ja, mijn maag ging er wel een beetje van draaien. We waren met zijn tweeën, gewoon met zijn tweeën. Ik kende hem, alles, ik weet niet meer hoe we ruzie kregen. Ja, hij heeft wel aangifte gedaan. Dat kwam wel voor de rechter. Maar ik ben toen vrijgesproken. Ja, ja. Ze zeiden van: “Het is van twee kanten gekomen”, en we zijn ook vrienden/burens. Ik zeg: “Dat is gewoon, echt gewoon per ongeluk gegaan. Ik struikelde gewoon over mijn voeten heen.” Dat was ook zo. Het is niet dat ik met opzet zijn gezicht wou verpesten of zo. Toen vroegen ze die buurjongen zoiets van “Wat denk jij? Heeft die dat opzettelijk gedaan?” Dan zei die: “Nee, eigenlijk denk ik niet dat die het opzettelijk heeft gedaan. Het kan ook per ongeluk zijn gebeurd.” Dan zeiden ze van: “Als je het onderling op zou kunnen lossen, dat is beter.”

Naschoolse dagopvang

Op school ging het in de eerste klas ook helemaal mis. Gewoon, schelden. Alles ging mis. Politieaanraking, thuis problemen, school problemen. Toen wilden ze me van school afsturen. Wilden ze mij uit huis plaatsen. Maar ja, gelukkig hebben ze het thuis nog tegengehouden, met mijn moeder en zo, weet je. Broer, ooms. Johan had ook een hele brief opgesteld. En toen zeiden ze: weet je wat, dan moest ik naar de naschoolse opvang. En dan moest je daar een jaar zitten, dan moest je je best doen, had je daar een soort rood of gele kaart. Verrot man. Jullie tellen zo

oneerlijk daar... Gewoon dan kom je binnen, je moet daar zitten, je mag daar niet zitten, je moet je vinger opsteken. Echt streng. Het was super irritant. What the fuck, man. Jij met vinger opsteken. "Tegen mij moet je u zeggen", what the fuck, man. Wie ben jij? Maar ja. Dat was een gele kaart. Ik heb die gele kaart heel snel gekregen, maar nog een was een rode kaart. Was ik weg. Dus ja, dan moet je je wel aanpassen. Dat was vijf dagen. Anderhalf jaar. Als ik half twee vrij was, dan moet ik nog een half uur reizen. Tot half acht. Ik bleef ook eten, dat moet. Op het begin ging het wel goed. Op een gegeven moment werd ik ook gewoon van: stuur me maar lekker weg. Ik kon niet rustig blijven. Het was moeilijk voor me. Hele tijd vinger opsteken, het was saai, je deed echt niks. Maar uiteindelijk heeft het me wel rustig gemaakt. Je hebt geen keus, je moet doen wat ze willen.

"Tik los in je hoofd"

Toen ging het eventjes goed. Op mijn vijftiende brak de hel weer los. De naschoolse was gestopt, ja. Gewoon, klaar. Een certificaat. Maar ja, als je vijftien, zestien bent, en die tik gaat los in je hoofd, dan ga je andere dingen doen, toch? Zoals wat wiet, hè. Toen begon gewoon buiten op straat vechten, op school weer. Toen maakte het mij niet meer uit. School zei er wel wat van, maar het is echt niet dat je mij kan wegsturen. Waar gaan ze me naartoe sturen? Ik zeg ook: "Waar ga je me naartoe sturen?" Dus begrijp je wat ik bedoel? Dus ja, dan zeggen ze van: "Ja, oké, was de laatste keer, hè?" Ja, en op een gegeven moment wist ik het gewoon: zij gaan schorsen voor drie dagen. Of twee dagen. Maar ja, ik weet, als het tienduizend keer is gezegd...

Vechten

Ja, ik heb mensen wel pijn gedaan met vechten. Ook een keer, op school, had ik een verkeerde klap gegeven. Ik zeg: "Laat mij, laat mij, laat mij, ik wil niet vechten." Toen gaf ik hem één fatale klap, viel hij vol op zijn hoofd tegen de grond, bewusteloos, ziekenhuis, 3 weken ofzo gelegen. Ja, hij bleef maar doorgaan man. Ja ja ja, maar ik wist het gewoon, ik ga je een klap geven, ik ga je echt afmaken. Als ik je pak laat ik het je ook zien, begrijp je. In mijn eentje; anderen meenemen dat doen alleen pussies, haha. Ja, veel mensen doen dat wel, ik doe dat nooit man, ik heb nog nooit met een groep ofzo... Ja, als ze in de buurt zijn, ja, toevallig of iets. Ik heb weleens een mes gebruikt, nah, jawel, maar nooit echt iemand mee geraakt. Ik ben wel een keer geraakt. Ja, vriend van mij heeft hem eruit getrokken. Ik was ook een keer bijna doodgegaan, zelf. Ik had ruzie met iemand, hij gaf mij een klap, ging achter glas staan, van dat glas met ijzeren randjes erin, ijzeren vierkantjes in. Hij ging me een klap geven en daarachter staan. Ik sloeg, bam, doorheen, nou ik was bijna doodgebloed man, er was echt zo'n ader gelijk, ging zo pssht. Spuitte zo eruit. Ja man, gelukkig heb ik het overleefd.

Inbraken

Ja, ik heb ook wel een paar dingen gedaan. Gewoon, inbraken. Ja, ja... Nog meer, ja. Ik wil niet zoveel andere dingen zeggen, weet je. Maar ik deed altijd inbraak voor wraak bij mensen hè. Als ik ruzie met mensen had of iets, vieze dingen, familieruzie ofzo. Had ik gewoon schijt aan. Op zich één keer, twee keer omdat ik wist dat er iets te halen was. Gewoon met z'n tweeën, maar alleen is beter. Beter

als je gepakt wordt, haha. Samen maakten we een plan, gewoon uit verveling. Gewoon bij mensen die ik niet mag een beetje, schijt aan heb, zeg: “Ja, hij heeft vorige week dikke auto gekocht”, “Hij heeft veel geld hè?”, “Ja, ik denk het ook man”, “Ja fuck hem, ik mag hem toch niet man.” Niet echt mensen die ik persoonlijk kende. Ja, gewoon vaag, en ik moet hem niet, ik mag hem niet. Niet wraak hè maar, diegene heeft dan gewoon pech gehad. Ik heb ook geen medelijden met mensen. Fuck iedereen. Hebben die andere tenminste ook weleens pech, haha.

Reactie moeder op gestolen geld

Ik kwam met zwart geld thuis. Op een gegeven moment wist mijn moeder het, maar ja: ze deed niks hè, ze pakte geen één euro van me aan. Ze is best wel streng, wil geen zwart geld, geen boodschappen doen ermee. Nee, is haram toch bij ons, zwart geld. Of dan had ze geld in mijn jas getroffen, zei ze: “Naar buiten, deur uit”, “Ah mama, das niet van mij maar een vriend...” Ze zegt van: “Als ik weet dat jij dingen met je geld doet en ik zeg niks, dan ben ik net zo strafbaar als jou, dus ik moet er wat van zeggen.”

Traumatische ervaring

Het ergste vond ik zelf een keer met een kluis. Daar waren we mee weggekomen, maar toen is die eigenaar gekomen. Hij zag ons zo met z'n tweeën en wou ons pakken. Maar op een gegeven moment liep het echt, echt uit de hand, weet je. Ja, die andere jongen is gaan rennen. Ja man, ik weet niet, maar op een gegeven was ik op de grond gekomen, maar ik weet niet wat ik had man. Ja man, ik bleef maar doorgaan, het beeld zit nog steeds in mijn hoofd. Ja, bloed... Ja wat ik zeg: alsof het zijn fout was, terwijl wij fout waren, het was alsof ze mij wat hadden aangedaan. Ik weet niet wat ik in me had, toen was ik niet bang. Later wel, what the fuck man. Is gewoon adrenaline toch? Hij kwam steeds dichterbij en toen dacht ik van: hey, ik heb mijn astma, als ik ga rennen en ik word moe en hij pakt me dan op, dan ben ik ook kansloos. Begrijp je. Dan ben je klaar, dan is het gelijk afgelopen. Die man was ook groot man, iets groter dan mij, maar dat is die adrenaline kick. Zo mag iemand 16 meter zijn, als je adrenaline komt is het afgelopen. Het is over ja, alles of niets, alsof je in de oorlog zit. Achteraf vind ik het wel kut, man. Ik heb van niks spijt hoor, wat moet gebeuren moet gebeuren, maar dat... Pff ik zat er echt mee, man. Ja ja ja, ik weet niet, man. Ja, het is zielig, weet je. Ik heb nog last van die beelden, in mijn hoofd.

Werk

De mooiste tijd was denk ik 18 jaar ofzo. Ja, vlak voor mijn 18de verjaardag ben ik vrijgelaten. Toen ging het wel een tijdje goed, thuis ging het ook een beetje goed, geen problemen met politie, effetjes. Gewoon lekker, ook werken een beetje, helemaal lekker. Achttien was klaar met school. Certificaatje. Ja, beter dan niks, maar kijk: met certificaat werk gaan zoeken, zie je het al voor je? Maar ja ik weet niet man, het ging gewoon even goed man. Een half jaar. Ja, gewoon rust. Ik ging werken. In de bouw. Slopen. Zwaar werk. Maar ik ben daar weggegaan. Ik moest de muren naar beneden halen. Ik was aan het werk, er komt een man naar boven en die zegt: “Hé, we zijn beneden aan het werk, dus jij moet even wachten.” Komt

een andere man naar me toe, een projectleider of zo, hij neemt me mee naar buiten, zegt hij van: "Ja, omdat er geen werk is moet je gaan graven. Ik zeg: "Graven?" Hij zegt: "Ja, twee meter, anderhalve meter diep, en twee meter", of zo. Ik kijk hem zo aan, en ik zeg: "Ja, dat ga ik niet doen." Het was nog warm, hè? Ik zeg: "Ik ben niet hier ingehuurd door mijn uitzendbureau voor dit." Hij zegt: "Ja, dat moet je toch doen." Toen ben ik gewoon weggegaan. Ik ben gewoon terug naar uitzendbureau gegaan, het uitgelegd. Ja sowieso, waarom moet ik gaan scheppen? What the fuck, man? Ik ga niet scheppen, al krijg ik hier honderd euro per uur. En toen, ja, toen had ik geen werk meer. Dan denk je van nou, ik ben nog geen veertig, even pauze maken... Dat is tot nu.

Op straat

Ja, toen brak de hel ook los. Flinke problemen thuis. Gewoon, veel. In aanraking met de politie, invallen thuis heel de dag, in de ochtend. Ja, mijn moeder was er op een gegeven moment helemaal klaar mee, ze zegt: "Nou, donder maar lekker op, je bent oud genoeg. Als je niet wil luisteren..." En toen was ik uit huis gegaan. Ja, het begin was moeilijk man. Ik ging bij vrienden. Ook wel eens op straat, niet geslapen, doorgehaald. Kon niet slapen. En daarna had ik helemaal schijt aan alles. Geen contact met mijn familie thuis. Nee, ik wilde het zelf niet meer, man. Fuck it. Sorry, maar dat is klaar. Ja toch? Ook heb ik wel vastgezeten. Maar dat maakte niet voor mij uit, of je nou gepakt werd of niet gepakt werd, nee. Nou ja, als je toch niemand meer heb.

Doortastende hulpverleners

Dat was bijna een jaartje. Toen was ik een oude kennis tegengekomen. Ook op straat. Nou die kwam ik toevallig tegen: "Waar the fuck ben je nou mee bezig gek, blablabla." Ja, hij was boos. Ja zegt die: "Ik hoorde allemaal verhalen op straat over dat het niet goed met je gaat. Als het zo doorgaat joh..." Ik leef zo gewoon verder, ik heb schijt aan iedereen joh. En dan komt hij nog een keer praten. Ik zeg: "Fuck you, wie ben jij nou man dat je met mij gaat praten." Ik ben niet bang voor hem. Op een gegeven moment wou ik niet eens. Dan dacht ik ook van: als ik het ga doen, dan doe ik het zelf, weet je wel. Ik weet niet, maar ik ben gewoon, in mijn volk gaat het gewoon zo weet je wel. Als iemand wat voor je doet of zo, dat je gewoon bij iemand gaat werken of zo, bij familie, je werkt gewoon hard voor je geld en uiteindelijk is het: als ik er niet was had je geen geld. Dan denk ik ook van: fuck you. Maar hij bleef achter me aankomen hè. Dit en dat, blablabla, blablabla. En toen ja, toen zat ik vast de laatste weken en dacht ik: als ik vrijkom wil ik wel. Toen heb ik hem gebeld. Toen ben ik vrijgekomen. Nou, hij stond niet buiten. Was het maar zo'n film. Met een knuffel, sigaret. "Alles komt goed." "Kom maar naar mij." Nee, nee. Ik heb hem gebeld. En toen had ik eerst een afspraak met de mensen en toen had ik vervolgggesprak en toen was ik weer aangehouden. Toen kreeg ik nog een laatste kans. Want er zijn genoeg jongeren die dit wel willen. Toen kreeg ik een begeleidster, Eva. Het is wel echt een goede vrouw. Ja, ze heeft echt veel voor me gedaan. Ze meende het ook gewoon, ze wou ook echt helpen. Het was niet van: "Ja, ik kom morgen even." En toen hebben ze informatie uit al mijn oude dossiers opgevraagd. Van al die waar ik heb gezeten vroeger. Ze hebben gewoon die hele verhaal opgevraagd. Dat was wel lekker.

Gevangenis

Ik heb niet echt vaak vastgezeten. Langste keer is misschien 62 dagen ofzo. Dat was voor een van die inbraken. Sommige mensen moeten echt lang vast zitten. Het is ook rustig weet je. Ik heb geen spijt man, gewoon fuck it: ik heb niet geluisterd, ik heb de straf gekregen. Je moet niet buiten stoer doen, maar binnen ga je huilen. Dan kom ik ze binnen tegen en dan zijn ze aan het huilen: “Ik kan hier niet tegen, ik wil dood.” Ja, dan moet je dat niet doen toch? Binnen is het goed hoor. Als ik vast kom heb ik ook veel rust, veel mensen zijn rustig geworden in de gevangenis. Ja, gewoon boeken lezen, trainen, gewoon goed nadenken, de imam komt elke vrijdag. Gaan bepaalde godsdiensten, ga je bidden beetje, rust. Maar ja, als je drie jaar gaat zitten... Het is ook duur hè, vastzitten. Kost geld man. Om binnen te leven, om boodschappen te doen. Sigaretten, chips, drinken, eten, is makkelijk 60, 70 euro per week. En als je geen geld hebt dan kan je ook niet bellen naar je ouders.

Leren

De laatste keer had ik het wel dat ik niet meer terug wilde, toen was ik er klaar mee. Eerst toen ik gewoon vastzat had ik gewoon schijt, op bed zitten, niet serieus zijn, met jongens spelen. De laatste keer dacht ik wel van: hey, ik moet wel rustig worden. Ik was er echt klaar mee. Ik weet niet hoe dat komt man, gewoon geen zin meer. Als het lukt, lukt het, en als het niet lukt dan heb ik het tenminste geprobeerd. Nee man, gevangenisstraf is goed, want als je wilt afleren ofzo... Uiteindelijk ga je zo'n gevangenisstraf toch voelen. Je moet het ook voelen, begrijp je, mensen zeggen vaak: gevangenis is slecht voor mensen, het maakt me slecht. Maar je moet niet met die mensen bemoeien toch. Als ik naar de jongeren toe ging, ging praten, dan krijg je: “Hey, wat heb jij gedaan, hey, hey, ik kom binnenkort vrij, geef me je nummer”, weet je. Ik ga altijd met oudere mensen praten. 60, 65, gewoon met ze praten, hun levensverhaal horen. Begrijp je? Als je wat hebt gedaan, je moet gewoon je straf zitten. Mensen roepen gevangenis is slecht, maakt mensen slecht: nee man. Nee, is goed, is goed voor hun. Ja, haha! Hey, hoe wil je het dan afleren?

Voornemens

Ik ben nu 22, bijna 23. Ik woon hier nu een jaar. Nou het gaat wel normaal. Ja. Ik leef hè. Ik ben ook nog jong. Ik hoop dat het goed blijft gaan. Ik zeg altijd: “Goed, niet goed, ook goed.” Wat moet gebeuren, moet gebeuren. Die delicten zijn lang geleden, dat doe ik echt allemaal niet meer. Ik heb echt spijt van die dingen man. Als ik er nu echt op terug kijk, dan denk ik echt: wat een mongool was ik. Niet eens spijt voor die mensen, gewoon spijt voor onszelf man. Ik schaam me gewoon, mongolen dingen. Ja tuurlijk man, het was ook echt veel zwart geld, maar het gaat toch snel op. Je hecht er geen waarde aan, als je er niet voor hebt gezweet. Nu doe ik niks meer. Gewoon, nu wordt het tijd. Kijk, ik heb gewoon tegen mezelf gezegd van “nee, weet je, nu stoppen met alles.” Zelfs mijn eigen familie gelooft niet dat ik rustig ben geworden man. Niemand. Iedereen zegt “Kan niet”, of van “Hey, doe jij niets meer? Nee man, ga spelen man, je houdt me voor de gek.” Ik ben niet iemand die gaat zeggen: “Nee, er gaat nooit meer wat gebeuren of ik ga nooit meer wat doen.” Je weet nooit wat op je af kan komen. Maar ik probeer wel

mijn best te doen. Gewoon maar je best doen weet je, maar ja. Ik zeg altijd, praat niet te groot weet je, haha. En als er dan wat gebeurt, dan komt het niet zo hard aan. Anders moet je iedere keer zeggen: "Ja, de volgende keer..." Noodgedwongen kan ik misschien nog iets stelen. Normaal als er wat gebeurt, ruzie of familieproblemen, iemand slaat mijn zus, of iemand raakt mijn moeder aan. Kijk dan zeg ik wel van... dan is het gewoon klaar, dan is het afgelopen. Het is gewoon beter dat ik gewoon naar school ga. Ik weet niet wat zou me tegen kunnen houden als ik in de verleiding kom... Uh, ik weet niet, met iemand praten ofzo, met iemand erover hebben? Vrienden, moeder, zus, ja nou ja, dat is ook bullshit... Dat is moeilijk, dat is moeilijk, dat is een moeilijke vraag. Als je het kwijt raakt moet je weer helemaal opnieuw beginnen, ben je weer vijf jaar weer verder.

Leren

Ik heb geleerd door straf, gevangenis, mezelf, goed tegen mezelf praten. Knoppen omdraaien bestaat niet. Mensen zeggen knop omdraaien: er bestaat geen knop. Nee, dat is gewoon bullshit, je moet er gewoon naartoe werken, begrijp je. Mensen zeggen: "nu ga ik m'n knop omdraaien en nou ben ik...", daar geloof ik niet in. Het moet vanzelf komen. Niemand gaat je met goede gesprekken helpen, dat ligt allemaal aan jezelf, gewoon nadenken. Gewoon een beetje zelf praten, gewoon zeggen van: "Weet je ik ga het proberen", zo ben ik eruit gekomen. Misschien praten met mensen waar je iets aan hebt, begrijp je, die antwoorden kunnen geven, of ervaring. Je kan wel met iemand gaan praten die nooit wat heeft meegemaakt, eerste wat hij gaat zeggen is: "Komt gewoon goed, man, gewoon gaan werken." Ik zoek iemand die hetzelfde heeft meegemaakt, die kan je uitleggen hoe het is: "Je gaat er zoveel maanden pijn van krijgen, je gaat niet kunnen slapen." Je hoeft niet hetzelfde meegemaakt te hebben, maar je moet wel ervaring hebben. Of begeleiders die zichzelf in de verhalen van die jongeren gaan verdiepen, begrijp je. Maar ja, als je een gesprek hebt en ze doen alsof ze je begrijpen, dat is allemaal bullshit man, geen een jongere gelooft daarin, geloof me. Ze kijken allemaal naar de begeleiders en lachen "ja".

Toekomst

Ik heb dinsdag open dag voor de timmermanopleiding. Daarvoor moet ik wel eerst een toets doen. Ja, ik kom wel vooruit, hoop ik. Ik heb het al gedaan: ik heb die hele wooncontainers, studentenwoningen maar in die containers, gebouwd hè, twee jaar stage. Ja ja ja, ik vond het gewoon leuk man. Ik ben druk, ik kan niet tegen die dingen op kantoor zitten, met mensen praten. Ik wil later mijn eigen huis man. Werk. Ja, gewoon handwerk, maakt niet uit man, gewoon werk, al is het geen timmerman, misschien in de fabriek. Ik wil geen 500 euro verdienen, maar gewoon normaal, huur betalen, kunnen uitgaan, roken, is genoeg. Een gezin komt later wel. Kinderen - maakt niet uit. Een vrouw hoeft niet eens, gewoon een vriendin. Ja, uiteindelijk wil ik wel trouwen, denk ik, misschien. Als het komt, komt het.

Geluk

Ik wil gewoon lekker dingen doen. Gewoon als je wakker wordt, gewoon mijn eigen ding kunnen doen, gewoon dingen waar ik zin in heb. Wakker worden, buiten wat

koffiedrinken. Gewoon. Kleine dingetjes. Ja, vroeger ja, waren het meer grote dingen, toen we de stad in gingen, kleren kopen, uitgaan, feesten. Maar nu gewoon de kleine dingen. Gewoon, dat ik gewoon kan doen wat ik wil. Ja, kleine dingen kosten ook geld, tuurlijk man, pah pah pah overal, geld is zo weg man. Nu doe ik die dingen ook maar als ik ga werken vijf dagen per week dan ga ik op zaterdag die leuke dingen doen. Ik ben gelukkig als het gewoon goed gaat, geen stress. Dat je normaal wakker wordt, geen vieze afspraken hebt, met justitie of je advocaat, geen problemen thuis, of dingen, die vieze gevoel dat je denkt van: hey, wat ik laatst heb gedaan... Bang dat je gepakt wordt, zo'n vies gevoel weet je. Dat gaat door je maag, gaat je ook gek maken, je gaat denken, slecht slapen. Je gaat niet meer in dezelfde buurtje komen. Dat wil ik gewoon niet meer. Ik voel me wel gelukkig, niet gelukkig gelukkig, ik voel me gewoon goed. Ik hoop dat het hier goed blijft gaan. Ik heb alleen stress soms, hoofdpijn. Afspraken, geen zin, te veel praten, eerst doen, bewijs me maar eerst wat ik voor je waard ben als iemand, weet je.

Hulpverleners

Eigenlijk haat ik hulpverleners. Tuurlijk, die jongens komen een dag naar je huis en dan denken ze dat je ze met open armen gaat ontvangen. Je gaat toch met tegenzin naar ze toe. Het kan misschien wel goed voor een jongen zijn, maar iedereen gaat met tegenzin. Johan was anders, hij was gewoon eerlijk, hij was niet nep. Soms heb je gewoon leuke mensen die geïnteresseerd in je zijn. De ene begrijpt je gewoon en de andere gewoon niet. De ene neemt initiatief om je te leren te kennen. En de andere ja, wat moet ik zeggen, die werkt gewoon via het boek: “Ja, het moet zo en het moet zo en zo.” Sommige mensen lijken wel een automaat ja. En dan vragen ze je urenlang: “Wat vind je leuk om te doen?”, dan ga je urenlang praten en dan is het van: “Ja, maar dat zit niet in ons boekje”, weet je. Of dan heb je een gesprek, en je vindt iets niet leuk, je wordt boos, je loopt weg, begrijp je? En mensen die via het boek werken, die hebben gewoon schijt. Die bellen op: “Nee, je moet toch morgen weer komen, je moet het toch doen.” Mensen die het begrijpen laten je gewoon een of twee dagen met rust, en die beginnen er zelf niet over, die laten het rusten. Kom je naar beneden, ze vraagt niet eens: “Hey, waarom ben je boos weggelopen?”, ze wacht tot je rustig bent geworden en daarna pas. Ik woon hier, het niet alsof ik morgen wegga ofzo. Je moet kunnen afkoelen. Tuurlijk man, elke jongen heeft dat wel nodig. Je hebt sommigen die echt jongeren willen helpen, je hebt sommigen die willen echt helemaal niks. Misschien hebben ze er gewoon geen zin dit. “Ja, het is 5 uur, ik ben klaar”, of “Ik zie je over een kwartier”: what the fuck! Ik ben 20 minuten binnen, ik wil ook weg. Maar ik denk dat je het overal hebt, je hebt sommigen die echt betrokken zijn, geïnteresseerd, niet nep zijn en anderen die gewoon... die nep zijn, die doen wel alsof ze geïnteresseerd in je zijn, maar het komt niet geloofwaardig over. Kijkt hij mij echt aan, denk je dat ik het niet door heb ofzo? Maar ja als je dan de juiste tegenkomt...

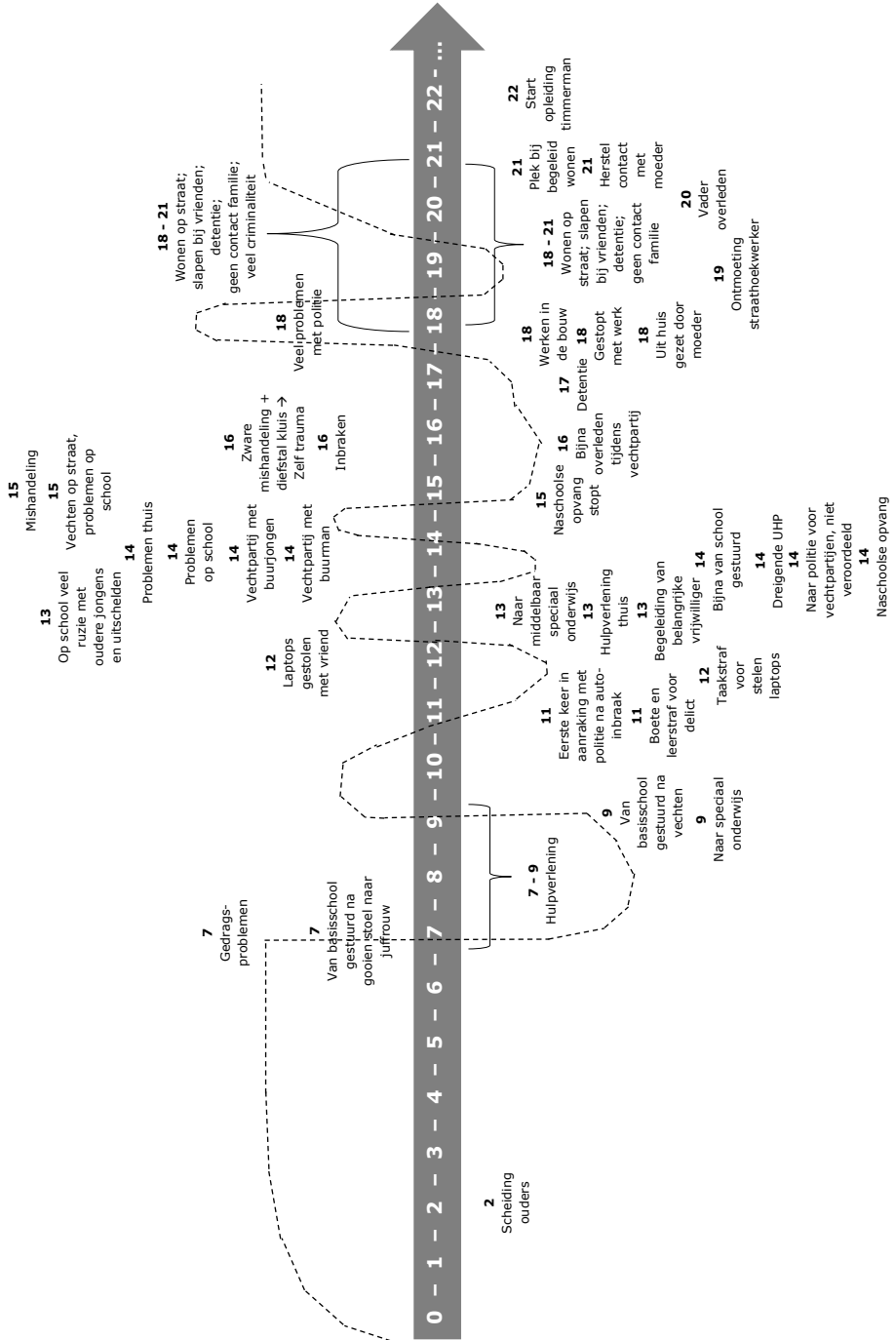
Goede begeleiding

Praat gewoon, moet je de tijd geven, initiatief nemen, gewoon praten. Sommige begeleiders willen tien minuten dat ze je hele leven kennen. “Wat heb je gedaan?”

Vastgezet? Hoe lang, waar? Ok!" [klapt in handen], dan doen ze alsof ze je kennen. "Ja ja, ik ken Piet en we hebben een goede band opgebouwd." Doe het gewoon rustig aan, je hebt genoeg tijd om een band op te bouwen met die jongeren. Een jaar opbouwen, mensen willen dat niet, ze willen snel, gewoon snel, ze willen je leren kennen, sommige, sommige begeleiders willen zoveel mogelijk snel uithalen. What the fuck, ik ben hier een jaar man. Ja, rustig aan man, rustig aan, gewoon opbouwen. En niet meteen bij het eerste gesprek buh buh buh, honderdduizend vragen stellen, en het tweede gesprek ga je doen en derde, en het vierde gesprek: waar moeten we het dan nog over hebben? Begrijp je? Ja, en de begeleider moet dingen oppakken toch, voor de jongeren hier. Ja, doe moeite voor mij, ik wil gewoon zien dat je dingen voor me oppakt, dat je dingen voor me belt, dat je dingen voor me regelt. Je weet toch, als je dan samen gaat praten, dan zijn die gesprekken makkelijker. Als je dit soort werk kiest, moet je gewoon dat soort dingen doen. Je wordt begeleider van jongeren, iedereen kom hier uit stress, gevangnissen, niemand gaat je hier gelijk vertrouwen, begrijp je? Je moet het gewoon opbouwen en je best doen, snap je wat ik bedoel? Ga anders ander werk zoeken, ga op de markt staan ofzo, zoek wat bij je past. En als het niet bij je past, past het niet.

Geen Marokkaanse man

Ik heb als begeleider liever een vrouw. Ik heb gewoon meer respect voor vrouwen. Bij een vrouw ben ik rustiger. Ja, ik ga niet tegen een vrouw schreeuwen, ik heb nooit naar een vrouw geschreeuwd. Daarvoor heb ik te veel respect voor mijn moeder. Geen Marokkaanse man. Dat moet je juist niet doen man, geen cultuur bij elkaar zetten. Kijk als het toevallig komt ok, maar niet van Turks Turks, Marokkaan Marokkaan, Nederland Nederland. Nee nee, ik ken genoeg jongeren die bij Marokkanen zitten, ik heb het ook een keer gehad, nee man. Gewoon, gaat gewoon niet, ik weet niet hoe het komt. Het geeft altijd problemen. Ze hebben geen vertrouwen in elkaar, ik weet het niet. Nee, bullshit man, waarom moet hij mij begrijpen man? Dat heeft niets te maken met cultuur. Het gaat gewoon om de persoon: als die jou goed begeleidt, begeleidt hij jou goed.

“Ergens zit toch iets in je hoofd niet goed waardoor je gaat gebruiken”

Davey, 18 jaar

Weinig positieve herinneringen

Ik moest van mezelf al jong volwassen zijn, snap je. Het begon zeg maar zo: ik begon weg te lopen, toen ik jonger was, op m'n vierde, derde jaar. Ik mocht dat ook van papa. Als ik zei: “Ik ga naar buiten”, dan mocht ik naar buiten. De beste momenten? Voor mijn gevoel heb ik nog niet echt wat meegemaakt. Er zijn wel goede tijden geweest, maar niet echt van dat ik denk van, waar ik... De Efteling, Slagharen: daar ben ik vroeger, toen ik klein was, geweest en daar heb ik nog goede herinneringen aan. Maar voor de rest zijn er nog niet echt dingen geweest, waarvan ik denk: ja.

Ontwikkeling

Ik ben naar de basisschool gegaan. Ben daar lang blijven zitten. Van m'n derde tot m'n zesde heb ik in dezelfde klas gezeten, ben ik blijven zitten. Vond ik echt heel irritant. Na het tweede jaar dacht ik: oké, leuk, ik zit nog bij dezelfde juffrouw. Ik dacht wel na enzo, ik zei alles hardop. Ik praatte ook met m'n hoogbegaafde buurmeisje. Maar ik praatte als iemand die hoogbegaafd was. Ik heb een tijdje best wel een hoog IQ gehad. Alleen de leerboeken, het leren in boeken ging niet goed. Dat is ondertussen wel veranderd, maar nu loopt het gewoon gelijkmatig, nu ben ik niet goed in leren. M'n IQ valt net boven het gemiddelde.

Medicijngebruik

Voor mijn zesde ging het wel goed eigenlijk. Rond m'n vierde begon het te ontwikkelen. Toen begonnen papa en mama ook heel veel ruzie te krijgen. M'n vader heeft verschillende vrouwen gehad, die is vreemdge-gaan in de tijd van m'n moeder. Ik heb ook heel veel broertjes en zusjes die ik niet ken, maar waar ik wel vanaf weet. Mijn vader heeft later gezegd misschien wel 20. Eén heb ik ook wel een keer gezien. Hij nam me een keer mee naar iemand en die jongen die leek heel veel op mij. Maar ik had dat niet door ik was jong, ik zag dat niet. Op een gegeven moment kreeg ik wel mee dat die moeder boos op m'n vader werd. Die vrouw die zei: “Hij lijkt heel veel op mijn zoontje”, tegen mijn vader. Toen zei m'n vader: “Nee, nee dat beeld je je in.” En toen, toen zei ik “papa” en toen werd zij heel kwaad op m'n vader. 't Was m'n halfbroertje. M'n moeder heeft later een gesprek met die vrouw gehad. Dat heeft toen twee jaar geduurd en toen zijn ze uit elkaar gegaan. Die twee jaar begon ik al paracetamol en die diclofenac te pikken van m'n vader en zo, zulke medicijnen. Toen ik jonger was kreeg ik ook al medicijnen maar ik dacht dat het gewoon pijnstillers waren en toen ging ik het zelf gewoon stiekem pakken. Mijn vader gaf me vroeger gewoon pillen om mij in slaap te krijgen. Hij gaf mij ook bier in mijn flesje vanaf baby zijnde al.

Vader, moeder en huiselijk geweld

M'n moeder heeft altijd heel dichtbij me geweest. Iedereen noemde mij mama's kindje, maar het was meer, het mama op het kindje, zeg maar. Mijn moeder zat altijd op mijn lip, man. En mijn vader tot mijn vijfde jaar ook wel. Alleen die was meer baas aan het spelen, slaan en schoppen. Die kon zijn handen niet thuis houden. Mijn moeder, die heeft die een hele tijd verwaarloosd, die heeft die op bed neergelegd en ondervoed een hele lange tijd. Kan ik me gewoon nog herinneren, terwijl dat ik toen vier, vijf jaar oud was. Als je vier, vijf jaar oud bent, dan moet je toch niet tegen je moeder zeggen van: “Ma, ik ga stiekem wel beneden eten voor je pakken en we zeggen niks tegen pa.” Dat kan niet. Dat soort dingen onthoud je gewoon.

Onmacht moeder

Met mijn opa en oma, die kwamen op gegeven moment, toen kwamen er nog meer ruzies. Mijn moeder stond een paar keer op het punt om weg te gaan. En toen zeiden mijn opa en oma van “Nou Miek, als je hier toch blijft, dan moet je toch wel zorgen dat je leeft. Anders gaan wij je op gegeven moment weghalen en dan, ja.” Mijn moeder die lag gewoon altijd op bed, ook als hun op visite kwamen. Dat was als het ware, dan werd mijn moeder naar beneden geroepen, min of meer. En dan zaten ze beneden op de bank, mijn moeder werd gewoon als een kind van zes gebruikt van: “Nee, je hebt straf.” Bij wijze van spreken. Zo moet je het zien. Ze was niet ziek. Gewoon ondervoed. Gewoon van: “Je moet op bed blijven liggen.” Ze werd gewoon als een kind gebruikt. Mijn moeder was bang. Ja, niet bang, maar ze voelde zich machteloos. Ze wist van: “Ik kan nu op dit moment nergens heen, ik heb niemand. Ik kan niet zomaar bij Bob weg. En de kinderen moeten toch ook nog wel leven. Ik kan niet zomaar met hun de straat opgaan, want ja, ik kan wel naar mijn ouders toegaan, maar dat kan ik niet.” Ze heeft gewoon een hele lang tijd, ze heeft ook anorexia gehad. En dat is toen, ja, dat is toen erger geworden. En toen heeft ze bijna in het ziekenhuis gelegen.

Nieuwe vrienden

En toen kregen we nieuwe vrienden en toen mocht het allemaal van mijn vader weer. Mijn vader was niet geschrokken, maar hij moest het beeld mooi houden voor die vrienden. Hij moest er voor zijn kinderen zijn. Naar de mensen aan de buitenwereld. Want anders zou... Op gegeven moment was het ook zo, het AMK die kwam en toen dreigde ook bijna een kind uit geplaatst te zijn. Toen ontmoette m'n moeder Christine. Ze wist altijd al dat ze een lesbi was. Alleen, ze wilde voor mijn broertje zorgen, voor mijn broer zorgen. Ze wilde zorgen voor mijn broertje of zusje of mijn broer.

Tweeling

Ik schijn ook van een tweeling geweest te zijn. Mijn moeder, mijn vader, ze zijn van de dijk afgereden. In een sloot. Gewoon de macht over het stuur verloren, of zo. Ik weet niet, mijn moeder zei dat mijn vader te ver onder invloed was. Die rijdt, ik weet niet, nu is die volgens mij al jaren zijn rijbewijs kwijt. Maar anders boeit hem toch niet, die man die rijdt gewoon zonder rijbewijs. Tegen mijn moeder werd verteld van dat er twee waren. Ze had eerdere opnames gehad, en daar zagen ze

gewoon twee kindjes. Mijn moeder heeft dat auto-ongeluk gehad, toen is ze daarna meteen een echo gekregen. Om te kijken of dat, of dat ze niet dood waren. En ze zeiden van, we zien maar één kindje en dat hoort niet kunnen. Mijn zusje is een soort van afgebroken, of zoiets dan. Weet ik veel hoe dat werkt, maar...

Delinquent gedrag op school

Op mijn zesde begon ik eigenlijk best wel een bandiet te worden. Toen begon het ook te escaleren. Ik heb de basisschool niet meer af kunnen maken. Ik ben toen naar het speciaal onderwijs. Maar daar deed ik vuurwerk afsteken, en zo. Onregelmatig, gewoon stiekem en zo. Maar ik werd toch altijd wel betrapt. Moest ik strafregels schrijven. Of ik had geld gestolen van de juffrouw. Al die spullen gaf ik aan m'n vader. M'n vader wist gewoon dat ik pikte op school. Hij nam dat gewoon aan, hij is ziek. Als ik met een speelgoedstation aankwam dan pakte die dat ook aan. Hij zei altijd: "Oh, heb je iets leuks voor me". Dan kreeg ik het twee jaar later voor m'n verjaardag. M'n moeder die wist dat niet. Ze heeft me weleens met ringen betrapt. Dan moest ik het de volgende dag weer mee terug nemen. Als ze me op school betrapt dan was ik altijd zwaar de pineut. Ik was ook altijd echt dé jongen van school toen. Ik zat bij allemaal licht verstandelijk geestelijk en geestelijke verstandelijk gehandicapte mensen. Later waren er toch wel mensen die normaal waren, maar ik was toch wel degene die echt... Als ik boos werd op de leraar dan kwam ik gewoon op ze aflopen en probeerde ik ze te klappen. Ik deed daar de ergste dingen. Als de meester wegliep en hij liet z'n portemonnee liggen, dan ging ik gewoon in de portemonnee zitten kijken en op z'n stoel zitten. Dan deed ik mijn benen op de tafel en ging iedereen naar me kijken. Eén keer is dat verkeerd gegaan. Toen zat ik z'n geld eruit te halen en zo voor de kinderen allemaal te showen, en zo...

Verschillende scholen

Die school heb ik niet kunnen afmaken, dus ben ik naar een andere school, de instellingsschool. Van die school ben ik weer van de hak op de tak gestuurd, want toen moest ik weer naar een nieuwe school. Toen ben ik in een andere [gesloten jeugdzorg] instelling gezet. Die had ook een school, daar zat ik op. Het was gewoon zwaar irritant. Ze dachten altijd dat ik gestopt was.

Gestolen van oma

De eerste keer dat ik iets stouts deed, echt gewoon iets stouts, dat ik gewoon besepte dat ik niet goed bezig was, was dat ik tien of twintig euro van mij oma stal. En dat ik dat in de badkamer verstopte en dat ze er op een gegeven moment achter kwam. Dus toen moest ik wel vertellen van: "Oma, ja, hier en hier ligt het", en toen heb ik flink op mijn donder gekregen. Ik denk dat ik tussen de zeven en de negen was, ongeveer. Ik hoopte eerst dat ik het geld echt kon stelen. Nu achteraf vind ik het ook zielig voor mijn oma. Toen kreeg ik op mijn flikker en toen dacht ik van: ja. Ik kreeg tikken en ik moest heel de tijd naar de muur zitten en ik moest wachten tot mijn moeder terugkwam. En ik weet nog wel: het was tien uur 's ochtends en moest wachten tot mijn moeder kwam en die kwam pas om acht uur 's avonds. Als ik omkeek, dan was het "Davey!", dan ging ze echt naar me wijzen toch, maar zo is mijn moeder ook opgevoed. Mijn moeder heeft me gelukkig niet

zo opgevoed, maar er zijn wel dingen die ze anders ja. Daarom ben ik ook thuis weggegaan.

Kort verblijf op gesloten instellingen

Tussendoor heb ik nog wel op besloten groepen gewoond, alleen ik weet niet waar dat allemaal was. Dat was soms voor twee dagen of zo man. Gewoon een hele korte tijd. Zulk soort besloten groepen heb je ook, dat je gewoon in je kamer opgesloten zit en dat je daar een wc hebt, net een gevangenis eigenlijk. Je kon niet alleen naar de tuin toe. Als je naar de tuin toe wilde, dan moest de deur open gemaakt worden. Ik ging niet laten zien waarom ik daar zat. Ze wisten het wel, maar ik deed gewoon. Ik was gewoon een stil kasplantje en ik deed net alsof alles goed met me ging en als anderen aan het vechten waren, zat ik op de bank. Ik wilde er zo snel mogelijk weg. Soms duurde het iets langer, maar het is best wel vaak gebeurd, dat ik dan de derde ochtend, nee de tweede ochtend dat ik wakker werd en dat ze zeiden: “Davey, je moet weg.” Ik heb daar mijn doel bereikt, omdat ze mij gewoon niet konden helpen. Want ik hoorde daar niet thuis, volgens hun dan. Dan kon ik volgens hun naar een leefgroep toe. In het verleden zijn er ook gewoon heel veel fouten gemaakt, want als je mij gewoon heel goed kent, dan weet je dat ik niet zomaar uit het niets sla. Dan moet er wat tijd overheen gaan. Ik ben ook gewoon in mijn verleden heel lang gepest gewoon. En dat is meestal na drie, vier maanden dan. Dan word ik wakker en dan ga ik vechten en dan ga ik slaan en schoppen als jij me echt gewoon... ja. Je moet niet fokken met mij man. Ik word pas na een lange tijd word ik fel.

Drugsgebruik

Toen ik elf was, toen begon ik aan de cocaïne en de speed. Ik ben ook gewoon opgegroeid met ouders die drugs gebruiken. M'n moeder die blowt heel veel vanwege de pijn in de schouder. En dan m'n vader, ja, dat is gewoon iemand die heel verslaafd is. Dat heb ik, ik heb dat nooit goed beseft. Tegen mij werd altijd gezegd dat wat hij deed, dat dat goed voor me was. Dat zei hij ook tegen me. Toen ik ook drugs begon te gebruiken, dacht ik ook dat het goed voor mij was. Op m'n elfde begon ik met druggebruik, dat begon op m'n slaapkamer. Ik dacht van: ik ben niet verslaafd, ik kan ermee stoppen en zo. Maar na drie weken dacht ik: nu stop ik ermee en ga ik even een tijdje normaal innemen. Mijn huid werd een beetje lelijk, die werd een beetje droog. Ik kreeg allemaal velletjes. M'n moeder, die had toen een zelfje geregeld.

Pep als zelfmedicatie

Volgens mij ben ik gaan snuiven, omdat ik zelfmoord wilde plegen. En een buurjongen van mij zei van: “Ja, zo moet je niet denken, je moet anders in het leven staan, je moet er wat van maken.” Ik zei tegen hem: “Ik voel allemaal dingen die ik niet wil voelen.” Toen zei die: “Dan moet je drugs gaan gebruiken.” Dus ik nam meteen een lijntje pep. Dat is nog iets heftiger dan speed. En ik huilde. Ik zei: “Ik ga nooit meer snuiven.” En twee dagen later stond ik weer bij hem van, weer fucked up, helemaal agressief toch. Omdat, je wordt op gegeven moment, ga je zweten door die pep, en dan word je agressief, ik weet niet precies hoe dat zit. Maar je wordt agressief als je snuift en je gaat daarna zweten. Ik werd toen

helemaal agressief, helemaal lijp. En ik wilde nog meer snuiven. Ik zei van: "Ik wil eigenlijk nog wel meer snuiven." En toen heb ik een paar dagen moeten wennen, aan het gevoel. Alleen op gegeven moment vond ik het zelfs lekker, dat branden, gewoon in mijn neus. Ik weet nog wel, ik voelde me helderder toen, ondanks dat mijn kop heen en weer ging. En op gegeven moment ga je meer gebruiken en dan werkt het meer verdovend. Maar het begin, de eerste keer als je gaat snuiven, dan merk je niet eens dat er wat met je aan de hand is.

'Vrijheid' op de instelling

Op de instelling heb ik gedragsdeskundigen gezien, heb ik pedagogen gezien, heb ik dit, dat, zus en zo gezien, dat heb ik allemaal al gehad. Alleen lijkt het net gewoon echt een gesloten inrichting waar ik niks mag, zeg maar, en dat vind ik niks. Op de eerste instelling daar begon het al een beetje van: "Je moet toch wel leren respect hebben voor oudere mensen", dus ik ben dat ook gaan proberen te doen. Het ging me redelijk, maar niet altijd te best af. Ik was wel eens brutaal ook gewoon. Maar ik was wel een jongen die het als enigste voor elkaar kreeg ook, er waren daar jongeren van 18, 17, 19, die mochten allemaal niet van dat terrein af en ik kreeg het gewoon voor elkaar als 13-jarige. Op de tweede instelling, daar gingen we met de groep boodschappen doen en begon ik dingen uit de winkel te stelen en zo. Gewoon waar de leiding bij stond, dat zagen ze niet. Daarna zat ik 's avonds samen met jongens boven en dan zaten we allemaal chips te eten en zo. Ik had zo'n hele dikke jas. Die had ik eerst een tijdje aangetrokken en op een gegeven moment ben ik dat allemaal gaan doen. Maar het begon heel klein, allemaal met kleine koekjes en zo maar het begon steeds meer te worden en zo. Op een gegeven moment had ik een brood een keer geprobeerd, alleen dat was me niet gelukt. Die had ik bij m'n kont gedaan, zo onder m'n jas, maar dat was te dik ja, dat viel op.

Winkeldiefstal

Vanaf m'n 13e is het zeg maar heel slecht gegaan. Toen ben ik een beetje dingen gaan stelen, proberen buit te maken. Ik deed gewoon op straat stelen, ook sieraden in winkels ofzo. Ik vond het een kick, niemand lukte het om in de Kruidvat iets te stelen of in de C&A ofzo. En ik, ik pakte gewoon een schaar en knipte die ringen ervan af en ik stak ze in m'n zak. Zonder het labeltje eraf te halen, ik had daar gewoon schijt aan. Het was een soort kick ook ja, maar de mensen die bij me waren, waren al buiten voordat ik buiten was. Ik bleef gewoon rustig in die winkel lopen zo, hun waren al door die winkel aan het rennen. Ik denk: ja, als ik gewoon rustig blijf lopen, ik val toch niet op. Het is wel eens gebeurd dat er een poortje echt af ging gewoon toch, want ik had ook niet goed gekeken. Ik had zo'n ring eruit getrokken, ik hoorde niks dus denk: dat ding is kapot. Ik had verkeerd gekeken, dus ik steek het in m'n zak en dat, er zat zo'n alarmmagneet sticker nog op. Ik loop voorbij het poortje en ik denk bij mezelf: ik moet rennen man. Maar ik had een late reactie en ik keek naast me en die mensen waren al naar mij toe aan het rennen. Het is me wel gelukt tussen al die mensen door te rennen zodat ik niet gepakt werd. Ik vond het echt kicken en de dag daarna dachten ze echt: "Davey zit bij de politie." En toen kwam ik aanlopen. Ik vond het allemaal zo komisch, ik vond het wel grappig allemaal. Ik kon er niet normaal over nadenken. Ik ben op een

gegeven moment ook wel dingen samen met iemand gaan doen, met voorbedachte rade. Alleen dat waren mensen, die hadden van ons gestolen, zeg maar. Dat vond ik eigenlijk maar niks, dat vond ik ook niet, niet spannend. Ik dacht alleen: ja, wat van mij is, is van mij en daar moeten ze gewoon vanaf blijven.

Beginnen met wiet

Toen ik vijftien werd, begon ik met wiet. Ik was thuis en ik kon niet slapen. Ik werd helemaal paranoia, zweetaanvallen. En mijn moeder die was weg, dus ik denk: ja, even kijken of de slaapmedicatie van mijn moeder... Maar ik vond gewoon een flinke bak met wiet gewoon. Dus ik denk van: laten we dat maar eens proberen. Toen was ik een weekendje thuis. Dus ik denk: nou dan gaan we maar eens even proberen een joint te draaien. Maar het schijnt gewoon dat mijn moeder heel die bak afwoog en zo. Dus 's ochtends, ze wist precies wat erin zat, want 's middags om vier uur werd ik wakker en toen zei ze: “Davey, heb je aan mijn wiet gezeten?” Het was niet eens “goedemorgen”. Dus ik dacht: fuck man. Eerst zei ik nee. “Ja, er is één gram weg.” Dus ik zei ook: “Is dat zo veel?”, maar dat had ik eigenlijk niet moeten zeggen. Toen zei mijn moeder: “Ja man, ik stop minimaal nul punt drie of vier erin. Jij rookt even een tientje in je eentje op plus nog wat”. Ze was boos jongen!

Vrienden door drugs

Op een instelling kwam ik een oude bekende tegen. Ik was er vijf minuten en ik was meteen al op de vuist. Van een vorige groep kende ik die. Dus ik begon te vechten en daarna heeft hij eigenlijk nooit meer zo tegen mij gedaan. Op een gegeven moment is hij zelfs normaal tegen mij gaan doen en gingen we blowen daar op het terrein en zo. Gewoon heel chill, gewoon net als vrienden. Ik moest daar zeven maanden wonen, omdat ik terugviel in mijn eigen gedrag. Ik had het eigenlijk met die jongen bijgelegd en hij zei: ik heb wiet, blowen. Nou, tegen mij moet je dat gewoon niet, met dat spul moet je niet aankomen. Daar ga ik meteen in mee, man. Dan kan ik meteen weer... Ook al heb ik daar net gevochten, dan kan ik meteen een vriendschap mee sluiten. Want ik heb op dat moment, ik kan op dat moment niks fixen, ik sta dan met lege handen toch, en zo...

Een avond met drugs op de instelling

Op een gegeven moment kwam er een jongetje van: “Ja, ik heb wat van m'n broer gekregen, dat mag jij wel eens proberen, want ik heb hem ook jouw dingen laten proberen.” Hij zei “Dit is wat anders dit, dit is een pasta, dat moet je effe op je tafel neerleggen, maar dat kan wel plakken dus moet je een bankpasje hebben of een pasje.” “Dat heb ik niet”. “Nou, je krijgt mijn bibliotheekpas.” Ik probeerde dat en je voelt echt gewoon wel het verschil. Ik dacht bij mezelf: ik ga zo meteen slapen. Dus ik lag in m'n bed en ik denk: godverdomme, ik heb zweetaanvallen man. En ik ga rechtop zitten en ik denk bij mezelf: hoe kan dat nou, ik ben ineens helemaal niet meer moe ik voel me eigenlijk best wel opgewekt. Dus ik ga mijn kamer uit, zonder er bij na te denken. Ik dacht eigenlijk al niet meer helder na, maar je hebt dat niet door, dat je niet meer helder nadenkt. Ik loop m'n kamer uit, maar er hangt daar een camera, een pieper. Het deuralarm gaat gewoon af. En ik klop bij die gozer op de deur, maar die was ook koekoek. Hij dacht van de leiding stond aan

de deur, dus ik loop bij hem de kamer binnen, hij zegt: "Shit, je bent de leiding helemaal niet." Na tien minuten stond die leiding boven. Wij stonden net onze lijntjes klaar te leggen, dus ik schiet die douche van hem in en die leiding zegt: "Is Davey hierzo?" "Nee, nee, nee, die is hier niet." Dus die leiding ging naar m'n kamer toe, en toen zei ze van: "Davey is niet op z'n kamer. Mag ik even in je kamer kijken? Zou ik even in je douche mogen kijken?" Dus ik ging achter die gordijn staan. In eerste instantie zag ze me niet maar ik moest lachen gewoon toch. Ik moest keihard lachen. En toen zei ze: "Ja, je kan ook naar beneden komen als je niet kan slapen. Je ogen glimmen een beetje, Davey. Heb je gedronken?" Ik moest gewoon keihard lachen. Hij moest lachen. Dus ik zeg: "Nee, ik ben gewoon druk joh." En toen zei ze: "Oh, oh het zal wel, want zulke momenten heb je wel eens vaker." Ik was altijd wel rustig en dan was ik ineens druk, dat had ik wel, maar niet op die manier. Ik was gewoon helemaal opgewekt, blij en ik was altijd echt gewoon een chagrijnige gast. Ik was gewoon soms zeven dagen wakker. Dan regelde ik via iemand anders antipsychotica. En dat nam ik dan in en dan kon ik slapen. Toen was het allemaal nog onschuldig.

Thuis wonen

Op een gegeven moment ben ik nog een jaar thuis gaan wonen. Dat jaar bij m'n moeder. Toen ben ik codeïne verslaafd geworden. Je weet toch wel, paracetamol met codeïne? Pampampam, stampte ik gewoon, en daar gingen zeven doosjes per dag van doorheen. Ja, ik was echt high-high jongen. Ik kan ook nu m'n neusbeen indrukken. Dat zie je ook gewoon.

Drugshandel op school

Ik heb van m'n 15e tot m'n 16e even thuis proberen te wonen, maar toen was ik met jongens bezig op school, in de drugshandel. Dat liep echt goed gewoon, heel erg. Op een gegeven moment was ik echt de hoofdpersoon. Op een gegeven moment ging iedereen drugs, wiet kopen, van die shit. Ik dacht: "Laat hun maar hun zijn. Zo van het padje af." Ik snap niet dat de leraar dat niet ziet. Ik was de degene die m'n geld bewaarde. Op een gegeven moment kon ik zulke ladingen kopen dat alles bij mij het kluisje inging. En toen zijn we na drie maanden gepakt. Ik had geluk dat school het wist van: hij heeft al eerder problemen gehad, hij heeft al bijna een strafblad. Dat wilde ik niet en werd ik vijf maanden geschorst. Ik mocht echt niet in de buurt komen van de school.

Van snuiven naar blowen

Mijn moeder maakte zich wel zorgen om de harddrugs, maar ik wilde geen hulp. En die instanties waar ik onder woonde, die zeiden van: "Als Davey bij jou is, dan moet je maar zorgen dat hij het gewoon naar zijn zin heeft. Je moet het maar proberen zo makkelijk mogelijk te houden behalve als hij verkeerde dingen doet." Net als, ik stal in die tijd ook gewoon eten, drinken, gewoon pakken drinken nam ik mee naar buiten als ik met mijn moeder was. Ik was echt gewoon niet te geloven dun. Tot ik op m'n 16de in het ziekenhuis zat met zware afkickverschijnselen van speed en dat ik een bad trip kreeg, dat ik bijna op de dood zat. Ik dacht bij mezelf van "het wordt echt vechten en een soort van strijden om het goed op rails te

krijgen.” Toen ben ik een half jaar gestopt met snuiven, maar toen begon ik te blowen.

Van blowen naar XTC

Ik weet nog wel de dag dat ik in de instelling kwam en dat ik zoveel had gebruikt, dat ik me zo lekker voelde en dat het mij gelukt was om binnen een uurtje 100 euro te maken. Door ook het dealen van wiet. Ik had een lading gehaald, dat kostte mij 5 euro alles bij elkaar en dat heb ik meteen over gecashd. En ja, ik vond dat wel grappig. Ik dacht altijd dat het normaal was, maar dit is gewoon de normaalste zaak van de wereld. Ik weet nog wel dat drie dagen later, ging ik met een maat mee naar de stad. Naar iemand, ik ben nu echt goede vrienden ook met hem geworden. Die zei tegen me: “Probeer ‘ns zo’n pil.” Toen dacht ik: zo’n pil? Waar heeft die het nou over? Dus ik kijk zo en ik zag smurven liggen. Dat zijn eigenlijk blauwe handgranaatjes, maar dan in een XTC pil. Daarna zag ik rolexjes liggen, ik zag van alles liggen. Ik had nog steeds geld dus zei: “Hoe duur zijn die dingen?” “Je mag er twee gratis hebben en daarna moet het €1,50 voor jou zijn.” Op dat moment heb ik er eentje geprobeerd. Toen was het eigenlijk zo, toen dacht ik bij mezelf: wat voel ik nou? Ik kwam ‘s avonds op de groep en toen begon het pas te werken. Want het bleef in m’n keel hangen en m’n keel was zo droog. ‘s Avonds, ik stond naast de groepsleiding, ik drink cola en ineens kijk ik de leiding aan en ik zeg: “Zo, jouw hoofd beweegt joh!” Ze dachten van: er klopt iets niet. “Davey, wat heb jij uitgespookt? Ga maar naar je kamer.” Dus ik ben naar m’n kamer toe gestuurd, ik ben ook naar m’n kamer toe gegaan. Toen luisterde ik echt wel. En toen kwamen ze later naar m’n kamer toe van: “Wat heb je uitgespookt?” “Ik heb vandaag geblowd en ik heb vandaag een XTC pilletje op.” Toen zei die: “Ja dat is te zien, je staat helemaal strak jongen, dat willen we de kinderen hier niet aan doen.” Ik werd de andere ochtend wakker en denk van: ja, ik laat toch zien ik een jongeman ben. Ik ben hier net drie dagen, dit is mijn vierde dag, dus ik wou wel laten zien dat ik het kan. Dat ik toch wel daar kan wonen en dat ik daar kan blijven.

Ziek

Ik geef het gewoon toe. Ik ben nog steeds ziek. Ik moet nog steeds hulp krijgen voor XTC. Ik vind de naam ‘verslaafd’ er niet passen. Het klinkt stom wat ik zeg, maar... ergens zit toch iets in je hoofd niet goed. Wat je ziek maakt, waardoor je gaat gebruiken. Er zijn wel mensen verslaafd, maar hoe moet ik dat zeggen. Die zien er nog tien keer zo erg uit als hoe ik eruit zag in die instelling. Ik ben drie maanden echt verslaafd, echt verslaafd geweest. Daarna dacht ik: nu gaat het gewoon te ver. Ik begon ook agressief tegen m’n vriendin te worden, maar ik raakte haar nooit aan. Mannen, ja, die kon ik weleens een tik geven. Als iemand aan mijn vriendin zit en ik kom daar achter, maakt niet uit op welke manier, ook al is het een tikje wat zij niet fijn vindt, als ze een duwtje krijgt en ze vindt het niet fijn, dan krijgt iemand anders van mij hem tien keer harder. Je blijft gewoon van m’n vrouw af, zo ben ik. Kijk, ik ben niet van vechten, ik hou niet van slaan. Ik ga mensen op woorden pakken, zo ben ik altijd. Dat vind ik leuk.

Drank en drugs

Ik kwam in die instelling wonen, ik was gaan stappen in een stad wat verderop. En daar ben ik, ik was daar vijf dagen gebleven en toen kwam ik bij een man terecht, want ik kon nergens slapen. Die man was zwaar alcoholist, ik had niet verwacht dat die zo dronken was. Maar hij had mij pure, pure drank leren drinken. Zeg maar wodka, puur. Na drie dagen begon ik gewoon met zijn fles mee te drinken. Dus samen dronken we vijf flessen leeg. Dat ging bij mij, ik was snel verslaafd. De eerste keer dat ik XTC op had, dat was ook meteen zeven pillen. We gaan allemaal een keer dood, zo denk ik. Het doet me ook niet pijn. Ik voelde me echt gewoon goed onder de drank. Ik had gewoon iets gevonden waardoor ik gewoon happy, gelukkig was, en alles bijna vergat en niet meer echt aan dacht. Ik kan gewoon alles gebruiken met een negatief gevoel wat goed laat voelen. XTC dat laat me gewoon huilen als ik me klote voel, dan ga ik janken als een baby. Ik gebruikte wiet, cocaïne, speed, alcohol. Speed was gewoon een standaard ding, af en toe cocaïne en soms een XTC-pilletje.

Inbraak

Ik was bij Martin, dat was toen m'n zwager. Ja, en ik wilde eigenlijk gewoon graag drinken toch? Toen heb ik ingebroken bij sportkantines. Mijn zwager die woonde ook in een pleeggezin. En die zei: "De vereniging waar ik voetbal, daar wordt zoveel keer per jaar weleens ingebroken." Ik sta op camerabeeld, precies met mijn muts, zo schuin. Daar had ik echt geluk mee, want die camera gaat aan en uit. En ik bewoog te snel. Dus je ziet alleen mijn muts. Ik besepte, op het moment, ging ik het meteen opzuipen en ik ging meteen drinken. Twee dagen later kwam ik echt: "Shit, wat heb ik gedaan, ik had niet in moeten breken. Zo meteen wordt ik gepakt door de skotoe en ik wil bij de politie uit de buurt blijven." Zo was ik wel toen al, dat had ik van de straat gewoon, van de scene. Ik haatte toen de politie, tot ik later Arthur leerde kennen. Ik wilde nooit met politie praten. Maar Arthur heeft me, hij praat zo, ik weet niet wat het is, maar hij praat, hij komt dan in zijn kleding gewoon. En hij praat gewoon tegen mij, dat er niks aan de hand is. Maar m'n vriendin die zei van: "Als je echt een goeie man bent, dan geef je jezelf aan." Ik weet niet of ze mij op het spoor waren gekomen. Ik werd ook emotioneel, ik had een pilletje gebruikt die dag. Ik zei tegen me leiding: "Ja, 'k heb dit en dit gedaan, daar en daar, zo laat." Zij zei: "Dan moet ik nu de politie bellen". Toen had zij geregeld met de politie dat de kinderpolitie zou komen. Ja, ik weet niet precies meer hoe dat is gegaan en wat ze heeft afgesproken. Ik was er toen op dat moment niet en toen had zij geregeld dat de politie op een bepaald moment kwam en dat ze daar ook van te voren over zouden bellen. Ik heb gedaan en gezegd wat zij wilden.

Relatieperikelen

En toen heb ik dat verhoor gehad. Drie dagen voor m'n verhoor zei me vriendin: "Je moet naar een kliniek toe gaan." Toen begon ik na te denken bij mezelf: nee man, ik skip jou gewoon man! Je zoekt het maar uit. Ik heb daarna gezegd: "Het is uit." Ik heb drie weken een andere meid gehad, daarna heb ik haar weer een kans gegeven. Toen had ik haar toch wel gemist. Ineens een heel ander gevoel toch. Helemaal gestoord was ik gewoon vond ik zelf. Ik dacht bij mezelf: eigenlijk ben ik wel gestoord gek, helemaal naar m'n ex fucking fietsen en ik zit zo meteen weer

friet voor d'r te betalen. En daar ging m'n geld weer terwijl ik drugs wilde kopen eigenlijk, maar ja. Ik dacht bij mezelf: ik moet me bewijzen, weer opnieuw. Toen heb ik het uitgemaakt met die andere meid, en ben ik weer met m'n ex gegaan. Toen zijn we verloofd geraakt.

Betrapt op de woning

Iemand van de leiding had mij betrapt. Ik was op mijn kamer en ik dealde toen ook en ik gooide mijn pakje op bed en er werd geklopt, maar zonder erbij na te denken zei ik: “Ja, kom maar binnen.” En toen zei ze: “Davey, het gaat niet zo goed met jou volgens mij.” Ik zei: “Waar heb je het over dan?” Toen zei ik: “Ik ga zo meteen wel een jointje draaien en dan ben ik wel weer weg hè, want ik heb niet zo'n zin in dat lange gepraat.” Want ze wist dat ik gewoon zo tegen haar praatte, dat accepteerde ze gewoon. Op een gegeven moment was het zo, ik kwam 's nachts niet meer terug, heb ik er een heel gesprek met haar over gehad en door haar kon ik daar blijven wonen zelfs. Ik was er al eens uitgezet. Zij heeft echt gewoon voor mij gepraat dat ik niet dakloos werd en zo. Op dat moment is het wel het beste voor je, want als zij niet smoesjes had verzonnen voor mij en allemaal dingetjes eromheen, dan had ik gewoon nu zwerver waarschijnlijk geweest. Ja, en met de collega's en zo kon ik ook goed communiceren, alleen sommige leidingen waren zo bang, waardoor sommigen de politie gingen bellen, waardoor ik weleens met politie moest praten. Bang dat ik doodging of dat ik andere cliënten in gevaar breng.

Thuis wonen

Ik wil weer thuis wonen, ik wil m'n best doen. Maar twee weken na het verhoor ben ik naar de kliniek gegaan. Ik ben naar een groep toe gegaan en toen ben ik er echt gewoon voor gegaan. Het is wel allemaal vrijwillig, maar we moesten. Als we het niet vrijwillig deden dan werden we wel verplicht en dan kon het nog via een structuur gedaan worden. Maar als ik niet vrijwillig mee had geholpen dan had ik gewoon nooit meer thuis gewoond, dan had ik haar misschien nooit meer gezien. Dat was de dreiging. Alleen daar hebben ze me niet kunnen helpen zeiden ze. Ze hebben me geen behandeling kunnen geven. Ik was te besloten, ik kon niet praten enzo, ik praatte niet, met niemand. Het was daar gewoon net een huis voor mij. 'k Vond het allemaal wel chill, ik ging krabben vissen en zo, altijd was het wel leuk. En het was, het voelde voor mij net als een tweede thuis. Ik was nooit van thuis praten en hun probeerde mij te leren praten. Op het moment dat zij dat probeerde, dan bleef ik gewoon stil. Dat is nu 9 maanden geleden. Nu gaat het steeds beter, nu snuif ik ook niet meer zo veel en zo.

Reputatie

Ik moest op een gegeven moment mijn eigen leverancier verraden bij de politie. Ja, en ik heb iemand opgenoemd die eigenlijk helemaal niet bestond en daar heb ik nog grotere problemen mee gekregen. Die gozer heb ik nog steeds niet verraden. En weet je wat het ook is, in de scene, het gebeuren van de drugshandel en zo, noemen ze mij een soort van king. Want ik ben... justitie, politie, die hebben niet de overmacht. Ik kan gewoon goed mee praten met ze. Daar kan ik het echt gewoon goed mee vinden. Maar net als justitie, die heeft al bedreigd toen in die tijd

van: je kan in de gevangenis komen, je kan dit, je kan dat. Maar in de scene, ondanks dat ik nu ga stoppen met drugs, noemen ze mij een soort, niet koning, maar een soort opvolger van iemand, die daar ooit is geweest. Ik weet niet eens hoe die heet. Want ik ben nergens bang voor als het om dat gaat.

Relatie op de groep

Op mijn achttiende ben ik teruggekomen op deze groep, omdat ik, ik had al gevoelens voor dat meisje. Een avond, zaten we op de bank, waren we al aan het praten, waren we aan het lachen. De andere dag was ik stiekem naar boven gegaan, was ik bij haar en Daisy gaan chillen, zonder erbij na te denken. Ja, het was die avond. En toen... ja toen gingen we... toen zijn we in in een zoenpartij beland. Je mag helemaal geen relaties hierzo. Ze zijn erachter gekomen en er zijn afspraken over gemaakt. We mogen samen zijn. Als anderen een relatie krijgen dan doen ze nog moeilijk.

Minderen

Sinds mijn achttiende ben ik me eigenlijk gaan verdiepen, toen ik die kliniek zat van, dit is slecht, dat is slecht, zus is slecht. Hier gaat je lichaam aan onderdoor. Maar daarvoor hield ik mijn eigen daar niet mee bezig. In de XTC-pillen heb ik mijn eigenlijk nog een hele lange tijd vergist. Toen ik uit de kliniek kwam en toen ik hier na drie dagen weg liep en drie weken weg was, ging ik iedere dag XTC slikken. Toen ik hier terugkwam, heb ik vier dagen ziek op bed gelegen. Had ook gewoon nog steeds drugs mee naar binnen gesmokkeld. M'n vriendin die zei van "ik hou daar niet zo van, Davey. Maar ik accepteer het wel van jou". Ze is op mij verliefd geworden, ik had het haar allemaal op dezelfde avond verteld, toen we aan het zoenen waren. Heb ik dat haar allemaal eerlijk verteld wat ik gebruikte. Maar de laatste tijd, heb ik nu een afspraak gemaakt. En ik wil gewoon niet meer blowen. Het liefst tot, eigenlijk niet meer. Alleen ik heb nog moeilijkheden, dus ik heb gezegd: "Vooral op mijn verjaardag weet ik zeker van, dan wil ik blowen en zuipen. Dus als ik dat dan niet ga doen, dan krijg je ruzie." Als ik tot dan niet gebruik, dan krijg ik van haar een voorgedraaide jonko. En ik krijg dan een klein flesje drank. Want eerst zouden ze me een goede fles gunnen, maar dat doen we maar niet, zei ik zelf al. En dat betaalt zij dan voor mij, als ik tot mijn verjaardag niet gebruik.

Rappen en vloggen

Ik ben al vanaf mijn tiende ongeveer aan het focussen op rappen. En dat gaat gewoon tijden, nu begint het pas een beetje goed te komen. Nu ben ik bezig met een single te maken. Ik ben nu bij een maat van mij, die heeft zijn eigen studio. Die geeft mij gewoon onbeperkt de tijd, gewoon gratis en voor niks. Ik mag ook wanneer ik tijd heb, kan ik naar hem toe komen, kan ik gewoon mijn single uitbrengen en binnenkort gaat er een cameraman bij hem aansluiten. En ja, zijn eis is gewoon dat alles voor mij gratis blijft van mijn werk. En ik ben bezig met rapsessies bij grotere labels en zo. Ja, ik houd niet van dat commerciële. Het gaat steeds beter. Ik ben ermee bezig, met een nieuwe tekst. De laatste tijd, het was eerst echt alleen maar gangster, het is nu gemixt gewoon toch. Het is nu liefde. Ik ben ook bezig met vloggen, nu. Maar alleen, ik vind het niet, niet dat ik veel kijkers

heb of zo, maar daar ben ik helemaal niet mee bezig, want, nou... het rappen is meer.

Liefde

Ik ben nu gestopt. Als ik hier uitkomt dan wil ik ook gewoon laten zien dat ik anders om kan gaan met mijn verslaving, net als nu. Ik krijg volgende week verslavingszorg, Ik wil laten zien dat ik, als ik terugval, dat ik daar ook anders mee om kan gaan. Het is wel knap dat ik daar vanaf ben. Aan de ene kant denk ik wel van, als ik de... Hoe moet ik dat zeggen, de liefde bij het persoon waar ik zeg maar, of de contacten, liefde, die ik zoek, als ik, die ik nu zoek... Als ik die nu niet, als ik die... vroeger zocht ik dat en toen kreeg ik dat niet. Nu gaat het allemaal gewoon de goede kant op. Maar ik denk wel dat dat een groot aandeel heeft. Van mijn verloofde en vrienden. En liefde die ik ook wel krijg van sommige andere mensen. Dat soort dingen doen me goed.

Toekomst

Ik ben er heel erg mee bezig om samen te gaan wonen en ik wil sinds mijn zestiende wil ik al een kindje, en ja. De groep die weet dat al, maar mijn vriendin en ik die waren erover aan het praten. Eerste wilde ik het snel. Maar nou ben ik achttien, dan denk ik van, het geld, zou er kunnen zijn voor mijn kind. Maar het geld, het is makkelijk omdat geld gewoon nog zelf te kunnen gebruiken. Ik denk daar heel makkelijk over. Ik weet niet wat dat is, als ik een kind krijg dan doe ik, dan steek ik daar het geld in, maar als ik gewoon nog geen kind heb, dan kan ik het voor mezelf gebruiken. Toen ik zestien was, wilde ik graag een vrouw met een kind hebben. In mijn toekomst, ik wil het liefst, wil ik gewoon samen gaan wonen en ik wil gewoon een betaalde baan gaan krijgen en dan gewoon ja, op vakantie gaan. Ook gewoon af en toe op vakantie gaan. Kinderen. En dan genieten van ja... van het leven. Altijd eigenlijk. Gewoon vrij simpel leven, maar toch wel avontuur.

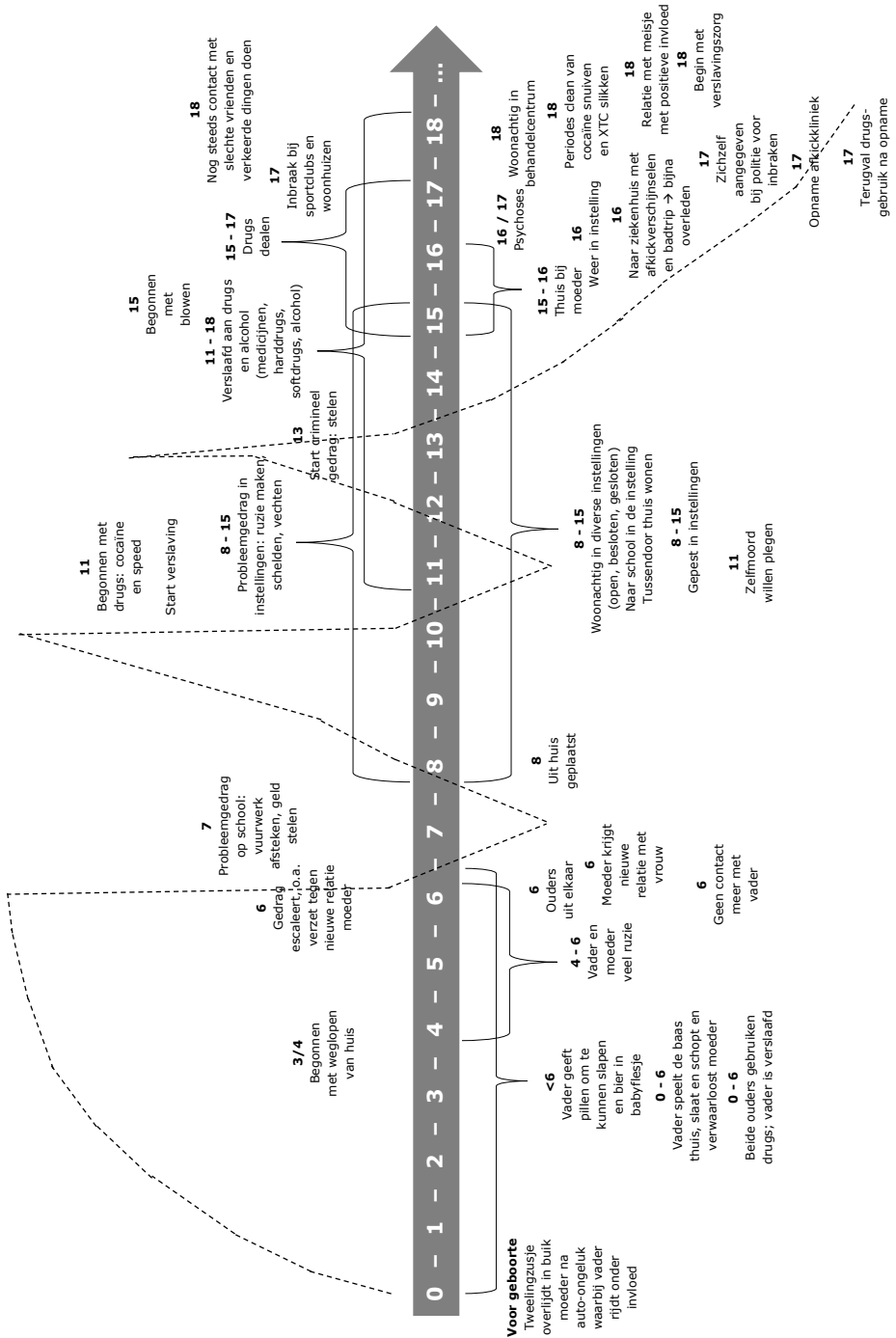
Hulp nodig

Nou, daarom zit ik natuurlijk op het behandelcentrum, ja. Er zijn nog wel dingen die ik op de rit moet krijgen. Alleen, ik wil hier weg. Ik denk dat ik veel therapieën ga volgen. De verslavingszorg, dat is een therapie die ik ga volgen om... om te kunnen leren omgaan met mijn verslaving, want je blijft altijd verslaafd. Dat is gewoon zo. En je kan altijd terugvallen. Er kunnen altijd verkeerde momenten zijn. Maar ik wil nu echt leren. En ik moet medicijnen hebben. Ik heb Risperidon en de amfetamine. Eigenlijk de medicinale speed, die ik gebruik. Risperidon is gewoon tegen de agressie en soms zie ik dingen anders en dus heb ik dat ook gehad voor mijn hallucinaties. Dan zegt m'n psychose dat mijn familie mij in hun macht hebben en dat ze mij van afstand kunnen besturen zoals zij willen. Of mijn vriendin heeft dan gekke ogen net als een kat of vampierogen, rood ook helemaal en zo of geel.. en denk ik dat ze dingen gedaan heeft die niet zo zijn gewoon, die gebeurd zijn in m'n hoofd alleen, ja toch. De Risperidon heeft goed gewerkt. Het is bij mij zo, ik heb altijd een hoge dosis nodig voordat iets werkt. Dat is wel irritant bij mij. In ben er laatst door een flashback achter gekomen dat mijn vader mij verkracht heeft toen ik zes was. Mijn vader heeft dat ook toegegeven en zo, maar wil er niet meer over praten. En toen ik 17 jaar was heeft m'n vriend, die was toen m'n beste

Davey, 18 jaar

vriend, me ook verkracht en zo. Tijdens een XTC-trip. Ik heb het daar liever niet over. Ik schaam ik me er wel voor, ja... Over een paar maanden krijg ik daar denk ik therapie voor. EMDR. Nu ben ik daar nog niet aan toe.

“Ergens zit toch iets in je hoofd niet goed waardoor je gaat gebruiken”

“Je hoopt dat je een goed leven hebt natuurlijk...”

Jari, 28 jaar

Oom Douwe

Douwe is mijn oom. En hij is helaas op zijn vijfenveertigste overleden, door alcoholgebruik. Gewoon 's ochtends vroeg tot 's avonds laat, gewoon echt vierentwintig uur per dag alleen maar alcohol, alcohol, alcohol. En op een gegeven moment was het game over. Elke keer als ik thuis was, was hij er ook. Hij hoefde maar te horen: “Jari is er”, en hij stond al op de stoep. Ik was zijn lievelingsneefje. Was ik bij mijn oma, maakte niet uit waar, was hij er ook weer. Het was meteen bingo en raak. Vaak lag hij al te slapen bij mijn oma. Als kind mag je niet roken en zit je daar maar en je familie zit maar te roken, dus je wordt dan duf. Dus op een gegeven moment voel ik me een beetje down, dan kreeg ik een aansteker naar mijn kop. “Ja, die moet je terugbrengen, slaapkop”, ging het dan. Mijn moeder gooide hem altijd wel precies goed. “Dat komt door de rook”, zei mijn oom dan. O, er was altijd wel wat. Ze deed het om even te zeggen van: “Blijf er even bij.” Maar toen had ik ook zware medicatie: Clonidine, Dipiperon en Haldol. Een beetje zware middelen. Ja, nu heb ik dat niet meer, aan de ene kant ook wel weer jammer. Nu ben ik weer onrustig, omdat de medicatie weer niet doet wat hij moet doen.

Oma

Ik heb het begin van mijn leven bij mijn oma gewoond. Ja... een soort van opgroeien. Ik ben maar kort bij mijn moeder geweest, een paar uurtjes. Bij mijn oma ben ik opgegroeid. Toen ik geboren was, ben ik naar het ziekenhuis gebracht, omdat de navelstreng om mijn keel hangt. En daarna ben ik bij oma opgegroeid heel snel. Mijn moeder die woonde een paar huizen verder. Eigenlijk allebei de oma's woonden toen in de straat, maar mijn andere oma is toen weer verhuisd. Er zijn al verschillende verhuizingen geweest. En dan woont mijn oom ook bij een bejaardencentrum 24 uur. Mijn oma's, die zijn er allebei niet meer en de andere opa ook niet meer. Nog maar helaas één opa, maar die is 77 geworden, nog best wel knap voor zijn leeftijd. Ja, net van de week toevallig, dus dat zag ik ook helaas te laat, maar perfecte staat nog wel. Ik moet wel even een kleinigheidje kopen voor hem. Dat is wel iets bijzonders, als hij komt dan. Ik moet mijn moeder vanavond even bellen: “Mam, regel dat opa even komt, want ik heb een klein cadeautje voor hem.”

Vader en moeder

Mijn vader woonde wel thuis. Maar ze zijn wel af en toe bij elkaar weggeweest, toen het tussen hun niet goed ging. Maar hij kwam wel steeds terug. Ik heb hem wel om mij heen gehad. Uiteindelijk werd mijn moeder dan door onrust, door mij, toch wat afstandelijker, dat is wel jammer dat dat zo is gebeurd. Veel ruzie en je

weet wel hoe het gaat dan. Ook naar mijn vader werd ze afstandelijker, veel ruzies in het gezin gaande, maar vanaf mijn zevende ben ik uit huis gegaan.

Broers en zussen

In totaal waren er zeven mensen in een huis, vijf kinderen. Die vind ik wat minder belangrijk. Ja, ze komen ook nooit hier, dus dan heb ik gewoon ook het gevoel van: ja, wat moet ik dan nog? Het blijven toch je broertjes en zusjes ja. Dat betekent ook wel wat voor je natuurlijk, maar wel wat minder als echt je ouders en voor mij dit dan.

Leraar

Jeroen, dat was een leraar, die kon me zo goed leren lezen nog... en dat was een katholieke school en toen ben ik weer naar een andere school gegaan en toen is er niks meer van gekomen. Want ik kon juist zo goed leren lezen, dat je er echt begrip van hebt. Hij was heel makkelijk in uitleggen, in vorm brengen. Daardoor kan ik nu ook wel wat dingen van lezen en schrijven. Als ik hem niet had, dan wist ik niet of dat gelukt was. Toen ik naar een andere school ging, was Jeroen ook weg. Ik bleef wel doorgaan, maar ik begreep het op een gegeven moment niet meer. Mijn hoofd zei toen iets van: het lukt niet, ik begrijp het niet. Toen weer naar een andere school... En ja, ook met mijn gedrag kon ik niet op de instelling blijven, dus dan ga je weer naar een andere instelling. Nou, je weet wel hoe dat gaat denk ik. Nou ja, dan blijf je verhuizen, verhuizen, daar word je ook niet beter van. Je hoopt iedere keer dat je wel blijft op een instelling voor een paar jaar. Dat je daar goed dingen kunt leren en opbouwen en wat werd het uiteindelijk, na een jaar, twee jaar, moest je weer weg. Ja, zo kon ik niks leren. Ja, weglopen van school of dat er weer wat op de groep gebeurde, van kleine, domme dingen. Kattenkwaad, wat helemaal uit de hand liep of woonwijken op de kop gooien. Kleine opstootjes, dat personeel het op de kop kreeg, dat het personeel weer weggepest werd door ons of door jezelf, dat personeel echt wegloopt van je. Daar heb ik nog wel een voorbeeld van.

Personeel wegtreiteren

Op een groep daar hebben we echt personeel weggetreiterd. Dat was echt een groep van alleen maar jongens. Daar werd echt personeel gewoon, liep op dat moment gewoon echt gek weg naar huis. Zo van, hier, jongens, hebben jullie de sleutels en doe maar wat je wil. Gewoon auto's van het personeel, gewoon de banden leeg laten lopen. Ja, op een gegeven moment liep het echt te ver. Ging een jongen gewoon de auto's bekrassen van het personeel. Een bandje leeg laten lopen, dat kun je nog betalen, zeg maar... Dat is nog te doen. Je belt even wegwacht en je laat door de wegwacht even een band weer oppompen. Toen is de gekkigheid ook wel echt... Dan zie je ook in dit verhaal wel echt het dal. Maar dat werd echt levenslink, zeg maar. En dat vond ik wel... Ja, toen werd ik zelf heel agressief. Ik ging door mijn boosheid en agressiviteit, wat ik op een gegeven moment niet meer uit kon spreken, heel veel ook zelf doen, zeg maar. Ik ging meer in mezelf zitten, zeg maar. In mezelf heel veel intrekken, kwaadheid inproppen. Dat kwam doordat ik veel had meegemaakt. Nu zit ik dan hier, en ik leer wat meer mezelf uiten en wat sneller vertellen. Dat lukt ook niet altijd, maar wel veel vlugger

en... Vroeger was het ook... Na een paar uur was het echt tot agressie. Ik vond het moeilijk om erover te praten. Kijk, ik praat er nu wel over, maar ik kan niet zeggen, zo van, hoe of het nou zou lopen, zeg maar. Ik moet er echt uitspatten, zeg maar. Maar ik heb wel zoiets van, ik kan hier ook mensen mee helpen, wat ik nu doe. Zo van, als ik dit aangeef, mensen kunnen daar wat mee. Van... die zien wel van: hé, hier zit wel een stuk in wat we kunnen gebruiken. Als je snapt wat ik bedoel.

Elkaar helpen

Het is misschien eigenlijk een kwestie van jezelf leren kennen. En hoe beter je jezelf kent, hoe beter je ook tegen andere mensen kan zeggen hoe je bent en hoe je werkt, waardoor mensen beter rekening met je kunnen houden. En hier ken ik mij dan heel goed in. Kijk, ik ken ook jongeren van hier, die hebben bepaalde dingen meegemaakt en dan probeer ik ze heel rustig te krijgen. Hoe doe ik dat nou? Ik ben een roker. Heeft iemand niets te roken, die kan heel boos worden. Wat doe ik dan? Ik zeg: "Kom mee, we gaan hier onder het afdakje hier staan. Blijven staan, ik haal even wat op. Vertrouw me nou maar." Dus haal ik een sigaretje op voor hem en voor mij. Ik loop naar diegene toe. "Hier heb jij een sigaretje. Rook er rustig eentje, word rustig." Normaal is dit voor mij prima, maar ik heb altijd van die grote bussen, XL. Nou, de laatste tijd rook ik zelf al wat meer. Nu mag ik het ook niet meer uitgeven, dus dan moet je ze zelf ook wel oproken. Want dit zijn busjes van 7,50. Ik weet vrij goed wat ervoor verwacht wordt, zeg maar. Dat komt omdat ik zelf ook dingen heb meegemaakt. Ik ben erachter gekomen wat er bij mij werkt. Ik weet nu ook van: oh ja, als je dit doet, help je daar een ander ook weer mee en zo wordt een ander ook weer... kan een ander daar ook weer wat mee en die kan weer een ander ermee helpen. Zo doe ik dat.

Ups en Downs

Vanaf mijn twaalfde of dertiende, ging het even wat minder goed. Met mijn veertiende ging het heel erg een halfjaartje goed, tot mijn vijftiende en is het weer afgezakt. Toen kwam ik ook in aanraking van justitie, politie. Echt met mijn gedrag. Snel boos, geïrriteerd, slaan, schoppen, zelf pijn doen. Anderen pijn doen, dat soort dingen. Ik kan me het allemaal nog goed herinneren. Dat soort stukken wel ja. Het was geen fijn iets zeg maar, maar dat weet ik nog heel goed. Toen kwam ik in de eerste wooninstelling terecht. Dat... dat.. beter was, dat ik echt op mezelf was. Dat ben ik eigenlijk ook hier weer geworden. Na mijn dertiende is het eigenlijk allemaal weer beter gegaan. Toen ben ik naar een instelling op een boerderij gegaan.

Slechte invloed (versie 1)

Er waren wel mensen met een slechte invloed. Er was er ook een, dat was een echte etter. Hij had op een gegeven moment ook op de muur getekend met verf, zeg maar. Gewoon hakenkruis en Hitlervlag en dat, weet ik ervan, van allerlei shit. Op een gegeven moment hebben we het behang er maar afgetrokken overal. Nou, daar weer twee keer glasvezel opnieuw er weer op. Na vier keer schilderen zag je het gelukkig niet meer. Ik kende hem vanuit een andere instelling. Ik kwam hem dus twee keer tegen. Hij had mij zo beïnvloed dat ik dingen stal en zo. We leken

eerst op dat moment gewoon goede vrienden. Vrienden doen weleens kattenkwaad natuurlijk. Maar bleek dat het echt heftig werd en dat je op gegeven moment politie voor de deur ziet. Van brandstichting en overvallen. Dat heb je dan op dat moment niet door, dat het zo erg is wat je doet. En dat je mensen er echt mee kwetst. Omdat je zes keer politie voor je neus krijgt. Overvallen op straat, bij mensen thuis, winkels, winkeldiefstallen. Je kunt het gekste nog niet bedenken of het gebeurt wel. Daarna ben ik daar zelf doorgegaan, dat ik dacht van: valt wel mee, valt wel mee. En nou zit ik zelf ook in dit soort problemen om uit die shit te komen. Soms kun je er bij mensen gewoon niet achter komen hoe dat is gebeurd of om een eindverhaal te krijgen van... Dit was gewoon eigenlijk meer uit: tot hoe ver zou je kunnen gaan? Waarschijnlijk, bij hem. Voor mij was het meer... spanning. Hoe noem je dat andere? Wanneer komt de reactie en actie? Zo en dat soort dingen, zeg maar. Maar het ging mij er meer om dat ik... dat mijzelf niks aangedaan wordt. Want hij was echt iemand: “Doe je niet meer mee? Dan ga je eraan.” Daarom deed ik het. Hij bedreigde mij ook. Ik heb daar ook een litteken van. Hij heeft gewoon hier een sigaret in mijn arm gedouwd. Derdegraadsverbranding. Gewoon bij iemand achter thuis, waar we eerst niet wisten dat het van diegene was. Dat was meer omdat ik niet meewerkte, ja. Hij zei zo van: “Dit is de eerste en de volgende komt ook weer als je niet meewerkt.” Gelukkig bij de eerste gebleven en nog geen uur later was hij opgepakt. En een heel verhaal kleiner gezegd, die mag ook niet meer terugkomen. En dat wat ik net zei, begon hij de auto's van personeel te bekrassen en weg was hij. Alles bij elkaar was hij opgepakt. Heeft hij zes maanden moeten zitten. Ik heb ook gewoon verantwoordelijkheid afgelegd wat ik heb gedaan. Ik had dan een flinke waarschuwing gehad.

Slechte invloed (versie 2)

Ik kwam toen met politie in aanraking door een verkeerd groepsgenootje. Die echt ja... Je moet het bijna vergelijken als... terroristen. Bijna Hitlerachtig. Of hoe noem je die ander, Al Qaida. Zo'n iemand was hij bijna. Ja, alles wat hem niet aanstond, moest alsnog gebeuren. En de groep moest meedoen, anders ging je eraan. Er lagen messen op de groep en anders kwamen er vuurwapens. En binnen twee, drie maanden was hij weggehaald. In die periode is het met mij ook heel slecht gegaan. En toen is het daarna nog slechter gegaan, dat ik ben gegaan. Ja,... iedereen is daar onder druk gezet. Kijk, er waren twee groepen. Er is een groep waar kinderen bij zaten, daar woonde ik toen. En een volwassen, beetje volwassen, jongeren van tussen de achttien tot ouderen, dat is in de vijftig. Ook een beetje gehandicapt wat ik nu heb. Maar toen ging het zo slecht met mij, dat ik doorging, dat ik doorsloeg zeg maar in dat gedrag. Ik moest bijvoorbeeld een megahooischuur in de brand steken. En is zo total loss afgebrand, dat er vijf brandweerwagens nodig waren om het geheel uit te blussen. Die jongen had tegen mij gezegd dat ik dat moest doen, door dwang. “Want doe je het niet, steek ik hem aan en dan ga jij erbij in”, zei hij. Dus je kunt geen kant op. Op dat moment was ik wel bang. Maar je zet je angst eroverheen en je hoopt dat je snel weg kunt. En na een tijdje is hij dus weggehaald en hij riep nog: “Ik ga wraak nemen.” Dus zo verward geraakt, nog verwarder en nog verwarder, waardoor ik mijn acties ging uithalen, dat ik niemand meer vertrouwde op dat moment. Ik ging slaan, schoppen, winkeldiefstal. Toen hij weg was deed ik al die dingen nog wel. Maar was gewoon

meer uit wraakactie. Hij had me ook een beetje gek gemaakt. Daardoor is het zo misgegaan. Als ik die jongen nooit tegen was gekomen, moet ik eigenlijk wel zeggen, waar ik nu ben, was ik niet geweest voor mijn gevoel. Hij had wel een invloed op me. En daar baal je wel van, maar je moet doorgaan. Nou weet ik, ik moet me hier eruit vechten.

Vastgezeten (versie 1)

Vanaf 2005 heb ik vastgezeten. En dat is, denk ik, op... Ja, dat was tot mijn vijftiende. Dat was toen ik een begeleider met een mes had bedreigd. Gewoon een huismes, broodmes. Ik hoorde toen geen stemmen. Nee, dat was toen op een punt dat ik echt gewoon boos was, gewoon normaal boos voor mijn gevoel nog. En ik wou die begeleider niet in mijn kamer hebben. Dat was zo'n begeleider: "Ja, mij kun je niets maken." Ja, en die had ik toen met een mes bedreigd. De deur ging nog niet op slot bij mij. Op elke groep stond één begeleider en de politie kwam en toen moest ik mee. Dat was de vijfde of zesde keer, dat ik in aanraking kwam met politie. En dat was ook meteen de laatste keer. Met een mes was toen het grootste incident wat er ooit was geweest bij mij. Het was wel vrij heftig om daar te zitten. Het is wel heftig, maar dan is het wel het moment dat je gaat nadenken. Dan gaan de deuren, je komt dan binnen, binnen de hekken van het politiebureau met handboeien om, dat is al het eerste moment dat je de handboeien om krijgt. De politie pakt je meteen naar de grond, daarvoor. Gewoon heel hardhandig. Ik had al aangegeven: "Ik werk wel mee." Ik had het mes ook al weggelegd, ik zeg: "Daar ligt het mes", ik draai me om. Ik werd alsnog door de grond gedrukt, helaas... Busje in... afgevoerd. Ik ben één nacht gebleven, toen mocht ik weer even terug en toen hebben ze me weer meegenomen. Ik mocht afscheid nemen van wat belangrijke mensen. Volgende dag mocht ik toch nog terug om mijn laatste spullen op te halen. Ik heb nog gevraagd: "Mag ik van bepaalde mensen afscheid nemen?" Nou, van mijn buurman kon ik afscheid nemen. Buurvrouw en buurkinderen niet. Wel contact via brieven gehouden. Ik weet niet of we daar nog een adres van hebben. Dus nog contact gehouden een paar jaar lang. Sinds dat ik hier was, een of twee keer een brief gehad. Toen hebben ze van justitie verteld vanuit de rechtbank: "We gaan binnen een nachtje kijken dat we een plek konden vinden." Dat is jammer genoeg niet gelukt. En toen is het hele circus rondgegaan. Het Krantenartikel. Via de TBS-maatregel kon ik geplaatst worden. Was de maatregel niet doorgezet en kon daar niets in gevonden worden. "Wat dan?", dacht ik. Ik denk dat ik dan nu nog op straat zou leven. Het was wel een vrij zware maatregel. Liever had ik eigenlijk jeugd-tbs gehad.

Vastgezeten (versie 2)

Ja, je moet zelf nooit meer... Ik weet dat ik die krant heb, maar moet het zelf niet lezen. Als ik het kon lezen. Want dat doet me gewoon weer zo terugdenken aan zoveel woedeoproepen... wat er is gebeurd. Zoals ik het begreep, was het een hele heftige straf, gekregen voor het incident wat er gebeurd is. Uit een minimaal incident, weet ik niet meer wat er toen was gebeurd, is zoveel jaar terug, is van een klein stom iets een megading gemaakt. Ik heb nog een schadevergoeding gekregen voor die fout, €10865. Als ik er nou zo over praat, dan doet me dat wel wat. Ik vind het moeilijk om erover te praten, dat is wel moeilijk ja. Ik lach nu wel

maar... Nou, ik heb wel zoiets van, ene kant ben ik wel opgelucht... Waarom? Dat maakt het wel mooi af, hier hebben wel meer opeens zoveel mensen naar geluisterd, dat het wel... En dan, überhaupt wil ik het wel lezen, maar ik weet niet hoe ik erop reageer. Op een gegeven moment kwam ik hier ja en toen waren ze alleen maar beter met mij. Af en toe denk ik, rotten jullie maar lekker op, ik ga maar weer ergens anders wonen. Maar ik zei tegen mijn vader ‘Eigenlijk kan ik ook wel hier blijven wonen’ Ik zet wel mijn eigen huisje op het terrein neer voor mijn part, waar ik alleen mag wonen en laat me maar prima zitten. Dat ik toch vaak wel die ups en downs heb, waardoor ik een hele kleine begeleiding kan krijgen. Of een hele blijde ..., maar een megablijde Ik vind het zelf ook fijn als ik daar nog een beetje hulp bij krijg.

Instelling

Toen van de JJI een halfjaar, dat was een beetje vanuit hier, ben ik naar een andere instelling gegaan. Ik kan algemeen vertellen. Geen goed iets. Daar zijn mensen in mijn tijd nog slecht behandeld. Die verhalen wat je daarover gehoord hebt... die cliënten... kan geloven, want het klopt wel. Maakte niet uit of je een jongen of een meisje was, je werd of door een vrouw uitgekled of door een man. Of door allebei, dat maakte niets uit. Het bestaat nu niet meer. Ik ben er heel blij mee. Ik heb daar twee jaar gezeten.

Familie

En toen naar een forensische kliniek. Helemaal aan de andere kant van Nederland. Daar heb ik een jaartje of drie, vier gezeten. Of zes jaar. Ik durf het niet te zeggen, plusminus. Daar voelde ik me een paar jaar op mijn plek. Mijn moeder heb ik heel veel gebeld. Mijn opa zag ik dan wel wat minder, maar die kwam wel als het kon. Mijn vader altijd. Mijn moeder zag ik dan eigenlijk niet, maar die belde ik bijna elke week wel. Dus dat bleef wel. Dat was eigenlijk wel heel goed. Dat was ook een teken. Deed ze dat eigenlijk voor mij. Had ik familie, oma, broers zussen. Ik had niet echt contact, maar wel via de telefoon. Als ze nu thuis zijn, dan spreek ik nog wel even via de telefoon. Van het weekend ga ik naar huis toe. Dus dan is het huis helemaal vol. Komen ze allemaal per se voor mij. En dan kreeg ik een berichtje via Facebook. Ik heb een eigen Facebook via mijn broertje laten maken. Ik weet niet hoe dat allemaal moet. Vroeg mijn tante op een gegeven moment: “Heb je nog wat nodig?” Ik zeg: “Ja, nee, ik heb niks per se nodig, maar als je nog wat hebt, ja, is het altijd leuk.” Maar ik ga er niet per se om vragen. Dus dat wordt ook even afwachten. Ik ben niet iemand die gaat dingen vragen aan mijn familie. Zou je dit of zou je dat? Kijk, ik kan wel een dikke Mercedes gaan vragen, maar ik wil.. Ik heb zoiets van, dan moet ik dat eerst hier inbrengen.

Overvallen

Er was niet echt iemand anders die met mij slechte dingen deed. Toen kwam het meer uit mijn agressie, zeg maar. Ook bijvoorbeeld over-vallen doen en zo. Toen had ik een benzinepomp en bij iemand thuis om aan geld te komen. Dan ging ik gewoon naar iemands huis en ging daar voor de deur aanbellen en loop daar naar binnen. Als ze opendeden. Op dat moment vond ik het niet eng. Achteraf denk je wel: het is stom geweest natuurlijk. Ik dacht gewoon bij mezelf: joh, ik doe het

gewoon en ik zie wel waar het brengt, dat was hem. Maar niet echt altijd bewust bij nagedacht: oh, zou het dan zo gebeuren? Of zou dit gaan gebeuren? Nee, dat had ik niet. Achteraf, in de bus. En dan denk ik wel van: wat doe je met... Nou, zit je in de bus en dan kun je het meisje niet meer terugbetalen. Ze gaven het niet. Gewoon onder druk zetten. Het ging soms heel snel dat ze eerder geld gaven en soms duurde het even. Moet je ze echt onder druk zetten of met een heel lulverhaal. Ik moet dit of ik moet dat. Ik breng je over een uurtje het geld terug bijvoorbeeld. Een keer heb ik geslagen om het geld te krijgen. Eén keer en jammer genoeg, maar was ook gelijk de laatste keer. Ik had achteraf wel spijt gehad. Dat ik dacht van: dit voelt niet goed. Die overval was dan niet goed gelukt. Op een gegeven moment hoorde ik dat de politie in de buurt was. Ja, en dan ren je wel snel weg. Het was best wel spannend. En dan kom je op het politiebureau terecht. Ja, en dan kun je het allemaal gaan vertellen. Je bent niet tot antwoorden verplicht, maar dan houden ze je langer vast jammer genoeg. Ja, aan de ene kant ook wel goed natuurlijk. Ze willen gewoon alles naar boven halen, dus ook de laatste druppel. Dus ik ben iemand die laat mezelf wel dan op de blaren zitten als ik iets doe. Dus ook wel gedaan gelukkig. Ik ging niet liegen. Nee, als ik weet dat ik fout zit, dan zou ik er ook wel voor gaan om op de blaren te zitten. Kijk, nu heb ik heel veel jaren vastgezet, maar het was iets van ja, ga maar op de blaren zitten. Je bent er nog lang niet. Ook denk ik af en toe van wel. Ja,... soms denk ik het ook wel en af en toe denk ik ook weer van niet. Maar ligt eraan bij bepaalde dingen, dan moet het ook wel. Maar toen met dit dacht ik wel van: ja, ga maar op je blaren zitten. En: dit is nou wat je ouders je verteld hebben.

Spullen

Ja, heftig. Ik heb daar wel een vrij goede tijd gehad gelukkig. Maar je hebt nog mensen die daar minder vanaf komen. Ik was de enigste van de hele instelling die een televisie en radio's en weet ik veel wat op mijn kamer had. En normaal in een jeugdgevangenis is het alleen maar een klein kofferradiootje. En ik had al een dikke toren staan van hier tot Tokio. En je mocht er alleen maar koptelefoontjes, van die hele kleintjes. En wat deed ik? Op een gegeven moment niet hard genoeg, dan deed ik het wel anders. Daar was nog zo'n ouderwetse. Maar die was dan door de ouderdom kapotgegaan. Ook weer via een oude rommelmarkt op de kop getikt. Ik had ook op een gegeven moment twintig radiootjes staan. Ging altijd elke week wel eigenlijk naar een kringloopwinkel toe. Dan mocht ik weleens op verlof, ja. Maar ik zat daar om rustig te worden en om mijn gedrag weer te verbeteren. Het heeft wel weer geholpen. Ik dacht van wel, maar tot ik weer terug ging, naar precies dezelfde instelling. Naar dezelfde afdeling. En dat heeft mij toch op het verkeerde been gebracht. En ik heb al van tevoren aangegeven van: niet doen. Als je dat van tevoren aangeeft en personeel zegt van: "Kan wel, kan wel, we gaan het gewoon proberen", en het blijkt gewoon niet te werken... En je krijgt maar drie kansen, was ook van tevoren aangegeven. Ik heb gezegd: "We gaan het doen, maar de verantwoordelijkheid ligt bij jullie." De eerste dag dat ik daar was, was het al gelijk mis. Nou, dan moet je je spullen weer terugzetten. Bleek een hele mooie, dure autokleed van een paar honderd euro's weggegooid te zijn. Dus begint daar de ruzie al. Was echt gewoon paar honderd euro. Wat kinderen in het klein heeft, had ik in mega. Ja, zeg maar een XL-vorm. Hadden ze gewoon weggegooid. Nou, ik vind dat zonde, want dat was mijn lievelingskleed. Die had ik altijd precies naast

mijn bed liggen. Ja, en er zaten zogenaamd allemaal beestjes in en weet ik zo van, allerlei gekkigheid. Ik heb gezegd: “Nou jongens, dat geloof ik niet, want ik onderhoud dat helemaal goed.” “Ja, maar het is nu al weg en het is allang zo.” Toen begon ik steeds meer haat te krijgen. Want toen begon ik de ruiten door te gooien met van die grote keien. Dat zijn echte zulke joekels soms. Nou, die gooi jij niet zomaar als een theekannetje door een raam heen van zo dik glas. Nee, daar moet je echt wel wat voor doen. Gooi die maar eens door zo'n raam heen. Als de ramen nog niet goed dicht gekit zijn, dan springt dat wel. Ja, want toen kwam mijn puberteit weer omhoog.

Nu

Nou woon ik hier vier jaar. Toen was ik 24. Van de kliniek ben ik verhuist, omdat ik alles heb laten zien, wat ik moest laten zien. Omdat het op een gegeven moment ook weer goed ging. Toen kon ik daar ook heel snel weg, na ongeveer dat ze zeggen: “Ja, we kunnen niet zo heel veel doen.” Ik zag het op een gegeven moment niet meer zitten, al die behandelingen. De kliniek is een gesloten en open instelling. Hier is het alleen besloten. Besloten vind ik toch beter als gesloten. Hier kun je nog zeggen: “We gaan er een keer even uit.” En als je daar eruit gaat, dan ben je met drie tot vijf man. Met begeleiding mag je eruit. En als je dan steeds je vrijheden opbouwt, dat betekent dat je steeds met één minder mag. Gaat het dan dus slecht, dan wordt er steeds meer man erop gegooid. Maar gesloten betekent dat je helemaal niet meer eruit mag. Hier mag je met zelfstandig verlof. Een tijdje geleden ging het niet zo goed met mij, toen mocht ik alleen begeleid met verlof. Binnenkort mag ik weer zelfstandig. Met begeleiding vind ik toch het prettige idee. Ik kan uiteindelijk toch, als er wat in de stad gebeurt, ik weet toch dat ik altijd begeleiding in mijn buurt heb. Ik spreek ook iedere keer een moment af wanneer ik hun terugzie op elke situatie. Ik verwacht dan ook van hun dat hun daar op die plek staan of zijn. Bijvoorbeeld wat ik altijd doe, is de Albert Heijn in het dorp achteruitgang of achteringang, roltrap. Gewoon één punt van, daar zien we elkaar weer, daar spreken we af. En dan ga ik wel weer samen terug. En mocht ik daar niet zijn, ben ik in winkel daar. Dus kan ik altijd op dat moment terugvallen. Ik heb ook heel lang een tijd dat ik alleen mocht, maar dat beviel toch nog niet.

Iets minder goed

Er was een periode dat het minder goed ging. Bedreigingen... Mijn buurman die geld...onder druk zetten... elke keer mijn pinpas... Hij zette mij onder druk. Iets van tachtig euro zoiets, ietsjes meer. Ja, allemaal dingetjes die niet mogen. En op dat moment is dat heel leuk, want je wilt iets heel graag hebben, dus dat krijg je dan ook op de niet eerlijke manier. Maar als ik het dan eenmaal heb, dan krijg ik spanningen. Want eigenlijk heb ik dan iets gedaan wat niet mag. De spanning bouwt op, ik word boos en dan gaat het even wat minder. En dat zit me nu nog wel in de maag.

Geld gestolen

Bij een kliniek was iemand, maar ik weet niet meer hoe die heet. Dat was toen een heel belangrijk persoon. Als ik hem hoor, dan... Als ik daar naartoe zou bellen en ik zou zijn stem horen, dan weet ik het wel. Dat was een groepsleiding, iemand

met een positieve invloed. Die heeft mij ook zover kunnen krijgen dat ik gelukkig daar weg kon, zeg maar. Hij is wel de enigste jongen die ook geld toen jatte. Justin Bakker. Ja, zo heette die van het personeel die, zeg maar. Voor duizend euro was ik opgelicht. Dat was gewoon personeel. In die kliniek kon alleen personeel geld van je rekening halen en die kocht dan allerlei dingen van je rekening. Valse bonnen, waar je meteen achter moet kunnen halen van "hé jongen, dit klopt niet." En ik kom daar even met uitgeknipte A4-tjes aan of met nepbonnetjes van afscheurbonnetjes, van die kladblokjes alleen maar. Dat valt op. Tot ik zeg van: "hé, jongen, mijn geld klopt niet." Een jaar lang gezegd, tot ze op een gegeven moment dat geld gaan controleren. En ik blijk gewoon gelijk te hebben. Toen kreeg ik even flink terug. Mijn vader weet het ook. Ik weet niet precies om wat voor bedragen het gaat, maar die is plekke ontslagen. Nou, die kon wat aan zijn vrouw en zijn kinderen gaan uitleggen over wat hij heeft gedaan en toen hoorden wij op een gegeven moment via-via dat hij weer een andere baan in de zorg had gekregen. Hij had maar 75 of 74 uur taakstraf gehad.

Rechtgezet

Alle kosten die hij had gemaakt, moest hij terugbetalen via een of ander iets, dat hij dat allemaal recht moest zetten. Nou, dan gaan ze zijn rekeningen allemaal controleren. Toen bleek dat hij bij meerdere bedrijven geld open had staan. Ik kreeg dan nog een flink bedrag terug en daarna ook nog weer een mooi bedrag. Ze konden ook niet alles achterhalen. Bijvoorbeeld inktcartridges, ga maar eens uitzoeken welk bedrijf dat was. Dat kun je niet. Dus daar heb ik nog mazzel gehad dat ik daar mooi met goed overleg samen een mooi bedrag voor terug kunnen krijgen. In totaal wel een groot bedrag maar dus teruggekregen. Als je dan zo'n bedrag van justitie krijgt, van zo'n grote fout wat in de kranten heeft gestaan, als je snapt wat ik bedoel, en je krijgt dan een mooi bedrag en dan word je volledig opgelicht en je krijgt daar weer nog geld weer via-via nog weer terug, nou, dan kom je wel weer op een bedrag van aantal X terug.

Spiegelen

Hij bleef ook heel rustig in zijn doen. Alles wat je ook deed of welke fout je ook maakte, hij werd nooit boos op je. Ging je stampij op de groep maken, maakte hem niet uit. Hij ging net zo lang mee dan tot jij weer rustig werd. Ik kan het niet goed uitleggen, zeg maar. Hij was een speciale man, zeg maar. Hij deed wel zo op jouw manier zo van, dat jij na ging denken hoe jij doet op de groep. Hij deed nog een stapje bovenop mijn gedrag. Ik dacht daardoor: dat is een beetje raar. Dan moest jij in jouw gedrag weer zien, wat jij doet. Ja, dat werkt bij mij. Dat doen hun hier ook weleens. Ik doe dan stom, als ik boos ben, loop ik zo op de groep. Dan doen hun dat na. O ja, ah. Ja, dan doen ze dat weer na. Ah, daar krijg ik zo het kippenveld van. Of ik begin te schreeuwen of te schelden of te vloeken. En als ik meestal begin te vloeken, dan zijn er ook woorden, nou, dat heb je liever gewoon niet over een afdeling heen. Soms doet de groepsleiding dat na. maar wel een beetje zo van... Hoe noem je dat nou? Als ik stoer doe, doe jij weer stoer terug, zeg maar. Snap je wat ik bedoel? Het is heel lastig om uit te leggen. Daardoor ging ik nadenken over mijn gedrag. Dus dat is wel mooi.

Vechten voor een goed leven

Maar ja goed. Daar ging het krantenartikel ook over. Het was niet terecht dat je daar bent gaan wonen. Dat had ook heel anders kunnen lopen inderdaad. Maar aan de ene kant ben ik zelf ook wel blij dat ik dit mee heb mogen maken. En dan ben ik zelf wel even kwaad. Ik was altijd wel benieuwd hoe dat soort instellingen werken. En je hoort het via het journaal dat soort dingen en wel eens op televisie. En dan ga je het zelf meemaken en dan blijkt het op televisie nog wel in mijn ogen vrij nuchter te zijn. Denken mensen: oh, daar zitten alleen maar gekken. Dat klopt ook wel, maar er zitten ook wel heel veel onschuldige mensen bij die bijvoorbeeld kleine probleempjes zoals ik hebben, die dan nergens geplaats kunnen worden. En dan word jij daar geplaatst en dan hoor je dat soort verhalen. Ja, dan is het wel zo van: oh, dus het kan ook nog anders? En dan sta je zo van eigenlijk voor een pispaaletje. Zo voel je je dan. Niemand wie je op dat moment wil helpen. Ja, en dan kom je eigenlijk in een trajectstelseltje waar je niet makkelijk uitkomt. Ja, en dan valt het hier nog wel mee gelukkig. Ja, en die instelling van vroeger en zo. Dat zijn toch nog best wel wat jaartjes. Gewoon dertien jaartjes, ik ga nu naar de veertiende jaar achter dat soort hekken. Ja, en dat is niet dat je zegt van perfect. Je hoopt dat je een goed leven hebt natuurlijk, tot je in dit soort dingen komt. Ja, probeer daar maar eens makkelijk uit te komen. Dat is elke dag vechten, vechten, vechten om op je plekje terecht te komen.

Verantwoordelijkheid

Ja, hier op werk zitten ze ook echt continu naast je. En hun zijn nog weleens bij mij bereid: “Goed, blij jij even zitten? We geven je verantwoordelijkheid.” Dus ik laat mijn verantwoordelijkheid ook serieus zien. Dus ik krijg honderd procent... Ik zou het ook nooit beschadigen. Want ieder ding wat jij doet op de computer, kunnen ze achterhalen, weet ik. Dus ik hoef ook geen gein uit te halen. Dat ik daar iets uit de kast, hun weten wat daar ligt, de eerste wie daarop gepakt wordt, ben ik. Ik kan wel in de kast gaan knoeien, maar voordat ik in de kast ben, ben ik al in mijn nekvel gegrepen.

Vertrek favoriete begeleider

Er was een vrouw, een pb'er, die ook precies wist wat ik wou. Zij kon mij heel goed. En we voelde elkaar heel goed aan. Ze kende mij door en door. Ik mis haar ook nog steeds, omdat ze ook dit soort gesprekken deed. Dit is voor mij ook een heel... hoor je ook wel aan mijn stem... best wel een verdrietig gevoel. Want zij haalde me er altijd best wel doorheen. Ja... zij zal ook in mijn hart blijven. Zij heeft zoveel voor mij betekend dat toen ze wegging... ja, is dat gewoon uit de hand gelopen. Zij heeft mij zoveel pijn gedaan op een gegeven moment. Ik kreeg het twee weken van tevoren te horen, s' avonds aan het eten. We hadden net een bordje eten op. En toen kregen we te horen van: “Hé jongens, ik moet je wat vertellen.” En toen werd het even stil. “Ik ga weg, mijn contract wordt niet verlengd.” En ik kijk haar aan en moest al per se naast haar gaan staan. Ik kijk haar aan: “Maak je grappen of meen je dit serieus?” “Ik meen het serieus.” Ik loop van de tafel af, stoelen vlogen achter mij weg. Ik loop naar mijn kamer toe en ik heb twee uur gejannt of zo. Ja, ik had een hoop medicatie ingenomen. Op een gegeven moment de volgende dag kwart voor tien was het meteen raak. En dit en

“Jij mag niet weg”, en “Ik kan niet”, en “Hoe kan dit?”, en “Hoe kan dat?” En... Dus op een gegeven moment, stokken vloegen de lucht in, alles. En ik kon niks, het maakte me niks uit wat het was. En precies vloog een tak over heen en over het personeel. Dus ik kreeg één seconde om naar binnen te rennen. Daar stond personeel, daar stond personeel, zodat ik geen kant meer op kon. Ja, ik kon omdraaien, maar daar was ik waarschijnlijk in mijn nekvel gegrepen als ik één stap verkeerd zou zetten. Want ik stond in een bepaalde greppel, dus ik ren die greppel uit. Ik ren dwars door alle tuinen heen en bosjes. Maakte niet uit waar ik doorheen rende ik vloog naar binnen. Sommigen van het personeel moesten aan de kant vliegen voor mij. Deuren vloegen gewoon wijd open gewoon op dat moment. Zijn gewoon ook wel wat deuren beschadigd volgens mij. Maar tot ik op mijn kamer zat vloegen daar nog wat spullen, rondgegooid. De kamer stond op rood, ik kon er niet meer uit. Ik heb daar, even kijken... dik twee, drie uur op mijn kamer vast-gezet.

Afscheid

Op een gegeven moment kreeg ik haar aan de telefoon. Ik zeg: “Jessie mag ik met je praten?” “Ja, nee maar ik kan niet Jari, ik ben aan het ... Ik mag nu niet naar je toe komen.” Ik zeg “Kom alsjeblieft naar me toe kom en ik doe niks meer. Ik weet dat ik fout ben.” “Nou, ik heb altijd vertrouwen in je gehad, dus ik kom maar. Maar weet wel dat ik mensen op afstand hou.” Dus zij komt naar binnen, of ze probeert naar binnen te komen. Ik vloog meteen in haar armen en begon te janken. Nou, dat was gewoon heel heftig op dat moment. Ze moest mij op bed douwen, ik ging daar zitten. Ik zeg: “sorry, sorry, sorry, dat was niet mijn bedoeling.” Dus heel goed over gepraat, maar wel een rustprogramma genomen. Ik heb volgens mij vier weken rustprogramma in moeten zetten. Ja, nog tranen zitten in mijn ogen als ik dat zo vertel. Haar wel gevraagd: “Hoe ga je dan aan werk komen? Want je weet hoe het dan is, als je dan geen werk hebt.” “Maar komt wel goed Jari, dan ga ik gewoon weer bij mijn oude baas werken en dan kom ik over een half jaar wel weer terug.” En ze zit volgens mij nu weer bij haar oude werk, wat ze ook heel leuk vond. Maar ze had gewoon even zin in wat anders te doen. Maar zodra ze tijd over heeft, komt ze nog een keer langs. Zij is heel belangrijk voor mij. Ja en waarom is zij dat ook? Zij heeft iets gedaan met mijn vader en moeder, wat ik nooit zou kunnen achter-halen. Dat ik daar zo'n goede band mee kreeg en zo'n goede contact, wat gewoon niet eruit kon krijgen. Zij heeft de relatie zo verbeterd dat het eigenlijk moeilijk was, omdat het niet meer loskwam. Dat heeft zij geregeld dat het goed bleef doorlopen.

Locatie

Deze locatie sprak me wel aan, ook de omgeving waar ik in zit. En veel verhalen gehoord en gezien van Nijmeegse Vierdaagse. En ik ben wel iemand... Ik hou wel van een klein feestje altijd. Dus gekozen voor hier. In principe kon ik meerdere plekken kiezen. Dat wel, maar ik had zoiets van bij de eerste al, bij deze... Dit was mijn eerste waar ik ging kijken, dus de andere opties is niet meer naar gevraagd. En ik ging terug met de auto naar de instelling. Ik zei: “We gaan ervoor, we gaan het doen.” Op een gegeven moment even toen ik hier beneden was stijgte het zo omhoog. Ja, kleine upjes wel, het ging steeds beter. Het heeft me veel gedaan dat

Jessie weg ging, maar je moet doorzetten, want anders houd je het ook maar tegen. Ook de relatie met mijn ouders heeft mij snel naar voren geduwd. Ja, ik had gezegd: zondag ga ik naar huis toe. En dat betekent wel heel veel voor je.

Stemmen

Twee weken geleden werd ik afgezonderd, omdat het ook niet goed ging met mij. Doordat ik toentertijd over die jongen vertelde, stemmen hoorde. Hetzelfde toen met die aanraking van die jongen, met die brandstichting. Ook toen ik met politie en justitie in aanraking kwam. Ik voelde me zo slecht en was zo onrustig dat ik zelfs stemmen hoorde. Ja en dat is al die tijd vanaf mijn veertiende tot mijn achtentwintigste gebleven.

Naar huis

Om de twee maanden mag ik naar huis. Voor mij betekent het wel veel natuurlijk. Mijn nieuwe telefoon mee, toevallig gekocht deze week. Of eigenlijk van het weekend moet ik zeggen. Dus die gaat dan ook mee, even van tevoren goed een hele nacht opladen, dus wel heel zenuwachtig. Vind ik altijd spannend. Waarom? Ik zou het bij God niet weten. Het blijft altijd leuk. Gewoon een paar uurtjes thuis en dan weer terug. Het is meer positieve spanning. Ja, en dan ga je weer leuke dingen doen natuurlijk. Jolijn gaat mee en die zit er dan gewoon lekker bij. Zo blijf je maar leuke dingen doen. Ja, zo kom je er wel. Ja... bak koffie of thee, wat iedereen wil en dan lekker bijpraten en dat soort dingen. Laat ik mijn moeder de nieuwe telefoon zien. En ik vraag haar of zij ook SMS heeft, dan ga ik af en toe gaan sms'en 'mam alles goed? Ik ben in de stad.' Mijn vader komt weleens hier, gelukkig en de rest van mijn familie ook wel. Mijn moeder niet en daar weet ik ook wel de reden van. Ze heeft reuma, zware reuma. Het kan zo zijn dat het ze op dit moment bijvoorbeeld met heel veel pijn thuis ligt. Verkrampd ligt of wat dan ook. Dat er echt hulpverlening bij moet komen. En dan heb ik liever dat ik meer geld uitgeef voor reiskosten naar huis toe. Ze is geestelijk nog wel in orde, maar lichamelijk niet meer. En toch is zij een vrouw... zo eigenwijs net zoals mijn oma: ik doe het gewoon en anderen zeggen me niks. Koken? Ik bepaal wat we eten, heb ik niks te eten, dan hebben jullie ook niks te eten. En anders regelen jullie het maar. Ja, zo is mijn moeder eigenlijk. Mijn ouders zijn nog wel bij elkaar. Ondanks... problemen. Ze hebben moeilijke tijden overleefd samen. Ja en dat noem ik dan gewoon 'hart voor elkaar'. En toen kwam een heel mooi nummer, toen mijn vader zijn vijftigste verjaardag vierde. 'Du bist alles für mich', dat nummer duurt dan bijna vijf minuten en daar zaten ze dan op te dansen. Dat heb ik toen opgenomen. Nou, dan schieten de tranen van in je oog gewoon. Zo'n mooi nummer. Dat zijn twee hele bijzondere mensen. Voor mij, ja.

Toekomst

Ik kijk heel nuchter naar de toekomst. Ik heb zoiets van... Nou ja, ik wil gewoon eerst zelf alles in orde hebben. Dus dat ik ook alles snel op kan bouwen. Of snel, goed snel in mijn hoofd kan opbouwen. Dat ik daar meer mee om leer te gaan. Met agressie, dat ik ook mensen dadelijk kan leren omgaan met hun agressie. Ik wil ook iets in een bepaalde vorm van in klinieken gaan werken of in een winkel, waar mensen met dit soort handicappen werken. Want ik ga nou naar een winkel waar

ze mijn problematiek ook kennen en daar wil ik werken. Ja, betekent ook wel bepaalde eisen van een winkel natuurlijk. Je moet verzorgd eruitzien, maar dat weet ik nog niet altijd. Ik ben zo'n sloddervosje. Ik lig liever elke dag nog in het zand en met modder te klooiën tot ik s' avonds echt onder de douche gezet wordt voor een paar uur. En dat kan niet in een winkel. Daar ben ik nou heel hard voor aan het werk. Van hoe gaan we het aanpakken? Hoe gaan we... Als je een sloddervosje wil zijn of ook voor dat... Waarom doe je dat? Hoe moet je netjes zijn voor de klanten? En hoe moet je verzorgd zijn daarin? Dus je hebt heel veel vormen waarin ik moet werken dan, voordat ik nou echt weer naar mijn ouders toe kan. Het hoeft niet echt dichtbij of hun stad zelf te zijn, maar wel dichtbij. Zodat ik makkelijk kan reizen. Wat mij minder geld kost, maar waar ik wel van kan zeggen het kost mij wel hetzelfde. Maar wel vaker in een week of vaker in de zoveel maanden. Ook moet ik daar anderhalf uur voor op de fiets zitten, maar dat heb ik er wel voor over dan. Want als je iets wil, dan moet je het ook ervoor over hebben vind ik. Wat bijvoorbeeld met een auto een halfuurtje zou duren, waar ik anderhalf uur voor moet fietsen. Dat soort dingen zou ik dan willen. En dan als het aan mij ligt nog 24 uur zorg gewoon. Waar je op een bepaald belletje moet drukken: "Hé jongens, ik heb even hulp nodig. Op welk tijdstip kan ik die krijgen?"

Hulp nodig

Ik heb nog wel hulp nodig bij dingetjes. Dingetjes waar ik nu tegenaan loop. Mijn agressie, wat ik je vandaag verteld heb. Daar toch wel in hulp blijven krijgen. Maar ook wel dat ik zeg van, dat ik niet eenzaam ga voelen. Ik ben iemand, ik trek me snel terug, ook van buitenaf. Dat ik dat ook niet dadelijk meer heb. Dat ik niet ga doen, omdat ik mezelf ga terugtrekken. Want de wereld begint nou lekker mooi groot te worden. Niet dat ik dadelijk weer in mezelf ga zitten... Ja, ik wil wel weer gaan uitbreiden. Maar ik wil dan echt gaan werken. Maar ik ben nog een beetje... Of hoe noem je dat? Ik ben nu aan het uitzoeken: wat voor werk vind ik leuk? Wat gaan de mogelijkheden worden? En daarmee eigenlijk ben ik dan aan mijn toekomst aan het kijken. Het is nog allemaal niet zeker wat ik allemaal wil. Dus dat ben ik eigenlijk allemaal nog aan het onderzoeken. Nee, ik ben er niet meer bang voor dat ik foute dingen doe. En waarom zeg ik dat? Ik ben zo erg geschrokken van mijn fouten dat ik nu zeg van: doe het niet meer. Want hebben mijn ouders ook gezegd: "Dan kom ik je ook niet meer opzoeken. En dan bekijk je het maar." Ja, ze zijn ook wel heel hard in geworden. Ja... en toen heb ik ook besloten eigenlijk is dit ook genoeg geweest.

Mijn geschiedenis verbranden

Ik zou wel nog eens een keer na willen praten met mijn ouders erover. Van wat er nu nou eens is gezien in dat hele stuk. Dat zou wel een lastig gesprek worden, maar toch zou ik het van hun kant willen zien. Eigenlijk de verhaal van hun kant van: "Wat hebben jullie in mij gezien?" "Wat hebben jullie gezien van wat zijn mijn fouten geweest?" En die vragen zijn er elke dag voor mij. Ja, maar ene kant heb ik zoiets van laat dat lekker achter je zitten. Want dat roep je eigenlijk dan allemaal constant weer op. Ja, eigenlijk wil ik die doos een keer gaan begraven als ik hier weg ben. Eigenlijk is het voor mij zodra dat ik hier weg ben van... gaat de doos ook gesloten worden? Die verbrand ik op een of andere manier ergens een keer

met personeel hier, zodra ik de bus uit ben gestapt. Ga ik ergens naar een plekje waar je op een rotonde of zo. Ik noem maar iets gek. Ik bel eerst de politie van tevoren of zo. Van tevoren even aangeven dat: “Als er gebeld wordt er staat iemand een fikkie te steken op de rotonde, dat zijn wij dan. Ik ben mijn geschiedenis aan het verbanden.” Ja, en even uitleggen van tevoren: “Kunnen we jullie daarbij krijgen, dat we dat even kunnen doen?” Ja, dat je alvast politie bij je hebt staan, dat je het doet. Dat je even vraagt: “Hé jongens, we hebben jullie even nodig. We willen daar en daar even een bepaalde geschiedenis afboeken. We willen jullie spoedig mogelijk vragen om deze kant op te komen.” Het moet op een andere manier gebeuren als mensen normaal doen. Het moet van mij echt heel anders als wat mensen normaal gewend zijn. Dat moeten mensen ook soms kunnen zien. Er gebeurt daar iets... Bepaalde dossierpapiertjes gewoon kopietjes laten maken wat heftig is. Bijvoorbeeld het krantenartikel, daar maak ik een kopie van. Die verfrommelen we, steken we in de fik. Als dat een beetje weg is geblust of weg gefikt is op een goede manier, blussen we goed na. Dan bedanken we de agenten. “Hé jongens bedankt, dit was ons idee, dit was voor mij een verleden, we hebben het jullie laten lezen. Ik mag nu weer op mezelf wonen een soort van.’ Ja, zo wordt mijn toekomst eigenlijk. Om zo weg te blussen.

Toekomstige instelling

En dan doorrijden naar de instelling waar ik dan ga wonen. En ik hoop dat het dan iets van de instelling waar ik eerder zat wordt. Maar de groep waar ik zat zelf is er niet meer, dat is allemaal industrieterrein geworden. Ja, de mensen zouden er misschien nog wel werken. Maar ik heb nou zoveel rust in me gekregen, dat ik nou ook met die mensen best wel weer onder één dak kan. Kijk, hun moeten weer doorgaan, wij moeten weer doorgaan. Kijk, ik zou dan nog wel zeggen: “Ik ben blij dat ik mijn straf heb gehad.” “Kijk, ik wil met jullie weer verdergaan, hoe staan jullie daar weer tegenover? Hoeveel kansen mag ik van jullie? Of zou ik één kans mogen krijgen om te proberen?” Ik zou die ene kans niet willen verspillen om hier weg te gaan. Ja, en dat zou ik ook wel uitleggen. Wat voor een traject ik vooruit ben gelopen. En wat mij dan op de spel zou komen te staan. Zoiets heftigs zou ik niet weer mee willen maken.

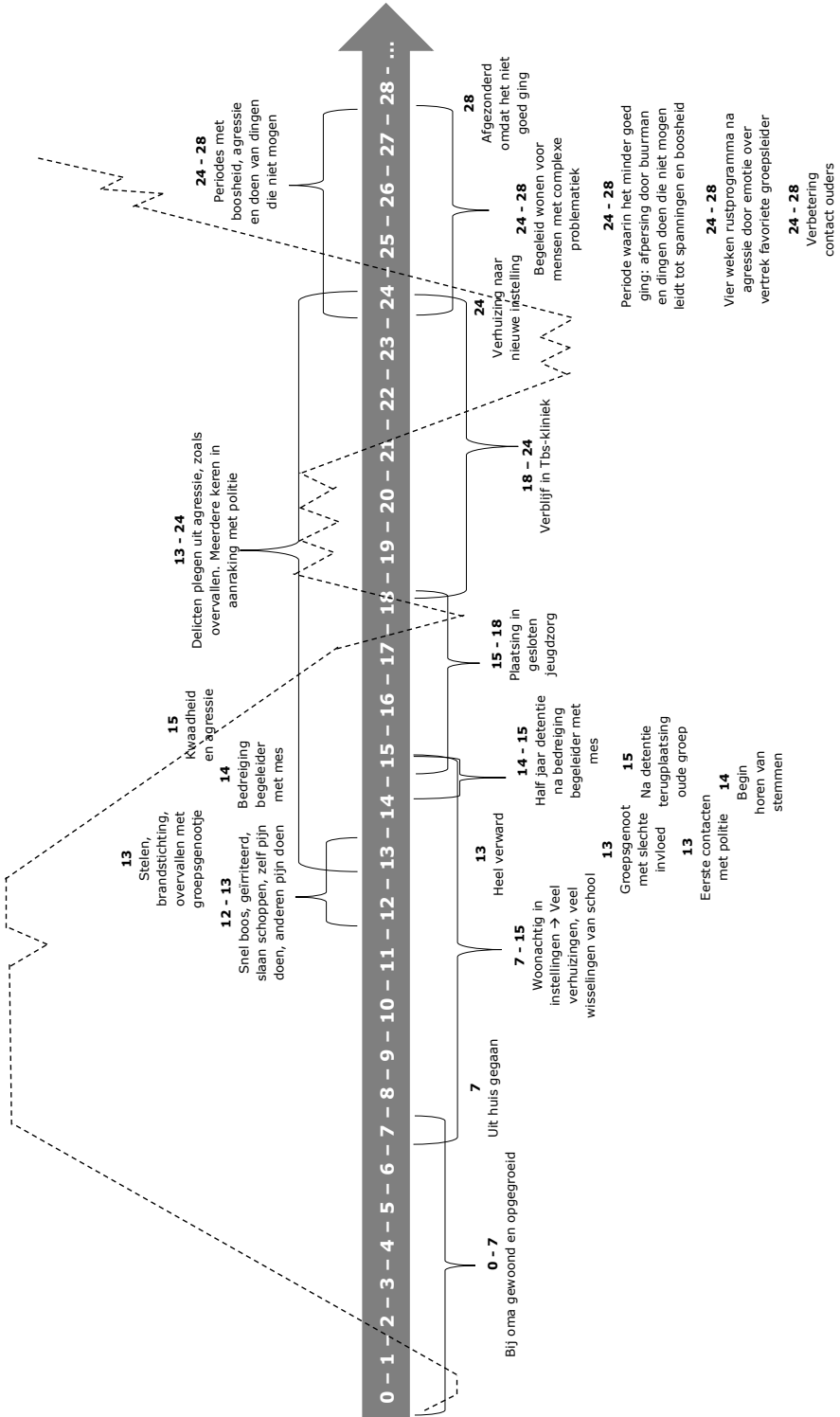
Werken in de hulpverlening

Ik weet niet of dat haalbaar is voor mij, maar ik hoop dat ik werk kan krijgen in hulpverlening. Waar kan ik mensen hulp in bieden met mijn problemen? Waar kan ik mijn problemen in vertellen naar andere mensen? Dat wil ik ook gaan onderzoeken. Waar kan ik mensen mijn verhaal in gaan uitleggen in welke vorm? Zo kunnen anderen weer leren van mijn verhaal. Ja... en die kunnen weer leren van “Hé jongens, oh, misschien kunnen we het zo oppakken. Net zoals wat jij doet.” Zoiets wil ik dan ook eigenlijk gaan doen. Om meer bereikbaar te maken zo van, wat valt het probleem in de wereld? Ik heb heel veel grote problemen, maar je hebt ook heel veel kleine problemen. En dat wordt vaak niet herkend door de mensen om je heen. Die zien dat niet. En ik zie toch wel heel veel dingen in als ik iets op televisie zie, bijvoorbeeld wat 3FM elk jaar doet. Op een plein voor mensen, die problemen zie ik vaak meteen in zo van, wie is dit? Die problemen zie ik meteen in zo van hé... Ja, daar gaat het over. Ook ga ik dan voor mezelf, ga ik

Jari, 28 jaar

dan kijken van, hoe kun je die problemen invullen in bepaalde kleine vormpjes? Die moet je op kunnen oplossen. En dat zijn vaak ook problemen waar ze heel veel geld bij nodig hebben. En ik zoek dan waar ik eigenlijk geen geld bij nodig heb, wat je wel op kunt lossen. Zoals wat elk jaar gebeurt door instellingen of eigenlijk door de regering. Van... hoe noem je dat nou? Komen mensen van buitenaf komen hier dan helpen bij de instelling of bij bedrijven of bij scholen. Dat is één keer per jaar, dus dit jaar ook weer. Schoonmaken of... hoe noem je dat nou ook alweer? Meeloop? Nee, iets van meeloopdagen. Opknappdag, ik weet niet meer hoe dat heet...

“Je hoopt dat je een goed leven hebt natuurlijk...”

“Ik ben van mening dat het pas strafbaar is als de politie het weet”

Liam, 16 jaar

Jong uit huis geplaatst

Ik ben opgegroeid in Zeeland. Ik woonde bij mijn moeder, alleen met z'n tweeën. Mijn papa woonde ergens anders. Die waren toen al vijf jaar uit elkaar. Ze gingen uit elkaar toen ik één was. Vanaf mijn zesde jaar, toen ging het een beetje slechter. Toen ging het thuis heel slecht en toen ben ik uit huis geplaatst en ben ik ook naar een instelling gegaan. Thuis ging het eigenlijk niet, omdat ik vaak heel boos werd en kon schreeuwen en kon schelden en met mijn spullen kon gooien bijvoorbeeld. Het was niet alleen moeilijk, het ging ook wel slecht. Het was niet perfect. Het was niet dat het, hoe moet ik dat zeggen, thuis slecht ging,... maar het ging op school... ging het ook best wel soms af en toe erg mis. Toen was het ook wel eens brullen en met spullen gooien. Toen werd ik gewoon heel boos, heel boos, uit het niets ook. Op anderen, op mezelf en allemaal verschillende dingen. Ik ging wel eens een weekend naar huis, als ik het goed had gedaan. En toen langzaam begon ik een beetje te leren: als ik het nou goed doe, kan ik meer naar huis, kan ik uiteindelijk helemaal naar huis en dan de dingetjes die er natuurlijk allemaal bij horen. En toen begon het steeds beter te gaan. Het was toch uiteindelijk een goede stap.

Uit de kast

Het beste moment uit m'n leven was op m'n twaalfde. Toen kwam ik er eigenlijk achter dat ik homo was. Toen steunden heel veel mensen mij en het maakte hun niet zo veel uit. En dat vond ik het fijnste dat ze niet gelijk zo'n mening erover hadden, dat ze het gelijk heel supergoed vonden maar ook weer niet van “Donder maar op”, of zo. Dat ze gewoon geen mening hadden, dat vond ik heel fijn. De docenten toen, en papa en mama, en de mensen op het internaat die het toen wisten. Die reageerden allemaal goed, geen mening. Ik heb niet ze allemaal samen verteld. Maar wel gewoon allemaal apart. Er was een moment dat er een hele leuke jongen in mijn leven was. Toen was er een hele leuke jongen en dat was heel belangrijk toen. Het is wel goed afgelopen gelukkig maar het einde had beter gekund.

Belangrijkste gebeurtenis

De gebeurtenis die ik het belangrijkste vond was dat ik naar het internaat ben gegaan, naar de eerste groep, naar deze groep en toen het fout ging op school bij het internaat. Het heeft gewoon heel veel invloed op me gehad. Het heeft veel met me gedaan. Het had heel anders kunnen gaan omdat ik op deze groep zat en toen kozen ze voor een andere groep, maar ze hadden ook kiezen voor het schippersinter-naat voor een bepaalde tijd en daarna misschien naar die groep.

Dus zo. Ik denk dan van: nou, stel nou dat je het daar een maand had geprobeerd? Dat was mijn mening toen. En dat hebben ze toen niet geprobeerd, omdat ze bang waren dat het fout zou gaan. Maar stel nou, hadden ze dat bijvoorbeeld een maand uitgeprobeerd, dan had ik hier misschien nu wel niet gezeten. Dan was het heel anders gegaan. Ik denk als we toen hadden geprobeerd, dat ik dan toch wel daar was gebleven. Maar zo wilden ze niet, ze wilden in een keer naar hier, zal ik maar zeggen. Dat vond ik wel heel negatief. Het positieve, ja, is dan ook weer, en het belangrijke, dat het weer even slecht is gegaan, maar dat toen ook weer wel een tijd heel goed is gegaan. Echt een hele tijd ook wel echt heel goed. Tussen, ja, veertien en nu.

Mamma

De relatie met m'n moeder vroeger ging echt heel goed. En er is ook echt een jaar geweest bijna dat ik geen contact had met mama. En dat was rond de periode bij het internaat, zal ik maar zeggen. Toen was ik twaalf. Toen ben ik bij papa en mijn stiefmoeder gaan wonen en toen ging het... Dat was ook... Ik ging niet bij mama... Ja, het ging niet. Maar eerst zat ik bij mama, ging ik naar mijn eerste groep en toen kwam ik terug van die groep, ben ik even bij mama gaan wonen, maar toen ging het eigenlijk nog altijd niet zo heel goed daarna. Toen ging het eigenlijk steeds slechter en slechter en toen ben ik bij papa en mijn stiefmoeder gaan wonen. Toen heb ik helemaal totaal geen contact gehad, omdat het gewoon thuis niet goed ging en ze het echt beu was, zal ik maar zeggen. Echt veel ruzies, dat vooral en discussies en zo en dat liep dan uit de hand. Dan gingen we met spullen gooien naar elkaar. Ik ging vooral met spullen gooien en mama heeft dat een keer gedaan. Maar mama, die schreeuwt vooral heel hard. Daar werd ik nog bozer van en dan ging ik met spullen gooien of met een deur of zo heel hard. Bam, ik ga wel naar boven of zo en dan knalde de deur bijna uit de sponningen. Toen uiteindelijk op het internaat heeft zij eens een keer gebeld en heb ik eens een keer gebeld en toen is het gewoon weer goed gekomen eigenlijk. Toen hebben we contact gekregen met elkaar. Bij mama is het echt dat ik echt alles kan zeggen. Dan kan ik het ook over de kleine dingetjes hebben. Die is dan ook nog gevoelig en zo en die leeft echt mee, zal ik maar zeggen, die houdt er rekening mee. M'n moeder die is altijd eigenlijk alleen geweest. Die heeft een keer een vrouw gehad, omdat ze eigenlijk een beetje vrouwen verkoos en toen heeft ze echt wel een tijdje een vrouw gehad, maar dat is dan ook niet goed gegaan. En nu valt ze gewoon weer op mannen, zal ik maar zeggen. Maar dat was eigenlijk de enigste keer dat ze iemand heeft gehad, ja. Ze is nog altijd op zoek. Ik zeg altijd tegen mama 'je bent van mij.'

Pappa

De relatie met mijn vader, die is eigenlijk altijd wel goed geweest. Altijd eigenlijk hetzelfde. Mijn papa is gewoon een echte man. Daar hoeft je niet veel tegen te vertellen. Dat is een harde zeebonk, zal ik maar zeggen omdat hij kapitein is. Ik kan wel tegen hem vertellen als er echt iets is of zo, dan kan hij wel goed met je praten, maar met je kleine vrouwendingetjes moet je niet komen, zal ik maar zeggen. Moet je niet zeggen van: "Hé, ik vind een jongen leuk en die ziet er zo uit." Ik kan wel een foto laten zien en dat is het dan. Papa praat er voor de rest niet

over mee, want hij heeft ook nu weer een vriendin. Bij papa is het echt wel dat als er echt iets ergs is, dat ik dan wel iets kan vertellen. Papa zegt gewoon waar het op staat. Als het nou onzin is, zegt mama van "Ja jongen, maar, hè...", hele uitleg erbij. Maar bij papa zegt gewoon "Ja, het is onzin." Gewoon zo: "Ja, het is onzin."

Boze stiefmoeder

Met mijn stiefmoeder, die ik nu heb, daar kan ik het heel goed mee vinden en zo. De stiefmoeder van vroeger niet. Als papa er niet was, dat was een kreng, dat was een bitch gewoon. Toen was zij van: "Ja, ga maar naar boven, ik wil van je af zijn." Dan hadden we ruzie, heeft ze een keer me proberen te wurgen. Toen was ik blij dat haar zus er was. Dat die die van mij af had getrokken. Dat was echt maar een klein, dun vrouwtje of zo... maar ze kwam langs achter. Heel gemeen en toen had ze mij proberen te wurgen en zo. Ik had een grapje uitgehaald. Dat was eigenlijk heel... Ik zal het kort uitleggen. Ik had een Samsung afstandsbediening. Die kan eigenlijk op iedere tv. Dus ik zet voor de gein de tv uit. Ik gooi de afstandsbediening tussen de bank. Dus en zij van: "Hé, de tv is kapot, dat is allemaal jouw schuld." Kijk, ik had ten eerste gelijk de schuld, omdat ik voorbij loop. Dus ik zo: "Oh, sorry hoor, ik heb hem alleen maar uitgezet." "Vervelend rotjong", en zo. En toen uiteindelijk stond ik in de gang. Ik zeg zo: "Ik ga wel even terug naar boven." En toen deed ze de voordeur open en duwde ze mij naar buiten en toen wilde ik terug naar binnen rennen. Ik had zo mijn handen naar voren dat ik aan het rennen was en toen duwde ze de deur dicht. Maar we hebben twee ramen in de deur en daar zat ik doorheen met mijn handen. Dus echt, daar zat ik half doorheen. Maar toen deed ze de deur open en dat was dan "Godver", en allemaal aan het vloeken en zo. En schelden. En toen heeft zij mij langs achter proberen te wurgen. En toen heeft de zus haar weer van me af getrokken. En dat was wel allemaal in een kwartiertje gebeurd. Dat vond ik wel heftig. En dan, papa was het ook altijd eens met haar, zal ik maar zeggen. Dan was het: "Ja, schatje, ik vind voor Liam dat dat beter is hoor." En dan was papa: "Oh ja, ja, schatje, je hebt gelijk." Bleugh! Dat was toen wel heel erg.

Vertrek stiefmoeder

Maar toen kwam papa eens een keer voor mij op en toen hadden ze wel echt bonje. Niet normaal. Ja, dat ging ook over dat je denkt van: "Hè, daar heb je toch geen ruzie over als koppel?" Ik vulde het koffiezetapparaat bij, want de zus kwam weleens langs en dan vulde ik die bij. Dat er vers water in zat, want die was gewoon leeg. Dan zegt ze: 'Ja, dat is vies en zo en dat zit er dan een week in.' En ik "Ja, dat kookt toch, daar is toch niks mis mee?" Toen kwam papa bij haar: "Wat is hier aan de hand?" En dan zei ze van: "Ja, hij heeft dat water bijgevuld en dat duurt misschien nog een week voordat het wordt gebruikt." En zei zo papa: "Ja, dat maakt toch helemaal niet uit?" En dan begon ze helemaal, lalala. En toen zei papa: "Weet je wat? We zullen het oplossen. Ik haal het water er wel uit." Dus hij pakt dat opvangbakje en dat reservoir en zo en hij wil dat leeggieten, maar hij laat het per ongeluk vallen in de wastafel. En zij zegt: "Oh, gaan we boos doen? Gaan we kapot gooien?" Dus zij helemaal, grrr, stampend aankomen en ze pakt het koffieapparaat en gooit het buiten op straat kapot. Toen was het begonnen. Zal ik maar zeggen. En toen zijn ze... Nu zijn ze uit elkaar. M'n vader heeft nu een

andere vriendin. Papa mag nu weggaan en dat maakt niet uit. We hebben lol gewoon samen. Dat is heel anders. En dan kan ik juist beneden blijven, zal ik maar zeggen. Ik kan gezellig praten. Ik mag muziekje aanzetten en zo. Dat is heel gezellig.

Kennis

Tamara, dat was een hele goede kennis. Dat is ze nog altijd. Ik heb haar leren kennen toen ik al op het internaat zat, via haar dochter die ik kende. Met haar kon ik ook heel goed praten. Dus dat was ook heel fijn, zal ik maar zeggen, in die tijd. Als ik dan op het internaat mijn verhaal niet kon doen, dan kon ik naar haar fietsen en dan ging ik gewoon bij haar praten, gewoon een halfuurtje. Dat was dan altijd de tweede kans, zal ik maar zeggen. Dat was echt altijd goed. Lekker met een bakje thee. Dat deed ik ook wel vaker, hoor. Dus dan zit ik met haar op de bank, lekker gezellig te kletsen over alles. Hoe het dan gaat en wat er in mijn hoofd speelt en wat er juist ook weer goed gaat, want daar is zij ook van. Ja, dat was wel heel fijn. Dat zei ze zo van: “Hé, het gaat toch ook goed op school?” En dat was ook heel fijn. Ik kon daar eigenlijk gewoon wel altijd terecht. Ik ben er sinds die tijd nog maar een langs geweest, want de sluisen van Terneuzen, die zijn daar heel dichtbij. Ik zei toen tegen het internaat zo: “Zeg, ik fiets nu naar school”, en dan zeggen ze: “Ja, dan ben je gewoon na school terug.” “Ja, dat weet ik nog niet, hoor.” En dan weten ze al hoe laat het is en toen ging ik gewoon bij haar een kopje koffie doen. Volgens mij wisten ze dat wel. Ik heb er eigenlijk nooit zo veel over haar verteld of zo, maar ze wisten wel dat ik met haar contact had. En dan na schooltijd fietste ik dan gelijk door naar haar. “Hé, alles goed.” Ze woonde ook maar vijf minuten van het internaat af. En dan was ik daar even op bezoek en dan kletsten we gewoon over alles en zo en ik liet bijvoorbeeld de hond uit, voor één euro per keer. Dan gaf ze me twintig euro en liet ik de hond twintig keer uit.

Vriendschap

Aaron ken ik van hier, die woont hier ook. Dat vind ik een leuke jongen. Hij was geen homo. Hoe moet ik dat zeggen. Hij accepteert het wel, maar hij vindt het... Ja, hij valt er gewoon niet op en hij wil dan wel aardig doen en zo, maar hij vindt het ook weer een beetje voor schut voor zijn vrienden. En dan moet hij ook gewoon een beetje stoer doen van: “Hé, homo.” Maar dat heb ik gewoon al een keer besproken met hem en hij zegt dan van: “Als er dan mensen bij gaan staan en een beetje stoer doen, dan weet je dat gewoon. En dat ik dan alleen met je ben, dan wil ik best wel een keer iets liefs zeggen, hoor.” Dus hij rookt bijvoorbeeld ook, maar hij heeft niet altijd sigaretten en dan geef ik hem een pak sigaretten of zo. Het is wel echt goed, ja. Dan was er nog Julia. Ik ben met haar bevriend vanaf het begin dat ik hier ben. Dat is een meisje bij mij op de groep en daar kan ik het heel goed mee vinden, kan ik heel goed mee praten en zo. Dat is altijd heel gezellig. We hebben zo af en toe wel eens ruzie waar je u tegen zegt, maar soms na twee minuten is het al opgelost. Dan zeg je: “Sorry, hè.” Ik geef meestal, van de tien gevallen geef ik het wel acht, negen keer aan hoor.

Experiment

Ik ken iedereen hier van het terrein. Zo ken ik bijvoorbeeld een meisje, tegen dat meisje vertelde ik ook best wel vaak iets. En ik had al twee of drie keer gehad, dat iemand het wist, zal ik maar zeggen. Dus, en dan zei ik van: "Heb jij dat verteld?" En dan zei ze nee. Ik zeg zo: "Maar die persoon zegt van wel." En dan zei ze: "Nee, dat heb ik niet verteld." En dan zeg ik: "Ja, dus wel eigenlijk, want ik heb het alleen tegen jou gezegd, dus hoe kan iemand anders dat dan weten?" En toen heb ik dat bij haar expres uitgetest dus. Toen heb ik eens een keer iets verteld, echt gewoon iets stoms, gewoon. En dat om te kijken van, hoe snel het bij iedereen terecht zou komen. Dat was, ja, rond de middagpauze. Dus om een uur, zal ik maar zeggen, ongeveer was het afgelopen en ik weet niet hoe ze het voor elkaar kreeg, maar ik liep om kwart voor drie de deur uit bij school en iedereen wist het. En we zitten in dezelfde klas, dus kun je nagaan. Dus dan weet ik eigenlijk wie ik kan vertrouwen en wie niet. Want dan de sukkels, die dan gaan roepen: "Hé, huh, ik heb dit gehoord, ik heb dat gehoord." Ja, dan weet je dat dat ook zulke mensen zijn, die gaan dan ook naar iedereen toe: "En weet je wat ik nou toch heb gehoord?" Dan wordt het verhaal natuurlijk weer anders bij de volgende. En dan de mensen die dan juist naar je toekomen en zeggen van: "Hé, hoe zit het nou? Ik wil het even via jou weten", dat zijn juist de goede mensen.

Verschillende verhuizingen

Vijf jaar nadat ik uit huis was geplaatst ben ik weer thuis gaan wonen. Ik woonde eerst bij mama, tot het thuis niet zo goed ging met mijn stiefmoeder, dus toen ging ik bij papa wonen. Dat is dan later weer het schippersinternaat geworden en allemaal andere dingen. Dat was puur omdat papa kapitein was en er daarom niet altijd voor me kon zijn. Dat was heel gezellig, en dan kon je het nog eens erover hebben, wat voor schip vaart jouw vader, of moeder? Want er waren ook echt vrouwen die dat deden, dat waren echt vrouwelijke kapiteins, dat waren van die 'stoere wijven' zouden we zeggen. En toen ging het niet zo goed op het internaat. Dat had ook weer iets met school te maken, maar toch tegelijkertijd ging het op een andere manier goed dat we dan die keuze maakten en dan zo weer. En toen gingen we weer naar een groep, dus toen ben ik weer naar een instelling gegaan, maar daar kon ik maar een bepaalde tijd verblijven en toen ben ik naar hier gekomen. Dat was twee jaar geleden.

Ruzie

Toen ik twaalf was, dat was niet veel na mijn elfde, toen ging het weer iets slechter. Dus toen ging ik weer naar een instelling, naar een groep. Toen ben ik een jaar op die groep geweest. Wat er toen eigenlijk is gebeurd is dat ik iemand heb aangevallen. Dus eigenlijk dat ik diegene heb verwond. Wel meerdere keren, maar bij verschillende personen. Het is eigenlijk bij mij dat ik het eigenlijk alleen maar doe, omdat ik dan heel veel spanning heb. Dus gestresst ben om de dingen en dan is mijn hoofd vol dan gebeurt dat... Eigenlijk zijn er wel meerdere strafbare dingen gebeurd, maar ik ben er van mening op uit dat het pas strafbaar is als de politie het weet. Wat er toen gebeurde, is dat ik eigenlijk iemand wou slaan. Volgens mij toen omdat ik een verkeerd antwoord kreeg en ik daar heel erg aan irriteerde. Daar waren mensen op tijd bij. Je zou wel dingen kunnen zeggen wat

strafbaar is. Dus een bedreiging tot de dood. Daar kan je ook aangifte voor doen, dat is ook eigenlijk in principe strafbaar. Dat was toen van toepassing. En ja, ook dingen die tot verwondingen konden leiden, spullen gooien en allemaal. Dat was eigenlijk een situatie, dat ik ruzie had met een jongen op school. Die jongen... ja, die was mij een beetje aan het treiteren, ik hem en dan zo heen en weer. Toen was ik gaan fietsen met een begeleider. En we waren aan het fietsen en ik fietste er toevallig langs en toen liep het zo hoog op dat ik er naartoe ben gegaan, een baksteen had gepakt en die wou ik door de ruit gooien. Toen had die groepsleiding mij tegengehouden en toen hadden hun de politie gebeld. Dat was eigenlijk de aanraking met de politie. Die heeft mij toen apart genomen en zo. Gewoon alleen gepraat en dat was het en toen mocht ik weer weg. Toen was ik inmiddels al rustig.

Politie

De handelingen van de politie vond ik dus eigenlijk helemaal niet kunnen. Er stond eigenlijk een toilethuisje daar en ik stond daar zo'n beetje tegenaan te leunen. En ik antwoordde gewoon netjes tegen de politie gewoon wat ze vroegen. En toen pakte die ene agent, pakt mij bij mijn schouders en die duwt me keihard zo tegen de toilethuisje aan. Zo hard dat ik nog last had van m'n rug twee dagen. En toen had die duidelijk gezegd van: "Als je hier nog één keer komt, krijg je een verbod." En dat was eigenlijk de waarschuwing. En toen mocht ik doorfietsen, dus toen moest ik weg. Ik vond het eigenlijk niet kunnen. Ik stond er al rustig bij zal maar zeggen. Ik denk... doordat de politie was gekomen of zo, dat er wel iets klikte binnen dat ik rustig moest doen.

School

Toen ik rond de veertien was ging ik weer naar een andere groep. En toen ging het weer heel slecht, dat was allemaal wisselingen met school en zo. En er was ook iets dat erbij kwam, want daar had ik ruzie met een jongen. Dat was echt zo'n stalkergeval. Ja, toen ging het al een hele tijd fout en zo. Toen kwam ik net ook uit een andere klas, en toen was er een nieuw schooljaar begonnen. Toen liep ik heel vaak weg bijvoorbeeld, omdat dat geen leuke klas was. Toen heeft uiteindelijk de groep mijn papa en mama overgehaald van: "Wat kunnen we eraan doen dat Liam echt weer goed zijn best gaat doen?" Toen hebben we het voorstel gehad dat we naar andere klas konden gaan voor echt vastigheid. Ik ging bij een heel goeie docent, een meester zelfs, daar kon ik alles tegen zeggen. Dat vond ik echt heel fijn. Als ik dan zei, dan zei hij van: "Ik zie dat het niet goed gaat, kom maar even mee, dan gaan we even praten, met een kopje chocolademelk erbij of zo, op school", en hij ging met mij praten. Alleen hij ging weer weg, dus toen kwam er een andere docent en daar ging het niet goed bij. In die klas hebben we al drie docenten gehad. Als er iets was kon ik het niet kwijt. Die wuifde het weg van alsof het er niet was: "Ach, dat komt wel goed." En toen ging het echt een keer helemaal mis op school en toen ben ik met spullen gaan gooien en zo, heel veel spullen kapot, een enorme rekening natuurlijk. Toen hebben ze gezegd: "Wat gaan we daar nu aan doen dat jij toch naar school kan de momenten die goed gaan?" En toen ging het goed behalve maandag en vrijdag. Dan had ik bepaalde vakken en bepaalde mensen die ik dan niet mocht en niet kon uitstaan. En dan op maandag

bleef ik op de groep bijvoorbeeld en dan volgde ik op de groep weer een soort programma. Daardoor werd het steeds weer beter.

Diefstal

Ik had ook gestolen. Qua had een fles zwaardere, sterke drank in mijn broek gedaan, dat was echt zo stom. Dus toen hadden jongens mij opgestoken en zo. Opgenaaid eigenlijk gewoon. Dat waren jongens van mijn leeftijd, gewoon van het terrein. Ze waren er onderweg al over bezig, van: "Laten we een fles drank stelen." Ze zaten me een beetje te manipuleren van: "Hé, je moet het doen en doe dat voor ons, we zijn je beste vrienden." Anders had ik het niet gedaan. Ik ben wel een persoon met een duidelijke mening en zo, en ik denk dat ik ook wel redelijk nee kan zeggen. Ze zeiden dat ik het moest doen en anders geen vriendjes meer waren en zo, aan het bedreigen en zo. Zo dus zijn ze allemaal. Totdat ik het pakte en dat ze weg waren. Ik was nog voor de kassa. Het is eigenlijk: als ze je pakken voordat je voor de kassa bent, voordat je de winkel uitloopt, dan mogen ze je alleen een winkelverbod voor geven. Dus het is eigenlijk in principe strafbaar, iets stelen. Dus stel je bent voorbij de kassa, voorbij die meneer of mevrouw die de kassa doet, dan mogen ze gelijk de politie bellen zeggen van: "Er is iemand hier die heeft iets gestolen, dus kunnen jullie komen?" Dat is het verschil een beetje. Eén iemand die zat in zo'n achterkamertje en die had op de camera's gezien dus. Daar is geen politie bijgekomen, alleen een winkelverbod. Ik heb gezegd wie het waren en die hebben ook een winkelverbod gekregen.

Pesters

Dat het niet goed ging kwam een beetje door thuis, dat het niet goed ging bij mijn moeder, en dan dat jongeren mij pesten. Maar ik laat me eigen ook niet doen, want soms denken ze grappig te zijn maar ik bijt van me af hoor. Dus dan gaat het natuurlijk niet supergoed maar het is ook weer niet dat ik me op m'n kop laat zitten dat ik in de min min zit. Ik weet ook echt op welke momenten het ook altijd komt. Het is echt heel voorspelbaar. Ik weet bijvoorbeeld: als ik nou om zo laat naar buiten ga of ik zie dat groepje staan, dan weet ik, als ik zo langs die kant erlangs loop dan zeggen die jongens iets en als ik zo loop dan zeggen ze niks. Dat zijn niet de jongens van mijn groep, maar wel van het terrein of jongeren die dan naar je toe komen omdat ze dan hier weer vrienden hebben. Dan gaan ze vervelende dingen zeggen en sommigen hebben mij ook al aangeraakt, bijvoorbeeld, een keer gestreeld. Omdat ze weten: ik ben homo, ik val op jongens. En dan gaan ze daar me proberen mee te pesten. Ze weten wel dat het niet de bedoeling is. Maar je hebt natuurlijk ook weer genoeg anderen die dan nog altijd meedoen. Het is nooit één iemand hè, het is altijd een groep. Meestal gebeurt dit twee, drie keer per week of zo. Dat is best veel en het is niet één keer een rotopmerking, het is dan wel een paar keer achter elkaar. Dat is erg vervelend. Gelukkig kan ik erover praten met de begeleiding. Als ze er iets mee kunnen en het is al een bepaalde tijd dan doen ze het wel. Iedere keer langs een woning liep riep een jongere: "Hé homo". Toen heb ik dat tegen de groepsleiding gezegd en toen deden ze er niet zoveel aan. Toen heb ik gezegd: "Ik wil dat je nu naar die groep toe belt en dat ze er iets mee doen." En toen even later kwamen we die jongen tegen en die zei van: "Hé, dat was niet de bedoeling eigenlijk."

Vol hoofd

De keren dat ik iemand aanviel was bijvoorbeeld dat diegene iets zegt tegen mij, en dat het daardoor komt. Het is niet iets supergroot dat er dan gebeurt, maar er zitten er allemaal al verschillende dingen in mijn hoofd en dan komt dat er net bij en dan is het gewoon de druppel. Bijvoorbeeld, bijvoorbeeld had ik in mijn hoofd dat ik homoseksueel ben en allemaal andere dingen die daaromheen zijn. En dat neemt dan veel ruimte beslag in mijn hoofd. En dan zegt diegene nog wat en irriteer ik me daaraan en dan komt er nog iemand en dan is dat de druppel. Met de groepsleiding is het ook al gebeurd. Dat ik bijvoorbeeld er volop op begin te meppen of te schoppen of zoiets. Eén keer moest iemand iets laten hechten, dat is eigenlijk het ergste dat er ooit is gebeurd. Daarna is het er eigenlijk uit. Dan is het gewoon weg. Ja, dat is heel raar voor die mensen, die zijn natuurlijk geschrokken en die denken er nog heel even over na. Maar bij mij het is eruit, dus het is weg. Even een kwartiertje dat het echt heel slecht gaat, maar daarna kan ik gewoon weer lachen, grapjes maken, sarcastisch zijn. Er gebeurt iets en het loopt op en het loopt op totdat het gewoon eigenlijk escaleert. En dan ben je het een soort van kwijt en dan kom je weer tot rust. En dan zo weer tot de volgende keer. En soms is dat totdat mijn hoofd vol zit en het escaleert, soms duurt dat maar een dag, kan het twee keer per dag zijn. Maar het kan ook echt een hele maand duren.

Aangifte en procedure

Vorig jaar was er aangifte gedaan door verschillende mensen. Dat zijn meestal twee of drie mensen en dan doen ze er pas iets mee. Het was ook groepsleiding, een docent op school en nog meer groepsleiding of zo dacht ik dat er was. Toen ben ik twee keer of zo op het bureau weer geweest. En toen moest ik ook mijn verklaring afleggen en als ik het heb gedaan, dan heb ik het gedaan. En mijn verklaring was eigenlijk bijna hetzelfde als die van hun. En toen even later zeiden ze van: “Ja, dat gaan we door doen naar de officier van justitie, wat die ermee wil.” En toen zeiden ze van: “Ja, je komt, of we gaan naar de kinderrechter.” Toen moest ik naar de officier van justitie en toen had de Raad van de Kinderbescherming het voorstel gedaan voor de TACt-training, dat ik toch nog iets kon leren. Het was in een kamertje met zo'n sjiek mannetje en zo. Ik was er dan, de vrouwenspersoon en mijn advocaat. En van de instelling. Ik was bang dat ik geen leerstraf zou krijgen. Uiteindelijk was het fijn dat er toch een leerstraf kwam, en dat er toch ook weer werd geluisterd naar het voorstel van de Raad van Kinderbescherming.

TACt-training

Dat zijn eigenlijk bijeenkomsten van anderhalf uur tijd Dat was wel echt een half jaar dat ik er naartoe moest gaan. En dan ga je er eigenlijk naartoe en dan ga je eigenlijk kijken wat je moet leren. Zijn eigenlijk volgens mij vijf stappen: Wat gebeurt er? Wat ga ik doen? Nee, wat gebeurt er? Een time-out nemen, doorgaan, vaardigheid inzetten, zulke dingen. Dat is een stappenschema en daar horen dan natuurlijk weer andere vaardigheden bij. Een voorstel doen, excuses aanbieden, op tijd weggaan, een time-out nemen en zo allemaal. Nou, dan gaan ze kijken: wat heeft die nodig? Want ik kan bijvoorbeeld heel goed alles uitleggen. Dus ik hoef eigenlijk niet te kijken: wat gebeurt er? Dus dat hebben we wel even gedaan. Maar

ik moest bijvoorbeeld leren om sorry te zeggen op een goede manier, betere manier. En dan zo eigenlijk. En dan allemaal van die kleine dingetjes die de situatie beter kunnen maken. Bijvoorbeeld bij het boos worden. Vóórdat ik dan boos word. Want hier hebben ze eigenlijk fases: als je in één bent is het gewoon, twee is eigenlijk dat je geïrriteerd bent en drie is eigenlijk dat je helemaal flipt, dat je echt boos ben. Om het makkelijk te kunnen zeggen. Stel ik zit dan in twee, dat ik geïrriteerd ben, dan heb ik allemaal oplossingen geleerd die ik kan doen dat ik terug naar één kan, dat er geen ontploffingsgevaar is. Bijvoorbeeld muziek luisteren, ademhalings-oefeningen. En dan vooral, wat ik echt heb geleerd daar, is een time-out van tevoren te nemen. Bijvoorbeeld stel nou voor dat het misgaat op school neem ik een time-out: "Bel maar naar mijn groep en zeg maar dat ik eraan kom." Dan ga ik even muziek luisteren en ademhalings-oefeningen doen. En dan doe ik dat meestal en ga ik terug naar school en dan is er niks aan de hand. Daar was ik wel heel erg trots op mezelf. Daar krijg ik nog binnenkort zo'n certificaat van binnen. Dat sturen ze op met de post en dan zo eigenlijk. Het eindrapport moet ik nog lezen, maar dat hadden ze hier doorgestuurd. Ik ben nu denk twee weken gestopt of zo.

Werkstraf

Het is wel één keer eerder gebeurd, dat ik een werkstraf heb gehad. Vond ik hartstikke leuk, ik vond het fantastisch. Ik heb me daaraan nog er naar toe geweest om er geld te verdienen, dat ik er weer extra kwam helpen, dus ja. Ik vond het gewoon leuk. Ik moest er volgens mij veertien uur of zo werken, dat valt dan op zich nog mee. Dus ik was daar naartoe gegaan en ik dacht: oh, dit gaat echt helemaal niet leuk worden. Maar hartstikke leuk. Dat was een beetje in de tuin werken en dan om de twee uur koffie drinken en koekje erbij. Dat was ook naar aanleiding van paar aangiftes en toen hadden ze me die straf opgelegd. Dat was via HALT. Aan de werkstraf heb ik niet veel gehad, maar de TACT-training wel. Bij werken, leer je te werken. Maar niet iets op te lossen of op dat moment anders te doen en bij de TACT-training wel. Dus daar is het verschil. En want ja, je mag wel gaan werken dat vinden ze een leuke straf, die mensen worden ook geholpen die daar werken. Je bent lekker bezig, maar voor de rest leer je er niks van. Bij die TACT-training dan deed je echt oefeningen.

Woedeaanval

Donderdag toen zaten ook allemaal dingen in mijn hoofd. En toen had ik eigenlijk uiteindelijk een juffrouw geduwd en die is toen op d'r kont gevallen. Ze had alleen last van d'r stuitje, dus dat is wel vervelend. Ze was erg geschrokken. Ze werkt ook vandaag niet daarom. Achteraf gezien was er op dat moment helemaal niks natuurlijk. Maar ik was boos, want anders doe je het natuurlijk niet. Maar bijvoorbeeld nu ja denk ik echt van: shit hé. Ik had mezelf liever op de grond gedouwd. Dus heel stom. Ik voel wel een beetje schuld, dat vooral. Dus voor die mevrouw heb ik ook een excuusbrief geschreven, dus dat ga ik ook nog geven. Dat deed ik meestal wel, maar nu door die training een beetje uitgebreider en nu de stappen vooral erbij. Ik heb die brief nog niet kunnen geven, want vandaag werkte ze natuurlijk niet dus.

Fikkie in het fietsenhok

Daar helemaal achter op het terrein, daar stond eigenlijk een schuur. Die was volgens mij, vijf, zes meter lang, 2,50 hoog, 2,50 breed. En gisteren was het kwart voor vijf. Ik zat zo in de keuken te koken voor acht man, zie ik in één keer in die aluminiumkap van de afzuigkap, dacht ik van: wat zie ik nou? Is dat nou geel of zo? Ik draai me eigen om, staat die schuur in een keer in de fik. En ook echt helemaal zo omhoog en zwarte rook. Maar dat was wel heel gevaarlijk, want die kan ontploffen. Er waren ook alle ruiten gesprongen, want er stond allemaal frituurvet in, glas en plastic containers en zo. Dus dat was echt heel erg. En bureaustoelen en fietsen. Het verhaal is eigenlijk dat iemand er binnen zat en die had het een beetje koud, die had een vuurtje gemaakt. En iemand anders die was er ook bij, die had de verkeerde invloed en toen hebben ze eigenlijk de schuur in de fik gestoken. Maar wel met opzet, dus. Het is niet van dat ze erbij stonden van: “Oeh shit.”

Vechtende vader

Drie weken geleden of zo stonden we in de Albert Heijn en iemand viel mijn stiefmoeder lastig. En die had die uiteindelijk op d'r gezicht geslagen en zo. Gewoon in de Albert Heijn midden voor de kassa. Papa slaat eigenlijk geen vrouwen, maar is echt heel stom, die pakt gelijk bij de keel en die knijpt die keel dicht. Toen zei ik: “Pap, hou op!” En toen had ik die vrouw uiteindelijk gewoon op de grond geduwd, uit elkaar zo, want anders dat komt niet goed. Ik had het al vaker gezien, met van die grote, brede mannen van twee meter. Dat zijn dan grote mannen die wij tegenkomen in een café of zo, en daar gaat papa dan mee op de vuist. Mijn vader is maar 1,75, maar die heeft zulke armen. Dat vind ik gewoon om te lachen, dat zo'n vent van twee meter komt van: “Hé, ukkie.” En die ligt even later buiten te huilen. Papa die waarschuwt nog van tevoren. Papa zegt dan: “Je gaat nu ophouden of ik sla je op je gezicht.” Zo zegt die het dan gewoon. Hij zegt natuurlijk iets grover, ik verwoord het nu nog netjes. Zij gaan natuurlijk door, want dat vinden ze leuk, willen ze uittesten. En dan kom 'ie in één keer voor je staan en dan is het klaar. Papa die blijft ook doorgaan. Ik zie daar op een bepaald moment, klikt dat weer terug en dan denk ik: shit, wat heb ik nou gedaan? Dat had ik niet moeten doen, ik stop er nu mee. Maar papa is bijvoorbeeld zo'n iemand die blijft doorgaan, door meppen, door schoppen, door schelden, schreeuwen, zo eigenlijk. Als de ander op de grond ligt blijft papa dan gewoon juist doorgaan. Het is een soort van waas.

Zorgen voor mama

Mijn moeder is het belangrijkste voor mij eigenlijk, in m'n leven. Ja, ik, mezelf ook natuurlijk, maar zij ook. Laat ik zeggen, voordat ik hoor dat er iets aan de hand kan zijn in dat dorp of zo, dan bel ik op: “Blijf binnen, want anders gebeurt er zo iets.” Mijn moeder, die is, ja, je kunt het niet echt gehandicapt noemen, ze heeft een werkongeval gehad. Toen is ze van de trap gevallen met een stofzuiger en de schouder uit de kom en zo. En die pees en die zenuwen zijn afgebroken gedeeltelijk. Ze is al twee keer geopereerd. Ze kan haar arm niet meer naar voren en omhoog. Ze kan echt niet meer zo haar schouder gebruiken. Laatst waren we bijvoorbeeld in een cafeetje even iets aan het drinken en er was dus echt een

iemand, die kennen we wel, maar die is gewoon strontvervelend als die heeft gedronken. En die deed iedere keer bij m'n moeder op die schouder kloppen: "Hé, Bianca, hé, alles goed?" En toen zei ik: "Mama, ga je even aan die kant staan, dan sta jij met je schouder richting de muur en dan komt die maar eens bij mij slaan." En dan ben ik echt zo van: "Hé, maat, wat denk je wel niet? Pas even op, alsjeblieft." En dat is dan, zal ik maar zeggen, ook al bij mij de waarschuwing. Dan zeg ik ook van: "Hé, pas even op." Want ik... papa bijvoorbeeld, dat is ook weer een verschil tussen mij en papa, papa zegt: "Als je het nog een keer doet, sla ik je op je bek en je bent buiten." Maar ik zeg dan zo: "Zou je alsjeblieft", daar begint het al, "zou je alsjeblieft daar even op willen letten?" Dus ja, dat is ook alweer een verschil, zal ik maar zeggen.

Toekomst

De invloed van de andere jongens, dat wordt nu ook steeds minder. Als mensen vragen bijvoorbeeld: "Blijf je mee buiten, het maakt niet uit dat je daar een uur te laat komt", dan zeg ik ook van... dan zeg ik ook nee, zal ik maar zeggen. Ik kan steeds beter nee kan zeggen of steeds beter negeren. Totdat ik achttien ben, denk ik dat escalaties wel gebeuren. Want dan denk ik dat ik hier wel het leerproces bijna klaar zal hebben en dat het daarna wel heel weinig of helemaal niet meer zal gebeuren. Maar je kan later moeilijk zeggen van: "Kan ik even naar huis gaan, even thuis muziek luisteren, een blikje bier erbij en ik kom weer terug." Tot nu toe, tot m'n achttiende heb ik de tijd ervoor, om het nog beter te leren te gebruiken. Maar na m'n achttiende, dan kan je niet weglopen van je werk. Hetzelfde als je er geen zin meer in hebt. Ja, dat doe je niet, want dan word je ontslagen, want dan werk je niet.

Bij de politie

Totdat ik achttien ben wil ik hier blijven op de groep en daarna, waar ik dan zou willen gaan wonen, is eigenlijk bij m'n vader in de buurt. Ik heb nog wel een beetje ondersteuning nodig, van papa en mama en m'n oma. Dat zijn eigenlijk de meeste dingen waarvan ik steun kan krijgen. Misschien nog wel wat begeleid worden in het begin, dat zou ook nog best kunnen. Dat ik daar dan ergens zou gaan wonen en daar dan een vmbo zou halen, een diploma.. En dan zo ja, de opleiding daarvoor starten op het mbo, dat ik bij de politie kan. Dat is eigenlijk waar ik naartoe wil werken. Dat wil ik al lang, wel echt al twee, drie, jaar of zo. Vroeger was het altijd taxichauffeur, maar nu vervoer ik andere dingen, gewoon criminelen. Die interesse komt niet door een politiserie of zo, lekker schieten. Nee, helemaal niet. Nee, wel heel serieus. Dat is het doel, om bij te politie te komen. Kom ik in m'n politieauto langs. Dat zou ik wel leuk vinden. De meeste jongens zeggen ja, achttien, werken, het huis uit zijn. Lang leve de lol, we kunnen sigaretten en drank halen totdat het geld op is, zal ik maar zeggen. Maar ik heb het wel een beetje meer doordacht.

Plan B

Maar stel, bij de politie werken wordt hem niet, dan zou ik best in een kinderdagverblijf of op zo'n school willen werken. Zou ik ook niet op een gewone, normale, reguliere basisschool willen stagelopen, werken. Dan zou ik zo'n school

als dit willen. Dan weet ik hoe die kinderen hun eigen kunnen voelen en hoe ze in het leven kunnen staan. Want ik heb ook op zo'n school gezeten, denk ik dan. Op de basisscholen, in groep zes, zeven, zal ik maar zeggen, als je zegt: “Je moet nu dit doen”, dan krijg je allemaal van die huilkinderen die dan boos worden en helemaal niks willen doen, zal ik maar zeggen. En als je zegt: “Zou je alsjeblieft dit willen opruimen?”, dat werkt veel beter. Hier op school ook, ik ondersteun bijvoorbeeld weleens in de kleuterklassen. Dat vind ik echt heel leuk. Ik vind het prachtig dat de kinderen een leuke dag hebben. En dan hoor ik de juffrouw zeggen: “En je moet je brood eten”, en “Jij moet niet zo druk doen” en zo. En dan zeg ik: “Zou je alsjeblieft je brood op willen eten? En wees even rustig, want je juffrouw komt zo terug, dat is heel vervelend. Zou je dat willen doen?” En ze luisteren allemaal. Dat vind ik echt gewoon leuk.

Fietsen

Ik vind fietsen altijd heel leuk. Ik vind fietsen en zwemmen het leukste wat er is. En toen zeiden ze: “Misschien moet je met de Mont Ventoux mee doen.” Ik zeg: “Oh, wat is dat dan?” Er is zo'n project, de Equipe Mont Ventoux, daar gaan ze uiteindelijk een week naar Frankrijk en fietsen ze daar de Mont Ventoux. Nou, maar kijken en hebben we een buddy uitgezocht en zo. En toen heb ik m'n eigen ervoor aangemeld. Nou. Het hoogste is 1912 meter, in de Alpen. We gaan met de bus, die rijdt dan alvast omhoog, en die heeft er zelfs al moeite mee om omhoog te komen. Dus echt, het steilste punt is 27.5 procent omhoog. Dus dat is wel echt hoog. Het hoogste punt in Nederland is maar 394 meter, dat weet ik toevallig, in Limburg. Dus ja, eigenlijk zo veel mogelijk fietsen sowieso. En er zijn ook een aantal trainingen in Limburg waar dat, dat zijn de hoogste punten, van Nederland. En daar gaan we dan met de bus naartoe en daar gaan we dan tachtig kilometer fietsen. Je moet denken: als je de Mont Ventoux, 25 kilometer, die kan fietsen, moet je nu op de fiets kunnen stappen en tweehonderd kilometer zo kunnen fietsen. Dan moet ik eigenlijk nu naar huis kunnen fietsen en weer terug bijna, de helft terug. En dan geen moeite hebben, zal ik maar zeggen. En dan bespaar je daar natuurlijk ook geld in. Dat vindt iedereen leuk en interessant, en dan zullen ze wel een briefje geven, of kleingeld. En dan doen we dat aan een goed doel spenderen. Dus we doen het niet voor de fiets of voor de kleding of zo, dat geven we echt aan een goed doel. En volgens mij was het iets van KiKa of zo, wat we het afgelopen jaar volgens mij aan gegeven of zo. En dit jaar wordt het geloof ik iets van brandwonden of zo. Die fiets, de kleding en zo, en schoenen, die krijgen we allemaal te leen. Ja, en vorig jaar hadden we echt al iets van tweeduizend euro of zo. Best veel, vind ik.

Op de fiets op bezoek

Bij papa thuis, als ik gewoon echt doorloop, dan sta ik in twee minuten bij m'n tante bijvoorbeeld. Dat is echt twee minuten maar. M'n oma bijvoorbeeld, dat heb ik een keer op de fiets gedaan toen het min tien was afgelopen dagen. Op m'n fietsje, huppakee, zonder handschoenen, ik had geen handschoenen. Dan kwam ik daar en dan stond ik daar. En toen dacht ik ja, m'n stiefmoeder is eigenlijk best wel lief en ze is een beetje ziek aan het worden, dus ik met zo'n boeket, echt zo'n supergroot boeket zo onder m'n arm weer even met één hand aan het stuur en

dan vijftien kilometer terug. Dat was niet op de racefiets, die gebruik ik alleen hier. Op de heenweg was ik echt goed aan het doorfietsen, dat had ik volgens mij gedaan op een half uur of zo zelfs. Dan fiets ik echt wel door. Een half uur of 35 minuten was het zo. En toen op de terugweg had ik er wel echt een uur en een kwartier over gedaan, net iets langer, een uur en twintig minuten, dus dat was wel wat pittiger. Wind tegen met dat boeket zo, dat hing al half uit elkaar. Maar ze vond het mooi.

Druk

Zwemmen ja, dat vind ik ook echt heel leuk. Dat is om de paar weken dat ik dat maar doe. Daar heb ik niet zo heel veel tijd voor, want bijvoorbeeld, nu had ik gefietst vanmiddag, nu heb ik een afspraak met jou en dan straks notuleer ik bij de groep. Dan is het al bijna zeven uur en dan ben ik doodop. Ik ga om half negen vandaag al slapen denk ik, zo moe ben ik. Morgen moet ik een spinning les doen hier in het dorp, zal ik maar zeggen. Dat is zal ik maar zeggen voor de Mont Ventoux, dat ze je nog extra willen trainen zonder eropuit te moeten. Dus dat dan, dat heb ik dinsdag dan. Woensdag moet ik hier weer zijn voor een gesprek, een kwartier of zo. Dan heb ik daarna weer een gesprek, dus dat is al woensdag, zal ik maar zeggen. En donderdag heb ik weer twee gesprekken. En dan vrijdag heb ik eigenlijk niks te doen, maar dan ga ik gelukkig 's middags naar huis. Dan ben ik helemaal kapot. Dat wordt echt goh, ja, zoals ik zei, echt half negen is al heel laat voor mij. Als ik tien uur slaap, is het net genoeg. Dan zit ik rond de, bovengemiddeld, zal ik maar zeggen, dat ik slaap. Over de drukte van me leven denk ik denk dat dat over vijf jaar wel meevalt. Ja, ik ben eigenlijk wel iemand, die moet altijd bezig zijn. Dan wil ik wel een auto, want dan ben ik al rond de, bijna twintig en dan vind ik het wel tijd worden. En een rijbewijs natuurlijk.

Droom voor de toekomst

Ik heb natuurlijk altijd een droom, zal ik maar zeggen. En die droom is om naar Amerika te verhuizen. Dat is de droom, dat wil ik dan nog als enige zeggen. Geen mensen vanuit Nederland, daar Skype ik wel mee. Heel misschien m'n moeder. Maar dat is dan ook de enige. Alleen haar dan gewoon. En als ze een vriend heeft, dan niet. En de droom is eigenlijk uiteindelijk, als ik 30 of 35 ben en ik heb genoeg gespaard en me goed kan onderhouden, dat ik dan naar daar kan en dat ik dan nog iets kan kopen, zal ik maar zeggen, brood of zo. dat ik dan zeg: "Ik pak m'n biezen en ik ga in Amerika wonen." Waar dat vandaan komt, dat weet ik niet. Ik vind dat gewoon... ik denk dat dat een heel leuk land is. Heel anders, ja, niet aardiger, maar anders zijn die mensen daar, denk ik, heel erg. Van die films, dat interesseert me niet zo heel veel, dat ze allemaal popiejopie doen. Ik ga wel in een boerendorp wonen hoor, als daar het beste is. 'Gewoon Amerika' zal ik maar zeggen. Er zijn daar natuurlijk veel dingen goedkoper. Daar kost bijvoorbeeld de benzine maar maximaal zeventig cent per liter, bijvoorbeeld, dat is ook iets. Kan je zo'n grote pick-up kopen. Maar ja, voor de rest, wat me daar echt van dat land aanspreekt, dat weet ik niet zo goed. Als ik een land zou mogen uitkiezen waar, daar ga je nu naartoe, daar ga je wonen, daar ga je de rest van je leven naartoe, nou, dan is het Amerika. Dan wil ik naar California of iets zoals Washington DC.

“Ik ben van mening dat het pas strafbaar is als de politie het weet”

